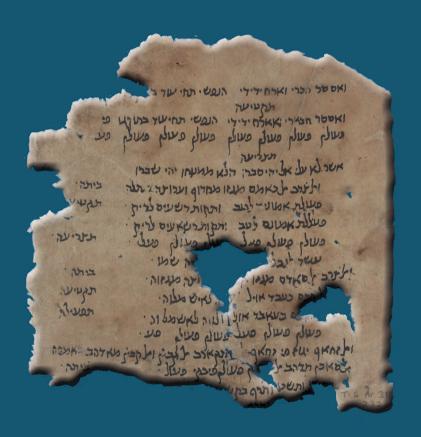
An Introduction to Andalusi <u>Hebrew Metrics</u>

José Martínez Delgado

AN INTRODUCTION TO ANDALUSI HEBREW METRICS

An Introduction to Andalusi Hebrew Metrics

José Martínez Delgado

https://www.openbookpublishers.com

© 2023 José Martínez Delgado.

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0). This license allows you to share, copy, distribute and transmit the text; to adapt the text for non-commercial purposes of the text providing attribution is made to the authors (but not in any way that suggests that they endorse you or your use of the work). Attribution should include the following information:

José Martínez Delgado, *An Introduction to Andalusi Hebrew Metrics*. Cambridge Semitic Languages and Cultures 18. Cambridge, UK: Open Book Publishers, 2023, https://doi.org/10.11647/OBP.0351

In order to access detailed and updated information on the license, please visit, https://doi.org/10.11647/OBP.0351#copyright

Further details about CC BY-NC licenses are available at, https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

All external links were active at the time of publication unless otherwise stated and have been archived via the Internet Archive Wayback Machine at https://archive.org/web

Updated digital material and resources associated with this volume are available at https://doi.org/10.11647/OBP.0351#resources

Every effort has been made to identify and contact copyright holders and any omission or error will be corrected if notification is made to the publisher.

This study was financed by the ERDF/Ministry of Science, Innovation and Universities—State Research Agency/PGC2018-094407-B-I00, *Legado judeo-árabe de al-Andalus: patrimonio lingüístico*.

Semitic Languages and Cultures 18.

ISSN (print): 2632-6906

ISSN (digital): 2632-6914

ISBN Paperback: 978-1-80511-067-5

ISBN Hardback: 978-1-80511-068-2 ISBN Digital (PDF): 978-1-80511-069-9

DOI: 10.11647/OBP.0351

Cover images: Fragment from the Cairo Genizah on Hebrew metrics, held in the Taylor $\,$

Schechter collection (T-S AR. 31.232), Cambridge University Library.

Cover design: Jeevanjot Kaur Nagpal

For my friend and colleague, Professor María José Cano Pérez, 'Quita', on the occasion of her 70th birthday

Contents

Abbreviations	X
Preface	xi
1. Introduction	1
1.0. The Origins of the ' $ar\bar{u}d$ ' and its Study in	
Alandalus	1
2.0. Metrical Orthography	13
3.0. Metrical Syllables	15
4.0. Metrical Feet	17
5.0. The Verse	19
6.0. Modifications	24
2. The Catalogue of Classical Metres	32
1.0. Ṭawīl	32
2.0. Madīd	38
3.0. Basīṭ	42
4.0. Wāfir	46
5.0. Kāmil	49
6.0. Hazağ	56
7.0. Raǧaz	57
8.0. Ramal	63

	9.0. <i>Sarī</i> ^c	66
	10.0. Munsariḥ	70
	11.0. Ḥafīf	71
	12.0. <i>Muḍāri</i> ^c	75
	13.0. Muqtaḍab	76
	14.0. <i>Muğta<u>t</u></i>	76
	15.0. Mutaqārib	78
3.	The Five Circles and the Derivative Metres	81
	1.0. The First Circle	81
	2.0. The Second Circle	82
	3.0. The Third Circle	83
	4.0. The Fourth Circle	84
	5.0. The Fifth Circle	85
	6.0. The Derivative Metres	85
	7.0. Mutadārak	86
	8.0. Mustaṭīl	89
	9.0. Muta ³³ id	89
	10.0. Other Derivative Metres	90
4.	Rhyme	92
	1.0. The Components of Rhyme	92
	2.0. Types of Rhyme	99

3.0. Defects in the Rhymes	100
5. Strophic Poetry	102
1.0. Musammaṭ	102
2.0. Muwaššaḥ	105
3.0. Muʿāraḍa	120
4.0. Ambiguous Metres (Muštabih)	127
5.0. Hybrid Compositions	135
References	145
Transcription Guide	152
Arabic	152
Hebrew	153
Glossary	155
Scanned Verses (Alphabetical Order)	167
Names of the Metres in the Hebrew Traditions	180
Index	181

ABBREVIATIONS

The following abbreviations are used in this book:

- a. after
- c. circa
- pl. plural
- r. reigned

In in-text citations of edited collections of poetry, the number given after the comma is the poem number, rather than the page number; a verse number may follow after a full stop, e.g., Brody 1935, 31.1 = Brody 1935, poem 31, verse 1. The works to which this applies are as follows: Brody 1894; 1935; 1936; Brody and Albrecht 1906; Brody and Schirmann 1974; David 1982; Jarden 1975; 1982; 1984; 1992; Mirsky 1961; Pagis 1967; Sáenz-Badillos and Targarona 1988; 1998.

PREFACE

It is not the aim of this book to make any great changes to the scholarly landscape, but rather to present my personal view of Andalusi Hebrew metrics, as I have found the technique described in medieval manuals of Arabic and Hebrew metrics and in scattered notes in the works of Andalusi Hebrew philologists. Throughout the twentieth century, scholars spoke about the adaptation of Arabic metrics to Hebrew; however, I now prefer to approach these compositions written by Andalusi Jews (10th-13th century) as Arabic metrics written in Hebrew. In doing so, I am not diminishing Andalusi Hebrew poetry or negating it as a distinct genre—quite the contrary. The greatness of the Hebrew poetry of the Andalusi Jews lies, on the one hand, in the help it provides in understanding the evolution of Arabic strophic poetry in general and, on the other, in how the poetry, especially the religious works, was able to evolve experimentally, quite unlike what is found in classical and strophic Arabic poetry.

The model that I propose is based on the primary contributions made to this topic over the course of the twentieth century by the most important scholars in the field, whose accurate and exquisite editions have allowed me to apply this form of scansion almost without having to make any alterations to their readings at all. This model has the advantage of fully respecting the Hebrew vowel system, since it is not necessary to alter the morphology of any words or leave the guttural letters quiescent, except when required by metrical licence, which will be indicated; neither is it necessary to make guesses about metres that are not in

the classical catalogue. This form of scansion has helped me to begin to understand and describe both classical-style compositions and strophic works from Alandalus, as well as the other hybrid or intermediate patterns that appear to be typical of Hebrew poetry.

It goes without saying that I have not found, and hence have not included in this manual, examples from Andalusi Hebrew poetry of each and every classical metre. Nevertheless, I catalogue them all (using a smaller font size when I have not found examples of the sequences), either because someone else may find them in my wake or because they help us to comprehend the metrical structures that are characteristic of strophic poetry. It is quite possible that I have erred in the scansion of a certain poem, in which case I hope to be forgiven, but the genius of the authors and the state of some the editions have not made it easy for me. The same applies to the translations of the examples, which slowed me down significantly—even though they were not necessary, because it is not the content that is important here—and there are many specialists who have known and will know how to translate these verses and poems much better than I.

When I first began to study the science of medieval Arabic metrics ('ilm al'arūḍ) from the perspective of my Western education, the feeling that came over me was that everything that I had been told bore no resemblance whatsoever to the picture reflected in the medieval treatises. Slowly I came to understand that, at least in the case of Andalusi Hebrew poetry, as many as four different models were involved (Martínez Delgado 2017, 17–

Preface xiii

32; 2020): the original or indigenous model, characteristic of the Arab world, which I describe in these pages; the Romance or reduced model (yated-těnu'a), typical of Christian regions;² the European model, an adaptation of that used in classical Greek, crafted during the Enlightenment (see Cano Pérez 1987, 31–38); and the Israeli model, a mixture of the other three, devised by David Yellin (1939; 1940, 44–53) based on the first codifications of Judah Halevi's metrics by Heinrich Brody (1895). My bewilderment when I had to apply the modern theoretical descriptions of Arabic metrics by Carl Caspari and William Wright (1995, Part fourth: Prosody) to the scansion of medieval poems was, without a doubt, a consequence of the supremacy of the European model devised by William Jones (1777), which reduced the 'arūḍ to a mere adaptation of Greek metrics, over the original, indigenous model.

This led me to reconsider the original Arabic model, beginning first with some basic descriptions written in Morocco. Particularly notable among these is the manual by 'Atīq (1987), used in many Moroccan universities for the study of this discipline. Another extremely interesting text, written by Álvarez Sanz y Tubau (1919), dates back to the time of the Spanish Protectorate in Morocco. These works gave me direct access to the most renowned medieval treatises, penned by Ibn 'Abdrabbihi (Amīn 1948), Ibn Ğinnī (Farhūd 1972), Attabrizī ('Abdallāh 1966), Arraba'ī (Badrān 2000), and the like. The fortuitous finding of frag-

² The first allusions to this model are found in the writings of the Andalusi Jews who settled in Provence after the Almohad conquest of 1146.

ments of a book of Hebrew metrics in the Cairo Genizah (Martínez Delgado 2017) and the contributions made to the study of Arabic metrics by Professors Muḥammad ben Othman (2004) and Federico Corriente (1997) did the rest.

Even so, my feeling of unease and helplessness did not abate. Either a history of this discipline and its medieval literature does not exist, or I have never found it.¹² Neither has the first known manual of the 'arūd, attributed to its inventor, the noted linguist Alhalīl ibn Ahmad Alfarāhīdī (718–786), been preserved. In fact, the oldest known systematic description of this Eastern science was written in Cordoba by Ibn 'Abdrabbihi (860–940), being included in his famous Kitāb al'iqd alfarīd under the heading Second Gem: On the Art of Metrics and Rhyme (Amīn et al. 1948, V:424-518), which puts a century and almost 7,000 kilometres between this work and the original by Alhalīl. The fact is that the science of the 'arūd found it difficult to carve out its own space as a discipline within the complex network of language sciences that already existed in the Middle Ages. The aforementioned second gem by Ibn 'Abdrabbihi, a fascicle included in a repertoire of adab, was the first step. Only later did the study of the subject reach maturity in the form of independent treatises that were substantial enough even to be broken down into separate discussions of metrics and rhyme. To some extent, the 'arūd

¹² The most complete description of the Arabic metrical system to date is that by Frolov 2000, but it does not include even a brief description of the medieval history of this art, or the main authors on the subject and their works.

Preface xv

was an indispensable science in this context, since the composition of poetry as conceived of in the circles of power at the time depended on it.

The science of the 'arūd is complex; much work on this topic remains to be done, and there is still no synthesis that summarises both its origins and the main theories developed during the medieval period. The broad and extensive literature in which these theories are found is still largely unpublished and uncatalogued. The case of Alandalus serves as an illustration. A superficial search through the monumental reference work, Biblioteca de al-Andalus, in the encyclopaedia of Andalusi culture (Lirola Delgado and Puerta Vílchez 2004–2013) finds approximately 50 medieval authors who wrote monographs dedicated to the 'arūd, more than enough to provide some idea of the situation. Of this entire roster, however, only four treatises have been published (two by the same author) and another three manuscripts are known (two held in the El Escorial library); all the others are believed to be lost. Moreover, except in the case of 'Abbās ibn Firnās, whose treatise is also thought to be lost, most of these works were written during the protracted period that began with the alfitna albarbariya (1009–1031) and ended with the surrender of Granada in 1492. These works are known thanks to the secondary sources that cite them, which, in most cases, indicate that they served as the author's teaching materials. Therefore, it seems that from the early eleventh century, at least in Alandalus, metrics became sufficiently important and well developed to be an independent discipline, associated with a plethora of authors and teachers in both Arabic and Hebrew—a science whose mysteries captured the attention of not only Muslims, but also Jews and Christians, as this book will show.

In addition to the general lack of academic literature on the history of the ' $ar\bar{u}\dot{q}$, I must note another difficulty. When I began to read the medieval treatises, I discovered that, as with all the sciences, not every author shared the same criteria when it came to addressing basic questions, such as the minimum number of units required to form a foot, the number of feet, and even the number of metres that had to be included in a catalogue of metres.

As is well known, metrical feet are made up of basic units, or elementary prosodic units (EPU), to use the terminology of Dimitri Frolov (see Frolov 2000, 314–18; Sánchez Sancha 1984–1985). All the manuals agree about the existence of two of these—sabab and watid—but not all include the units known as fāṣila. Regarding the number of feet, some manuals speak of eight and others of ten; some even argue that Alḥalīl originally only established six. Something similar occurs with the number of metres, with some manuals including only the original 15 codified by Alḥalīl and others also the one introduced by his disciple Alaḥfaš. Not included, as a rule, are the metres derived a posteriori (muhmal) by theoreticians of the 'arūḍ that complete the sequences of the classical metrical circles.

Based on this experience—and with all these remaining doubts—I now present a new catalogue for the study of Andalusi Hebrew metrics. This method attempts to recover and understand this important art, which has disappeared, even from some of the

Preface xvii

most recent editions of Andalusi Hebrew poetry. I would like to emphasise that it is not my intention to change how we approach the study of Andalusi Hebrew poetry, but only to help us better understand the metrical structure of this poetry, in order to facilitate for future editors the work of editing and cataloguing the samples that are still in manuscript form; I gave up the fight to bring this topic back to the classroom even before I began.

This study was financed by the ERDF/Ministry of Science, Innovation and Universities—State Research Agency/PGC2018-094407-B-I00, *Legado judeo-árabe de al-Andalus: patrimonio lingüístico*.

1. INTRODUCTION

1.0. The Origins of the 'arūḍ and its Study in Alandalus

For the Arabs, the 'arūḍ is the science that distinguishes good verses from bad, and identifies what modifications and irregularities affect them. It is a metrical system, codified, according to tradition, by the renowned grammarian from Basra, Alḥalīl ibn Aḥmad Alfarāhīdī (718–791). While some authors see this codification as the result of a divine concession or intervention that followed Alḥalīl's pilgrimage to Mecca ('Abbās 1968–1972, II:244), others argue that it was the blows on the cauldrons at the souk that helped him to mark the rhythms (Farraǧ 1968, 95–96); others, that he let himself be carried away by his affection and respect for contemporary poets who used metres that were strange to the Arabs (Alhāšimī 2006, 11); and yet others, that it was a coincidental discovery resulting from living alongside singers in Mecca (Yaʿqūb 1991, 337).

Of these four versions, the prevailing legend in the Islamic literary tradition of the ninth, tenth, twelfth, and thirteenth centuries was the one that related that, during his pilgrimage to Mecca, Alḥalīl prayed to God to grant him the discovery of a new science never before developed by anyone and, upon returning home, he codified the 'arūḍ (see, e.g., 'Abbās 1968–1972, II:244). The oldest account of the discovery of the 'arūḍ that I have found, meanwhile, is transmitted by the Abbasid Prince Ibn Almu'tazz

(861–905; Farrağ 1968, 95–96; on Ibn Almu^ctazz, see Sobh 2002, 537–541):

It fell to (Alḥalīl) to invent and codify the 'arūḍ and establish its metres for poetry. The reason was that, one day, when he was passing by a workshop of fullers in Basra, he heard a different sound between the blows and he reflected on this science, saying "no one has developed a theory about this or is going to beat me to it", and thus he designed the 'arūḍ with those sounds that were coming out of the hands of people.⁷

Old as this account may be, however, it is a legend, and one with a foundational conceit as pretentious as the one that attributes the agreement that governed coexistence with non-Muslim believers (*ahl addimma*) to 'Umar ibn Alḥaṭāb, the second Orthodox caliph (r. 634–644; see Cohen 1999). Furthermore, I think that the case of Alḥalīl involves an adaptation of a legend that originally referred to the eminent Greek mathematician Pythagoras of Samos (569–475 BCE), to whom the theory of the music of the spheres was attributed; Alḥalīl, of course, also distributed the metres in five circles. Iamblichus (245–325), the disciple of Porphyry (233–305), said this about Pythagoras (Taylor 2020, chapter 26):

_

⁷ This text is also transmitted by Yāqūt in his *Mu'ǧam al'udabā'* ('Abbās 1993, I:1269). Of the versions of this legend that I know of, the oldest are by two Iraqis: the one translated here and another by Almarzubānī (909–993), included indirectly by Ḥāfiẓ Alyaġmūrī in his *Kitāb nūr alqabas almuḥtār min almuqtabas* (Sellheim 1964, 58).

Intently considering once, and reasoning with himself, whether it would be possible to devise a certain instrumental assistance to the hearing, which should be firm and unerring, such as the sight obtains through the compass and the rule, or, by Jupiter, through a dioptric instrument; or such as the touch obtains through the balance, or the contrivance of measures; thus considering, as he was walking near a brazier's shop, he heard from a certain divine casualty the hammers beating out a piece of iron on an anvil, and producing sounds that accorded with each other, one combination only excepted. But he recognized in those sounds, the diapason, the diapente, and the diatessaron, harmony. He saw, however, that the sound which was between the diatessaron and the diapente was itself by itself dissonant, yet, nevertheless, gave completion to that which was the greater sound amongst them.

In any event, all the traditions agree in attributing to Alḥalīl the codification of the art of Arabic metrics as a science, dividing it into five circles from which 15 metres are obtained. Alḥalīl himself wrote his conclusions in a work given up as lost today, generically entitled *Kitāb alʿarūḍ*. Later, Alaḥfaš Alawsaṭ, one of his followers, added one other metre, known as *mutadārak*, in his work *Kitāb alʿarūḍ lilʾAḥfaš* (Baḥrāwī 2007?).

These metres are the specific measures to which a poet conforms his creation, and are called bahr (pl. $buh\bar{u}r$), or 'sea'. To each of them, one can apply modifications (' $il\bar{a}l$) and produce variants known as wazn (pl. $awz\bar{a}n$), or measures. The metres are formed by a succession of feet, some with eight (four feet in each hemistich) and others with six (three feet in each hemistich). The relationships between the different sequences formed in this way govern the arrangement of the five circles established by Alhalīl,

as explained below. The classical system attributes 15 metres to Alhalīl, which are considered canonical and must always appear in the manuals—ṭawīl, madīd, basīṭ, wāfir, kāmil, hazaˇg, raˇgaz, ramal, sarīʿ, munsariḥ, hafīf, muḍāriʿ, muqtaḍab, muˇgtaṭ, and mutaqārib—although new sequences were immediately derived that were compatible with the spheres attributed to Alḥalīl.

Alḫalīl's work was introduced to Alandalus by the Ronda native Abbās ibn Firnās (810–887), who is famous today for creating a contraption that allowed him to fly over the city of Cordoba. Ibn Firnās had access to a copy of Alḫalīl's treatise in the library at the Alcázar of Cordoba during the reign of 'Abdarraḥmān II (r. 822–852). According to the chroniclers of the Umayyad house, Ibn Firnās himself adapted the metrics to Andalusi ears (Makkī and Corriente 2001, 138):

A certain trader brought the book Almitāl min al arūḍ (The Model of Metrics) by Alhalīl ibn Ahmad, which ended up in the hands of 'Abdarrahmān ibn Alhakam, although it was not clear to him and he did not understand it, just like his companions. The eunuch Abulfarağ, one of his foremost servants, told me that the book was thrown out of the Alcázar, as entertainment for the slave girls, to the point that they said to one another: "Would that God had given you the wisdom of the man who filled his book with mafā'il and mafā'īl!"; when Ibn Firnās found out about this, he wrote to the emir, asking him to leave it with him, which he did. Skilfully studying it, he deciphered the key, using it to grasp the essence of the metrics and said, with his excellent vision, "This book indicates that there is an earlier one that explains it", and the emir 'Abdarrahmān sent for its complement to be found in the East. They brought him Kitāb alfuruš (The Book of Tapestries), with which 'Abbās completed his study, and he opened it up to the people, being the first to learn metrics in Alandalus, something that had not happened before, and so the emir awarded him 300 dinars and some garments.

Instruction in metrics based on the new codification produced by Ibn Firnās was an immediate, convincing success. It even triumphed in Christian intellectual circles, where it was identified as a clear sign of Mozarabism, as reported by Paul Albar of Cordoba (c. 860–861; Delgado León 1996, 184 for the original and 185 for the translation):

Is it not true that all the young Christians, brilliant in presence, eloquent, distinguished in their gestures and attire, outstanding in the wisdom of the gentiles, notable for their knowledge of the Arabic language, so eagerly care for the books of the Chaldeans, they read them with such attentiveness, discuss them with such ardour, collecting them with such zeal, they disseminate them with a language that is steady and profuse, ignoring by contrast the exquisiteness of the language of the Church and rejecting as vile the sources that flow from Paradise. What grief! The Christians are ignorant of their own law and the Latins do not understand their own language, such that in the entire Christian community one can scarcely find one out of every 1,000 men who can write a letter to his brother in correct Latin, but find innumerable multitudes who are capable of explaining the verbal bombast of the Arabs, to the point that, more erudite in metrics than these people themselves and with more sublime beauty, they adorn the end of their phrases with a shortened letter, according to the demands of expression characteristic of the Arabic language, which closes all its stressed vowels with a rhythmic or even metrical comma, which suits all the letters of the alphabet,

using various expressions, and many variants are reduced to the same or a similar ending.

The first manual of metrics written in Alandalus—and one of the oldest in Arabic literature—was composed in prose and verse by the Cordovan poet Aḥmad ibn Muḥammad ibn ʿAbdrabbihi (860–940), who included it in his acclaimed encyclopaedia ʿIqd alfarīd (The Unique Necklace), under the heading Second Gem: On the Art of Metrics and Rhyme (Amīn et al. 1948, V:424–518). This metrical model was first put to the test in the Hebrew language in Cordoba by Dunaš ben Labraṭ (c. 920–c. 960; Brody 1937, 117–26) and there is evidence that it was being used at least as early as 958. This date comes from the information included by Ben Labraṭ in his panegyric to Ḥasday ben Šapruṭ, in which he describes the arrival of a Christian embassy in Cordoba in 958. This poem takes musammaṭ murabbaʾ form, in mustaṭīl metre modified with tašʿit (מַפַּאײַלַן פַּאײַלַן פַּאײַלַן פַּאײַלַן פַאײַלַן פַאײַלן אַרָּאיַלַן פַאיַלַן (Sáenz-Badillos 1980, 2):

גְבִיר גָבּוֹר מֶלֶדְ הֶבִיאוֹ בְּהֵלֶדְ וּמַחֲזִיק בַּפֶּלֶדְ לְעָם הֵם לוֹ צְּרִים וּמְשַׁדְּ הַשּׁוֹטָה זְקַנַתוֹ טוֹטָה אֲשֶׁר הָיְתָה עוֹטָה מְלוּכָה בַּגְּבָרִים בְּכֹחַ חַכְמוֹתִיו וּמְעוֹז עָרְמוֹתִיו וְרַב תַּחְבְּלָתִיו בְּחָלָק מַאֲמְרִים

'A strong lord, a king / brought like a vagrant / leaning on a walking stick / to an enemy town and he dragged the savage / his grandmother Toda / who was covered / regally like the lords with the force of his wisdom / and the power of his prudence / and his great arts / and the sweetness of his words.'

Currently, within the field of Arabic literary criticism, it is understood that this type of composition, known as a *musammat* and

used in the earliest examples of Andalusi Hebrew poetry, first appeared in Iraq in the eighth century, as a result of breaking up the monotony of the *qasida* by introducing or using a literary device called sammatat. This device consisted of creating established sequences of two (musammat mutallat), three (musammat murabba'), or four (musammat muhammas) internal rhymes (in segments called agsān) within verses that also continued to preserve the original rhyme (in segments called asmāt); in other words, the classical monorhythmic sequence of aaaaa... became bb(bb)a cc(cc)a dd(dd)a and so on. It is believed that, starting in the tenth century, musammat verses in Alandalus may have produced the strophes [aa] bbba ccca... of the zajal and [a] bbbaa cccaa... of the muwaššah (Corriente 1997, 23-27). The main fly in the ointment with this theory is the absence of any examples of Arabic musammat in Alandalus from this period, which may be due to any number of reasons: the compositions may have been of inferior quality; they may have been rejected by local, highly puristic anthologies; or they may have been quickly superseded by a new genre (Corriente 1997, 80-81).

In contrast to the scarcity of Arabic specimens, the evidence for the use of Arabic metrics in medieval Hebrew poetry written in the Iberian Peninsula is quite rich. In fact, the first examples of Andalusi Hebrew poetry scanned with Arabic metrics—written by Dunaš ben Labraț in Cordoba around 958, as discussed above—adopt the *musammaț murabba*^c (bbba ccca ddda...) form. These are two compositions enshrined as all-time classics in Hebrew literature. The first, 'Know, my heart, wisdom'—part of which was quoted above—was written in honour of the famous

Jewish patron and doctor to Caliph 'Abdarraḥmān III (929–961), Ḥasday ibn Šapruṭ, while the second, even more famous work, 'He says: don't sleep, drink old wine', was a bacchic poem recited at a gathering (*muǧālis*) in the presence of Ḥasday ibn Šapruṭ.¹⁸ The use of this type of internal caesura was not unknown in the synagogal poetry being written in Palestine from the sixth century, if not earlier (Fleischer 1988), and also appears in the composition that introduces the letter of complaint sent from Měnahem ben Saruq to Ibn Šaprut (Schirmann 1954, I:8–10).

As will be discussed in greater detail below, in the case of the classical Hebrew poets (10th–12th centuries), it is easy to find examples that do not fit into the strict discipline of the Arabic metrical art. These variations can affect both the measure of the metre (wazn) and its modifications (zihāf and 'ilāl), and are largely—at least in religious poetry—the result of the insertion of biblical citations into the body of the poem. They are found in an array of works that are not consonant with either the classical or the strophic framework but, in a show of metrical ambiguity (muštabih), make use of strange metrical and strophic games that have led their editors to see no metre at all and understand them to be an isosyllabic metrical variant (----), representative of poets who rejected Arabic metrics (Fleischer 1980). Nothing could be further from the truth; these compositions were inspired by the 'arūd, and may be innovations, experiments, or even, in some cases, simply bad verses.

-

 $^{^{18}}$ Today it is known that this composition formed part of a larger panegyric; see Elizur 2010.

Arab poets in Alandalus had, in the early tenth century, or perhaps even earlier, already devised a new type of formula known as the <code>harǧa</code> (pl. <code>haraǯat</code>), a final refrain that closed and governed the structure of a <code>muwaššaḥ</code> poem. The <code>muwaššaḥ</code> genre (pl. <code>muwaššaḥāt</code>) originated in Alandalus in the tenth century and did not stop evolving until it reached its literary maturity in the eleventh to twelfth centuries. Poems of this genre are generally made up of five strophes or verses written in classical Arabic, the last of which finishes with the <code>harǯa</code>, which can be found in dialectal Arabic, classical Arabic, Hebrew, or Romance. It did not take the Jewish poets long to start using the <code>harǯa</code>, along with other strophic devices like <code>musammat</code> form, in their own compositions, both in Arabic and in Hebrew (Stern 1974).

Most muwaššaḥ poems are made up of a prelude (maṭla¹) and five verses. They are considered 'complete' (tāmm) when they have a prelude, but 'bald' (aqra¹) when they do not. Each verse is divided into two sections: the 'round' (dawr) and the 'refrain' (qufl). Each section, in turn, is divided into segments (ğuz², pl. ağzā²): the segments of the rounds (ġuṣn, pl. aġṣān) have a variable rhyme, while the segments of the refrains (simṭ, pl. asmāṭ) preserve their rhyme throughout the composition. When a segment (either ġuṣn or simṭ) has one stich, it is 'single' (mušaṭṭar), and when it has two stichs, it is 'double' (muzdawið). Two stichs with a single final rhyme are 'plain' (mufrad), whereas, when they have at least one internal rhyme, they are 'compound' (muḍaffar). If all the segments of a section have only the same final rhyme, they are called 'simple' (sādið), but if they have internal rhymes as well, they are considered 'adorned' (muraṣṣa¹). The verses can

be formed purely according to the poet's chosen metre, in which case they are called 'stripped' (*muğarrad*), but they can also be subject to metrical extensions that consist of suffixes (*muḍayyal*), prefixes (*mar'ūs*), infixes (*mafrūq*), or prefixes and infixes at the same time (*muǧannaḥ*; Ghazi 1979, 11).

The number of segments in the verses varies from poem to poem. The most common options are five segments (*muḥammas*) or four (*murabba*'), although there may be as many as six (*musaddas*), seven (*musabba*'), or eight (*muṭamman*). Moreover, the ġuṣn and simṭ do not necessarily have to be symmetrical in the syllabic computation (*mutawāfit*); at times, one simṭ can be double while the other is single, in which case it is said that the refrain is 'lame' (a'raǧ; Corriente 1997, 26–27).

There has been much debate about the origin of these extremely complex compositions. The history of the *haraǧāt*, and their relationship to the *muwaššaḥāt*, as well as the zajals, is long and controversial (for a complete summary, see Corriente 1997, 90–101). The last major theory, the 'bridging hypothesis', was formulated by Federico Corriente (1982), and later updated by the author himself (1986) in reaction to various objections, put forth primarily by Gregor Schoeler (1983) and Alan Jones (1981–1982). Very briefly (for the complete exposition, see Corriente 1997), this hypothesis holds that the *haraǧāt* had a popular origin, dating back to the dawn of the tenth century, in the form of zajals. These were oral works that used Andalusi Arabic and whose metre was based on a popular local adaptation of the classical 'arūḍ, imported from the East during the reign of 'Abdarrahmān II (822–852) and adapted to Andalusi Arabic by Ibn

Firnās; on this adaptation, see the curious episode in the Alcázar of Cordoba mentioned above. It is even possible that the *ḫaraǧāt* are remains of zajals—their best verses—that were then inserted at the end of a new Andalusi strophic structure, called 'muwaššaḥ' when its register was classical and 'zajal' when its register was dialectal. It seems that the structure and metrics of the *ḫaraǧāt*, as they have been passed down (see the latest edition of *Dīwān Ibn Quzmān Alqurṭubī* in Corriente 2013), were updated and standardised during the Almoravid period, as their linguistic register was a much better fit in the Almoravid court than it had been under the previous regimes. The famous Andalusi anthologist and theoretician of the era, Ibn Bassām (Santarem, 1058–1147), described the genre of the muwaššaḥ and its evolution as follows (following the edition by 'Abbās 1978, I:468–69):

These metres (awzān) are quite often used by the Andalusis in love poems (alġazal) and erotic poetry (annasīb), and when heard, they break the best guarded chests, if not the heart. The first to use the metres of these muwaššaḥāt in our land and to devise the form, as far as I understand, was Muḥammad ben Maḥmūd of Cabra, the blind. He made them with hemistichs from the verses ('alā ašṭāri l'aš'āri), although most of them with impossible metres that are not used ('alā la'ārīḍi lmuhamalati ġayri lmusta'malati), using dialectal and foreign words, which he called the 'centre' (almarkaz), and from this, he composed the muwaššaḥ, without giving it an internal rhyme (taḍmīn) or rounds (walā aġsān).³⁴ It is said that 'Abdarrabbihi, the author of

³⁴ Monroe (1985–1986, 134) explains why he translates this as 'not even in the rounds', an interpretation that I do not agree with, and the explanation of which does not convince me.

Kitāb al'iqd, pioneered this type of muwaššaḥāt in our ranks. Later Yūsuf ben Hārūn Arramādī appeared, and he was the first to increase the internal rhyme in the centres, making every caesura that he had fixed exclusively in the centre rhyme. The poets of his generation, like Mukarram ben Saʿīd and both sons of Abūlḥasan, followed this trend. Then, this ʿUbāda appeared and devised plaiting (attaḍfīr), which consists of maintaining the positions of the caesuras in the rounds and giving them an internal rhyme, just as Arramādī maintained the position of the caesuras in the centre. The metres of these muwaššaḥāt are beyond the aim of this compendium, since most do not follow the metrical forms (aʿārīḍ) of Arabic poetry.

Monroe (1985–1986) studies this passage in depth and includes all the translations into Western languages made since the nineteenth century.

The model that I propose for scanning Andalusi Hebrew poetry has also served to inform my analyses of the process through which Hebrew *muwaššaḥāt* were composed. The scansion suggests that the composition begins with the *ḫarǧa*, whose sequence encrypts all or some variants and modifications (*awzān*) of one metre (*baḥr*) as its author decides, challenging the poet to identify them and reproduce them throughout a complex strophic composition, usually inlaid with all sorts of internal rhymes. In other words, the poet must recognise the metre encoded in the *ḫarǯa*, and play with it and its variants from the beginning of the poem to the end. This explains why there is no fixed pattern to which the metrical sequences of these poems adhere, since they are all formed independently on the basis of a particular *ḫarǯa*.

On these premises, I will analyse the metres of a number of different Hebrew *muwaššaḥāt*, to try to shed light on their unpredictable metrical structures, which always depend on the genius of the author of the *ḥarša*.

2.0. Metrical Orthography

Metrical orthography takes account solely and exclusively of what is said, whether or not that pronunciation is reflected in how the words are written using conventional orthography. The main characteristics of metrical orthography are as follows.

A letter with dageš ḥazaq counts as two letters, the first quiescent and the second vocalised, for example, zayin in חָזָק \rightarrow חָזָק or nun in קטנה \rightarrow קטנה.

The seven kings, or *plene* vowels, when found in open syllables, are taken to include a weak quiescent letter, for example an *alef*, as in בָּאִטֶּר \rightarrow נָאָעָר \rightarrow זָּהָב, or in זָּאָהָב \rightarrow . The same occurs with לְּדָּ which, for metrical purposes, is לְּבָה, and likewise also בִּיהָא \rightarrow פִּיהָ \rightarrow

This is actually the same phenomenon that affects waw and yod in the matter of plene or defective spelling, as in אָתוּ, which, for metrical purposes, will always be אָוֹתוֹ; holem is placed above the consonant that it vocalises, and not over the waw, which is only a lengthening letter. The same occurs with עֵּדָה, which is always measured as עֵּיְדָה.

On the other hand, these three weak letters do not count in closed syllables, meaning that דָּוִיד and דָּוִיד are, for metrical purposes, שָׁאָמָט \leftarrow שָׁנִים ; שָׁאָנִם העָּיִם . An exception to this rule, however, is that there are some situations where the

rhyme requires the presence of a quiescent letter before the consonant that finishes the verse (*ridf*).

In the case of furtive *pataḥ*, an *alef* is inserted before the vowel; for example, רוּחַ in this case.

Open syllables are only found in the cases of mobile šewa², compound šewa², and šureq: for example, in אֶבֶּי, אָבֶּשׁ, and אֶבֶי, as well as in אֶבֶּי. According to some grammarians, when either of these two types of šewa² appears in the middle of a word preceded by another open syllable, both can be counted as open syllables if required by the metre, for example, יַשְמֹד or מַעֲשֵׁה (Alahmad Alkhalaf and Martínez Delgado 2018, 96–106). If, on the other hand, the metre requires that this sequence of open syllables be broken, ge aya is used, for example, יַשְמֹד \rightarrow יַשְמֹד \rightarrow יַשְמֹד (Ge aya is also used when the metre requires that a quiescent šewa² be mobile, for example, בַּאַתַבוּ \rightarrow בַּתַבוּ \rightarrow בַּתַבוּ \rightarrow .

The scansion confirms that this rule is not applied in the case of hatef qames, and therefore, for example, הַּמְּאָרוֹ is, for metrical purposes, הוֹאָרוֹ. Likewise, in practice, I have not always been able to identify the measure known as fāṣila ṣuġrā—a sequence of three vocalised letters followed by a quiescent, on which see further below—and, therefore, forms like בְּמַחֲנֶּה usu-ally correspond to the measure מַפַּאִעָלַן, and not to מַפַּאַעַלַן, as argued by Ibn Ğanāḥ (Martínez Delgado forthcoming).

Originally, the Arabic metrical system indicated that a consonant was vocalised using the symbol o and that it was quiescent using |. However, because of the similarity between o and the sign that indicates the quiescent in Arabic ($suk\bar{u}n \stackrel{.}{\hookrightarrow}$), at present these symbols are used the other way round. For example,

 \rightarrow o|| and יְעֵמֹד \rightarrow o|||. The sequences produced by this first scansion identify the metrical feet, since, in their own way and context, these symbols are equivalent to `(|) and ^(o|) in Greek and Latin poetry.

3.0. Metrical Syllables

Metrical syllables are the minimum units from which metrical feet can be put together. Not all classical manuals agree about their number and quantity. While all authors recognise four basic syllables (two *sabab* and two *watid*), others add two more (*fāṣila ṣuġrā* and *fāṣila kubrā*).

3.1. *Sabab*

Sabab (traditionally known as *těnu*^c*a* in Hebrew) has two recognised types:

Sabab ḫafīf: made up of two letters, the first vocalised and the second quiescent (o|), as in פָּה, אָי, אָב, פֶּה.

Sabab taqīl: made up of two vocalised letters (||). Not all authors agree about the existence of this metrical syllable in Hebrew, as, unlike the previous type, it never appears free standing, but rather always as one of a combination of two units, like the first two syllables of מַּצֶּשֶׁר ,וֹאֲנִי (in all cases sabab taqīl + sabab hafīf \rightarrow o|||).

3.2. *Watid*

Watid (traditionally known as yated in Hebrew) has two recognised types:

 $Watid\ mareve{gmu}^c$: made up of three letters, two vocalised and one quiescent (o||), as in שְּׁמֹר , בְּבָּע, and שִׁמֹר.

Watid mafrūg: made up of three letters, two vocalised separated by one quiescent (|o|). There is no consensus between grammarians about the significance of this syllable, as it only appears in Hebrew in two circumstances (see Martínez Delgado 2017, 51-53 for edition and 83-84 for translation). The first of these is apocopated imperatives and imperfects of verbs whose third radical is weak, in either the pa'al, of the יבד type, or the hif'il, of the השק type. In both cases, the existence of watid mafrūg depends on whether or not the author makes the final šěwa³ sound, avoiding the double consonance: yabkă and hašqă, respectively. The second circumstance is in segolate nouns whose third radical is weak, of the בֵּבֶה type, where the stress on the first radical creates a weak letter and, as a result, the final he' does not count for metrical purposes, producing בַּאבָ.

3.3. Fāṣila

 $F\bar{a}$ \dot{s} ila is considered by many authors to be really combinations of the above units. Not all Hebrew grammarians agree about recognising $f\bar{a}$ \dot{s} ila units, and likewise, many manuals of medieval Arabic metrics do not include them. Those authors that do include them, like Ibn Šanāḥ (Alahmad Alkhalaf and Martínez Delgado 2018, 96–106), recognise two types:

 $F\bar{a}$ sila sugr \bar{a} : three vocalised letters followed by a quiescent (o|||); אַנֵּמֹד and אַנֵּמֹד would be examples of this type.

 $F\bar{a}$ four vocalised letters followed by a quiescent (o|||); יְמַשְּׁשׁוּ and יְמַשְּׁשׁוּ would be, according to Ibn Ğanāḥ, examples of this type. ³⁹

4.0. Metrical Feet

Metrical syllables join together to form the feet that are combined to create verses. Depending on the school, between eight and ten feet are recognised: two are made up of five letters, and the others, regardless of whether there are six or eight of them, are made up of seven letters. To provide an abstract representation of these feet, the פעל paradigm is used for both morphological analysis and scansion in Arabic.

The feet with five letters are:

פַעִולָן, which is made up of watid maǧm \bar{u}^c (פַעָּוֹסְ') + sabab ḥafīf (יְהוּדָה = יְהוּדָה , e.g., יְהוּדָה) אילן, which is made up of sabab ḥafīf (פַאּעלָן) + watid maǧm \bar{u}^c (אַדָרָא = יֵדָדְ , e.g., יַאַדְרָא)

³⁹As a sampler: "in לְשַׁחֲחֶה four vowels occur, one is hatef patah under het and I already showed you that the initial šewa is mobile, for which reason the lamed in לְשַׁחְחָה is mobile. In מָהַלִּלְאֵל: (Gen. 5.12), three vowels occur, one of them being hatef patah. In לַשִּשְׁוֹח: (Gen. 2.3), three vowels occur, one of them being hatef patah and this occurs with great frequency in Hebrew. Examples of this type in words that are not healthy because they have geminates are like יַסְבָּהוּ שָּׁאֵלִים צְּלֵלְת הָלֹיִל (Job 40.22), in יַסְבָּהוּ שִׁלְּלִי נְּלֵלְי נְּלֵלִי (Zech. 11.3 [sic]) and יְלֵלֶת הָלֹיִ (Judg. 9.57). In יִמְבָּלְת הַלֹיִ (Job 5.14) four vowels occur, one an initial vowel that vocalises with the patah under yod and hatef patah under shin" (Alahmad Alkhalaf and Martínez Delgado 2018, 96–106).

The feet with seven letters are:

- ָמַפַּאּעִילָן, which is made up of watid maǧmūʿ (מַפַּאּעִילָן) + sabab hafūf (מָפַאָּטָי, e.g., וְיַשְׁבִּיאַע = וְיַשְׁבִּיאַע = וְיַשְׁבִּיאַע = וְיַשְׁבִּיאַע אַר אַנוֹין).
- פָאעִלַאתֻן, which is made up of sabab hafif (פַאעלַאתֻן, o|) + watid mağm $ar u^c$ (אָלַא) + sabab hafif (אָלַא), e.g., בַּתְּבוּנְה = בַּתְּבוּנְה בּוּנְה בּתְּהַבוּנְה בַּתְּתְּבוּנְה בּתְּתְּבוּנְה בּתְּתְּבוּנְה בַּתְּתְּבוּנְה בּתְּתְּבוּנְה בּתְּתְּבוּנְה בּתְּתְּבוּנְה בּתְּתְבוּנְה בּתְּתְּבוּנְה בּתְּתְבוּנְה בּתְּתְבוּנְה בּתְּבוּנְה בּתְּבוּנְה בּתְבוּנְה בּתְּבוּנְה בּתְבּוּבְּתְבוּנְה בּתְבוּנְה בּתְבוּב בּתְבוּבּת בּתְבוּנְה בּתְבוּנְה בּתְבוּב בּתְבוּנְה בּתְּבוּנְה בּתְבּתְבּוּנְה בּתְבּבּת בּתְבּבּוּנְה בּתְבּבּת בּתְבּבּר בּתְבּבּת בּתְבּת בּתְבּת בּתְבּבּת בּתְבּת בּת בּתְבּת בּת בּתְבּת בּת בּתְבּת בּתְבּת בּת בּתְבּת בּת בּתְבּת בּתְבּת בּת בּתְבּת בּת בּתְבּת בּתְבּת בּתְבּת בּתְבּת בּתְבּת בּתְבּת בּת בּתְבּת בּת בּתְבּת בּתְבּת בּתְבּת בּתְבּת בּתְבּת בּתְבּת בּתְבּת בּת בּתְבּת בּת בּתְבּת בּתְבּת בּת בּתְבּת בּת בּתְבּת בּתְ
- קָסְתַפְּעָלָן, which is made up of sabab hafīf (מֶסְתַפְּעָלָן, which is made up of sabab hafīf (מָסְתַפְּעָלָן) + sabab hafīf (מָסְתַפְּעָלָן) + watid maǧmūʿ (מָסְתַפְּעָלָן), e.g., בּוֹרָא מְאֹד = נוֹרָא מְאֹד
- אָפָאעַלַּהָן, which is made up of watid maǧmūʿ (מָפָּאעַלַהָן) + sabab taqīl (אָעָל) + sabab hafīf (מַלִּימָעָשִי = עֵלִי מַעָשָה = עֵלִי מַעָשָה = עַלִי מַעָשָה = עַלִי מַעָשָה (אַרָּיסָן), e.g.,
- α תַּפַאּעָלָן, which is made up of sabab taqīl (מֻתַפַּאּעָלָן) + watid maǧmūʿ (פָאָעִס | + sabab ḫafīf (לְלִס |), e.g., מַתַנִּאָּרָם = מַתְנֵיאָרָם
- α בְּפְעֵּולִאּת, which is made up of sabab hafīf (מַפְּעֵולִאּת, which is made up of sabab hafīf (מַפְּעֵולִאּת, o|) + watid mafrūq (לַאּת, e.g., בִּרְבָּה־בֶּבֶה = בַּרְבָּה־בֶּאבָ.

Some schools add two more feet:

- פַאּעָ לַאּחָן, which is made up of watid mafr $\bar{u}q$ (פַאּעָ|o|) + sabab haf $\bar{u}f$ (אָלָא) + sabab haf $\bar{u}f$ (אָלָא) + sabab haf $\bar{u}f$
- אָסְתַפְּעָ לֻן, which is made up of sabab ḥafīf (מֶסְתַסְּוּ) + watid mafrūq (מְסְתַפְּעָ /ס|) + sabab ḥafīf (לָּזְי)

The feet are traditionally divided into the categories of fundamental and derived feet. The four fundamental or basic feet are those that begin with watid: מַפָּאַעֵילָן, מָפָאַעִילָן, מָפָאַעִילָן, מַפָּאַעִילָן, מַפָּאַעִילָן, זְבָּאַעִילָן, and, according to the maximalists, פַאָּע לְאַתָן. The six remaining feet that begin with sabab are derivations of the first group.

5.0. The Verse

The verse (*bayt*) is made up of a series of feet, and closes with a rhyme that must be repeated throughout the entire composition. Complete verses can have eight or six feet, depending on the type of metre. They are divided into two identical hemistichs; the first is called *ṣadr* and the second 'aǧz:

The last foot of the first hemistich, or *ṣadr*, is known as *ʿarūḍ*, and the last foot of the second hemistich, or *ʿaǧz*, is called *ḍarb*. Although the first hemistich is called *delet* and the second *soger* in the Hebrew tradition, it is possible that the earliest authors who coined this terminology were really referring to *ʿarūḍ* and *ḍarb* respectively (see Qimḥi 1546, 59v). The feet that precede the *ʿarūḍ* and *ḍarb* are called *ḥašw*, or 'filling':

A composition that consists of an isolated verse is known as *yatīm*. The following example (Brody and Schirmann 1974, 268) uses *wāfir* metre and *nun* rhyme.

מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן פַעָולָן מַפַאעִילָן פַעָולָן מַפַאעִילָן פַעָולָן מַפַאעִילָן פַעָולָן הַלָּא נָפְלָאת עֲלִיכֶם הַשְּׁחוֹרָה אֲשֶׁר הִיוּ שְׁחֹרִים לְהּ לְבָנִים

'Was the darkness not so wonderful with all of you / that the blacks were as whites.' (Solomon ibn Gabirol)

A composition with two verses is called *nutfa*. The following example (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 190) uses tawīl metre and reš rhyme.

חצרי בעירי אַן יִדידִי חַצְרי

פעולן מפאעילן פעולן מפאעלן פעולן מפאעילן פעולן פעולן הַלעד אָנִי שׁוֹכֵן בָאֹהֵל כָמוֹ עַרב וְתַחת יַרִיעָה כַל יִמוֹתִי מְדוֹרִי פעולן מפאעילן פעולן מפאעלן פעולן מפאעילן פעולן פעולן כבר שכחוני הערבה והזמן

'Will I always live in a tent like a Bedouin? Will I have my abode under canvas my whole life? The steppe and Fate make me forget / my patio in my city: where are the friends from my patio?' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

When the composition has between three and six verses, it is known as qit'a. The following example (Mirsky 1961, 1) uses wāfir metre and dalet rhyme.

> מפאעילן מפאעילן פעולן מפאעיל מפאעילן פעולן בּעֵת חֵשֶׁק יְעִירֵנִי אֲדַלֵּג בְּאַיָל לַחֲזוֹת עֵינֵי כְבוּדָה מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן פַעָולָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן פַעָולָן ואבאה והן אָמַהּ לְנֵגְדָּהּ וּאָבִיהָ וְאָחִיהְ וְדוֹדָהּ מַפַאעִילָן מַפַאעִילָ פַעולָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן פַעולָן אַשׁוּרַנָּה וְאֵפְנָה לַאֲחוֹרַי כִּאָלוּ לֹא אַנִי רֵעָה יִדִידָה מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן פַעולָן מַפַאעִילָן מַפַאעילָן פַעולָן ירא מהם ועליה לבבי בּלב אשה משבלת יחידה

'When love awakens me, I skip about / like a fawn to gaze at the eyes of the beauty. I enter and her mother is there in front of her / her fa-

ther, her sister and her aunt.

I gaze at her and I turn / as if I were not her companion, her friend.

I am afraid of them and because of her my heart / is like the heart of a woman who has lost her only child.' (Isaac ibn Khalfun)

Any composition that has more than seven verses becomes a *qasida*.

A verse that preserves all its full feet is called *tāmm*, or complete. The following example (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 167.1) uses *basīṭ* metre and *kaf* rhyme.

מַסְתַפְּעלָן פַאעלָן מַסְתַפְעלָן פַאעלָן מַסְתַפְעלָן פַאעלָן מַסְתַפְעלָן פַאעלָן מַסְתַפְעלָן פַאעלָן אָשׁוּט בְּהֵלֶּךְ עֲלֵי גִבְעַת לְבוֹנָה וְאַדְ־ בִּיק אֶת לְחָיַי אֱלֵי מִדְרַדְּ הֵלִיכְיִכִי אָשׁוּט בְּהֵלֶּךְ עֲלֵי גִבְעַת לְבוֹנָה וְאַדְ־ בִּיק אֶת לְחָיַי אֱלֵי מִדְרַדְּ הֵלִיכְיִכִי

'I wander like a wayfarer around a hill of incense and I ho/ld my cheeks fast to the print of your steps.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

A verse that preserves all its feet with modifications is called $w\bar{a}f\bar{i}$, or faithful. The following example (Brody and Schirmann 1974, 4) uese $taw\bar{i}l$ metre and pe^3 rhyme.

פַאעִל מַפַאעִילָן פַאעָל מַפַאעִילָן פַאעָל מַפַאעִילָן פַאעָל מַפַאעִילָן פַאעָל מַפַאעִילָן פַאעָל מַפַאעִילָן מִיּאָד יָפָה מִי זֹאַת כְּמוֹ שַׁחַר עוֹלָה וְנִשְּׁקְפָּה הָּאִיר כְּאוֹר חַמְּה בָּרָה מְאַד יָפָה

'Who is she who like the dawn rises and comes out / she shines like the light of the sun, pure, so very beautiful.' (Solomon ibn Gabirol)

A verse that eliminates the final foot from both hemistichs is called $ma\S z\bar{u}^{\flat}$, or partial. The following example (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 156.1) uses $bas \bar{\imath} t$ metre and dalet rhyme.

מֶסְתַפְּעָלָן פַאעָלָן פַעָולָן מָסְתַפְעַלָן פַאעָלָן פַעָולָן קוּמָה בִשְּׁחֵר וִשׁוּר יִרִיעַת שַׁחַק בְּכֵסֶף וּפַּז נִקוּדָה 'Awaken at dawn and gaze at the cover of the / sky with fine inlaid silver and gold.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

A verse that eliminates a complete hemistich is called *mašṭūr*, or split. The following example (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 220.1) uses *sarī*^c metre and *reš* rhyme.

מֶסְתַפְּעֶלֶן מֶסְתַפְעֵלֶן מֵפְעָולָן תַדע בָּנִי כִּי צוּר יִצֵרדְ נוֹרָא

'You must know, my child, that the Rock, your Creator, is terrible'. (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

A verse that eliminates four feet and preserves only two—or four, depending on the metre—is called $manh\bar{u}k$, or weak. The following example (Jarden 1984, 155) uses $mutad\bar{a}rak$ metre and he^3 rhyme.

פַאעל פַאעל פַאעל עיני מרב בכי כּהוּ

'My eyes, from so much crying, have become blind.' (Solomon ibn Gabirol)

A verse that consists of a single foot is known as *mudawwar*, or round.

When the poet makes the ' $ar\bar{u}d$ and darb rhyme in both hemistichs at the beginning of the poem—in other words, both of these feet share the same rhyme and foot type—and then the metre adopts the expected form beginning with the second verse, this rhythm is known as $tasr\bar{i}$. The following example (Brody 1894, II:75) uses ragaz metre and sade rhyme.

מַסְתַפְּעַלָּן מַסְתַפְּעַלָּן מַפְעַוּלָן מַסְתַפְּעַלָּן מַסְתַפְּעַלָּן מַפְעַוּלָן מַסְתַפְּעַלָּן מַפְעַוּלָן לִקרַאת מִקוֹר חַיֵי אֱמֵת אָרוּצָה עַל כֵּן בְּחַיֵי שַׁוּא וְרִיק אָקוּצְהּ מַפְתַעלַן מַסְתַפְעלָן מַפְעַולָן לא אָעֶרץ בּלְתּוֹ וְלֹא אַעְרִיצְה מַסְתַפְעלָן מַסְתַפְעלָן מַפְעַולָן אִישַׁן שְׁנַת עוֹלָם וְלֹא אָקיצָה מָסְתַפְעלָן מַסְתַפְעלָן מַפְעַולָן לא שָׁאַלוּ עֵינֵי לָהַבִּיט חוּצָה לא שָׁאַלוּ עֵינֵי לָהַבִּיט חוּצָה

מֶסְתַפְּעָלָן מֶסְתַפְּעָלָן מֻסְתַפְּעָלָן לִרְאוֹת פְּנֵי מֵלְכִּי מְגַפְּתִי לְבַד מֵסְתַפְּעָלָן מַפְתַעָלו מֻסְתַפְּעָלָן מִי יִתְּנֵנִי לַחֲזוֹתוֹ בְחֲלוֹם מַפְתַעָלו מֶסְתַפְעָלו מֵסְתַפְעָלָן לוּ אֶחֲזֶה פָנִיו בְּלִבִּי בִיתָה

'I run to true life's fountain / for that reason I scorn that which is vain and empty
I only wish to glimpse the face of my King / He and nobody else I fear and venerate
If only I could see Him in my dreams! / I would sleep an eternal sleep without awakening
If ever I saw His face in my heart / my eyes would no longer want to look outwards.' (Judah Halevi)

When the poet makes the first two hemistichs rhyme without the ' $ar\bar{u}d$ ' adopting the foot type of the darb, this produces a rhythm very common amongst the Hebrew poets, which is called $muwaff\bar{a}$. The following example (Brody and Schirmann 1974, 140.1) uses $ra\check{g}az$ metre and nun rhyme.

'Do not believe, my heart, in contemporaries / after betraying the companion I believed trustworthy.' (Solomon ibn Gabirol)

When the poet creates internal rhymes within the verse, but maintains the final rhyme throughout the poem, this is called *musammat*, as discussed above. The following example (Schirmann 1954, I:34) uses *mustatīl* metre and *lamed* rhyme.

מַפַאעִילָן פַאעל מַפַאעילָן פַאעל מַפַאעילָן פַאעל מַפַאעילָן פַאעל מַפַאעילָ וְמֹר עִם אֲהָלִים וְלֹפֶר עִם שׁוֹשָׁן וּמֹר עִם אֲהָלִים

'He says: do not sleep / drink old wine / there are privets with lilies / and myrrh with aloe.' (Dunaš ben Labrat)

6.0. Modifications

6.1. Ziḥāf

The filling (hašw) feet undergo modifications (zihāf) that specifically affect the sabab. According to Ibn 'Abdrabbihi (Amīn et al. 1948, 426), these modifications only affect the second, fourth, fifth, and seventh letters of the feet.

The modification never affects any component of the *watid*, instead specifically affecting the *sabab*. Moreover, in the feet, it only affects the second, fourth, fifth and seventh letters. If you want to know the position of the modification in the feet, look at each of the eight feet that I have named for you; if you see that the foot begins with *watid*, the modification will be in the fifth and seventh, but if you see that the *watid* is at the end of the foot, the modification will be in the second and fourth; if the *watid* is in the middle of the foot, then the second and seventh will be modified.

These modifications are found in isolated instances within the composition, rather than being replicated throughout. Each metre allows its own modifications.

According to the very minimalist Andalusi school, there are two modifications: one consists of eliminating the second letter from the *sabab hafif* $(o \rightarrow b)$, and the other of leaving the second

letter of the sabab taqīl quiescent ($|| \rightarrow o|$), or sometimes eliminating it ($o| \rightarrow |$). As mentioned in the extract of Ibn 'Abdrabbihi quoted above, the position of the modification depends on the position of the watid: when the foot begins with watid (that is, position of the watid: when the foot begins with watid (that is, apay and, according to the maximalists, אָמָן פָּאַעִילָן, פָּאַעִילָן, the modification affects the fifth and seventh letters of the foot; when the watid is in the intermediate position (מַפְּאַעַלָּאַתָּן), the modification affects the second and seventh letters of the foot; and when the watid is in the final position (מַפְּאַעַלָּאַתְּן, מֶסְתַפְּעֵלָן, מֵּסְתַפְּעֵלָן, פַּאַעֵלָן), the modification affects the second and fourth letters of the foot.

In the following sections, after each example, the metres in which the modification in question can occur are given in brackets. Metres in which a particular modification does not occur according to the classical catalogue, but does sometimes occur in practice, are marked with an asterisk (*).

6.1.1. Second Consonant

The modification introduced in the second consonant of the foot can be of three types:

habn: the second consonant is eliminated when it is quiescent.

```
פַּעּלָן → פַּאּעָלָן (madīd, basīṭ)

מפַאּעָלָן → מָסְתַפְּעִלָן (basīṭ, raǧaz, sarīʿ, munsariḥ, ḥafīf, muǧtat)

מפַאּעִילָ = מַעַולַאַתָּ (munsariḥ, muqtaḍab)

מפַאעִילַ → מָעִלַאַתָּן (madīd, ramal, ḥafīf, muǧtat)
```

iḍmār: the second vocalised consonant remains quiescent.

מֶסְתַפָּעָלָן
$$\Rightarrow$$
 מֶתְפַאעָלָן \Rightarrow מֶתְפַאעָלָן (kāmil)

waqs: the second vocalised consonant is eliminated.

מַפַאעָלָן
$$\rightarrow$$
 מַתַפַאעָלָן (kāmil)

6.1.2. Fourth Consonant

Only one modification is introduced in the fourth consonant of the foot:

tayy: the fourth consonant is eliminated when it is quiescent.

קּתַעְלַן
$$\Rightarrow$$
 מֶסְתַעָלַן \Rightarrow מֶסְתַעָלַן (basīt, raǧaz, sarīʻ, munsariḥ)

מַפְעָולָאת → מַפְעָולָאת (munsariḥ, muqtaḍab)

6.1.3. Fifth Consonant

The modification introduced in the fifth consonant can be of three types:

qabd: the fifth consonant is eliminated when it is quiescent.

'aṣb: the vocalised fifth consonant remains quiescent.

מַפַּאעִלַתָן
$$\rightarrow$$
 מֻפַּאעָלַתָן \Rightarrow מַפַאעִלַתָן (wāfir)

'aql: the fifth consonant is eliminated when it is vocalised.

מַפַאעַלַתן
$$\rightarrow$$
 מַפַאעַלַתן (wāfir)

6.1.4. Seventh Consonant

Only one modification is introduced in the seventh consonant:

kaff: the seventh consonant is eliminated when it is quiescent.

```
מַפַּאּעִילָ \rightarrow מַפַּאּעִילָן (ṭawīl, hazağ, muḍāri) מָפַאּעִילָ \rightarrow פַּאּעָלָאַתָ (madīd, ramal, ḫafīf, muğtat) מַסְתַפָּעָלָ \rightarrow מַסְתַפָּעָלָן (ḫafīf, muǧtat)
```

6.1.5. Dual Modifications

In addition to the aforementioned modifications, the following dual modifications can be introduced:

ḥabl: the second consonant is eliminated when it is quiescent (*ḥabn*) and the fourth consonant is eliminated when it is quiescent (*ṭayy*).

יַם אָלָת
$$\rightarrow$$
 מָסְתַפְּעֵלָן \rightarrow מָתַעָלָן (basīt, rağaz, sarī $^{\circ}$, munsari h)

בְּעִלָּאתָ
$$\rightarrow$$
 מַעִּוֹלָאתָ \rightarrow מַעִּלָאתָ $=$ מַבְּעוֹלָאת (munsarih)

hazl: the second vocalised consonant remains quiescent (idmar) and the fourth consonant is eliminated when it is quiescent (tayy).

$$\phi$$
מַתַפַאעלָן ϕ מָתְפַאעלָן ϕ מָתְפַאעלָן ϕ מָתַפַאעלָן (kāmil)

naqs: the fifth consonant remains quiescent ('aṣb) and the seventh consonant is eliminated when it is quiescent (kaff).

$$\alpha$$
מַפַאעִלַתָן α מַפַאעלַתָן α מַפַאעלַתָן α מַפַאעלַתָן (wāfir)

šakl: the second consonant is eliminated when it is quiescent (*ḥabn*) and the seventh consonant is eliminated when it is quiescent (*kaff*).

פַעלַאתָן
$$\rightarrow$$
 פַעלַאתָן (madīd, ramal, ḫafīf)

מַפָּאַעָל
$$\rightarrow$$
מַתַפְּעָלָן \rightarrow מַתַפָּעָלָן \rightarrow מַתַפָּעָלָן ($bafif)$

tarm: the first letter of the first foot is eliminated from each hemistich (*ḥarm*) and the fifth consonant is eliminated when it is quiescent (*qabḍ*).

$$\ddot{\varphi} \rightarrow \ddot{\varphi}$$
 פַּעְלָ $\dot{\varphi} \rightarrow \ddot{\varphi}$ (ṭawīl, mutaqārib)

6.2. 'ilāl

The feet that occupy the position corresponding to the ' $ar\bar{u}d$ ' and darb undergo specific modifications (' $il\bar{a}l$) that must be preserved throughout the entire poem. These modifications produce the variants ($awz\bar{a}n$) of each metre (bahr):

hadf: at the end of the foot, the sabab hafif is eliminated.

פַאָעילָן
$$\rightarrow$$
 מַפַּאעִילָן (ṭawīl, hazaǧ) פַאעילָן \rightarrow מַפַאעילָן (madīd, ramal, ḫafīf) פַאעלָא \rightarrow פַעָּן (mutaqārib)

qatf: at the end of the foot, the sabab hafif and the preceding vowel are eliminated.

פַעָּולָן
$$\Rightarrow$$
 מַפַּאַעָלַתָן (wāfir)

qaṣr: in a foot ending in sabab, the final quiescent consonant is eliminated, and the vocalised consonant that precedes it is left quiescent.

פַעָולָ
$$\rightarrow$$
 פַעָולָ (mutaqārib) פַעָולָ \rightarrow פַעָולָאת (madīd, ramal, *ḫafīf) פַאעלָאַק (madīd, ramal, *ḫafīf)

qat: in a foot ending in watid, the final quiescent consonant is eliminated, and the vocalised consonant that precedes it is left quiescent.

פַאעל
$$\rightarrow$$
 פַאעל \rightarrow פַאעל פּאעלן (basīt, *ḥafīf, mutadārak) פַאעלן \rightarrow מֶסְתַפְּעל \rightarrow מֶסְתַפְּעלן (rağaz, munsariḥ) פַעלַאתן \rightarrow מֶתַפַאעלן \rightarrow מֶתַפַאעלן (kāmil)

batr: at the end of the foot, the sabab hafif is eliminated (hadf) and then the final quiescent consonant is eliminated, and the final vocalised consonant is left quiescent (qat).

פָאעִל
$$\rightarrow$$
 פַאעָלִא \rightarrow פַאעָלִא (madīd, *ramal) פַאעל \rightarrow פַאַ \rightarrow פַען (mutaqārib)

hadd: the watid mağmū^c is eliminated from the end of the foot.

פַעלן
$$\rightarrow$$
 מַתַפַאעלן (kāmil, *basīt)

salm: the watid mafrūq is eliminated from the end of the foot.

תַּבְּעָולַאַתָ
$$\rightarrow$$
 מַבְּעָולַאַת (sarī $^{\circ}$)

waqf: the seventh vocalised consonant is left quiescent.

$$\alpha$$
מְפְּעֻולַאַת \rightarrow מַפְּעָולַאן מַפְעָולַאן (sarī c , munsari h)

kašf: the seventh vocalised consonant is eliminated.

מפעולאת
$$\rightarrow$$
 מפעולא במפעולן מפעולא (sarī $^{\circ}$, munsarih, *raǧaz)

6.3. Additions and Reductions

Regardless of the position that it occupies within the poem, a foot can receive any of the following additions and reductions:

tadyīl: a quiescent consonant is added to the end of a foot that ends with watid.

פָאעִלַאן
$$\rightarrow$$
 פַאעִלַאן (mutadārak) מָסְתַפְּעִלָאן \Rightarrow מֶסְתַפְעִלָּון \Rightarrow מֶסְתַפְּעִלָּון \Rightarrow מָתַפָּאעָלָן \Rightarrow מָתַפָּאעָלָן \Rightarrow מָתַפָּאעָלָן \Rightarrow מָתַפָּאעָלָן \Rightarrow מָתַפָּאעָלָן

tasbīġ: a quiescent consonant is added to the end of a foot that ends with sabab.

פָאעָלָאתָן
$$\rightarrow$$
 פַאעָלַאתָן \Rightarrow פַאעָלַאתָן (ramal)

tarfil: two consonants, the first vocalised and the second quiescent, are added to the end of a foot that ends with watid.

קַסְתַפְּעִלָּן
$$ightarrow$$
מֶסְתַפְּעָלָּא $ightarrow$ מְסְתַפְּעָלָן $ightarrow$ מָתַפָּאעָלָן $ightarrow$ מָתַפַּאעָלָן $ightarrow$ מָתַפַּאעָלָן $ightarrow$ מָתַפַּאעָלָן (kāmil)

harm: the first letter of the first foot is eliminated from each hemistich.

$$\phi$$
 פַּעִולָן ϕ פּעָולָן ϕ פּעָולָן (tawīl) פַּאַעילָן ϕ מַפַּאַעילָן (hazağ)

This last modification is known as talm when it is applied to the foot פַּאִעָל in $mutaq\bar{a}rib$ metre (\rightarrow פָּאִעָל), and tar/tar when it is applied to an instance of the foot מַפַאִעִילן that has been previously affected by qabd in tar or tar or tar metre (tar tar or tar tar).

harb: a dual modification produced by the combination of *harm* with *kaff*.

יַפְאַעִילָן
$$\rightarrow$$
 פַאַעִילָן \rightarrow פַאַעִילָן (hazağ, muḍāri')

taš'īt: the first letter of the watid is eliminated.

מְפְּעֻוּלָן
$$\Rightarrow$$
 פַּאלַאתָן (hafīf, muǧtatַ) מַפְּעָוּלָן \Rightarrow נְיוּלָן \Rightarrow (mustaṭīl)

Finally, one letter—and in some cases even two—can be added to the beginning of the verse. This modification is known as *hazm*

and occurs in the $mu\check{g}ta\underline{t}$, $muqta\dot{q}ab$, $mu\dot{q}\bar{a}ri^c$, and $mutad\bar{a}rak$ metres.

2. THE CATALOGUE OF CLASSICAL METRES

1.0. *Tawil*

פַאַנילָן מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן

This metre has the longest sequence of feet. According to the classical system, it is not used in its $ma\S z\bar{u}$, $ma\S t\bar{u}r$, or $manh\bar{u}k$ forms. Its $t\bar{a}mm$, or complete, form is as follows (Brody and Schirmann 1974, 23.3):

פַּאַוּלָן מַפַּאּעִילָן פַאַולָן מַפַּאּעִילָן מַפָּאּעִילָן מַפָּאּעִילָן מַפָּאּעִילָן מַפָּאּעִילָן מַפָּאּעִילָן הַנָּאָרִי וּתְדָּדַר הְּנוּמְתִי וּתְדָדַר הְּנוּמְתִי וּתְדָדַר הְּנוּמְאּתִי וּתִּדְדַר הְּנִוּמָאתִי וּתִּדְדַר הְּנִוּמָאתִי וּתִדְדַר הְּנִוּמָאתִי וּתִדְדַר הְּנִוּמָאתִי

'As torpor and lethargy fall over my eye / sleep flies from my eyes and my drowsiness is dispersed.' (Solomon ibn Gabirol)

This metre has three types of darb and one type of 'arūd.

1.1 First *Parb*

The first darb is without modification (מַפַּאּעִילָן), and its ' $ar\bar{u}d$ is modified with qabd (מַפַּאעִלָן \rightarrow מַפַּאַעִילָן):

פַאַעילָן מַפַּאעִילָן פַעולָן מַפַּאעָלָן פַעולָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן

I have not found this form amongst the classical poets. However, contrary to the classical prescription, tawil metre can be found in the $ma\check{g}z\bar{u}^{\flat}$ form, dispensing with one foot, and with a complete darb and identical ' $ar\bar{u}d$ (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 45.1–2):

פַעוּלָן מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן פַעוּלָן מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן פַעוּלָן מַפָּאעִילָן פַעוּלָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן לְמַעַן בְּנֵי אָדָם בְּמַחְשָׁבִּים בְּאֶרֶץ וְאַתֶּם כַּהַרְסֶיהָ לְמַעַן בְּנֵי אָדָם בְּמַחְשָׁבִּים בְּאֶרֶץ וְאַתֶּם כַּהַרְסֶיהָ

'All you sons and custodians of the Torah / you must reveal its secrets

Since the people are in the dark / in the land and you are as their lamp.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

1.2. Second *Darb*

The second darb is modified with qabd (מַפַאּעֶלָן \rightarrow מַפַאּעֶלָן, and its ' $ar\bar{u}d$ is identical (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 191.2):

פַעולָן מַפַּאעִילָן פַעולָן מַפַּאעִלָן פַעולָן מַפַּאעִלָן פַעולָן מַפַּאעִלָן פַעולָן מַפַּאעַלָן פַעולָן מַפַּאעַלָן פָעולָן מַפָּאעַלָן פַעולָן מַפָּאעַלָן פַעולָן מַפָּאעַלָן פַעולָן מַפָּאעַלָן פַעולָן מַפָּאעַלָן פַעולָן מַפָּאעַלָן

'With all his heart he loves you while your heart is like stone / and every mouth speaks to you while you remain silent.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

There is also a different form of this darb used in the complete form of tawīl metre, which is not included in the classical catalogue; it is further modified with waqs (פַאַעלָן \rightarrow מַפַאַעלָן) and has an identical 'arūḍ (Brody and Albrecht 1906, 89.1; Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 197.1–2):

פַעולָן מַפַּאעִילָן פַעולָן פַאעלָן פַעולָן מַפָּאעִילָן פַעולָן פַאעלָן פַעולָן מַפָּאעִילָן פַעולָן פַאעלָן יִשֶׁנָה בָּחֵיק יַלְדּוּת לְמָתַי תִּשְׁכְּבִי דְּעִי כִּי נְעוּרִים כַּנְעֹרֶת נִנְעֲרוּ

'Asleep in the lap of infancy, when you lie down / you must know that youth like a wick is consumed.' (Judah Halevi)

יְדִידִי בְּפֵרוּדָם לְבָבִי לִבְּבוּ וְנַפְשִׁי בְּהַרְחִיקָם וְעֵינֵי דְאֲבוּ

וְלֹא יִדְמוּ תַּמִיד וְנֹזְלֵיהֵם עֵלֵי לְחַיֵי וְעַל פַּנֵי כִּמוֹ נֵד נִאָבוּ

'My friends upon leaving stole my heart / my soul for their distance and my eyes languish Never again shall they be calm, spilling over / my cheeks and face as if forming a dyke.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

1.3. Third Darb

The third darb is modified with hadf (פַּאַולָן \rightarrow מַפַּאעִילָן), and its 'arūḍ with qabḍ (מַפַּאעִילָן \rightarrow מַפַּאעִילָן; Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 188.1):

פַעולָן מַפַּאעִילָן פַעולָן מַפָּאעָלָן פַעולָן מַפָּאעִילָן פַעולָן פַעולָן פַעולָן לַנדְּדְּ בְּקַרְבִי אוּר וְגוּפִי בְּתוֹדְ יְאוֹר בְּשָטְפוֹ וּמִי יוּכַל נְשֹא אוּר וְזָרֶם

'Your absence inflames my heart and my body sinks into a river / that spills over, who can withstand fire and current.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

This ḍarb modified with ḥadf (פַּטָּולָק) can also appear with an identically modified 'arūḍ (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 170.1; 171.1):

פַעולָן מַפַאעִילָן פַעולָן פַעולָן פַעולָן פַעולָן מַפַאעִילָן פַעולָן פַעולָן הַתָּכִין לְדְּ חִצִים שְׁנוּנִים בְּבָבוֹת עֲלֵי קַשְׁתוֹת עַפְעַף וְתוֹרֶה לְבָבוֹת

'Are you tensing the sharpened arrows of your pupils / in the bows of your eyelids to shoot at hearts?' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

פַעולָן מַפַאעִילָן פַעולָן אַגי אַרְאַדּ עפר ויִדיב לְבָבִּדּ בְּעִינִיוּ כְּעֵינִידּ לְבָבִי מְדִיבוֹת

'I shall show you a fawn that will melt your heart / with its eyes, just as your eyes melted my heart.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

This sequence also appears in the $ma\S z\bar{u}$ form of $taw\bar{t}l$ metre (Jarden 1982, 849.1):

פַּעִוּלָן מַפַּאעִילָן פַּעָוּלָן פַּעָוּלָן מַפַּאעִילָן פַּעָוּלָן מִצְדֵּק לְלֹא נוֹדָע מָהוֹלָל וְכוֹסֵה עֵלֵי בַּרִי בִּשְׁמַא

'One just man, unknown, is worthy of praise / and conceals the certain in the doubtful.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

Tawil metre also appears in the maštur form, its darb modified with darb modified with darb; because the maštur form eliminates an entire hemistich, the darb in this form is, at the same time, the darb (Sáenz-Badillos and Targarona 1988, 13.1–2):

פַּעָולָן מַפַּאעִילָן פַעָולָן פַאעַל אֲהַלֵּל אֲשֶׁר אֵין לוֹ דְּמוּת וּתְמוּנָה פַּעָולָן מַפַּאעִילָן פַעָולָן פַאעַל למען פַּעלתוֹ אַשָּׁר נָאמנה

'I will praise Him who has neither image nor figure Because His works are faithful.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

1.4. Modifications to the Filling Feet

The most common modifications to the filling feet in *ṭawīl* metre are *qabḍ*, *kaff*, and *ḫarm*. In many verses, the final quiescent consonant of a filling foot is eliminated. As mentioned above, when this is the fifth consonant, the modification is called *qabḍ* (פַּטֵּולְ \rightarrow מַפַּאַעִילָן), and when it is the seventh, it is called *kaff* (מַפָּאַעִילָּן). This is a very common change (Brody 1935, 234.19; Jarden 1992, 229.1):

פַעִולָן מַפַּאעִילָן פַעָולָ מַפַּאעִילָן פַעָולָן מַפָּאעִילָן פַעָולָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן וְכִרְחֹק פְּאַת מִזְרָח לְיַד מַעֲרָב רְחְקוּ מְאֹד מַחְשְׁבוֹת אִישׁ מֵעֱזוּז חִשְּׁבֹּנוֹתְיוּ 'Just as the eastern corner distances itself from the west-

ern edge / the thoughts of a man distance themselves from the power of those thoughts.' (Moses ibn Ezra)

פַעולָ מַפַאעִילָן פַעולָן פַאעלָן פַעולָן פַאעלָן פַעולָן פַאעלָן פַעולָן פַאעלָן פַאעלָן בָּאַרָּה בְּנַ־ עָרוּתוֹ בְּטוֹב שַׂעְרוֹ וּבִיפוֹת תְּאֱרוֹ בְּיֹשׁ גָבַהּ בְּנַ־ עָרוּתוֹ בְּטוֹב שַׂעְרוֹ וּבִיפוֹת תְּאֱרוֹ

'This God does to the man who boasts of his vig/our by reason of the lushness of his hair and the beauty of his figure.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

A *qabd* and a *kaff* can be applied in the same verse (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 159.1):

פַעולָן מַפַּאעילָן מַפַּאעלָן פַעולָן מַפַּאעלָן פַעולָן מַפַּאעלָן פַעולָן מַפַּאעלָן בַּעולָן מַפַּאעלָן בַּעולָן מַפַּאעלָן בַּעולָן מַפַּאעלָן בָּעולָן מַפַּאעלָן בָּעולָן מַפַּאעלָן בָּלֹא תַעֲנֵנִי בַּהָמוֹתִי בְּלִי דֶמִי בְּשֶׁלְמִי הַרַעוֹתְ לְעַבְדְּדְּ בְּשֶׁלְמִי

'You do not answer me although I cry out without ceasing? For whom do you mistreat your servant? For whom?' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

The *harm* modification, where the first letter of the first foot of each hemistich is eliminated (פַאָּעל \Rightarrow עָוּלָן \Rightarrow מָאָעל), also occurs in *ṭawīl* metre (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 60.1-2):

פַאעל מַפָּאעִילָן פַעַולָן מַפָּאעִילָן לַשַּׂר רְבִי נִסִּים כְּתָב רִיב וְתוֹכַחַת הָגָּה אֲדַבֵּר לוֹ שְׁתִּיִם וְלֹא אוֹסִיף אוֹלַי יְשִׁיבֵנִי עֲלֵיהֶם בְּמוֹ אַחַת

'To the noble rabbi Nissim, a letter with grievances and rebukes / a friend with his friend sends
This is the second and last time I address him / perhaps he will respond to the two together.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

The same modification can appear in $ma\check{g}z\bar{u}^{\flat}$ verse (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 194.1):

פַאעל מַפַאעילָן פַעוּלָן פַאעל מַפַאעילָן פַעּוּלָן פַאעל מַפַאעילָן פַעּוּלָן שִימָה יְמִינְדְּ עַל צְלָעִי לְבָבוֹ

'Put your right hand on my ribs / return its heart to my chest.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

This modification can appear in the first hemistich of the poem only, as in this *musammat* (Mirsky 1961, 72.2):

פַאעל מַפַאעילָן פַעולָן מַפַאעילָן פַעולָן מַפַאעילָן פַעולָן מַפַאעילָן פַעולָן מַפַאעילָן פַעולָן מַפַאעילָן כֹּחי עַזְבִנִי וְכַמֵת חֲשָׁבַנִי וְחָשָׁבִנִי וְחָשָׁבִנִי וְחָשָׁבִנִי

'My strength left me and I took myself for dead / my sin haunted me, my sorrow and my regret.' (Isaac ben Khalfun)

However, it can also remain fixed throughout the entire composition (Brody and Schirmann 1974, 189.1):

פַאעל מַפַּאעִילָן פַּעָולָן מַפַּאעִילָן כָּתַב סְתָּו בִּדְיוֹ מְטָרָיו וּבִרְבִיבִיוּ מִכְתָּב מְעָלִי גַּן מִתְּבֵלֶת וְאַרְגָּמְן מְכְתָּב עֲלֵי גַן מִתְּבֵלֶת וְאַרְגָּמְן לָכֵן בְּעֵת חָמְדָה אָדְמָה פְּנִי שַׁחַקּ

'Autumn has written with the ink of its rains and downpours / and with the quill of its luminous rays and the palm of its clouds

a composition over the garden of lapis lazuli and purple / it would not have arranged them thus if it had been designed

for when the Earth yearns for the face of the sky / it embroiders on the fabric of the flowerbeds like its stars.'
(Solomon ibn Gabirol)

This modification can even appear in the variant of the first \underline{darb} that follows $ma\underline{\check{g}}z\overline{u}$ form, which, as discussed above, does appear in Hebrew poetry, despite not being included in the classical catalogue (Brody and Schirmann 1974, 127.1):

'All the epochs, since ancient times, / reach out their hands to your epoch.' (Solomon ibn Gabirol)

The double modification of tarm, i.e., tarm + qabd (פְּטְלֹ \rightarrow עִוּלָ \rightarrow עִוּלָ \rightarrow עִוּלָ \rightarrow עִוּלָ \rightarrow (פִּעְלָ \rightarrow עִוּלְ \rightarrow), can be applied (Brody and Schirmann 1974, 159.19; Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 165.1):

'All poets tremble before it / they are all even covered with embarrassment and bashfulness.' (Solomon ibn Gabirol)

'I say: considering that the lavish and delicate one does not have / rules, she even scoffs at kings.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

2.0. *Madid*

פַאעלָאתָן פַאעלָן פַאעלַן פַאעלַן פַאעלָן פַאעלַן פַאעלָן פַאעלָן פַאעלָן פַאעלָן פַאעלָן פַאעלַן פַאעלָן פַאעלָן פַאעלַן פַאעלָן פַאעלַן פַאעלָן פַאעלָן פַאעלָן פּאעלָן פּאעלָן פּאעלָן פּאעלָן פּאעלַן פּאעלַן פּאעלַן פּאעלַן פּאעלַן פּאעלַן פּאעלַן פּאעלָן פּאעלַן פּ

could always force the metre and scan model verses in their complete form (Martínez Delgado 2017, 87):

פאעלו פאעלן פאעלו פאעלן פאעלו פאעלו פאעלו פאעלו פאעלו פאעלו פאעלו מה לד אל בוערים לד לד אל יועצים בתבונה ואלף מעשיהם וחכם מַלְלַבָּאאֶל בּוֹעָרָם לֶבָלְבָאאָל יוֹעָצָם בַּתְתַּבִונָה וָאאֶלָף מַאעָשִיהָם וָאחַבָּם

'What are you doing with fools; go with those give you intelligent / advice, learn their acts and become wise.' (Anonymous)

When madid metre does appear in Arabic, the last foot of each hemistich is usually lost ($ma\S z\bar{u}^{\flat}$):

פאעלאתו פאעלו פאעלאתו פאעלאתו פאעלו פאעלאתו

This metre has five classes of darb and three classes of 'arūd.

2.1. First Darb

The first *darb* is without modification, and its 'arūd is identical (Neubauer 1965, 16):

> פאעלאתן פאעלן פאעלאתן פאעלאתן פאעלאתן אָידְ יַכַבָּה מִי דָּמַעִי שָׁבִיבִי אָידְ וְעִינֵי הַצְבִי נַלְחַמוּ בִי

'How to quench the waters of my tears around me / how, if the eyes of the roe are fighting me.' (Saadia ibn Danan)

The 'arūḍ of the first darb (פַאעלָאתן) may be modified with šakl (→ פַּעֵלָאת); this also affects the first foot of the verse:

פעלאתו פאעלו פעלאת פאעלו פאעלאתו

2.2. Second Darb

The second darb is modified with qaṣr (פַאעלַאַן \rightarrow פַאעלַאַן), and its ' $ar\bar{u}d$ with hadf (פאעלן \rightarrow פאעלאתן). The rhyming consonant is quiescent and preceded by a lengthening letter (ridf).

פאעלאתן פאעלן פאעלאן

פאעלאתו פאעלו פאעלו

2.3. Third Darb

The third darb is modified with hadf (פאעלן \rightarrow פאעלאתן), and its 'arūd is identical (Martínez Delgado 2017, 88):

> פאעלו פאעלו פאעלו פאעלו פאעלו פאעלו מַצְבַיִים אוֹהָבָה הַצְבִי הַמְּצְדָּד אָז יִדִידִי יָהִי

'Of the two roes I am going to love the roe / that turns, then he will be my friend.' (Anonymous)

2.4. Fourth Darb

The fourth darb is modified with batr (פאעל \rightarrow פאעלאתן), and its `arud with hadf (פַאעלן \rightarrow פַאעלאָתן):

פאעלאתז פאעלו פאעלו פאעלו פאעלו

The 'arūd of this darb (פאטל) may be modified by habn in combination with hadf (פַעלן \rightarrow פַאַעלאַתן \rightarrow פַעלאַתן):

פאעלאתן פאעלן פאעל

פאעלאתן פאעלן פעלן

Contrary to the classical system, this metre sometimes appears with an 'arūd affected by batr (פאעל \rightarrow פאעלאתן) and an identical darb (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 158b.1):

> פאעלאתן פאעלן פאעל פאעלאתן פאעלן פאעל יש בָּכוֹס פֵּלֶא וְסוֹד נִמְצֵא בָהּ כִּמוֹ הָאוֹת וְהַמוֹפֵת

'The glass contains wonders, it conceals mysteries / in it as if they were signs and signals.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

2.5. Fifth Darb

The fifth darb is modified with habn and hadf (פַעלאתן \rightarrow פַאַעלאתן \rightarrow פַעלאתן \rightarrow → פַּעלן), and its 'arūd is identical:

פאעלאתן פאעלן פעלן פעלן פאעלאתן פאעלן פעלן

In manhūk verse, the 'arūd of the fifth darb (פַעלן) may be modified with hadf only (פַאעלן → פַאעלאַתן):

פאעלאתן פאעלן פאעלאתן פעלן

2.6. Modifications to the Filling Feet

The following modifications may affect the filling feet in madid metre (Yahalom 2001, 78; Martínez Delgado 2017, 88):

habn: פעלאתן → פאעלאתן

פעלאתו פאעלו פאעלאתו פאעלאתו פאעלו פאעלאתו יחדי לב בּוֹ קריבִים ליראַה שָׁם אַלֹהֵידְּ ועמִדי לפַנִיו

'Join forces with your heart, with it approach the fear / the name of your God and stay before Him.' (Elazar ben Jacob)

habn: פַעלן → פַאעלן

פאעלאתן פעלן פאעלו פאעלאתו פעלו פאעלאו סור ואַל תַּט אַחַרי רוֹדפֵי רע בַּרדפַם ואַמַת עוֹזבִים

'Step away and do not go after those who pursue / evil, in pursuing it they abandon truth.' (Anonymous)

kaff: פַאעלַאתַ \rightarrow פַאעלַאתן

šakl: פעלאת \rightarrow פעלאתן (rare)

3.0. Basīţ

מֶסְתַפְּעָלָן פַּאּעָלָן מֵסְתַפְּעָלָן פַאּעָלָן מֻסְתַפְּעָלָן פַאּעָלָן מַסְתַפְּעָלָן פַאּעָלָן בַּאּעָלָן בּאַעָלָן בּאַעָּלָן בּאַעָלָן בּאַעָלן בּאַעָלן בּאַעָלן בּאַעָלן בּאַעָלן בּאַעָלן בּאַעַלן בּאַעלן בּאַנּעלן בּאַעלן בּאַעלן בּאַעלן בּאָבּעלן בּאַנּעלן בּאָן בּאַנּעלן בּאַעלן בּאָבעלן בּאַעלן בּאַנּעלן בּאַנּעלן בּאַנּילן בּאָבעלן בּאַנּילן בּאַעלן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאָן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאַנילן בּאַנּילן בּאָבעלן בּאַנּילן בּאָבעלן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאָבעלן בּאָבּעלן בּאָן באַנּילן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאַנּילן בּאָּבּעלן בּאָּבּילן באַנּילן באַנּילן באַנּילן באַנּילן באַנּילן באַנּילן באַנּילן באַנּיל

מַסְתַפִּעלָן פַאעלָן מַסְתַפִּעלָן פַאעלָן

In Hebrew, however, its complete form can appear (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 167.1):

מָסְתַפְּעֵלָן פַּאעַלָן מֻסְתַפְּעַלָן פַאעַלָן מֻסְתַפְּעַלָן פַאעַלָן פַאעַלָן פַאעַלן פַאעַלן פַאעַלן פַאעַלן פָאעַלן אָשׁוּט בְּהֵלֶּךְ עֲלֵי גִּבְעַת לְבוֹנָה וְאַדְ־ בִּיק אֶת לְחַיֵי אֱלֵי מִדְרַךְּ הֲלִיכִיְכִי אָשׁוּט בְּהֵלֶי לָבְעֵלִי גִבְעַתלְבוֹ נָהוְאַדְ־ בִּקְאֶתְלֹחָא יֵיָאֵלֵי מִדְרַכְהַלִי כָאיָכִי אָאשַׁטְבָּהֵי לָבְעַלֵי גִבְעַתלְבוֹ נָהוְאַדְ־ בִּקְאֶתְלֹחָא יֵיָאֵלֵי מִדְרַכְהַלִי כָאיָכִי

'I wander like a wayfarer around a hill of incense and I ho/ld my cheeks fast to the print of your steps.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

This metre has six types of darb and three types of 'arūd.

3.1. First Darb

The first darb is modified with habn (פַּעִלָּן \rightarrow פַּאַעָלָן), and its 'arūd is identical:

מַסְתַבְּעָלָן בַּאעָלָן מַסְתַבְּעָלָן בַּעָלָן מַסְתַבְּעָלָן בַּאעָלן בַּאעָלן בַּעָלָן בַּעָלָן

3.2. Second Darb

The second darb is modified with qat^c (פַאעל \rightarrow פַאעלן), and its $^car\bar{u}d$ with habn (פַּאַלָן \rightarrow פַּאַעלן). The rhyme must be preceded by a lengthening letter (ridf):

ָמְסְתַפְּעָלָן פַאעָלָן מָסְתַפְּעָלָן פַעָלָן מַסְתַפָּעָלָן פַאעל

Hebrew poets often use this second darb modified with qat^c (פַּאעל \rightarrow שָׁאַעל,), but keep its 'arūḍ complete. Again, the rhyme must be preceded by a lengthening letter (Jarden 1984, 224:2; Brody 1935, 134.2):

אַסְתַפְּעלָן פַאעלן מַסְתַפְעלָן פַאעלָן מַסְתַפְעלָן פַאעלָן מַסְתַפְעלָן פַאעלן מַסְתַפְעלָן פַאעל מֵריב חַדַל נָא וְאָם מִשְׁפַּט אֱמֶת תִּדְרְשָׁה הַבֵּט וְיָפְיָה רְאֵה טֶרֶם תְּרִיבֵנִי

'Just stop arguing and if you truly seek justice / look at and contemplate her beauty before you argue with me.' (Solomon ibn Gabirol)

מָסְתַפְּעִלָן פַאעלָן מָסְתַפְעַלָן פַאעלָן מָסְתַפְעלָן פַאעלן מָסְתַפְעלָן פַאעל יַשִּיא לְבָבוֹת בְּדָבָר רֵק וְנִפָּת וְלֹא נְבִין הֵכִי חִישׁ בְּכַף קֶלַע יְשִׁימֵנוּ

'(Time) entertains with vacuous affairs and we are delighted without / understanding how quickly it puts us in our place with one mighty blow.' (Moses ibn Ezra)

The same pattern may appear in $taṣr\bar{\iota}^c$ rhythm (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 198.1–2):

מַסְתַפְעלָן פַאעלָן מֻסְתַפְעלָן פַאעל מַסְתַפְעלָן פַאעלן מַסְתַפְעלָן פַאעל יוֹנָה עֲלֵי בֶּן הֲדַס מַה לָּךְּ תְּקוֹנֵגִי הַאַתְּ יְחִידָה בְּלֹא דוֹדֵךְּ כְּמוֹ אָנִי מַסְתַפְעלָן פַאעלָן מַסְתַפְעלָן פַאעלָן מַסְתַפְעלָן פַאעלָן מָסְתַפְעלָן פַאעל יֵקָד בָּלִבִּי יִקוֹד אֵשׁ הַמִּלָהֶט וָקָט לוּלֵי דִמַעוֹת עַזַרוּנִי שִׂרַפַּנִי

'Dove on the myrtle shoot, what do you lament / perhaps you are alone without your beloved like me
Burning in my heart is a blazing fire and I would give up
/ if it were not for the tears that help me I would burn.'
(Samuel ibn Nagrela Hanagid)

Similarly, the Hebrew poets use this second darb modified with qat^c (פַאּעָל \rightarrow שַׁאַעָל) with an identical 'arū̄d. Again, the rhyme must be preceded by a lengthening letter (Brody 1935, 200:1):

'How the days go by with companions and they are sweet / save because they pass like a shadow and drift away.' (Moses ibn Ezra)

3.3. Third *Darb*

The third darb, found in $ma\S z\bar{u}$ verse, is modified with $ta\underline{d}y\bar{u}$ (מֵּסְתַּפְּעָלָאן \leftarrow מֵּסְתַפְּעָלָן), and its ' $ar\bar{u}d$ is complete:

מַסְתַפְּעַלָן פַאעלָן מָסְתַפְּעַלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַפְעַלָאן מַסְתַפְּעַלַאן

The third darb can also accept the following modifications:

tayy: מְפְתַעלָאן \rightarrow מְסְתַפְּעלָאן \rightarrow מָסְתַפָּעלָאן habl: פַּעָלָתָאן \rightarrow מַסְתַפָּעלָאן

3.4. Fourth *Parb*

The fourth darb, found in $mag z \bar{u}$ verse, is complete, and its $ar \bar{u}d$ is identical:

מַסְתַבְּעלָן פַאעלָן מַסְתַבְּעלָן מַסְתַבְּעלָן מַסְתַבְּעלָן מַסְתַבְּעלָן

3.5. Fifth Darb

The fifth darb, found in maǧzū' verse, is modified with qat^c (מַפְּעֵוּלָן \rightarrow מֶסְתַפְּעֵלָן), and its 'arūd is complete (Yahalom 2001, 84):

מַסְתַפְּעַלָּן פַאעלָן מַסְתַפְּעַלָּן מַסְתַּפְּעַלָּן מַסְתַּפְּעַלָּן מַסְתַּפְּעַלָּן מַסְתַּפְּעַלָּן מַסְתַפְּעַלָּן מַסְתַּפְּעַלָּן מַסְתַּפְּעַלָּן מַסְתַפְּעַלָּן מַסְתַפְּעַלָּן מַסְתַפְּעַלָּן מַסְתַפְּעַלָּן

'How can I hide my sin from You if / Sheol and even Zebul are set before You.' (Elazar ben Jacob)

This darb modified with qat' (מַפְּעָוּלָן \rightarrow מֻסְתַּפְּעָלָן) can also be used with an identical ' $ar\bar{u}d$ (Yahalom 2001, 84, 86):

מֶסְתַפְּעֶלֶן פַאעָלָן מַפְּעָולָן מָסְתַפְּעֶלֶן פַאעָלָן מַפְּעָולָן מַסְתַפְעָלָן פַאעָלָן מַפְּעָולָן בַּבּר עֲוֹנִי וְשָׂא חַטְּאתִי וּמְחֵה פְּשָׁעַי בְּמֵי דִמְעָתִי

'Pardon my guilt, forget my sin / and wipe clean my faults with the water of my tears.' (Elazar ben Jacob)

3.6. Sixth Darb

The sixth darb, found in $ma \c yz \c u^2$ verse, is modified with darb and dar^c (פַּעִוּלָן \rightarrow מֻתַּפְּעָלָן, and its ' $ar \c u d$ is identical; this form is known as $mu \c hall a^c$ (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 156.1):

מְסְתַפְּעלָן פַאעלָן פַעולָן מְסְתַפְעלָן פַאעלָן פַעולָן קוּמָה בְשַׁחַר וְשׁוּר יְרִיעַת שַׁחַק בְּכֶּסֶף וּפַּז גְקוּדָה

'Awaken at dawn and gaze at the cover of the / sky with fine inlaid silver and gold.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

Another form of the sixth darb found in $ma\S z\bar{u}$ verse is modified with $had\underline{d}$ and habn (פַּעֶלְן \to מֶסְתַפְּעלָן), and its ' $ar\bar{u}d$ with habn and qat' (פַּעֶוּלָן \to מְתַפְּעלָן):

מָסְתַבְּעָלָן פַאעלָן פַעָּולָן בַּעָלן פַאַעלָן פַעָּל

Alternatively, the 'arūḍ of this ḍarb may be modified with ḥaḍḍ and ḥabn, like the ḍarb itself:

מַסְתַבְּעלָן בַּאעלָן בַּעָל מַסְתַבְּעלָן בַּאעלָן בַּעָל

3.8. Modifications to the Filling Feet

The following modifications may affect the filling feet in *basīṭ* metre (Jarden 1984, 224.4; Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 12.2):

```
habn: פַּעלָן → פַאעלָן
```

מֶסְתַפְּעֶלֶן פַּאַעֶלָן מֻסְתַפְעַלָן פַאַעלָן מֻסְתַפְעלָן פַאַעלן מַסְתַפְעלָן פַאַעל מי יִתְּנָה תַּחֲנֹן אוֹתִי בְחֶבְרָה וְטֶ־ ֶרֶם מוֹת בְּיַד הַנְּדוֹד תְּשׁוּב תְּחַיֵּנִי

'Who should agree to have mercy upon me with her company and be/fore dying at the hands of separation return to resuscitate me.' (Solomon ibn Gabirol)

tayy: מֶּפְתַעלָן \rightarrow מֻסְתַפְעלָן

מָסְתַפְּעִלָּן פַּאַלָּן מַפְתַעָלָן פַאעלָן מַסְתַפְּעַלָן פַאעלָן מַסְתַפְּעַלָן פַאעלָן מַסְתַפְּעַלָן פַאעלָן יַדְּה עַל כֵּס בְּמוֹ שֵׁם חֲבֵרוֹ אֶת שָׁמוֹ מְחֲקָה עַל כֵּס בְּמוֹ שֵׁם חֲבֵרוֹ אֶת שָׁמוֹ מְחֲקָה

'Agag planned to bequeath fame upon Amalek and a monument / over the throne, like the fame of his friend, its fame was wiped clean.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

habn: מַפָּאעָלָן → מֻסְתפְּעלָן (rare) פעלתן פעלתן המחפעלן

4.0. Wāfir

מַפַּאעַלַתָן מַפַּאעַלַתָן מַפַּאעַלַתָן מַפַּאעַלַתָן מַפַּאעַלַתָן

In both Arabic and Hebrew, all the filling feet of this metre are usually modified with 'aṣb (מַפַּאעִילָן \rightarrow מֵפַאעִילָן), and other modifications are also applied to this form.

This metre has three forms of darb and two of 'arūd.

4.1. First Darb

The first darb is modified with qatf (פַּטִּוּלָן \rightarrow מַפַּאטִלַּחָן), and its 'arūḍ is identical. The filling feet are modified with 'aṣb (מַפָּאטִלֹּחָן) אַנָּאטִלֹּחָן; Brody 1935, 35.1):

מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן פַּעָולָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן פַּעָולָן שָׁתֵה אָחִי וְהַשְּׁקֵנִי עֲדִי כִּי בְיַד הַכּּוֹס יְגוֹן לִבִּי אֲמַגֵּן שְׁתֵיאָאחִי וְהַשְּׁקֵינִי עֲדִיכִי בְיַדְהַכְּכֹּס יְגֹּנְלְבְבִּי אֲמַגְּגַן

'Drink, my friend, and give me drink until / the sorrow in my heart drowns with the glass.' (Moses ibn Ezra)

Nevertheless, some of the feet may appear in their complete form (Pagis 1967, 4.1):

מַפַאעילָן מַפַאעלַתון פַעולָן מַפַאעילָן מַפַאעילָן פַעולָן לְהַלֶּלְדְּ בְּכָל שַׁחֲרִי וְנִשְׁפִּי לְשׁוֹנִי יִדְרְשָׁה תָמִיד וְגַם פִּי

'Praise be, whenever I get up or go to sleep, / my tongue will always search and my mouth as well.' (Levi ibn Altabban)

The first darb also occurs in $ma\S z\bar{u}$ verse:

מַפַאעלַתָן פַעולָן מַפַאעלָתו פַעולָן

This first darb may be affected by the qaṣr modification (פַּעָול \rightarrow פַּעָול):

מַפַאעִלָּתָן מַפַאעַלָּתָן פַעָולָן מַפַאעִלָּן פַעָולן

4.2. Second Darb

The second darb, found in $mag z \bar{u}$ verse, is complete, and its $ar \bar{u}d$ is identical:

מַפַּאעַלַתון מַפַּאעַלַתן מַפַּאעַלַתן

4.3. Third Darb

The third darb, found in ma $\check{g}z\bar{u}$ verse, is modified with 'asb (מַפַּאעִילָן \rightarrow מַפַּאעִלַתָן), and its 'arūḍ is complete:

מפאעלתן מפאעלתן מפאעילן

Although this is rare, the third darb can also appear in the complete form of the metre:

מפאעלתן מפאעלתן מפאעלתן מפאעלתן מפאעילן

4.4. Modifications to All the Feet

The following modifications may affect the feet in wāfir metre (Brody and Schirmann 1974, 35.2; Brody 1894, III:67.1).

 c asb: מַפַּאעָלַתן (very common)

`aql:מַפַאעָלָחָן \rightarrow מַפַאעָלָחָן (in both darb and $`ar\bar{u}d$)

naqs: מַפַאעִלַתָן \rightarrow מַפַאעִלַתָן (rare)

מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן פַעולן מַפַאעילָן פַעולן מַפַאעילן

וְהַשְּׁבִּיעוּם בְּאַהָבַת דַּל וְחֹלֵה בְּחַכִּה בָּל וְחֹלֵה בְּחַסִּדם

'Make them swear for the love of the poor and the weak / who for a moment submitted themselves unto me for mercy.' (Solomon ibn Gabirol)

The following very rare modifications may also occur:

^cadb: פַאעלַתוּן → מַפַאעלַתוּן

gasm: מַפַּעולן → מַפַאעלַתן

'ags: מפעול → מפאעלתן

אַמאַלן → מַפַאעלַתן amm: פאעלן

Both *qasm* and 'ags are found in the following example:

מפעולן מפאעילן פעולן מפעול מפאעילן פעולן יונה איד תדמי כי איבתיד והלא אהבת עולם אהבתיד 'Dove, how can you think that I am your enemy / if I love you with a love that is eternal.' (Judah Halevi)

If the original 'arūḍ מַפַאּעִלְהָן is modified with 'aql so as to become מַבָּאּעִילָן, the original form must appear at least once in the poem, to avoid confusion with the hazağ metre.

5.0. *Kāmil*

מַתַפַּאעָלָן מַתַפַּאעָלָן מַתַפַּאעָלָן מַתַפַּאעָלָן מַתַפַּאעָלָן

More often than not in Hebrew, all the feet of this metre are modified with $idm\bar{a}r$ (מֶסְתַפְּעֵלָן \rightarrow מֶתְפַּאַעָלָן), to produce a form called $k\bar{a}mil\ mudmar$. In this case, the original form (מֻתַפַּאַעָלָן) must appear in the poem at least once, so that the metre is not confused with $ra\check{g}az$.

This metre has nine types of darb and three types of 'arūd.

5.1. First Darb

The first darb is complete, and its 'arūd is identical:

מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן

The following example (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 161.1) uses *kāmil muḍmar* form, displaying the original form of the foot, מְחַפַּאִעְלוֹן, at the beginning of the verse:

מָסְתַפְּעלָן מֻסְתַפְּעלָן מֻסְתַפְּעלָן מֻסְתַפְּעלָן מֻסְתַפְּעלָן מֻסְתַפְּעלָן מֻסְתַפְּעלָן מֻסְתַפְּעלָן רַעֲיַת צְּבִי מִבּוֹר שְׁבִי הַתְפַתְּחִי בית בְּגָדִידְ לְבַשְׂרוֹ שַׁלְּחִי רַעֲיַתְצְבִי מִבְבֹּרְשְׁבִי הַתְפַתְּתְּחִי ביאַחְבְּגָא דַאיִכְלְבַשְׂ רוֹשַׁלְלְחִי

'Gentle companion of the roe, will you free the captive from the dungeon? / send him the perfume from your clothes as a gift.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

5.2. Second Darb

The second darb is modified with qat' (פַּעִלַאַהָן \rightarrow הַתִּפַּאַעָלָן), and its 'arūd is complete. The rhyme must be preceded by a lengthening letter (ridf):

מַתַפַּאעָלן מַתַפַּאעָלן מָתַפַּאעָלן מַתַפַּאעָלן מַתַפַּאעַלן פַעלַאתן

The second darb can accept the idmār modification (פַעלַאתָן \rightarrow grey 1935, 112.9):

'Ask ye: will some light shine in our darkness when / the dawns of our nights continue to sink?' (Moses ibn Ezra)

The following example of the second darb (Brody 1935, 20.1–2) uses $taṣr\bar{\iota}^c$ rhythm:

מַסְתַפְּעֵלָן מַסְתַפְּעֵלָן מַפְּעֵוּלָן מַסְתַפְּעֵלָן מַפְּעֵוּלָן מַפְּעֵוּלָן מַסְתַפְּעַלָן מַפְּעֵוּלָן שִּׂבְּהִי וְתַלְתַּלֵּי זְמָן לֹא שָׂבוּ נִימִי נְדוּדִים לַעֲלוּמִים שָׁבוּ שִּׂבְהִי וְתַלְתַּלֵּי זְמָן לֹא שָׂבוּ מַסְתַפְּעֵלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מִיבְּעָבוּלָן מַסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מִבְּעָלָן מִסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מִסְתַבְּעַלָן מִיבְּתְבָּעלָן מִסְתְבָּעלָן מִיבְּתְבְּעלָן מִיבְּתְּבְּעלָן מִיבְּעַבְּעלָן מִבְּבּעלְן מִיבְּבּעלָן מִיבְּבּעלְן מִיבְּבּעלָן מִבְּעלָן מִיבְּבּעלָן מִיבְּבּעלָן מִיבְּבּעלָן מִיבְּבּעלְּבְּעלָן מִיבְּבּעלָן מִיבְּבּעלָן מִיבְּבּעלְּבָּעלְן מִיבְּבּעלְן מִיבְּבּעלָן מִיבְּתְבָּעלִּין מִיבְּעַבְּעלָן מִיבְּעַבְּעלָן מִיבְּעַבְּעלָן מִיבְּעַבְּעלָן מִיבְּעַבְּעלָן מִיבְּעַבְּעלָן מִיבְּעלָן מִיבּעּבּעלָן מִיבּעּתְבְּעלָן מִבּערְבּעלָן מִבּבּעוּלְן מִבְּבּעוּלְן מִבְּעוּלְן מִיבְּעוּבְעוּבְּערְיבָּערְיבְּערָּערָּערָּערָּבְּערָּערָּבּערָן מִיבּעּערָּעלָן מִבּעּערָּבּערָן מִּבּעּבּערָן מִבּערּבּערָן בּיבּעּערָּילָן מִבּיּערָּעלָן מִיבּעּערָּבּערְיבּערְיבּערְיבּערְיבּערָּבּערְיבּערְבּערָן מִבּיּערְבּערְיבּיבּערּבּערְיבְיבּערּבּערָן מִיבּערּבּערָן מִיבּערְבּערָן מִיבּערּבּערָן מִיבּערְבּערָן מִיבּערְבּערָן מִיבּערְבּערָן מִיבּיּערְיבּערְיבּיּערְבּיּערְיבּיּערְבּיבּערּיבּיּבּערְיבּיבּערּבּיבּערּיבּיּבּיּבּיבּערּיבּיבּיבּערּיבּיּערְיבּיבּערּיבּיבּיבּיבּי

'I have gone grey but not so the ripples of time / and the days of absence have become centuries

After consuming her, pleasure for the mother / developed into separation, and the children of lechery broke loose.'

(Moses ibn Ezra)

5.3. Third Darb

The third darb is modified with hadd and idmar (מַּמִפַּא \rightarrow מֻתַפַּא פָּאַעָלן), and its 'arūd is complete:

ָסְתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן פָאעַל

5.4. Fourth Darb

The fourth darb is modified with hadd (פַעלן \rightarrow מַתְפַאעלן), and its 'arūd is identical:

מתפאעלן מתפאעלן פעלן מתפאעלן פעלן

5.5. Fifth Darb

The fifth darb is modified with hadd and idmar (מֶתַפַּא שָלָן → מֶתַפַּא מָלָן \rightarrow פאעל), and its 'arūd with hadd (פאעל):

מתפאעלו מתפאעלו פעלו מתפאעלו פאעל

In Hebrew, this darb modified with hadd and idmār (מֶתְפַּאעָלִן → פאעל → מְתַפַּא (פַאעל can appear with an identical 'arūḍ, possibly taking advantage of the permitted defects in the rhyme, for which see below (Brody 1935, 2; Brody 1894, I:2.1):

> מָסְתַפִּעלָן מִסְתַפִּעלָן פַאעל מַסְתַפִּעלָן פַאעל פֵּרוּד וְזֵה לָזֵה מָאֹד יִתְאַב

שָׁב הַזְּמָן עַל קָו וְכֹל אָח לֹא יַעֲקב וְכֹל יֶלֶד יְכַבֵּד אָב לא ידאגוּ לעד לבד משד

'Time returned to its course and no one / will deceive and all children will honour their father No more will they worry except for the scourge of / separation and this is what each one desires for the other.' (Moses ibn Ezra)

> מסתפעלן מסתפעלן פאעל מסתפעלן מתפאעלן פאעל אַיָה כָּבוֹד הַאֶל וּמוֹרָאוֹ כִּי אָם בַּיַד אַהַרן מַקֹרָאוֹ

'Where is the Glory of God and His fear / if not in the hand of Aaron who I called.' (Judah Halevi)

When the sequence מַסְתַפְעַלן מַסְתַפְעַלן does not contain the original form of the foot anywhere in the entire *qasida*, it may instead be the fourth darb of the sarī metre with an identical 'arūḍ; this is, however, not documented in the classical system, without more changes to its filling feet than <code>hazl</code> (see, e.g., Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 44).

5.6. Sixth Darb

The sixth darb, found in maǧzū² verse, is modified with tarfīl (מֻתַפַּאעִלַאתֻן → מֻתַפַּאעִלָן), and its 'arū̄d is complete:

מַתַפַּאעָלָן מַתַפַּאעָלָן מַתַפַּאעָלָן מַתַפַּאעָלָאתָן

This pattern may also occur in mašṭūr verse:

מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָאתָן

The sixth darb in maǧzū' verse may be modified by idmār (מַפַּאעָלָאתָן \rightarrow מַתַּפָּאעָלָאתָן):

מַתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָפַאעָלַאתָן

The sixth darb in maǧzū' verse can also accept hazl and tarfīl (מֻפְּתַעלָאתָן \leftarrow מֻתְפַּאַעָלָן:

מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָפָתַעַלַאתָן

The sixth darb may appear modified in accordance with $k\bar{a}mil$ mudmar form (מֶסְתַפְּעִלָּאתָן \rightarrow מֻתַפָּאעָלָאתָן; Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 222.1):

מֶסְתַפְּעֵלָן מֶסְתַפְּעַלָּן מֻסְתַפְּעַלָּן מֻסְתַפְּעַלָּאתָן אֶדְרשׁ יְדִידִים נוֹלְדוּ עִמִּי בְדוֹר אֶחָד וְאֵינָם אֶדְרשׁ יְדִידִים נוֹלְדוּ

'I look for the friends who were born / with me, in the same generation, and they are no longer here.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

The following example of the sixth *darb* in *kāmil muḍmar* form (Brody and Schirmann 1974, 118.1–2) uses *taṣrī*^c rhythm:

מָסְתַפְּעַלָּו מֻסְתַפְּעַלָּאתָן מָסְתַפְעַלָּאתָן מָסְתַפְעַלָּאתָן מָסְתַפְעַלָּאתָן מָסְתַפְעַלָּאתָן מָסְתַפְעַלָּאתָן מֻסְתַפְעַלָּאתָן מֻסְתַפְעַלָּאתָן מֻסְתַפְעַלָּאתָן מַסְתַפְעַלָּאתָן מִסְתַפְעַלָּאתָן מִסְתַפְעַלָּאתָן מִסְתַפְעַלָּאתָן מִסְתַפְעַלָּאתָן מִסְתַפְעַלָּאתָן מִסְתַבְּעַלָּאתָן מִסְתַבְּעַבְּעַלָּאתָן מִסְתַבְּעַלָּאתָן מִסְתַבְּעַלָּאתָן מִסְתַבְּעַלָּאתָן מִסְתַבְּעַלָּאתָן מִסְתַבְּעַלָּאתָן מִּיבְּעָּעלָן מִסְתַבְּעַלָּאתָן מִיבְּבְּעַלְּאתָן מִיבְּבְּעַלְּאתָן מִּיבְּעַבְּעלָּאתָן מִיבְּבְּעַלְּאתָן מִיבְּבְּעַלְּאתָן מִיבְּבְּעלָּאתָן מִיבְּבְּעלָּאתָן מִיבּבְּעלִּאתָן מִּיבּבְּעלָּאתָן מִּיבְּבְּעלָּאתָן מִיבּבְּעלָּאתָן מִּיבּבּעתְּילָּאתָן מִיבּיבְּעלָּאתָּעלָּאתָן מִיבּבּיי מִבּיּעלָּאתָן מִּיבּיבּעלָּאתָן מִּיבּעלָּאתָן מִיבּבּעלָּאתָן מִיבּיבּעלָּאתָן מִיבּיבּעלָּאתָּעלָּאתָּבְּעלָּאתָּעלָּאתָּעלָּאתָּעלָּאתָן מִיבּעלָּאתָּעלָּאתָּעלָּאתָּעלָּעלָּאתָן מִיבּעלָּאתָּעלָּאתָן מִּיבּעלָּאתָן מִיבּעלָּאתָּעלָּעּילָּאתָּעלָּעתְּיּעלָּאתָּעלָּאתָן מִיבּעלָּאתָּעלָּעלָּאתָּעלָּאתָּעלּעלָּאתָּעלָּעלָּאתָּעלָּאתָּעלָּעלָּעלָּעלָּאתָּעלָּעלּיעלָּאתָּעלָּעלּעלָּעלּאתָּעלָּעלּעלָּעלָּאתָּערּעלָּעלּעלָּאתָּעּעלָּאתָּעלָּעלָּאתָּערּיבּעלּעלָּאתָּערּעלָּערָּעלָּעלָּאתָּערּעלָּעלּעלָּעתְּעּילָּעלָּערָּערָּעּעּילָּעלּעלָּעתְּעּיּעלּילָאת מּערּילָּעתְּיּעלּילָ

'Give up, my heart, your longing / for I must always comply with your request
And elaborate a covenant with the lovers of / intelligence and do not break your alliance.' (Solomon ibn Gabirol)

The same example displays the original form of the foot in the fifth verse:

מֶתַפַּאעלָן מֻסְתַפְּעלָן מֻתַּפַאעלָן מֻסְתַפְּעלָן מֻסְתַפְעלָן מָסְתַפְעלָן מָסְתַפְעלָן מָסְתַפְּעלָן מָסְתַבְּר כְּבוֹד אֶדֶר כְּסוּתְדְּ

'Love the glory of wisdom but do not / love the glory of the luxury of your garb.' (Solomon ibn Gabirol)

The sixth <code>darb</code> may even appear in a <code>tāmm</code>, or complete, verse, with an identical <code>'arūd</code>, as in the following example (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 53.4), which uses <code>kāmil mudmar</code> form; the original form of the foot appears in the second hemistich of the fourth verse:

מֶסְתַפְּעָלָן מֶסְתַפְּעַלָּאתָן מֶתְפַּאעָלָן מֶסְתַפְּעַלָּאתָן מֶחְתַּפְּעַלָּאתָן מֶסְתַפְעַלָּאתָן מְסְתַפְעַלָּאתָן אָחְוּס בְּנֹד דּוֹדִי וְאוֹכִיחוֹ בְשׁוּבּוֹ אַהְבָה מְסֻתֶּרֶת וְתוֹכַחַת חֲשׁוּפְּה 'I suffer, due to the absence of my beloved, I shall scold him if he returns / with hidden love and visible reproach.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

In mašṭūr verse, the iḍmār and tadyīl modifications (מֻתַּפָּאעָלָן) \rightarrow מֻתַּפָּאעָלָאן \rightarrow מֶתְפָּאעָלָאן \rightarrow מָתְפָּאעָלָן are permitted:

מַתפַאעלָן מֻתפַאעלָן מֻסְתַפְּעלַאן

5.7. Seventh *Parb*

The seventh darb, found in $ma\check{g}z\bar{u}$ verse, is modified with $ta\underline{d}y\bar{\imath}l$ (מֻתַּפָּאִעֶּלָאן \rightarrow מֻתַּפָּאִעָּלָאן, and its ' $ar\bar{u}d$ is complete. The rhyme must be preceded by a lengthening letter (ridf):

מַתַפַּאעָלָן מַתַפַּאעָלָן מַתַפַּאעָלָן

The seventh darb in $ma\check{g}z\bar{u}^{\flat}$ verse can accept the $tady\bar{u}$ modification in combination with $idm\bar{a}r$ (מֶסְתַּפָּעָלַאַן \rightarrow מֶתַפַּאַעָלַאַן):

מֶתַפָּאעָלָן מֶתַפָּאעָלָן מֶתַפָּאעָלָן מֶסְתַפְּעָלַאן

The waqs modification (מֻפַּאעֵלַאן \rightarrow מֻתַּפַאעַלַאן) is likewise permitted in combination with $tady\bar{t}l$ in $ma\check{g}z\bar{u}^{\flat}$ verse:

מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָפַאעָלַאן

The hazl modification (מֶפְתַעלֵאן \rightarrow מֻתַפַּאעָלַאן) is also permitted in these circumstances:

מתפאעלן מתפאעלן מתפאעלן מפתעלאן

5.8. Eighth Darb

The eighth darb, found in $mag z \bar{u}$ verse, is complete, and its ' $ar \bar{u} d$ is identical:

מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן מָתַפַּאעָלָן

The eighth darb and its ' $ar\bar{u}d$ can accept the $idm\bar{a}r$ modification (מֶסְתַּפְּעָלָן \rightarrow מֻתַּפָּאַעָלָן) in $ma\check{g}z\bar{u}$ verse (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 142.4):

מֶתַפַּאעָלָן מֶסְתַפְּעָלָן מֶסְתַפְּעָלָן מֶסְתַפְּעָלָן מֶסְתַפְּעָלָן מֶסְתַפְּעָלָן מֶסְתַפְּעָלָן מָסְתַפְּעָלָן מִסְתַבְּעָלָן מִיסְתַבְּעָלָן מִיסְתַבְּעָלָן מִיסְתַבְּעָלָן מִיסְתַבְּעָלָן מִיסְתַבְּעָלָן מִיסְתַבְּעָלָן מִיסְתַבְּעָלָן מִיסְתַבְּעָלְן מִיסְתַבְּעָלָן מִיסְתַבְּעָלָן מִיסְתַבְּעָלְן מִיסְתַבְּעָלְן מִיסְתַבְּעִּלְן מִיסְתַבְּעִלְן מִיסְתַבְּעִלְן מִיסְתַבְּעִלְן מִיסְתַבְּעִלְן מִיסְתַבְּעִלְן מִיסְתַבְּעִבְּעָבְּעִילְן מִיסְתַבְּאַנְילָן מִיסְתַבְּעָלָן מִיסְתַבְּעָבְעָבְּאַנְילָן מִיסְתַבְּאָנְילָן מִיסְתַבְּעָבְּעָלָן מִיסְתַבּאַנְילָן מִיסְתַבְּעָלָן מִיסְתַבּאַנְילָן מִיסְתַבּאָנְילָן מִיסְתַבּאָנְילָן מִיסְתַבּאָנְילָן מִייְיבְּעָּעָלָן מִייִבּּאָנְילָן מִייִבּיּעְילָן מִייִּבְּעָנָיה מִיּיבּיּעְילָן מִייבּייִים בּיּעָבּייִים בּיּעִיבּייִים בּיּעִיבּייִים בּיּעִיבּייִים בּיּעִיבְּילִיים מִייבּייִים בּיּעִיבּייִים בּיִיבְייִים בּיִיבּייִים בּיִיבְייִים בּיּעִיבָּיים בּיּעִיבְייִים בּיּעִיבְּיּיִים בּיּעִיבְייִים בּיּעִיבָּיים בּייִיבּיים בּיּעִיבְייִים בּיּעִיבָּיים בּיּעִיבְיּיִים בּיּעִיבְיּיִים בּיּעִיבְיּעִיבְיּיִים בּיּעִיבְיּיּים בּיּעִיבְיּיּים בּיּעִיבְיּיִים בּיּעִיבְיּיּים בּיּעִיבְיּיּיִים בּיּעִיבְיּיּיִים בּיּעִיבְיּיּייִים בּיּעִיבְיּיּיּיִים בּיּעִיבְיּיּייִיבְיּייִים בּיּעִיבְיּייִים בּיּעִיבְיּיּייִים בּיּעִיבְיּייִיבְיּייִיים בּיּעִיבְיּי

'Say "open your mouth" to all / that is troubled and all men who are dejected.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid) In this example, the poet complies with the rule that, if the other feet undergo the same modification, the original form of the foot must appear somewhere in the poem, so that the metre is not confused with ragaz.

The eighth darb in $ma\check{g}z\bar{u}$ verse may be modified with wags (מַפַאעָלָן → מֻתַפַאעָלָן):

מתפאעלן מפאעלן מתפאעלן

The hazl modification (מֶפְתַעָלָן \rightarrow מֻתַּפָּאעָלָן) is also permitted:

מתפאעלן מפתעלן מתפאעלן מפתעלן

5.9. Ninth Darb

The ninth darb, found in $ma\check{g}z\bar{u}^{\flat}$ verse, is modified with qat^{ϵ} (פַעלַאתן \rightarrow מַתַפַאעלן), and its 'arūd is complete.

מתפאעלו מתפאעלו מתפאעלו פעלאתו

The use of this pattern is unusual.

5.10. Modifications to the Filling Feet

The following modifications may affect the filling feet in kāmil metre (Brody and Schirmann 1974, 118.3):

idmār: מַסְתַפָּעלָן → מֶתַפַּאעלָן

waqs: מַפָּאַעָלן → מַסְתַפָּעַלן hazl: מַפְתַעְלָן → מַסְתַפָּעָלָן

מַפָּתַעלָן מַסְתַפָּעלָן מַסְתַפָּעלָן מַפָּתַעלָאתָן

אָם תַּעָרִים אַל תַּט מַאַד בי אָם לְדַעַת תַאַותְדָּ

'If they confuse you do not go too far astray / except to understand your desire.' (Solomon ibn Gabirol)

6.0. Hazağ

מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן

This metre is most commonly used in $ma\check{g}z\bar{u}$ form. It has two types of darb and one type of $ar\bar{u}d$.

6.1. First Parb

The first *darb* is complete, and its *'arūd'* is identical (Brody and Schirmann 1974, 5.1; Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 76.1):

מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן שָׁמוּאֵל מֵת בְּנוֹ לִבְרִט שָׁמוּאֵל מֵת בְּנוֹ לִבְרָט שָׁמִוּאֵלְמֵת בִּנוֹלָבְרַט שָׁמִוּאֵלְמֵת בִּנוֹלָבְרַט

'Samuel, Ben Labraṭ has died / you stayed on his nest.' (Solomon ibn Gabirol)

מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן שָׁמֵע הַשִּׂר אֲשֶׁר כָּל שַׂר בְּדְּ נִקְרָא וְנִתְכַּנְּה שָׁמֵעהַשִּׁשִׂר אֲשֵׁרְכָּלִשֵּׁר שָׁמֵעהַשִּׁשִׂר אֲשֵׁרְכָּלִשֵּׁר

'Listen, oh prince, from whom all princes / get their name and title.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

6.2. Second *Darb*

The second darb is modified with hadf (פַּטָוּלָן \rightarrow מַפַּאַטִילָן), and its 'arūḍ is complete:

מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן

The ' $ar\bar{u}d$ (מַפַּאּעִילָן) can accept the kaff modification (מַפַּאּעִילָן), but the darb cannot:

מַפַאעִילָן מַפַאעִילָ מַפַאעִילָן פַעָולָן

6.3. Modifications to the Filling Feet

The following modifications may affect the filling feet in hazağ metre (Brody 1935, 108):

kaff: מפאעיל \rightarrow מפאעיל

מפאעילן מפאעילן מפאעילן יִדִידוֹתֵם כַּבַרָק אוֹ בַּתַבֵל נְחֵזָה כַחַלוֹם מפאעילן מפאעילן מפאעילן והם נשבים בשניהם ואבן יקראוּ שלום

'Their friendships we shall see like a ray or / in the world like a dream

Those who when they have something to eat / assuredly proclaim peace.' (Moses ibn Ezra)

harm: מַפַּעולן → מַפַּאעילן *ḥarb*: מַפָּאַעִילָ → מַפַּאַעִילָן → מַפָּאַעִילָן $\check{s}itr$: פאעלן \rightarrow מפאעלן \rightarrow מפאעלן

7.0. Ražaz

מַסְתַבְּעַלוֹ מִסְתַבְּעַלוֹ מִסְתַבְּעַלוֹ מִסְתַבְּעַלוֹ מִסְתַבְּעַלוֹ This metre has five types of darb and four types of 'arūd.

7.1. First Darb

The first *darb* is complete, and its 'arūd is identical (Brody 1935, 120.1-2):

ימִמַרכִּבֹת פֵּירָדִלִמַס סָעָרָאתִמוּ עָאשִׁולִנַף שִׁיאָתאֵשֵׁר לֹאיַאזִמְוּ

מַסְתַפָּעַלוֹ מִסְתַפָּעַלוֹ מִסְתַפָּעַלוֹ מִסְתַפָּעַלוֹ מִסְתַפָּעַלוֹ יוֹם מַרְכָּבוֹת פֶּרוּד לְמַסָּע רָתִמוּ עַשׁוּ לְנַפְשִׁי אֶת אֲשֶׁר לֹא יֵזְמוּ

לבי בשביה נשאו לא אדעה אם יסרו אותו באף אם רחמו לבביבשב יאנאשאו לאאידעה אמיססרו אותובאף אמריחמו

'The day that the caravans of separation were voked / sparked in my soul what they had not planned They left my heart in captivity, I do not know / if they will punish it in anger or take pity on it.' (Moses ibn Ezra)

7.2. Second Darb

The second darb is modified with qat^c (מַפְּעָוּלָן \rightarrow מָסְתַפְּעָלָן), and its 'arūd is complete. The rhyme must be preceded by a lengthening letter (ridf; Brody and Schirmann 1974, 16.1):

> מַסְתַפִּעָלָן מַסְתַפִּעַלָן מַסְתַפִּעַלָן מַסְתַפִּעַלָן מַסְתַפִּעַלָן עד כִּי קרַאתִידְּ אֲבִי זַנוֹחַ אַכן מִידַעִי זְנַחַתַּנִי מַאֹד

'Surely, my acquaintance, you have deserted me so often / that I have dubbed you Sir Desertion.' (Solomon ibn Gabirol)

The following example of the second *darb* (Brody 1894, I:1.1–3) uses *tasrī*^c rhythm in the first two verses:

> מסתפעלו מסתפעלו מפעולו נִקְרֹה בְפִי נִקְרוּ וְלֹא נִקְרָאוּ השיר אבל שמעו שמד ובאו

מסתפעלו מסתפעלו מפעולו לֹא מִתְמוֹל פִּיוֹת שְׂחוֹק נִמְלָאוּ עַד כִּי בְדְּ יוֹסֵף לְבָבוֹת נָאוּ מסתפעלו מסתפעלו מפעולו מסתפעלו מפעולו בָּאוּ חֵרוּזִים לֹא קַרַאַם רַעִיוֹז מַסתַפִּעלון מַסתַפִּעלון מַסתַפִּעלון מַסתַפִּעלון מַסתַפִּעלון מַסתַפִּעלון לא נמנעו מבא ברסן משקלי

'Mouths did not previously fill with laughter / until, thanks to you hearts, swelled with pride

Rhymes appeared without being called by thought / they emerged from my mouth without being invited just like that

They did not resist entering the halter of the metre of the / poem, they simply heard your name and arrived.' (Judah Halevi)

The second *darb* can also appear with an identical 'arūḍ (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 127):

אָסְתַפְעַלָּז מָסְתַפְעַלָּז מַפְּעָוּלָז מְסְתַפְעַלָּז מַפְעָוּלָז מָסְתַפְעַלָּז מַפְעַוּלָז מָסְתַפְעַלָּז מַפְעַוּלָז מָסְתַפְעַלָּז מַפְעָוּלָז מָסְתַפְעַלָּז מַפְּעַוּלָז מָסְתַפְעַלָּז מַפּוּחַ הּשָׁפּוּ בְּפִי בַעַר דְּמֵי שִׁנְּיז אָם יִשְׁפּוּ עֲלֵי שָׁנְּיז דְמֵי תַפּוּחַ וּשְׁפּוּ בְּעַר דְמֵי שָׁנְּיז אָם

'Oust the one who reveals the secrets of the friends of the / group, far away, and then you will rest
Spill the blood of his teeth in the mouth of the fool if / he sheds the blood of an apple with his teeth.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

The second darb can accept the habn modification (מַפְעָוּלָן \rightarrow). This is called $makb\bar{u}l$:

מסתפעלן מסתפעלן מסתפעלן מסתפעלן פעולן

7.3. Third Darb

The third darb, found in $mag z \bar{u}$ verse, is complete, and its ' $ar \bar{u} d$ is identical:

מַסְתַפָּעַלון מִסְתַפָּעַלן מִסְתַפָּעַלן

7.4. Fourth Parb

The fourth <code>darb</code>, found in <code>mašṭūr</code> verse, is complete, and, because <code>mašṭūr</code> verse eliminates an entire hemistich, is at the same time the 'arūḍ of the verse:

מסתפעלן מסתפעלן

7.5. Fifth Darb

The fifth *darb*, found in *manhūk* verse, is complete, and its 'arūḍ is identical:

מסתפעלן מסתפעלן

7.6. Other Forms

The verse may be reduced to only one foot: מֶּסְתַבְּעֵלָן

7.7. Modifications to All the Feet

The habn modification (מַפַאעָלָן \rightarrow מֶסְתַפְּעלָן) is permitted in all the feet (hašw, 'arūd, and darb):

מַפַּאעֶלָן מַפַּאעֶלָן מַפַּאעֶלָן מַפָּאעֶלָן מַפָּאעֶלָן מַפָּאעֶלָן מַפָּאעֶלָן מַפָּאעֶלָן מַפָּאעֶלָן מַפָּאעֶלָן

The tayy modification (מֵפְתֵּעְלַזְ \rightarrow מֻסְתַּפְּעָלָן) is permitted in all the feet (hašw, 'arūḍ, and ḍarb), anywhere in the poem (Brody and Schirmann 1974, 140.1; 219.1; 212.3):

מַפְתַעלַן מַסְתַפְּעלָן מַסְתַפָּעלָן מַסְתַפָּעלָן מַסְתַפְּעלָן מַסְתַפְּעלָן מַפְתַעלַן אַל תָּאֱמַן לִבִּי בָּאַנְשֵׁי הַזְּמָן אַתר בָּגֹד רֵעַ חֲשַׁבְתִּיו נָאֱמָן

'Do not believe, my heart, in contemporaries / after betraying the companion I believed trustworthy.' (Solomon ibn Gabirol)

מֶסְתַפְּעלָן מֶסְתַפְעלָן מַפְּתַעלַן מַפְּתַעלַן מַפְתַעלַן מַפְתַעלַן מַפְתַעלַן מַפְתַעלַן הַדִּי אָשֶׁר לִבִּי בְּעִינָיו הֶחֱלִיא אֵידְּ הֶעֱבַדְתַּנִי וְאַתָּה גֹאַלִי

'My beloved, in whose eyes my heart has taken ill / how have you been able to enslave me being my redeemer.'
(Solomon ibn Gabirol)

מָסְתַפְּעֵלָן מַפְּתַעלן מֻסְתַפְּעֵלָן מֻסְתַפְּעַלָן כַּמָה לָבַבָדְ יָאָבַל בָּמָה דְמַעוֹת תִּשְׁאַבִּי 'How much mourning your heart will hold, / how many tears you will shed.' (Solomon ibn Gabirol)

The following example (Brody 1894, II:75), which uses taṣrī^c rhythm, features several instances of the tayy modification:

> מסתפעלן מסתפעלן מפעולן על כּן בּחיי שוא וריק אקוּצה לא אערץ בּלתוֹ ולא אעריצה מסתפעלן מסתפעלן מפעולן אִישַׁן שָׁנַת עוֹלַם וְלֹא אַקִיצַה מסתפעלן מסתפעלן מפעולן לא שאלו עיני להביט חוצה

מסתפעלן מסתפעלן מפעולן לָקרָאת מַקוֹר חַיֵּי אֱמֶת אַרוּצָה מסתפעלן מסתפעלן מסתפעלן מפתעלן מפעולן לראות פני מלכי מגמתי לבד מסתפעלן מפתעלן מפתעלן מי יתנני לחזותו בחלום מפתעלן מסתפעלן מסתפעלן לוּ אחזה פניו בּלבּי ביתה

'I run to true life's fountain / for that reason I scorn that which is vain and empty I only wish to glimpse the face of my King / He and nobody else I fear and venerate If only I could see Him in my dreams! / I would sleep an eternal sleep without awakening If ever I saw His face in my heart / my eyes would no longer want to look outwards.' (Judah Halevi)

The tayy modification may not appear until the very end of the poem (Pagis 1967, 2):

> מסתפעלן מסתפעלן מסתפעלן אָם עַל פַּשַעִידַ מָאִד תַּתְחַלְחַלִי מסתפעלן מסתפעלן מסתפעלן עַלִיוֹן וְעַד אַן מַכַּאָב תַּשָׁתּוֹלְלִי מסתפעלן מסתפעלן מפתעלן כֹּל הַנְשַׁמָה יַה תַהַלֵּל הַלַלִי

מסתפעלן מסתפעלן מסתפעלן לְמָה יְחִידָתִי בַּדֶם תַּתְגּוֹלְלִי מסתפעלן מסתפעלן מסתפעלן ותשפכי לבד כמו מים פני מסתפעלן מסתפעלן מסתפעלן יחוד שמו בקר וערב צלצלי 'Why my soul do you writhe in blood / if you tremble so due to your transgressions

You spill your heart like water before / the Highest one and how long will you remain estranged because of the pain

It is called separation, morning and evening you must resound / the whole soul, Yah, praise my praise.' (Levi ibn Altabban)

Equally, it may appear in the first verse (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 147.1-2):

מסתפעלן מסתפעלן מסתפעלן מסתפעלן מפתעלן אָראָה לְדָּ הַדַר כְּשָׁמֵשׁ זָהַרוֹ וִיקר כַּרקיע יִהלוֹ סָהַרוֹ מסתפעלו מסתפעלן מסתפעלן מסתפעלו מסתפעלן מסתפעלן מה טוב ומה נעים אשר נתן לד אלו יהי קים לעולם תארו

'You look beautiful like the sun in its splendour / lovely like the moonlit firmament How pleasant and delightful what was given to you / may you forever preserve your beauty.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

It may appear in the second verse with taṣrī^c rhythm (Brody 1935, 143.1-3):

מַסְתַבְּעַלָּן מָסְתַבְּעַלָּן מָסְתַבְּעַלָּן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מָסְתַבְּעַלָן

אָם אָהֶלֵי דוֹדִי בְּנַפְּשִׁי צָעֲנוּ אֵיכָה בְתוֹחַלְתִּי בְעִירָם טְעֲנוּ מַסְתַפְעַלָּן מַסְתַפְעַלָּן מַפְתַעַלַן מַסְתַפְעַלָּן מַסְתַפְעַלָּן מַפְתַעַלַן שִּׁבְרִי וְשִׂמְחָתִי וְחֶבְרַת אֹהֲבִי מִיּוֹם לְיוֹם יִסְעוּ וְאֵךְ לֹא־יַחֲנוּ מַסְתַפָּעָלָן מַסְתַפָּעַלָן מַסְתַפָּעַלָן מַסְתַפָּעַלָן צר־לי עַלֵי חשָקים בַּדָמעה יָבְטָחוּ וּבִיוֹם כָּאָב על־הַדָּמִי יַשְׁעַנוּ

'When the tents of my dearest are taken down along with my soul / how is it that they load their mules with my hope

My longing and joy with the company of my beloveds / depart overnight with no intention of making camp I suffer for those like me who prefer to weep silently / and on a day of sorrow find support in silence.' (Moses ibn Ezra)

The habl dual modification (פַּעִלַהָן \rightarrow מֶסְתַפְּעָלָן) is also permitted in $ra\c{e}az$ metre.

Another possibility in this metre is that the poet can make the 'arūḍ and ḍarb in each verse rhyme independently; this type of composition is called raǧaz muzdūǧ. Not all theoreticians are agreed in recognising this kind of rhyme use.

8.0. Ramal

פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן פַאעלָאתָן פַאעלָאתָן פַאעלָאתָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן פ This metre has six types of *darb* and two types of *arūd*.

8.1. First *Darb*

The first darb is complete, and its 'arūḍ modified with hadf (פַּאַעַלן \rightarrow פַּאַעַלְאַהָן):

פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן פַאעלָאתָן פַאעלָאתָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן

8.2. Second *Parb*

The second darb is modified with qaṣr (פַאעלַאק, \rightarrow פַאעלַאק), and its 'arūḍ with ḥaḍf (פַאעלַא פַאעלַארָן):

פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן פַאעלַא 🥏 פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן פַאעלַא

8.3. Third Darb

The third darb is modified with hadf (פַאעלן \rightarrow פַאעלאָתן), and its 'arūd is identical (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 143):

> פאעלאתן פאעלאתן פאעלן פאעלאתן פאעלאתן פאעלאתן פאעלן בוֹס לְקצהוּ וְאַתָּה תֶּחֶצֶה היְדִידִים יִשְׁתִּיוּן לָּדְּ מִקְצֵה היִיְדִידִם יִשְׁתִּיֻנְלָדְּ מִקְקצֵה היִיְדִידִם יִשְׁתְּיָנְלָדְּ מִקְקצֵה לין יין איי אָרָבְּיָר יִּיְיוּאָבּ אָישׁ אֶמֹר לוֹ קַח לְּדְּ זָהוּבּ וְצֵא סֹב שְׁתֵּה כָהֶם וְאָם יָרִיב בְּדְּ סבשׁתִיכַא הַמִוּאָם יָארִבְבְּדְּ

'Friends drink to you to the bottom / of the glass and you leave half

Go drink like them and if someone reproaches you / tell him: take a dinar and get out of here.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

8.4. Fourth Darb

The fourth darb, found in $ma\S z\bar{u}^{\flat}$ verse, is modified with tasbīġ פאעלאתן) and its 'arūd is complete:

פאעלאתן פאעלאתן פאעלאתאן פאעלאתאן

The fourth darb can accept the habn modification (פאעלאתאן) → (פַעלאתאן):

פָאעלָאתון פָאעלָאתון פָאעלָאתון פָעלָאתאן

8.5. Fifth Darb

The fifth darb, found in magzū verse, is complete, and its 'arūd is identical (Brody and Schirmann 1974, 157.1; Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 79.1-2):

> פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן לֶדְ לָדְּ לַאָּמָרִים כִּי הַזְּמַן יָכְלֶה וְיָתַּם

'Get lost with those who say that / time ends and runs out.' (Solomon ibn Gabirol)

תּוֹדְ לְבָבִי אֵשׁ יְקוֹדִים מִשְׁאוֹן פֵּרוּד יְדִידִים אֶשְׂבָּעָה מִדִּי אֲדַבֵּר בָּם עֲדֵי נָשֵׁף נְדוּדִים אֶשְׂבָּעָה מִדִּי אֲדַבֵּר

'There is a scorching fire within my heart / of grief due to the separation from my friends I am sated whenever I speak / of them until the dawn of absences.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

8.6. Sixth Darb

The sixth darb, found in $ma\S z\bar u$ verse, is modified with hadf (פַּאעלן \to פַאעלאָתן), and its 'arūd is complete:

פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתן פַאעלָן

This darb may appear in taṣrīc rhythm:

פַאעלָאתָן פַאעלָן פאעלָן פַאעלָן

8.7. Modifications to All the Feet

The *habn* modification (פַּעלַאתָן \rightarrow פַּאַעָלאתָן) is permitted in all the feet (hašw, 'arūd, and darb):

פַעלָאתָן פַעלָאתָן פַעלָאתָן פַעלָאתָן פַעלָאתָן פַעלָאתָן פַעלָאתָן פַעלָאתָן פַעלָאתָן פַעלָאתָן

The following example (Brody and Schirmann 1974, 157.4–5) includes two instances of this modification:

פַאעלָאתָן פַאעלָאתָן פַאעלָאתָן פַאעלָאתָן פַאעלָאתָן מַה תְּשִּׁימוּן עוֹד לְבַבְּבֶם לַעֲלוֹתָם אוֹ לְרִדְתָּם פַּעלַאתָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן מַאַסוּ בַל זָה וָתִמָהוּ עַל יִקוּתִיאֵל אֵשְׁר תַּם מַאַסוּ בַל זָה וְתִמָהוּ

'Why do you heed / its risings and settings?

Sneer at all that and marvel / at Yekutiel who was perfect.' (Solomon ibn Gabirol)

The *kaff* modification (פַאעלָאתָ \rightarrow פַאעלָאתָ) is also permitted in all the feet (*hašw*, 'arūd, and darb):

פָאעלָאתָ פָאעלָאתָ פָאעלָאתָ פָאעלָאתָ פָאעלָאת פָאעלָאתָ פָאעלָאתָ

The *šakl* modification (פַּעלַאתָּן \rightarrow פַּאעלָאתָן) is, again, permitted in all the feet (hašw, 'arūd, and darb):

פַעלאת פַעלאת

The following sequences of modifications are permitted:

פַאעלאת פַאעלאתן פַאעלאתן פַעלאתן פַאעלאתן פַאעלן פַאעלאתן פַאעל

9.0. *Sarī*^c

ָמֶסְתַפְּעָלָן מַפְעָולָאתָ מַסְתַפְעָלָן מַפְעָולָאתָ מַסְתַפְעָלָן מַפְעָולַאת

The complete form of this metre is not used. It has six classes of *darb* and four classes of *'arūd*.

9.1. First Darb

The first darb is modified with tayy and waqf (מַפְּעֻוּלַאַתָ \rightarrow מַפְּעֻוּלַאַת, and its 'arūd with tayy and kašf (פַאעלַאן \rightarrow מַפְּעֻלַאַת, \rightarrow מַפְּעֻוּלַאַת, and its 'arūd with tayy and kašf (פַאעלָן \rightarrow מַפְּעֻלַאַת):

קְסְתַפְּעָלָן מָסְתַפְּעָלָן פַאעָלָן מַסְתַפְּעָלָן פַאעָלַאן מַסְתַפְּעָלָן פַאעַלַאן

A type of darb that has only been modified with tayy (מַפְּטֶלַאתַ) and, since the last vowel of the watid mafrūq is in the position of the rhyme, counts it as long (מַפְּטֵלַאתָן), seems to fit in this group (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 133.1):

מסתפעלן מפתעלן פאעלן מסתפעלן מפעלאתן קח מצבי כּוֹס ואמר לוֹ קחה בקבּוּק ורוּץ לכּד וּמלא והביא בקבקורץ לככדומל לאוהאבא

קַחְמַצְצָבִי כֹּסְוָאֵמֹר לוֹקחה

'Take the glass from the roe and tell him: Take / the bottle, run to the cask, fill it and bring it.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

9.2. Second Darb

The second darb is modified with tayy and kašf (מָפְעוּלָאת → \rightarrow מפעלאת), and its ' $ar\bar{u}d$ is identical (Brody and Schirmann 1974, 199.1-2):

מסתפעלן מסתפעלן פאעלן מסתפעלן פאעלן הְנָה בְּנוֹת עַגוּר אֲשֶׁר נוֹעֲדוּ שַׁרוֹת עַלֵּי פֹארוֹת וְלֹא למִדוּ אַידְ תַּשָׁמִעוּ קוֹלִם בָגַנַת אָגוֹז הוֹלָדְ וַלֹא תַשָּׁתוּ וַלֹא תַחֵדוּ

'Behold some birdies over there who have come together / to sing on the branches without having been taught How can you listen to their voices dispersed around the fields of walnuts / without drinking or laughing?' (Solomon ibn Gabirol)

9.3. Third Darb

The third darb is modified with salm (פַאטָל \rightarrow מַפְּטָולָאַת), and its c arūd with tayy and kašf (פַאעלן \rightarrow מַפְּעלָאת \rightarrow מַפָּעלָאת (פַאעלן:

מסתפעלן מסתפעלן פאעלן מסתפעלן פאעל

9.4. Fourth Darb

The fourth darb is modified with habl and kašf (מַשָּעֵלָאתָ → מַפְּעֻוּלָאתָ הַ אַנְאָתָ אַהָ → פַּעלן), and its 'arūd is identical:

מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעָלָן פַעַלָן פַעַלָן פַעַלָן מַסְתַבְּעָלָן מַסְתַבְּעָלָן

The fourth darb can accept the salm modification (מְפְעולָאת → פאעל):

מַסְתַפּעלוַ מַסְתַפִּעלוַ פַּעלוּ מַסְתַפּעלו מסתפעלו פאעל

The poet can take advantage of a manoeuvre allowed by the rhyme (tahrid; see below on defects in the rhyme) to play with the reader, who cannot know whether the poet is using this last variant of the fourth darb, or the third darb, because it is possible for the 'arūd of the verse to be read in accordance with either pattern, depending on whether or not pauses are introduced to adjust the metre (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 221):

בְּזֵה זְמָן בּוֹגֵד וְאַל תַּאֲמִין בְּשַׂחֲקוֹ לָדְ אוֹ בְעֵת יִבְכֶּה לְבַעֲבוּר כִּי יוֹם יְהִי מַעֲלֶה צְרִי לְמַכְּתָדְּ וְיוֹם יַכֶּה הַכֵּה חַכֵּה וְאָט יִתְמַהְמַהּ חַכֵּה בְּטוֹב אֲשֶׁר יָמִיר זְמָן רָע בְּטוֹב בְּטוֹב אֲשֶׁר יָמִיר זְמָן רָע

'Spurn the traitor time and do not trust it / when it laughs at you or when it cries Because one day it will cover / your wound with a salve and another it will injure you In the Good that makes a bad time good / trust, and even though He takes a while, wait.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

The 'arūḍ in the last verse (בָע בְּטוֹב) can only be read as the 'arūḍ of the third darb, not that of the fourth. This confirms that the carūds of the previous verses, מֵעֵלֶה and מֵעֵלֶה, must be read in the same way. Taking into account that the feet that open the hemistichs are all variously modified with habn (מפאעלן) and habl (פַּעלַתְּן), the complete scansion of the verses is as follows:

> מפאעלן מסתפעלן פאעלן פעלתן מסתפעלן פאעל פעלתן מסתפעלן פאעלן מפאעלן מסתפעלן פאעל מַפַאעלו מַסְתַפִּעלו פַאעלן מַפַאעלן מַסְתַפִּעלן פַאעל

9.5. Fifth Darb

The fifth darb, found in $mašt\bar{u}r$ verse, is modified with waqf (מַפְּטָולַאוּן \rightarrow מַפְּטָולַאוּן, and, because $mašt\bar{u}r$ verse eliminates an entire hemistich, it is at the same time the ' $ar\bar{u}d$ of the verse:

מַסְתַפְּעָלָן מַסְתַפְּעָלָן מַפְעָולַאן

The fifth darb can accept the habn modification (פַּעָולַאן):

מַסְתַפַּעָלוֹ מַסְתַפַּעַלוֹ פַעוּלָאן

9.6. Sixth Darb

The sixth darb, found in maštūr verse, is modified with kašf (מַפְּטָולָאָה), and, again, is at the same time the 'arūd (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 220.1):

מַסְתַפְּעֵלָן מַסְתַפְעַלָן מַפְּעֵוּלָן תַּדַע בָּנִי כִּי צוּר יְצָרָדְּ נוֹרָא

'You must know, my child, that the Rock, your Creator, is terrible.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

The sixth darb can accept the habn modification (פַּעָולָן \rightarrow מַפְּעָולָן:

מַפַאעָלָן מָסִתַפִּעלָן פַעֶולָן

9.7. Modifications to the Filling Feet

The following modifications may affect the filling feet in $sar\bar{\iota}^{c}$ metre:

habn: מַפַּאעָלָן → מֻסְתַפְּעלָן
 מַפְּתעלָן → מֻסְתַפְעלָן
 habl: פַעלָתן → מַסְתַפַעלן

10.0. Munsarih

מָסְתַפִּעָלָן מַפּעָולַאתָ מָסְתַפִּעָלָן מָסְתַפִּעָלָן מַפּעָולַאתָ מָסְתַפִּעָלָן

The use of this metre in its complete form is rare. It has four classes of darb and three classes of $ar\bar{u}d$.

10.1. First *Darb*

The first darb is modified with tayy (מֻפְּתַעֶּלָן \rightarrow מֻּסְתַפְּעֵלָן), and its 'arūd is complete (or identical, which is preferable):

מְסְתַפְּעֵלון מַפְּעַולָאת מִסְתַפְּעַלן מִפְעולָאת מְפָּתַעַלן מַפָּעולָאת מפָּתַעַלן מַפָּעולָאת מפָּתַעַלן

10.2. Second *Darb*

The second darb is modified with qat^c (מַפְּטִוּלָן \rightarrow מֻסְתַּפְּעָלָן), and its carud with tayy (מֵפְּתָעָלָן). The rhyme must be preceded by a lengthening letter (ridf):

מָסְתַפְעָלָן מַפְּעָולַאַהָ מַפְּתַעָלָן מַפְעָולַאהָ מַפְעָולָן מַפְעָולַאהָ מַפְעָולָן

10.3. Third *Parb*

The third darb, found in $manh\bar{u}k$ verse, is modified with waqf (מַפְּטָולַאַן \rightarrow מִפְּטָולַאַן) and, because $manh\bar{u}k$ verse preserves only two feet of a verse, it is at the same time the 'arūd. The rhyme must be preceded by a lengthening letter (ridf):

מַסְתַפַּעַלָּן מַפַּעַוּלָאן

The third darb can accept the habn modification (מַּעֻולַאַן → מַבְּעֻולַאן):

מַסְתַפִּעִלָּן פַעַולַאן

10.4. Fourth *Darb*

The fourth darb, found in $manh\bar{u}k$ verse, is modified with $ka\check{s}f$ (מַפּטָולָאָה) and, again, is at the same time the ' $ar\bar{u}d$:

מַסְתַפְעִלָּן מַפְעַוּלָן

I have also identified this darb in $mag z \bar{u}$ verse, with an identical $ar \bar{u} d$ (Brody and Schirmann 1974, 228.1–2):

מָסְתַפְּעִלָּז מַפְּעָוּלָז מָסְתַפְּעַלָּז מַפְּעֵוּלָז מִשְׁמֵן בְּשָׁרִי יִדְּל וּכְאֵב לְבָבִי יִגְדָּל מַסְתַפְעלָז מַפְּעָוּלָז מַסְתַפְעלָז מַפְּעַוּלָז בִּקָרֹב תִּפִּלַת מִנְחָה וָאִנִי לְבַדִּי נִבְדָּל

'The fat of my body decreases / while the sorrow in my heart grows during the afternoon prayer / and, in my solitude, I cut myself off.' (Solomon ibn Gabirol)

10.5. Modifications to the Filling Feet

The following modifications may affect the filling feet in *mun-sarih* metre:

habn: מַפַּאעִילָ \rightarrow מַפָּאעִילָ \rightarrow מַפָּאעִילָ \rightarrow מַפָּאעִילָ \rightarrow מַפָּאעִילָ \rightarrow מַפָּאַלָאָת מָפָּעַלָא \rightarrow מַפְּאַלַאת, בּפְּעָלָאת מָפָעַלָּאת, בּפָּעָלָאת מָפָעַלָּאת מָפָעַלָאת מָפָעַלָּאת מָפַעַּעַלָּאת מָפַעַּעַלָּאת מָפַעַּעַלָּאת מָפָעַלָּאת מָפָעָּעַלָּאת מָפָעַלָּאת מָפָּעַלָּאת מָפָּעַלָּאת מָפָּעָּאַלָּאת מָפָעַלָּאת מָפָּעַלָּאת מָפָעַלָּאת מָפָעַלָּאת מָפָעַלָּאת מָפָעַלָּאת מָפָעַלָּאת מָפָּעָלָּאת מָפָעַלָּאת מָפָּעָלָּאת מָפָּעָלָּאת מָפָעַלָּאת מָפָּעַלָּאת מָבּעַלָּאת מָבְּעַלָּאת מָפָעַלָּאת מָפָעַלָּאת מָבּעַלָּאת מָבּעַלָּאת מָבּעַלָּאת מָבּעַלָּאת מָבּעַלָּאת מָבּעַלָּאת מָבּעַלָּאת מָבּעַלָּאת מָבּענוּלָאת מִיבּענוּלָאת מָבּענוּלָאת מָבּענוּלָאת מָבּענוּלָאת מָבּענוּלָאת מָבּעל מָבּענוּלָאת מָבּענוּלָץ מָבּענוּלָאת מָבּענוּלָץ מַבּענוּלָץ מָבּענוּלָץ מָבּענוּלָץ מָבּענוּלָץ מָבּענוּלָץ מָבּענוּץ מָבְיַין מַבְיַיין מַבְע

11.0. Hafif

פַאעלַאתָן מָסְתַפְּע לָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן מָסְתַפְע לָן פַאעלַאתָן מַסְתַפָּע לָן פַאעלַאתָן. This metre has five classes of 'arūd.

11.1. First *Darb*

The first *darb* is complete, and its 'arūd is identical (Sáenz Badillos and Targarona 1998, 174.1):

פַאעלָאתן מַסְתַפָּע לן פַאעלָאתן פַאעלָאתן מַסְתַפָּע לן פַאעלָאתן

The following example uses the first *darb* and has filling feet modified with *habn*:

פַאעלַאתָן מַפַאעלָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן בּאעלַאתָן בּאעלַאתָן בּאעלַאתָן בּאעלַאתָן בּאעלַאתָן בּאעלַאתָן בּדְּרּה דַּבְּרָונָא לְבַתְמְלָא כִמְכְּבִוּדָה הָאאֱמָונָה עֲלֵיקְצֵי עֹתְוִקְדְּדָּה דַבְּבְּרָונָא לְבַתְמְלָא כִמְכְּבִוּדָה

'Please tell the noble princess / who grew up amongst cassia and amber.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

The first darb can accept the $ta\check{s}$ modification (מפעולן \to מפעולן):

פַאעלאתן מַסְתַפָּע לן פַאעלאתן פַאעלאתן מַסְתַפָּע לן מַפְּעולן

It is also found used with an 'arūḍ modified in the same way (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 140.1):

פָאעלָאתָן מָסְתַפְּע לָן מַפְּעָולָן פַאעלַאתָן מָסְתַפְּע לָן מַפְּעָולָן לָבּבוּנִי עֵינֵי צָּבִי לִי שֶׁרֶת לֵב אֲדוֹנֵיו יַצוּד בָּלֹא מָכְמֹרֶת לָּבּבוּנִי עֵינֵי צָבִי לִי שֶׁרֶת

'The eyes of the roe that serves me dupe me, / the heart of his lords hunts with no net.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

It can accept the habn modification (פַּעִלַאתָן \rightarrow פַאעלַאתָן:

פַאעלָאתָן מַסְתַפָּע לָן פַאעלָאתָן פַאעלַאתָן מַסְתַפָּע לָן פַעלַאתָן

11.2. Second *Darb*

The second darb is modified with hadf (פַאעלָא פֿ \rightarrow פַאעלאָקן), and its 'arūd is complete:

פאעלאתן מסתפע לן פאעלאתן פאעלאתן מסתפע לן פאעלן

11.3. Third Darb

The third darb is modified with hadf (פַאעָלָא \rightarrow פַאעָלָא ָס, and its 'arūd is identical:

פַאעלָאתָן מָסְתַפְּע לָן פַאעלָן פַאעלָאתו מָסְתַפְּע לָן פַאעלָן

The third darb and its 'arūd can accept the habn modification (פַּעְלָן $\rightarrow e^{-}$):

פַאעלַאתָן מָסְתַפָּע לָן פַעלָן פַאעלַן פַאעלַאתָן מָסְתַפָּע לָן פַעלָן

The third darb can also be modified with qat^c (פַאעָל \rightarrow פַאעָל):

פַאעלַאתָן פַעלָן פַאעל

11.4. Fourth Parb

The fourth darb, found in $ma\S z\bar{u}$ verse, is complete, and its ' $ar\bar{u}d$ is identical:

פאעלאתן מסתפע לן פאעלאתן מסתפע לן

This darb in mağz \bar{u} verse can accept habn (מַפַאע לָן \rightarrow מֻסְתַּפְּע לָן), in which case, its 'ar \bar{u} d is identically modified (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 184.1–2):

פַאעלַאתָן מַפַּאע לָן פַאעלַאתָן מַפַּאע לָן אַשׁ נְדוּדִים לְנוּד יְדִי־ דִים עֲצְמֵי יְאַבְּלוּ פַּאעלַאתָן מַפַּאע לָן פַאעלָאתָן מַפַּאע לָן בַּחֲזוֹתִי בְּנִי יְעֵ־ נִים מְעוֹנִים יְחַבְּלוּ

'Fire of absence for the departure of fri/ends my bones mourn

When I see the chicks of ost/riches destroying the abodes.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

11.5. Fifth Darb

The fifth darb, found in ma $\check{g}z\bar{u}$ verse, is modified by habn and qasr (פַעולן \rightarrow מַחָפַע לן), and its 'arūd is complete:

פאעלאתן מסתפע לן פאעלאתן פעולן

It may occur with tasrī rhythm:

פַאעלָאתן פַעולן פַאעלָאתן פַעולן

11.6. Modifications to the Filling Feet

The following modifications may affect the filling feet in hafif metre (Pagis 1967, 9):

habn: פעלאתו \rightarrow פעלאתו

אוֹר נְתִיבִי וּבָדְ מְנָתִי וְחַבְלִי פַעלָאתָן מַפַּאע לָן פַאעלָאתָן פַאעלָאתָן מָפָאע לָן פַאעלָאתָן

אַזַכַּרַה חַסְדָּדְּ וְאֵנְשֶׁה עֲמַלִּי

ואני רק דברד נר לרגלי

habn: מפאע לן → מסתפע לן

פאעלאתן מפאע לן פאעלאתו פאעלאתן מפאע לן פאעלאתן לא אהלד במחשבים ואתה

ועמַלִי בְדֵתְדְּ לִי מְנוּחָה

פַאעלָאתָן מַפַּאע לָן פַאעלָאתָן פַאעלָאתָן פַאעלָאתָן פַפּאע לָן פַאעלָאתָן

ייעפו בוערים ונוקשו חשכים

'I will not praise You in the darkness because You are / the light on my path and in You is my support and sustenance

My zeal for Your Law is my rest / I remember Your mercy and my weariness is forgotten

Transgressors waste away and fall in the snare of the darkness / but I alone have Your word, a lamp for my feet.' (Levi ibn Altabban)

kaff: פאעלאת \rightarrow פאעלאת kaff: מסתפעלightarrow מסתפעל $\check{s}akl$: מפאעל \rightarrow מסתפעלו šakl: פעלאתן \rightarrow פעלאת

A foot modified by kaff (מְסָתַפָּעלָן \rightarrow מֶסְתַפָּעלָן) cannot precede פעלאתן.

12.0. Mudāri^c

מַפַּאעִילן פַאע לָאתָן מַפָּאעִילן מָפָאעִילן פַאע לָאתָן מַפָּאעִילן

This metre is usually used in its maǧzū' form. פַאעלאַתן is considered a watid mafrūg (פאע) followed by two sabab hafīf (לאתו).

12.1. First *Darb*

The first darb, found in $ma\check{g}z\bar{u}^{2}$ verse, is complete, and its 'arūd is identical:

מַפָּאעִילן פָאע לָאתוֹ מַפָּאעִילן פָאע לָאתוֹ

The kaff modification can be applied to the 'arūd (פאע לאתו) פאעלאת):

מַפָּאעִילן פָאעַלָאת מַפָּאעִילן פָאעַ לָאתן

12.2. Modifications to the Filling Feet

The following modifications may affect the filling feet in mudāri^c metre:

kaff: מפאעילן \rightarrow מפאעילן šitr: פַאעִלָן → מַפַאעִילָן harb: מַפָּעולָ → מַפַּאעילָן

In particular, hazm is quite common:

13.0. Muqtadab

מְפְּעֵלָן מֻסְתַפְּעַלָן מֵסְתַפְּעַלָן מַפְּעֵלן מֵסְתַפְעַלָן מַסְתַפְּעַלן מַסְתַפְּעַלן מַסְתַפְּעַלן מַסְתַפְּעַלן מַסְתַפְּעַלן מַסְתַפְּעַלן מַסְתַפְּעַלן מַסְתַפְּעַלן זה This metre is only rarely used. It is usually used in its $ma\check{g}z\bar{u}^{\gamma}$

form.

13.1. First Darb

The first darb, found in $ma\S z\bar{u}$ verse, is modified with tayy (מֻפְּתַעְלֹן \rightarrow מֶסְתַּפְּעָלַן), and its ' $ar\bar{u}d$ is identical:

פַאעלַאהָ מָפְתַעלָן פַאעלַאהָ מָפְתַעלָן

13.2. Modifications to the Filling Feet

The following modifications may affect the filling feet in *muqtadab* metre:

habn: מַפּאעילָ → מַפְּעוּלַאת נִמּאַע: בּאעלַאת → מַפְּעוּלַאת

As in *muḍāri*^c metre, *ḫazm* is quite common:

פָּעֶלֶ מַפָּאַעִילָ מָפָּתַעָלָן פָעֶלָ מַפַּאַעִילָ מָפָּתַעָלָן

14.0. Muğtat

מָסְתַפְּע לָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן מָסְתַפְע לָן פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן

This metre is only rarely used. It is usually used in its $ma\check{g}z\bar{u}^{\gamma}$ form.

14.1. First Darb

The first darb, found in maǧzū' verse, is complete, and its 'arūḍ is identical (Brody and Schirmann 1974, 111.1–2; Jarden 1992, 60:1):

מַסְתַפְּע לָן פַאעלַאתָן מֻסְתַפְּע לָן פַאעלַאתָן

נְתַר בְּקָרְאִי גְּרוֹנִי דְּבַק לְחִבְּי לְשׁוֹנִי

נְיחַרְבְּ קַרְ אִיגְּרוֹנִי דְּאבַקְלְ חִדְּ בִּילְשׁוֹנִי

הָיָה לְּבָבִי סְחַרְחַר מֵרב בְּאֵבִי וְאוֹנִי

הָאיָאלִ בָא בִיסְחַרְחַר מֵירבִבְּ אֵי בִיוָאוֹנִי

'My throat is hoarse from shouting / my tongue has got stuck to the roof of my mouth

My heart is alarmed / at the scale of my grief and my sorrow.' (Solomon ibn Gabirol)

אָם תִּפְּגִשֶׁדְּ תִּלָאַתְּן מָסְתַפְּע לָן פַאעלַאתָן מָסְתַפְּע לָן פַאעלַאתָן מָלָאַה תָּשֶׂם בִּלְבַּדְ כִּוְיָה

'When sorrow reaches you / it leaves a scar on your heart.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

This ḍarb can accept the tašʿīṯ modification (מַפְּעָולָן → פַאעלַאתָן):

מַפַּאעָלָן פַאעַלַאתָן מַפָּאעָלָן מַפְּעָולָן

14.2. Modifications to All the Feet

The habn modification (פַּאַעָלָאתָן \rightarrow פַּאַעלָאתָן) is permitted in any foot:

מַפַאעָלָן פַעלַאתָן מַפַאעָלָן פַעלַאתָן

The kaff modification (פַאעלַאתָן \rightarrow פַאעלַאתָן) is also permitted in any foot:

מסתפעל פאעלאת מסתפעל פאעלאת

The šakl modification (פַּעלַאתָ \rightarrow מֶסְתַפְּע לָן) and פַעלַאת, and פַּעלַאת, but never in both different types of foot within the same verse (Brody and Schirmann 1974, 110.4):

מַפַאעלָאתָן מַסְתַפְּע לָן פַאעלַאתָן בַּמָּה אָיַחֶל וְכַמָּה יִבְעַר בְּמוֹ אֵשׁ חַרוֹנִי בַּמָּה אָיַחֶל וְכַמָּה

'How long will I wait? How long / will my anger burn like a fire?' (Solomon ibn Gabirol)

מָסְתַפְּעָ לָן פַעָלַאתָ מָסְתַפְעָ לָן פַעַלַאתָ

The *hazm* modification can add up to two syllables to the beginning of the verse.

15.0. Mutaqārib

פַעולָן פַעולָן פַעולָן פַעולָן פַעולָן פַעולָן

This metre has six types of darb and two types of arūd.

15.1. First Darb

The first *darb* is complete, and its *'arūd'* is identical (Brody and Schirmann 1974, 98.1–2):

פַּטִוּלֶן בְּשֶׁאמֶשׁ מְרוֹמִים הַכִּי אַתְּ גְּבִירָה בְּשֶׁאמֶשׁ מְרוֹמִם הַכִּיאַתְּ גְּבִירָה וְאָמְאַתְּ בְּפִיכָל אֲנָאשִׁם צְּעִירָה וְעָלִית וְרָחַק מְקוֹמֵךְ עֲדֵי כִי וְעָאלֹת וְרָחַק מְקוֹמֵךְ עֲדֵיכִי וְעָאלֹת וְרָאחַק מְקוֹמֵךְ עֲדֵיכִי

'Like the sun on high so are you lady / although in the mouth of all men you are small
You rose and your place moved away until they began to think / that perching above the skies you were the morning star.' (Solomon ibn Gabirol)

The 'arūḍ of the first darb can accept the hadf modification (פַּעוּלן) → פַּעָל (פַעָל):

פַעולן פַעולן פעולן פעל פעולן פעולן פעולן פעולן פעולן

15.2. Second Darb

The second darb is modified with qaṣr (פַעול \rightarrow פַעול,), and its 'arūḍ is complete. The rhyme must be preceded by a long vowel (*ridf*):

פַעולן פַעולן פַעולן פַעולן פַעולן פַעולן פַעולן

15.3. Third Darb

The third darb is modified with hadf (פַּעֶל \rightarrow פַּעָל, and its 'arūḍ), and its 'arūḍ is complete:

פַעולן פַעולן פַעולן פעלן פַעולן פעלן פעולן פעל

15.4. Fourth Darb

The fourth darb is modified with batr (פַע \rightarrow פַעולן), and its 'arūd is complete:

פעולן פעולן פעולן פעולן פעולן פעולן פעל פע

15.5. Fifth Darb

The fifth darb, found in ma $\check{g}z\bar{u}$ verse, is modified with hadf (בַּעוּלָן) → פַּעָל), and its 'arūḍ is identical:

פעולן פעולן פעל פעולן פעולן פעל

15.6. Sixth Darb

The sixth darb, found in maǧzū' verse, is modified with batr (פַּעוּלָן) → פַּע), and its 'arūd with hadf:

פַעולן פַעולן פַעל פַעולן פַעולן פַע

This *darb* can be used with *tasrī*^c rhythm:

פעולן פעולן פע

15.7. Modifications to the Filling Feet

The following modifications may affect the filling feet in mutagārib metre (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 199.3–4; Brody 1935, 13.1, from 'anag chapter IX):

qabd: פַעולן \rightarrow

פעולן פעולן פעולן פעולן פעולן פעולן הַרצה יִדִידִי והוּא יַחַשֹּׁב אָת רצוֹנִי כַּקצְפִּי וְטוּבִי כַּחוֹבִי פַעולן פַעולן פַעול פַעולן פַעולן פַעולן פַעולן אחנן ויקשה ואהב וישנא ואען אמת בו ושוא יענה בי

'Will my friend so want? He thinks that / my will is like my ire and my good like my debt I beg and he is obstinate, I love and he hates / I answer the truth and no one responds to me.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

talm: פאעל \rightarrow פאעל

פאעל פעולן פעולן פעולן פאעל פאעל פעולן פעולן אמר לבבי הכי על רצון אל נברא ולא על רצונו והודה

'My heart said: how is it that by divine will / it was created and not by its own will and declaration.' (Moses ibn Ezra)

tarm: פָעָלַ → פַעָולָן

3. THE FIVE CIRCLES AND THE DERIVATIVE METRES

Tradition holds that Alḫalīl divided the 15 metres into five circles, using the associative criterion of the similarity between some of the metres in the relative positions of their *sabab* and *watid* syllables. However, he did not exhaust all the possibilities inherent in this system, and soon poets and theoreticians began to derive additional metres that the theory of the metrical spheres had the potential to accommodate as correct forms. The forms codified by Alḫalīl (*mustaʿmal*) were considered proper and current, while the innovated forms (*muhmal*) were considered madeup and inappropriate, although, as seen below, some of them were widely accepted and successful, even amongst the Hebrew poets.

1.0. The First Circle

The first circle is called *muḥtalaf*. The metres included in this circle are always made up of two asymmetrical feet (one with five letters and the other with seven), with each foot being repeated twice per hemistich. It therefore includes the classical metres tawil (פַאעלָאחָן פַאעלָן מַפּאעילָן (בַּאעלָן מַפּאעילָן) אַפַאעלָן מַפּאעילָן (בַּאעלָן מַפּאעילָן בַּאעלָן בַּאעלָן) אַ 2 in each hemistich), and basīṭ (מַסְתַפְּעָלָן פַאעלָן).

According to tradition, this circle is termed *muḥtalaf* 'different' because its metres are made up of feet with both five and

seven letters. The three metres in this circle are arranged according to the position of the *watid* in the first foot. The sequence begins with *ṭawīl*, a metre that begins with *watid* (נָפָש). *Ṭawīl* is followed by *madīd*, whose first foot would begin in the position of the *sabab* of the first foot of *ṭawīl* (לָלָי), while its *watid* (נִילָא) would coincide with the second foot of *ṭawīl* (מִפַּא). Finally, *basīṭ* places its first *watid* (נִילָּיִי) in the position occupied by the *watid* of the third foot of *ṭawīl* (נְּשָׁיִ).

Later, theoreticians realised that, if the sequence of the feet in tawīl metre was reversed, the result fit perfectly in the circle between madīd and basīṭ, and that it also began with watid—in other words, מַפָּאִטִילִן פַּטִוּלַן, a metre that they called mustaṭīl. The same occurred after basīṭ in the circle, where the inverted version of madīd fit perfectly—in other words, פַּאַעַלַן פַאַעלַן פַאַעלַן פַאַעלַן פַאַעלַן אַרָּוּן, a metre termed mumtadd. No metre was derived in this way from basīṭ, because its inverted sequence is the same as madīd.

	w	s	w	s	s	w	s	w	s
ṭawīl	פֿמֿו	לָז	מַפַא	עִי	לו				
madīd		פֿא	עְלַא	ায়	פֿא	עָלָז			
mustaṭīl			מַפַא	עִי	לז	פֿמֿו	לז		
basīṭ				מָסְ	עֿל	עָלָז	פֿא	עָלָז	
mumtadd					פֿא	עלָז	פֿא	עִלַא	Ų

2.0. The Second Circle

The second circle is called *ma'utalaf*, or 'harmonious', and is made up of two symmetrical hemistichs that repeat the same foot three times. It includes the classical metres $w\bar{a}fir$ (מַפַאַעַלָּהָן $\times 3$ in each hemistich) and $k\bar{a}mil$ (מַתַּפָּאַעַלָּן $\times 3$ in each hemistich). It

was named for its structure: seven-letter feet that repeat. Its metres are arranged according to the position of the *watid* in the first foot. Once again, there was a realisation that another form could be included in this sphere by placing the *watid* in the centre of the foot, in other words פַאעלאַת, and this is called *mutawafir*, or alternatively, *mu'tamad*:

	w	s	s	w	s
wāfir	מָפַא	עַלַ	עֿו		
kāmil		מָת	פֿא	עָלָו	
mutawafir			פֿא	עָלַא	תָדַ

3.0. The Third Circle

The third circle is called *muǧtalab*, or 'imported'. It is made up of two symmetrical hemistichs that repeat the same foot three times. It includes the classical metres <code>hazaǧ</code> (מַפָּאטִילָן) ×3 in each hemistich), <code>raǧaz</code> (מְסְתַּפְּטָלָן) ×3 in each hemistich), and <code>ramal</code> (מַפָּאטִילָן) ×3 in each hemistich). Its name is due to the fact that it has 'imported' the feet from the first circle (מַפָּאטִילָן) from <code>tawil</code>, and מַפָּאטִילָן from <code>madīd</code>, and מַסְתַפְּטָלָן from <code>basit</code>). Its metres are arranged first according to the position of the <code>watid</code>, and subsequently according to the position of their syllables in relation to the <code>hazaǧ</code> foot.

	w	s	s	w	s
hazağ	מַפַא	עִי	לו		
rağaz		מָסְ	עֿלּ	עָלָז	
ramal			פֿא	עלַא	<u></u>

4.0. The Fourth Circle

The fourth circle is known as muštabah. It is made up of a set of three feet, two of one type and one of another, that repeats in each hemistich. It includes the classical metres sarīc מסתפעלון) מסתפעלן מפעולאת $\times 1$ in each hemistich), munsarih (מסתפעלן מסתפעלן מסתפעלן $\times 1$ in each hemistich), haftf (פאעלאתן פאעלאתן פאעלאתן מסתפעלן א מסתפעלן $\times 1$ in each hemistich), $mud\bar{a}ri^c$ (מפאעילן פאע לאתן מפאעילן imes 1 in each hemistich), mugtadab (מפעלן מסתפעלן מסתפעלן imes 1in each hemistich), and muǧtat (מַסְתפָע לון פאעלאַתון פאעלאַתן $\times 1$ in each hemistich). The word muštabah has a double meaning in Arabic; in this context, some say that it means 'similar', because the metres of this circle are made up of seven-letter feet that repeat symmetrically, while others prefer to understand it as 'ambiguous', because of the confusion between watid mağmū' and watid mafrūg in some of its metres. Moreover, the arrangement of the fourth circle does not follow the pattern established by the previous circles, according to which the first metre should be mudāri^c, as the metre that begins with watid. Rather, since the complete form of mudāric metre is never used, the circle is arranged around sarī. Once again, new sequences (muhmal) are produced, until the nine points of the circle are completed. The innovated metres are muta"id (also known as garīb), munsarid (also known as *qarīb*), and *muttarid* (also known as *mušākil*):

	S	S	W	S	S	W	S	S	W	S	S	W	S	S	W	S	S
sarī°	מָסְ	עֿל	עָלָז	מָסְ	עֿל	עָלָן	מַפְ	עָו	לַאת								
muta ^{››} id		פֿא	עִלַא	ĺÚ	פֿא	עִלַא	Ú	מָסְ	עַפְּעָ	לו							
munsarid			מַפַא	עִי	לז	מַפַא	עי	לו	פֿאמ	לַא	Ú						
munsariḥ				מָסְ	עֿל	עלָן	מַפְ	עָו	לַאתָ	מָסְ	עֿל	עלָן					
ḫafīf					פֿא	עלַא	Ú	מָסְ	עַפְעָ	לו	פֿא	עִלַא	لأل				
muḍāri [¢]						מַפַא	עִי	לז	פֿאמ	לַא	תֻו	מַפַא	עִי	לו			
muqtaḍab	1						מַבְ	עָו	לַאתָ	מָסְ	עֿל	עלָן	מָסְ	עֿל	עָלָז		
muğta <u>t</u>								מָסְ	עַפְעָ	לו	פֿא	עלַא	עֿו	פֿא	עִלַא	עֿו	
muṭṭarid									פֿאמ	לַא	תָן	מַפַא	עי	לו	מַפַא	עִי	לו

5.0. The Fifth Circle

The last and fifth circle is *muttafaq*, or 'agreed', so called because it is made up of the same foot repeated eight times. The only classical metre it includes is *mutaqārib* (פַּאָעלָן) ×4 in each hemistich). Some manuals add the *mutadārak* metre (פַאעלָן) ×4 in each hemistich), the one added by Alḫalīl's follower Alaḫfaš Alawsaṭ, when it is included together with the ḥalīlian metres:

	w	s	w
mutaqārib	בֿמֿו	לו	
mutadārak		หอ	עלָן

6.0. The Derivative Metres

Of the new variants (*muhmal*), the classical Hebrew poets (10th–12th centuries) had a preference—almost a passion—for two of them. The first of these was *mutadārak* (נְשׁשִׁלָּלִּי × 4 in each hemistich), the first new metre formulated based on the classical catalogue. However, they often employed it in its modified form

(בָּאִעָל) \times 4 in each hemistich). This metre is quite common in Hebrew, where it is traditionally known as *mišqal hatěnu* ot; it is also used in Arabic, where it is known as *daff annafūs* or *fiṭr almīzāb*.

The second metre widely used in Hebrew—the metre used in the first known Hebrew compositions, in fact—is *mustațil* (מַפַּאּעִילָן פַּעָולָן), both in its complete form and modified with *tašʿīt* (מֵפָּאּעִילָן פָּאִעִילן פָּאִעָּל).

7.0. Mutadārak

פַאעלָן פַאעלָן. This metre has four classes of <code>darb</code> and two classes of <code>arūd</code>.

7.1. First Darb

The first *darb* is complete, with an identical 'arūd:

פַאעלן פַאעלן פַאעלן פַאעלן פַאעלן פַאעלן פַאעלן פַאעלן

However, the use of the first darb in its complete form is rare. Usually, when this type of verse appears in Hebrew, it has all its feet modified with qat^c (פַאעל \rightarrow פַאעלן), producing a sequence known in the Hebrew language as $mi\check{s}qal\ hat\check{e}nu^cot$ —although the original foot may make an appearance (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 215.1):

פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל שַמְחָה בּוֹאִי תוּגָה צֵאִי וּשְׁאוֹן לִבִּי מֶנִּי הָשַׁע שִׂמְחָה בּוֹאִי תִוּגָה צֵיאִי וּשְׁאוֹ לִבְבִּי מֶנְנִי הָאשַׁע

'Joy, come; sadness, go away / and anguish of my heart, move away from me.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

7.2. Second *Darb*

The second darb, found in $magz\bar{u}$ verse, is complete, with identical ' $ar\bar{u}d$:

פַאעלָן פַאעלָן פַאעלָן פַאעלָן פַאעלָן

7.3. Third *Darb*

The third darb, found in $mareve{g}zar{u}$ verse, is modified with habn and tarfil (פַּעִלְאַהָן \rightarrow פַּעִּלְן \rightarrow פָּאַעָלן), and its arcia d is complete:

פאעלן פאעלן פאעלן פאעלן פעלאתן

The third *darb* may appear in *tasrī*^c rhythm:

פַאעָלָן פַאעָלָן פַעלַאתָן פַאעָלָן פַעלַאתָן פַאעָלָן פַעלַאתָן

7.4. Fourth Darb

The fourth darb is modified with tadyil (פַאַעלָאן \rightarrow פַאַעלָאן, and its 'arud is complete. The rhyme must be preceded by a lengthening letter (ridf):

פַאעלָן פַאעלָן פַאעלָן פַאעלָן פַאעלָן

7.5. Manhūk Verse

Mutadārak metre can also be used in manhūk verse:

פאעלן פאעלן פאעלן

This type of verse may appear with all its feet modified with qat^c (פַאעלן \Rightarrow די Brody and Schirmann 1974, 155):

פַאעל פַאעל פַאעל

עיני מֵרֹב בֵּכִי כַּהוּ

'My eyes have shut down from so much crying.' (Solomon ibn Gabirol)

It may also appear with its darb and $ar\bar{u}d$ both modified with $tady\bar{\imath}l$ (פַּאַעְלַאַן \to פַּאַעָלַן):

פַאעלָן פַאעלַאן פַאעלָאן

7.6. Modifications to All the Feet

The habn modification (פַּעלָלָן \rightarrow פַּאַעלָלָן) may affect any of the feet. If it is applied to all the feet, this produces a metre known as habb:

פַעלָן פַעלָן פַעלָן פַעלָן פַעלָן פַעלָן

It is quite common to apply this modification to the filling feet (Brody and Schirmann 1974, 62.5):

פַאעל אָם סָגַר אֵל שַעֲרִי פִלּוּל שַעֲרֵי דִמְעָה לֹא נִנְעָלוּ

'Although God closes the doors of prayer / the doors of tears are not sealed.' (Solomon ibn Gabirol)

As mentioned above, the qat^c modification (פַּאִעָלִּלְּ \rightarrow פַּאַעָלָּן) may also be applied to all the feet, in which case, it produces a metre known in Arabic as daff annafūs or fiṭr almizāb, also called muhdat, $muhtara^c$, qarīb mutadārif, or šaqīq:

פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל

This modified foot does not have to repeat throughout the verse; it may instead alternate with פַּעָלָן, which is common. Alternatively, it may appear with the first foot of each hemistich modified with hazm (פַּעַוּלָן \rightarrow פַּאַעָל; Jarden 1992, 81.1):

פַעָולָן פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל בַּאעל בַּאעל בַּאעל בַּאעל בַּאעל בַּאעל בַּאעל בַּאעל בַּיִד אַל אַתָּה אָנָה תִפְנֶה וְאֵין לָדְּ לִבְּרֹחַ מִדִּינָיו

'In the hands of God you are, wherever you go / you cannot flee from His decrees.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

8.0. Mustațil

מַפַאעִילָן פַעָולָן מַפַאעִילָן פַעָולָן מַפַאעִילָן פַעָולָן מַפַאעִילָן

Some authors call this metre *wasīṭ*. In Hebrew, it is usually catalogued as a variety of *ṭawīl* (*aroḳ*), and it is even called the metre of Dunaš (*mišqal Dunaš*). It is usually used in *musammaṭ* form in Hebrew. I have found it used on one occasion without internal rhymes, but in *mašṭūr* verse, with the second foot of every verse modified with *tašʿīṭ* (Brody and Schirmann 1974, 31.1):

מַפַּאעִילָן פַאעל מַפַּאעִילָן פַאעל עֲזֹר נַפְשִׁי אִישִׁי וְנָשְׂאֵנִי עַל כַּף עֲזֹרְנַפְשִׁי אִישִׁי וְנָשְׂאֵינִי עַלְכַּף לְפִי כִּי אַתְּ לַלָּב כְּמוֹ הַכַּף לַכַּף לְפִיכִּיאָתְּ לַלְבַב כְּמוֹהַכְבַּף לַאבַף לְפִיכִּיאָתְּ לַלְבַב כְּמוֹהַכְבַּף לַאבַף

'Help my soul, my love, and take me in Your palm Because You are to the heart what the spoon is to the hand.' (Solomon ibn Gabirol)

9.0. Mutavid

פַאעלִאתָן פַאעלָאתָן מֶסְתַפָּע לָן פַאעלָאתָן מֶסְתַפָּע לַן פַאעלָאתָן מֶסְתַפָּע לַן פַאעלָאתָן מָסְתַפָּע לַן This metre is also known as $\dot{g}ar\bar{b}$. I have found it with its $\dot{q}arb$ and ' $ar\bar{u}d$ modified with 'aql (מַפְּעָלָן \rightarrow מֶסְתַפָּע לָן)—or perhaps qat, if the feet are understood as מְסְתַפְּעלָן —and using $\dot{h}abn$ (פַּעלַאתָן \dot{q} פַּאעלָאתָן in some filling feet (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 179):

פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן מַפְּעָוּלָן תַּפְּשׁוּ הֵיטֵב וְדִינוּם בִּשְׁלֹמֹה תַפָּפְשָׁוֹהֵי טֵבוְדִינָם בְּשָׁלֹמֹה

פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן מַפְעֵולָן לֹא כְמִשְׁפָּטִי תְדִינוּן עָלֵימוּ לֹאכִמִשִּׁפָּא טִיתִדִינֵן עַאלֵימוֹ פַּעלַאתָן פַאעלַאתָן מַפְּעֵוּלָן

וֹאֲנִי מֵאֵין תְּנוּמָה אֶבְכֵּמוֹ

וֹאֲנִימִי אֵןתְּנוּמָה אֶבְכֵּמוֹ

פַּאעלַאתָן פַאעלַאתָן מַפְּעָוּלָן
כִּי מְנַהֵג בָּם לְהַכְעִיס מִהְרָמוֹ
כִּי מְנַהֵג בָּם לְהַכְעִיס מִהְרָמוֹ
כִּימְנַאהֵג בָּמְלְהַכְעִס מִהְרָאמוֹ
פַאעלַאתָן פַאעלַאתָן מַפְּעָוּלָן
אֶל יְדִידוֹ סְרְוְשׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹמוֹ
פַעלַאתָן פַאעלַאתַן מַפְּעָוּלָן
פַעלַאתַן פַאעלַאתַן מַפְּעָוּלָן
אַשְׁרֵי עַיִן אֲשֶׁר עוֹד הֶּחְזֵמוֹ

פַעלַאתָן פַאעלַאתָן מַפְעֵוּלָן
מַהְרִי שׁוּבִי תְּנוּמַת עֵינֵימוֹ
מַהְרִישׁו בִיהְּנָוֹמַת עֵינֵימוֹ
פַאעלַאתָן פַאעלַאתֻן מַפְעֵוּלָן
הַן לְּבָבִי סָר וְנִמְהַר אַחְרֵימוֹ
הַּגְלְבָאבִי סָר וְנִמְהַר אַחְרֵימוֹ
פַּעלַאתָן פַאעלַאתון מַפְעַוּלָן
שַׁאֲלוּ נָא אֶת שְׁלוֹמִי כִּי כָל דּוֹד
שַׁאֲלוֹנָא אֶתְשְׁלוֹמִי כִּיכְלְדִּד
פַּתַלָאתָן מַאעלַאתון מַפְעַוּלָן
בָּמַרָּה עֵין אוֹהֲבָם כִּי אֵינֵימוֹ
בַּהַתָּאעֵן אוֹהֲבָם כִּי אֵינֵימוֹ

'As I judge them do not judge them / enquire properly and judge them like Solomon
It returns swiftly, the sleep to their eyes, / and I sleeplessly for them
My heart turned aside, it ran after them / because whoever guides them compels my anger
Ask after my health, since whoever is beloved / by his friend, returns and asks after him
The eye of he who loves them has become clouded because they are not here / blessed the eye who looks upon them once more.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

10.0. Other Derivative Metres

I have not found the following variants (*muhmal*) in use by Hebrew poets, with a few exceptions in strophic poetry:

 $mumtadd (\rightarrow madid)$

פאעלן פאעלאתן פאעלן פאעלאתן פאעלאתן פאעלאתן פאעלאתן פאעלאתן

mutawafir or mu 'tamad ($\rightarrow w\bar{a}$ fir)

פאעלאתך פאעלאתך פאעלאתך פאעלאתך פאעלאתך פאעלאתך

munsarid or qarīb

מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן פַאעלַאתָן מַפַאעִילָן מַפָאעילָן פַאעלַאתָן

muttarid or mušākil

פַאעִלָאתָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן פַאעִילָן פַפאעִילָן

dū bayit

פַאעָל מֶתַפַאעָלָן פַעָולָן פַאעָל

salisa

פַאעל פַאעלַאתון מַסְתַפְעלָן פַעלַאתאן

4. RHYME

Although views on the subject differ amongst theoreticians, rhyme (qifāya) may be defined as the group of consonants and vowels that closes a verse. The rhyme begins with the first of the group of letters that is repeated at the end of the rhyming verses. This letter can occupy either of the following positions: between two quiescent letters, whether lengthening letters or not, like he' in לְּהָב , וְּהָב, , וְיָהָב , וְיָהָב , וֹיְהָב , וֹיְבֶלִיכֶם , וֹעֲלֵיכֶם , וְעֲלֵיכֶם , מַּלֵיכֶם , מַּלֵיכֶם , מַּלֵיכֶם (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 62); or at the end of the verse, being quiescent, like het in לְּבְּרֹחַ , לְנְדֹּחַ , מְנוֹחַ , and לְבְּרֹחַ , לְנְדֹּחַ , מְנוֹחַ (Brody 1935, 67).

1.0. The Components of Rhyme

Rhyme has two basic components: consonants and vowels.

1.1. Consonants

The consonants in a rhyme are as follows.

1.1.1. Rawā

This is the letter that ends the verse and repeats throughout the composition. It is used to define the composition and arrange the collection of poems ($d\bar{\imath}w\bar{a}n$). It cannot be a lengthening letter (או"י) or a final he^{\imath} (ה).

The rhyme in the following *qasida* (*rağaz* metre) is in *nun*, and it should be noted that the poem uses *muwaffā* form, since

the two hemistichs of the first verse also rhyme (Brody 1935, 143.1–3):

אָם אָהֵלֵי דוֹדֵי בְּנַפְּשִׁי צָעֲנוּ אֵיכָה בְתוֹחַלְתִּי בְעִירָם טְעֲנוּ שִּׁבְרִי וְשִּׁמְחָתִי וְחֶבְרַת אֹהֲבִי מִיּוֹם לְיוֹם יִסְעוּ וְאַךְּ לֹאֹ־יַחֲנוּ צַר־לִי עֲלֵי חֹשָׁקִים בְּדִמְעָה יִבְּטְחוּ וּבִיוֹם כְּאֵב עַל־הַדֵּמִי יִשְּׁעֵנוּ

'When the tents of my dearest are taken down along with my soul / how is it that they load their mules with my hope

My longing and joy with the company of my beloveds / depart overnight with no intention of making camp I suffer for those like me who prefer to weep silently / and on a day of sorrow find support in silence.' (Moses ibn Ezra)

The rhyme in the following *qasida* is in consonantal *alef* and, again, the first verse is *muwaffā* (Brody 1894, I:1.1–3):

לא מִתְּמוֹל פִּיּוֹת שְׁחוֹק נִמְלָאוּ עַד כִּי בְדְּ יוֹסֵף לְבָבוֹת גָאוּ בָּאוּ חַרוּזִים לא קְרָאָם רַעִיוֹן נְקְרֹה בְפִי נִקְרוּ וְלֹא נִקְרְאוּ לֹא נִמְנְעוּ מִבּא בְרֶסֶן מִשְׁקְלֵי הַשִּׁיר אֲבָל שָׁמְעוּ שְׁמְדְּ וְבָאוּ

'Mouths did not fill with laughter before / until thanks to you hearts swelled with pride

Rhymes appeared without being called by thought / they emerged from my mouth without being invited just like that

They did not resist entering the halter of the metre of the / poem, they simply heard your name and arrived.' (Judah Halevi)

1.1.2. *Waşl*

This is a lengthening letter that follows $raw\bar{a}$, by which the vowel of $raw\bar{a}$ is lengthened. It can be a lengthening letter (או"י) or a final he^{3} (ה).

> אָם אָהֶלֵי דוֹדִי בְּנַפְּשִׁי צָעֲנוּ אֵיכָה בְתוֹחַלְתִּי בְעִירָם טְעֲנוּ שִּׁבְרִי וְשִּׂמְחָתִי וְחֶבְרַת אֹהֲבִי מִיּוֹם לְיוֹם יִסְעוּ וְאַךְּ לֹא־יַחֲנוּ צַר-לִי עַלֵי חֹשָׁקִים בִּדְמָעָה יִבִּטְחוּ וּבִיוֹם כָּאֵב עַל־הַדֵּמִי יִשְּׁעֵנוּ

1.1.3. *Ḥurū*ǧ

This is a vocalised lengthening letter that follows a vocalised he^{γ} waṣl. In Hebrew, this is never reflected in writing, but must be counted in the scansion, in the pattern of פִּיהָא \rightarrow פִּיהָ. The following muwaffā verse (kāmil metre) provides an example (Brody 1894, I:110.1):

יוֹנָה תְקַנֵּן עַל אֲמִירֶיהָ יִמַר לְבָבִי לַאֲמְרֵיהְ

'The dove makes its nest in her treetops / my heart becomes bitter with her cooing.' (Judah Halevi)

1.1.4. Ridf

This is a lengthening or weak letter that precedes *rawā*, for example, the *waw* that precedes *taw* in the following example (*ṭawīl* metre; Brody 1935, 234.1–2):

בְּשֵׁם אֵל אֲשֶׁר אָמַר וְהָעֹז לְאִמְרוֹתִיו וְצְנָּה בְּלִי מוֹרֶה וּמוֹרֶה לְמִצְוֹתִיו וּפָעַל וְעָשָׂה כֹל אֲשֶׁר אִוְּתָה נַפְשׁוֹ וְהַחֵל בְּלִי עֵזֶר וְכִלָּה פְעַלוֹתִיו 'In the name of God who spoke and His words are charged with power / He ordered without instructor and without opponent to His commandments

He performed and did everything His soul saw fit / He began without help and He completed his actions.' (Moses ibn Ezra)

A *yod* can precede *reš*, as in the following example (*mutaqārib* metre; Brody and Schirmann 1974, 98.1–2):

'Like the sun on high so are you lady / although in the mouth of all men you are small
You rose and your place moved away until they began to think / that perching above the skies you were the morning star.' (Solomon ibn Gabirol)

1.1.5. Ta'sīs

This letter is always *alef*. There is a vocalised letter between it and *rawā*. In Hebrew this *alef* is not reflected in writing, but it is counted in the scansion. In the following example (*basīṭ* metre), is to be read as פַאעָלָן, i.e., פַאיִבִי (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 167.1):

אָשׁוּט כְּהֵלֶדְ עֲלֵי גִבְעַת לְבוֹנָה וְאַדְ־ בִּיק אֶת לְחָיֵי אֱלֵי מִדְרַדְ הַלִּיכְיְכִי

'I wander like a wayfarer around a hill of incense and I ho/ld my cheeks fast to the print of your steps.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

1.1.6. *Daḥīl*

This is a vocalised letter placed between ta^3sis and $raw\bar{a}$. In the previous example, it would be the yod vocalised with mobile $\check{s}\check{e}wa^3$ that occupies the position of $\check{a}yin$ in the foot (בָּאיָכִי \Leftrightarrow בָּיִכִי).

1.1.7. Letters that Can Be Rawā or Waṣl

If the letter that precedes *alef* is not repeated in the different occurrences of the rhyme, *alef* is *rawā*. In this case the composition is called a *qasida maqṣūra*. An example of this was given above (Brody 1894, I:1.1–3):

לא מִתְּמוֹל פִּיּוֹת שְׂחוֹק נִמְלָאוּ עֵד כִּי בְדְּ יוֹסֵף לְבָבוֹת גָּאוּ בָּאוּ חֲרוּזִים לֹא קְרָאָם רַעִיוֹן נְקְרֹה בְפִי נִקְרוּ וְלֹא נִקְרָאוּ לֹא נִמְנָעוּ מִבּא בָרֶסֶן מִשְׁקְלֵי הַשִּׁיר אֲבָל שָׁמִעוּ שְׁמַדְּ וְבָאוּ

If, on the contrary, the preceding letter does repeat, then *alef* is *waṣl*, bearing in mind that in Hebrew, final *alef* and *he*³ are identical. The following example (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 143) uses *ramal* metre:

בּיְדִידִים יִשְׁתְּיוּן לָדְ מִקְצֵה כוֹס לְקָצֵהוּ וְאַתָּה תֶּחֱצֶה סֹב שְׁתֵה כָהֶם וְאָם יָרִיב בְּדָּ סֹב שְׁתֵה כָהֶם וְאָם יָרִיב בְּדָּ

'Friends drink to you to the bottom / of the glass and you leave half

Go drink like them and if someone reproaches you / tell him: take a dinar and get out of here.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

The same rule applies to *yod* as to *alef*. However, in the case of *nisba* (a *yod* of relationship or attribution), if it is doubled, it is

rawā, but if it is not, it is waṣl. In the following nutfa (wāfir metre), it is rawā (Brody 1935, 85):

אָנוֹשׁ יִרְאֶה בְעֵין לִבּוֹ אֱמוּנָה בְּלִי יֹלְדָיו וְהִשִּׁיג מַאֲנַיְוּ וּמִי יָדַע הַיִּשִּׁבֵּל אוֹ הַיִּסְבָּל וָאָם יִחִיֵּה וְאָם יָמוּת בְּחַיֵּיוּ

'The person who sees faith with all his heart / without his ancestors will cede to his passions

And who knows if he is lucid or slow-witted / and if he will live or die in life.' (Moses ibn Ezra)

 He^{3} is $raw\bar{a}$ if it is preceded by a quiescent letter. It is also $raw\bar{a}$ when it is dotted with mappiq and preceded by a vowel, as in this description of a candle ($k\bar{a}mil$ metre; Brody 1935, 83):

חוֹלַת אֲהָבִים לַיְּלָה בָּכֹה תִבְכֶּה וְדִמְעָתָה עֲלֵי לֶחְיָהּ תִּשְּׁחַק פְּנֵי הַיּוְשְׁבִים לַרְנִין אוֹתָם וְאֵשׁ יאכַל שְׁאֵר גְּוְיָה תִּתְחַל וְאִם יָגוֹ אֵנוֹשׁ ראשָׁהּ תָּעִיד הַבִּי מֵהֶחֵלִי חִיָּהּ

'The lovesick one passes the night / crying and her tears fall over her cheek
She smiles at those seated for their / enjoyment while the fire consumes the rest of her body
She seems sick but if someone moves her head, / she bears witness, as if she were cured of her sickness.' (Moses ibn Ezra)

The he^{3} of a feminine ending, when the previous letter is repeated in the different occurrences of the rhyme, is waṣl; only otherwise can it be $raw\bar{a}$. I have only found it as waṣl.

Final *kaf* in the second person can only be *rawā* if it is preceded by a lengthening letter and the previous letter does not repeat in the different occurrences. I have only found it as *waṣl*, for example (*wāfir* metre; Brody 1894, III:67.1):

יונה איד תדמי כי איבתיד והלא אהבת עולם אהבתיד

'Dove, how can you think that I am your enemy / if I love you with a love that is eternal.' (Judah Halevi)

Weak and lengthening letters (אַני"ה) cannot be $raw\bar{a}$ unless they occur in the circumstances described above.

Masculine (ים) and feminine (ות) plural morphemes cannot be $raw\bar{a}$, except when the preceding letter does not repeat.

1.2. Vowels

The vowels in a rhyme are as follows.

1.2.1. *Mağrā*

This is the vowel of *rawā*, for example, the *šureq* in נְאשְׁנָוּ and in יָאשְׁנָוּ in the following *muwaffā* verse (*raǧaz* metre; Brody 1935, 143.1):

אָם אָהֶלֵי דוֹדִי בָּנַפְשִׁי צָעֵנוּ אֵיכָה בְתוֹחַלְתִּי בְעִירָם טַעֵנוּ

1.2.2. *Naffād*

This is the vowel of a *he' waṣl* that follows *rawā*, like *qameṣ* in the following *muwaffā* verse (*kāmil* metre; Brody 1894, I:110.1):

יוֹנָה תִקַנֵּן עַל אֵמִירֵיהָ יִמַר לְבָבִי לַאֲמָרֵיהָ

1.2.3. Ḥaḏw

This is the vowel that precedes *ridf*, for example, the *holem* that precedes *waw* in the following example (*ṭawīl* metre; Brody 1935, 234.1):

בְּשֵׁם אֵל אֲשֵׁר אָמַר וְהָעֹז לְאָמְרוֹתָיו וְצָוָה בִּלִי מוֹרֵה וּמוֹרֵה לְמִצְּוֹתָיו

1.2.4. *Išhā*^c

This is the vowel of *daḥīl*, for example, the mobile *šĕwa*³ of *yod* in the following example (*basīṭ* metre; Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 167.1):

אָשׁוּט כְּהֵלֶדְ עֲלֵי גִבְעַת לְבוֹנָה וְאַדְ־ בִּיק אֶת לְחָיַי אֱלֵי מִדְרַדְ הַלִּיכְיָכִי

1.2.5. Ras

This is the vowel that precedes *alef ta'sīs*. It is always /a/; in the previous example it is the *qameṣ* in הֵלִיכָיִכִּי.

1.2.6. Tawǧīh

This is the vowel that precedes $raw\bar{a}$ when it is quiescent, like the furtive patah in נוֹפֵּח in the following example (Brody 1935, 64.1), which uses $k\bar{a}mil$ metre with $tasr\bar{\iota}^c$ rhythm:

אַבְקַת בְּשָׁמִים מַעֲשֵׂה רוֹקַת אוֹ מִפְּאַת אָח מֶר דְּרוֹר נוֹפֵּחַ

'Is the perfumed dust the work of a druggist / or are myrrh grains being exhaled by the lip of the brazier?' (Moses ibn Ezra)

2.0. Types of Rhyme

There are two types of rhyme: *muṭlaqa*, with vocalised *rawā*, and *muqayyada*, with quiescent *rawā*. Both types have recognised variants.

2.1. Variants of Muțlaga

muṭlaqa muʾasasa: rawā is vocalised and alef taʾsīs repeats throughout the composition.

- muṭlaqa muʾasasa followed by heʾ: rawā is vocalised and alef taʾsīs repeats throughout the composition, which closes with heʾ.
- mu!laqa muradafa: $raw\bar{a}$ is vocalised and ridf repeats throughout the composition.
- muṭlaqa muradafa followed by he': rawā is vocalised and ridf repeats throughout the composition, which closes with he'.
- muṭlaqa muǯarrada, or 'naked': rawā is vocalised and neither ta'sīs nor ridf repeats throughout the composition.

2.2. Variants of Muqayyada

- muqayyada mu'asasa: rawā is quiescent and alef ta'sīs repeats throughout the composition.
- muqayyada muradafa: rawā is quiescent and ridf repeats throughout the composition.
- muqayyada muğarrada, or 'naked': rawā is quiescent and neither ta'sīs nor ridf repeats throughout the composition.

3.0. Defects in the Rhymes

The following defects may affect the rhymes:

- $ikf\bar{a}$ ': $raw\bar{a}$ is replaced by a consonant with the same articulation point.
- *iǧāza*: *rawā* is replaced by a corresponding consonant in the alphabet.
- $iqw\bar{a}^{2}$: a $raw\bar{a}$ vowel ($ma\check{g}r\bar{a}$) that alternates between /u/ and /i/ in the same qasida is changed.

- iṣrāf: a rawā vowel (maǧrā) that alternates between /a/ and /u/ in the same qasida is changed.
- $it\bar{a}$: the word that carries the rhyme is repeated, retaining its form and meaning, throughout the *qasida*.
- *taḍmīn*: the rhyme connects syntactically with the first stich of the following verse. It is considered bad practice if the rhyme does not finish a phrase, but as long as the phrase is complete upon completion of the rhyme, it is permitted for the sentence to continue into the following verse.
- *sinād*: rhyme defect due to vowel alternation, several types of which are recognised:
 - sinād arridf: one verse has lengthening before the rhyme (ridf) and the following one does not.
 - sinād atta'sīs: one verse has alef ta'sīs and the following one does not.
 - $sin\bar{a}d$ $ali\bar{s}b\bar{a}^c$: the vowel of the consonant $dah\bar{\imath}l$ changes throughout the composition.
 - sinād alḥadw: the vowel that precedes ridf changes; the change can be between /a/ and /i/ or between /a/ and /u/.
 - sinād attawǧīh: vocalisation of quiescent rawā (muqay-yada).
- *taḥrīd*: in one part of the *qasida*, one *ḍarb* is used, and in another part, a different *ḍarb* from the same metre.
- $iq^{c}\bar{a}d$: in one part of the qasida, one $^{c}ar\bar{u}d$ is used, and in another part, a different $^{c}ar\bar{u}d$ from the same metre. This phenomenon only occurs in the $k\bar{a}mil$ metre.

5. STROPHIC POETRY

1.0. Musammaț

In the <code>tawīl</code> and <code>mutaqārib</code> metres, the use of <code>muṣammat</code> form is fairly common. However, of all the metres, the one most preferred by the Hebrew poets for inlaid internal caesuras was <code>mustatīl</code>. In fact, the first known compositions use this formula, but modified with <code>tašʿīt</code>, and this sequence first used by Dunaš ben Labrat was imitated by the four great poets of the Golden Age (Sáenz-Badillos 1982, 1):

מַפַּאעִילָן פַאעַל מַפַּאעִילָן פַאעַל מַפַּאעִילָן פַאעַל מַפַּאעִילָן פַאעַל מַפַּאעִילָן פַאעַל דְּיכָה עָרְמָה שְׁמַע הַמּוּסְרִים דְּעֶה לָבִּי חָרְמָה שְׁמַע הַמּוּסְרִים דְעָאלְבְבִּי חָרְמָה וּבִינָהוּמְ זִמְמָה נְצֹרְדַרְכֵי עָרְמָה שְׁמַעְהַמְמֻוּ סָארִם דְּעָאלְבְבִּי חָרְמָה שְׁמַעְהַמְמֻוּ סָארִם

'Know, my heart, wisdom, / intelligence and reason, / watch over the pathways of prudence / listen to instruction.' (Dunaš ben Labrat)

Still, this sequence can recover the complete forms of its feet when the poet considers it necessary (Brody 1935, 56.1):

מַפַּאעִילָ פַּעָולָן מַפַּאעִילָן פַאעל מַפַּאעִילָן פַּעָולָן מַפַּאעִילָ פַּעָולָן מַפָּאעִילָ פַּעָולָן מַפָּאעִילָ פַּעָולָן מְּאָמָרים הָּהָלּוֹת וּזְמִירִים לְיוֹצֵר הַיְצוּרִים וּמֵבִין מַעֲשֵׂיהֶם הָּהָלְלַתִּוּז מִירִם לִיוֹצֵרהַא יִצורִם וּמִיבִּגִּמַ עַשֵּׂיהֵם הָּהָלְלֹתִוּז מִירִם לִיוֹצֵרהַא יִצורִם וּמִיבִּגִּמַ עַשִּׂיהם

'The book begins / prayers and canticles / to the Creator of creatures / and Whoever understands their acts.' (Moses ibn Ezra)

It is not difficult to find cases of *musammaṭ muṭallaṭ* that use this modified sequence (Brody 1935, 161.1):

```
מַפַּאעִילָן פַּאעַל מַפַּאעִילָן פַאעַל מַפַּאעִילָן פַאעַל זְמָן יִקְרָא עָדִיוּ רְאוֹת מַעְשֵׁי יָדִיוּ אֲשֶׁר הַמָּה עִשִׁים זְמָנִיקרָא עִידַוּ רִאֹתִמַעְשִׁי יָאדַוּ אֲשֶׁרהַמְמַה עוֹשָׁם זְמַנִיקרָא עִידַוּ רִאֹתִמַעְשִׁי יָאדַוּ
```

'Time will convene its witnesses / to see the acts of their hands / what they have committed.' (Moses ibn Ezra)

The following composition (Brody 1935, 223.1–2) is an example of *musammaṭ murabba*^c in *mutaqārib* metre (*aaaa*, *bbba*, etc.):

פַעולָן פַעולָן	פַעולָ פַעולָן	פַעולָן פַעולָן	פַעולָן פַעולָן
בְּבָרָק לְטוּשִׁים	מְתֵי רַעֲיוֹנִים	בְּחֵיק הָאֱמוּנִים	אֲלֵיכֶם אֱמוּנִים
בְּאָרָק לְטֻוּשָׁם	מְתֵירַ עֲיוֹנִם	בְּחֵקָהָא אֱמֻוּנִם	אֲלֵיכֶם אֱמֻונִם
פַעולָן פַעולָן	פַעולָ פַעולָז	פַעולָן פַעולָן	פַעולָן פַעולָן
לְכָל אוֹר מְבִישִׁים	מְפִּיצִים תְּהִלּוֹת	וְאַדְנֵי תְהִלּוֹת	אֲדוֹנֵי קְהִלּוֹת
לְכָלְאֵר מְבִישָׁם	מְפִיצִם הְהַלְּלֹת	וְאַדְנֵי תְהִלְּלֹת	אֲדוֹנֵי קְהִלְּלֹת

'To you, raised / in the bosom of the faithful, / people of ideas, / sharp like a bolt

Lords of the aljamas / pedestals of praise / radiating splendours / that shame any light.' (Moses ibn Ezra)

The use of *musammat* form in practice can go slightly beyond the classical rules, with the poet applying *ħarm* in either foot of a hemistich, rather than exclusively in the first foot, as the classical system prescribes. This is perhaps due to the influence of the caesuras, which seem to have broken the verse up into independent segments that ended up becoming strophes of *muwaššaḥ*. In the following example (Mirsky 1961, 72.1), this freer use of *ħarm* is something that the poet practises in the first segment and repeats

throughout the composition (*muṣammaṭ murabba*^c in *ṭawīl* metre: *bbba*, *ccca*, etc.):

פַאעל מַפְּאַנִילָן פַפָּאעִילָן פַּאַולָן מַפָּאעִילָן פַּאַנִילן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן פַּאַולָן מַפָּאעִילָן אָרַדְּ גָּלוּתִי בְּעָנְיִי וְדַלְּוֹתִי וְהַנְּנִי אֱנְלוּתִי מְגַלֶּה לְּדְּ רִיבִּי אָארַדְּ גָּאלָותִי בְּעָנְיִי וְדַלְלָותִי וְהִנְּנִי אֱנָאלָותִי מְגַלְּלֶלְ לְכָאריבִי

'My exile has become prolonged / with my poverty and misery / but here I am, my strength / to you I reveal my complaint.' (Isaac ben Khalfun)

Thus, the poet goes on to use the *harm* modification whenever he deems it necessary, in any position, including in the former c ar $\bar{u}d$ (Mirsky 1961, 72.5):

פַעִוּלָן מַפַּאעִילָן פַעָוּלָן מַפְּאעִילָן פַעָוּלָן מַפְּאעִילָן פַעָּוּלָן מַפָּאעִילָן פַעָּוּלָן מַפָּאעִילָן וּבֹשְׁתִּי בְתוֹכַחְתִּי וְכָמֵת נִשְׁכַּחְתִּי בְּעָזְבִי לְמִשְׁפַחְתִּי וְאָחִי וּבַתְאָאבִי וּבֹשְׁתִּי בְתוֹכַחָתִּי וִכָּמָת נִשְׁכַּחְתִּי בְּעָזְבִי לְמִשְׁפַחְתִּי וְאָאחִי וּבַתְאָאבִי

'My shame goes in my punishment / like death I have been forgotten / upon abandoning my family / my brothers and the house of my father.' (Isaac ben Khalfun)

The following composition, in *mutaqārib* metre (Brody 1894, II:176), repeats the same kind of technique as found in the previous example. The use of modifications is free: for instance, the *talm* modification (*ziḥāf*) is applied not only to the filling feet (*ḥašw*), as is usual in *mutaqārib* metre, but also to the *ḍarb* and 'arūḍ. Ḥazm—a modification not typically used in *mutaqārib* metre—is also freely applied at the beginning of the second verse to a filling foot that has been affected by *ḥadf*, a modification characteristic of the 'arūḍ and ḍarb ('ilāl):

פַאעל פַעָולָן פַאעל פַאָולָן פַאָולָן פַאעל פַאעל פַאעל יועץ וּמָקִים בָמָרוֹם שָׁחָקִים וְעַל יָם רְחוֹקִים צָדְקוֹ סָרַח

יוֹעֵץ וּמֵיקִם	בִמְרֹם שְׁחָאַקִם	וְעַלְיָם רְחוֹקם	צְדְקוֹ סְאַרְח
פַאעָלָן פַאעָל	פַעולָן פַעולָן	פַאעל פַאעל	פַעָולָן פַאעָל
לא לְאִישׁ דַּרְכּוֹ	וְאָם אֵיז כְּמִלְכּוֹ	שֶׁקֶר נִסְכּוֹ	וְלָרִיק יִטְרָח
יא ליגי ח דו בי	יי בין דְבּיץ בי	چ څار بېد	וְלָוֹיִלוֹיָלוֹיִלוּ

'Whoever decides and executes / is in the highest Heavens / and over the faraway sea / His justice shines
Man is not the master of his route / rather it is by His
rules / his molten image is a lie / and he endeavours in
vain.' (Judah Halevi)

2.0. Muwaššah

2.1. Samuel ibn Nagrela (Cordoba 993–Granada 1056)

The following *muwaššaḥ* (Sáenz-Badillos and Targarona 1998, 202), with prelude (*tāmm*), has six verses of five segments, i.e., *muḥammas* form. The segments consist of three *aġṣān* and two *asmāṭ*, each of one stich (*mušaṭṭar*), without internal rhymes (*sādiǧ*). The poem's *ḥarǧa* is in Arabic.

The poem uses $mad\bar{\imath}d$ metre ($mu\check{g}arrad$) in $manh\bar{\imath}k$ verse, the darb being modified with hadf (פַּאִעָלָאִהָּן). According to the classical rules, in $manh\bar{\imath}k$ verse, hadf can also be applied to the same foot a second time (פַּאִעָלָן \rightarrow פַּאִעָלָן), which is, moreover, the model proposed by the $har\check{g}a$. The filling foot can be modified with habn (פַּאַעַלָּאִהָן \rightarrow פַּאַעַלָּאִהָן).

The poem's metrical structure is as follows: ḥašw ḍarb, i.e., פַאַעלָאַתוּן פַאַעלן. I follow Corriente's reading (1997, 197).

פַאעלַאתָן פַאעלָן / פַאעלַאתָן פַאעלָן אַשׁ אֲהָבִים נִשְּׂקָה / בִּי וְאֵיךְ אֶתְאַפְּקָה אֵשְׁאֵהָאבִם נִשְּׂקָה / בִּיוְאֵרָאֵת אַפִּפְּקָה פֿאמלָאעֿו פֿאמٰלָו / פֿאמלָאעֿו פֿאמלָן / פֿאמלָאעֿן פֿאמלָן | פֿאמלָאעֿן פֿאמלָן / פֿאמלָאעֿן פֿאמלָן / פֿאמלָאעֿן

אָמְתַנִי אַהֲבָה / פִּי לְיָדִי אָרְבָה / גַפְּלָה כִּנְפֹל שְׁבָא | בְּחֵרִי אַף דֵּלְקָה / אֶת לְבָבִי אָמְתַתְנִי אַהֲבָה / פִּי לְיָדִי אָרְבָה / גַפְּלָה כִּנְפֹל שְׁבָא | בְּחֵרִי אַף דֵּלְקָה / אֶת לְבָבִי בִּתְּקַה

באעלַאתון פַאעלַן \ פַאעלַאתון פַעלַן \ פַאעלַאתון פַאעלַן | פַאעלַאתון פַאעלַן \
פַאעלַאתון פַאעלַן

יוֹם דְּמֶעֵי נִגְּרוּ / סוֹד לְבָבִי הֶעֶרוּ / מַה לְדוֹדִי תּאִמְרוּ | אֵין בְּדִמְעָה צַדְּקָה / לִי בְּמָה אַצִּטָדָקָה

/ פַאעלַאתַן פַאעלַאתַן פַאעלַאתַן פַאעלַן / פַאעלַאתַן פַאעלַן | פַאעלַאתַן פַעלַן | פַאעלַאתַן פַאעלַן | פַאעלַאתן פַאעלו

דַּבְּרוּ לוֹ עַל שְׁמִי / אֶת אֲרֶשֶׁת נָאֲמִי / אַל דֵּמִי לְדְּ אַל דֲמִי | מִדְּוֵה לֵב רַחֲקָה / אַחַוָה שָׁנִּתָּקָה

פַּמִלָּאתָן פַּאַלָּן / פַאּעַלָּאתָן פַּמָלָן / פַאּעַלָּאתָן פַאעלָן | פַעלָאתָן פַאעלָאתן פַאעלַן | פַאעלַאתן פַאעלַן

נַחֲמוּנִי נַחֲמוּ / כִּי קְרָבִי יֶהֶמוּ / עַל כְּאֵבִים עִצְמוּ | וְּשְׁנָתִי רַתְּקָה / נְדַדָה גַּם עַתְּקָה פַאעלָאתָן פַאעלָן / פַאעלָאתן פַאעלָן | פַעלַאתן פַאעלָן | פַעלַאתן פַאעלָן | פַאעלָאתן פַאעלָן

הַלְּבָבוֹת נִתְּקוּ / יִזְעֲקוּ יִתְחַבְּקוּ / וְּלְבָבִי דְחֲקוּ | לַחֲבֹק נִתְחַבְּקָה / נִדְבְּקָה נִתְנַשְּׁקָה פַּאעִלַאתֻן פַּעלָן / [... ...] / פַּאעִלַאתֻן פַּעלָן || פַאעִלַאתֻן פַּעלָן / פַּאעִלַאתֻן פַעלָן שִׁיר אֲהוּבִי מַעֲנֶה / [... ... ֶה] / שִׁיר יְדִידוֹת תַּעֲנֶה || עַאשִׁקַיְן אַעְתִנְקַא / רַבְּ לַא תַּפַתרקא

'The fire of passion has been lit / in me, how can I contain myself?

I am consumed by a love / that ensconced itself by my side / it attacked me like the Sabaeans | it ignited fervently / and rent my heart.

My tears, upon spilling one day, / revealed the secret of my heart. / What will you say to the beloved? | There is no reason for my tears / how can I prove my innocence?

Tell them in my name / my pleading words: / Give your-self no rest, no! | Give a heart that suffers apart / the friendship that has broken!

Console me, console me, / my bowels groan, / from intense pains | sleep has left me / it has escaped, it has gone.

Broken hearts / call out, they embrace, / they urge my heart | to embrace: let us embrace, / let us join together, let us kiss each other!

A song, my beloved, sings / [... ...] / with a love song he responds: | LOVERS, EMBRACE EACH OTHER, / MY GOD, DO NOT SEPARATE.'

2.2. Solomon ibn Gabirol (Malaga 1021-Valencia 1058)

The following muwaššaḥ (Jarden 1975, 24), with prelude (tāmm), has five verses of four segments, i.e., murabba' form. The segments are three aġṣān and one simṭ, each of two stichs (muzdawiǧ), with internal rhymes (muraṣṣa'), in both the ḍarb of the rounds (dawr) and that of the refrains (qufl). The poem's ḥarǧa is in Arabic.

The poem uses basīṭ metre (muǧarrad) in manhūk verse, with two types of darb, both modified with qat^c (פַּאַעֶּלָן \rightarrow מַּאָעָלָן and מֶסְתַּפְּעָלָן). The filling foot (מֶסְתַפְּעָלָן) does not undergo any modifications throughout the composition.

The poem's metrical structure is as follows: darb darb / hašw darb darb, i.e., מַפְּעָולָן פַאעל / מֻסְתַפְּעלָן פַאעל. I follow Corriente's reading (1997, 176).

מַפְּעֻוֹלָן פַאעל / מֻסְתַפְּעַלָן פַאעל מַפְּעַוֹלָן מַה לָּדְּ תֵלֵדְ מַר / דּוֹדִי וְעָמִי יֵיֵן חָמַר מַלְלָּכָתִי לֵכָמַר / דּוֹדִיוִעָם מִייֵא יָנָחָאמַר

מַפִּעֶולָן פַאעָל מַסְתַפִּעלָן פַאעָל מַפִּעָולָן יתהפַּד עֵינוֹ בַּכּוֹס אֵלֵי שָׁבְעָה עֵינִים מַפְעוּלִן פָאעָל מַסְתַפְעִלִן פַאעָל מַפְעוּלִן חלש דמיונו ככפיר בבואו תוך מעים מַפְעוּלִן פָאעָל מַסְתַפְעִלִן פַאעָל מַפְעוּלִן נָלְעַג וּבְעֵינוֹ יִלְעַג לְחַרְטִמֵּי מִצְרַיִם מַפְעוּלִן פָאעָל / מַסְתַפְּעָלן פַאעָל מַפָּעוּלָן בְּלִיוֹ לֹאַ הוּמֵר / עַל כֵּן צָבִי רֵיחוֹ לֹאַ נַמֵּר מַפְעוּלון פַאעל מַסְתַפִּעלון פַאעל מַפָּעוּלון יַעִיר מֶחֶבִיוֹן כַּדּוֹ וְלַהֶב מַשׁוֹשׁ יַעִיר מַפְעוּלִן פָאעָל מַסְתַפְעִלִן פַאעָל מַפְעוּלִן נַפָּשִׁי לוֹ פָּדִיוֹן מִיקוֹד יָגוֹנִים מִלֶּב יַבְעִיר מַפְעוּלִן פָאעָל מַסְתַפְעִלִן פַאעָל מַפְעוּלִן יַעֹז לֶב אֶבִיוֹן אַחַר שָׁתוֹתוֹ מִלּוֹכֶד עִיר מַפְעוּלִן פָאעָל / מַסְתַפְּעָלן פַאעָל מַפָּעוּלָן אַדְ בּוֹ תָתִימֵּר / כַּל עוֹד אֱלֹהִים רוּחַדְ שַׁמַר מפעולן פאעל מסתפעלן פאעל מפעולן בִּימֵי שַׂר אוֹתוֹ בַחַר אֱלֹהִים מְכַּל עַמִּים מַפְעֵולָן פַאעל מַסְתַפִּעלָן פַאעל מַפִּעולִן הַאַרתוֹ שָׁבְעַה כָּאוֹר שָׁבְעַת הַיַּמִים מַפָּעֵולָן פַאַעָל מַסְתַפִּעלָן פַאַעל מַפָּעֵולָן הָבְדִּיל אֱל בֵּיתוֹ לְהִיוֹת לְפַנֵיו בֵּית עוֹלְמִים מַפִּעֵולָן פַאַעָל / מַסְתַפִּעַלָן פַאַעָל מַפָּעֵולָן חַסִיד אָם אַמַר / חַסֶד מָהֵרָה אֹמֵר גַּמַר מפעולן פאעל מסתפעלן פאעל מפעולן הוּא יִצְחָק הַשָּׂר אַנָּן אֲשֶׁר מֶזֶג לֹא יֶחְסַר מַפְּעֵוּלָן פַּאעָל מָסְתַפְּעָלָן פַאעָל מַפְּעָוּלָן
אַדּ מְזַג מוּסַר הַשְּׁכֵּל לְחַיּוֹת בּוֹ כָּל בָּשָׂר
מַפְּעָוּלָן פַאעָל מָסְתַפְּעָלָן פַאעָל מַפְּעָוּלָן
הַהוּא שָׁנִּמְסַר לָאַל לְבַדּוֹ לְהִיוֹת טִפְּסָר
מַפְּעָוּלָן פַאעָל / מַסְתַפְּעָלָן פַאעָל מַפְּעָוּלָן
מַפְּעָוּלָן פַאעַל מַסְתַפְּעָלָן פַאעַל מַפְּעָוּלָן
הַפְּעָוּלָן פַאעַל מַסְתַפְּעַלָן פַאעַל מַפְּעָוּלָן
הַבְּאַנִיל נְזִירוּתָם יִגְּעָלוּ
הַבְּעִוּלוֹ פַאעַל מַסְתַפְּעַלָן פַאעַל מַפְּעָוּלָן
הַבְּאעַל מַסְתַפְּעַלָן פַאעַל מַפְּעָוּלָן
הַבְּאעַל / מַסְתַפְּעַלָן פַאעַל מַפְּעָוּלָן
מַפְעַוּלָן פַאעַל / מַסְתַפְּעַלָן פַאעַל מַפְּעָוּלָן
מַפְעָוּלָן פַאעַל / מִסְתַבְּעַלָן פַאעַל מַפְּעָוּלָן

'What affects you, that you walk in bitterness, / my beloved, if I have red wine?

Its appearance changes in the glass in seven colours. / It looks weak, but it is like a lion cub when it enters your bowels. / It stutters, but with its colour it mocks the sages of Egypt. | It has not changed its cask, / hence, oh gazelle, its aroma has not grown weak.

When it is awakened from its hiding place from its jug, a joyful flame is stoked. / For it I would give my life as ransom for the fire that enflames the sorrows of the heart. / The heart of the poor one, after having drunk it, becomes stronger than he who takes a city. | With it you will rejoice / while God preserves your spirit.

In the days of the prince, he was chosen by God from amongst all the peoples; / radiantly shines his reign seven times, like the light of the seven days. / God has distinguished his house so that it will be, before Him, an eternal abode. | He is compassionate, and if He says / that He will show mercy, He will promptly keep his word. He is Isaac, the prince, a jug in which wine is never wanting, / but it is a wine of prudent science so as to give life to all men. / Only he has been recruited by God to be the captain; | with his sword he sunders / all the haughty ones who have boasted of their people. The entire land before him, with a voice of joy, gladdens. / The forever consecrated, on account of joy annul their vows, / and like drunks, their voices rise, calling for wine: | DRUNKARD, HEY, YOU RASCAL / WHERE IS THE ROAD TO THE INNKEEPER'S HOUSE?'

2.3. Moses ibn Ğiqatila (Cordoba c. 1000–Zaragoza c. 1060)

The following muwaššah (Brody 1936, 3), with prelude ($t\bar{a}mm$), has four verses of four segments, i.e., $murabba^c$ form. The segments are three $a\dot{g}s\bar{a}n$, each of one stich ($mu\check{s}attar$), and one qufl $a^cra\check{g}$ (called 'lame' due to the loss of its filling foot), without internal rhymes ($s\bar{a}di\check{g}$). The poem's $har\check{g}a$ is in Hebrew.

The poem uses $k\bar{a}mil$ metre ($mu\check{g}arrad$) in $manh\bar{u}k$ verse, its darb being modified with hazl and tarfil (מֶפְּתַעִלְּאַתָּן). The darb can alternatively appear modified with waqs and tarfil (מֶפְּאַעלִאַתָּן), or with $idm\bar{a}r$ and tarfil (מֶסְתַפְּעַלִּאַתָּן). The filling foot can be modified with $idm\bar{a}r$ and tarfil (מֶסְתַפְּעַלָּן \rightarrow מֻתַפָּאַעַלָּן), and augmented with hazl and tarfil (מֶפְתַעִלְּאַתָן \rightarrow מֻתַפָּאַעַלָּן), or with $idm\bar{a}r$ and tarfil (מֵסְתַפְּעַלֶּאַתָּן \rightarrow מֻתַפָּאַעַלָּן).

The poem's metrical structure is as follows: ḥašw ḍarb (+ ḍarb in refrains), i.e., מָתַפָּאַעֶלָן מָפָּתַעַלָּאתָן / מֻפָּתַעַלָּאתָן.

מֶתפַאעלָן מֻסְתַפְּעלַאתָן / מֻסְתַפְּעלַאתָן מַעֲשֵׂי אֲדֹנִי הַדְּרוּשִׁים / בִּקְהַל קְדוֹשִׁים מַעֲשֵׂיאָד נְיהַדְדְּרָושִׁם / בִּקְהַלְקְדוֹשִׁם מַעֲשֵׂיאָד נְיהַדְדְּרָושִׁם / בִּקְהַלְקְדוֹשִׁם

מָסְתַפְעִלָּאתָן מֻפַּאעִלַּאתָן / מֻסְתַפְעִלָּאתָן מֻפַּאעִלַּאתָן / מֻסְתַפְעִלָּאתָן מָפַאעִלַּאתָן שְׁמָי שְׁחָקִים / בִּרְאָי יְצוּקִים וְצֹר חֲזָקִים / מִבְטַח קְצָּווֹת וְיָם רְחוֹקִים מְעָרָא בְּרוּחוֹ שְׁמֵי שְׁחָקִים / בִּרְאָי יְצוּקִים וְצֹר חֲזָקִים / מִבְּטַח קְצָּווֹת וְיָם רְחוֹקִים מְתַפַּאעִלָּאתָן / מֻסְתַפְּעִלָּאתָן / מֻסְתַפְּעלַאתָן / בָּל הָנִּפַּשִּׁים / בַּל יוֹם חָדָשִׁים

מֶסְתַפְּעַלַאתָן מֻפַּאעַלַאתָן / מֻסְתַפְעלַאתָן מֻפַּאעַלַאתָן / מֻסְתַפְעלַאתָן מֻפַּאעַלַאתָן בּקּמָעּלַאתָן בּקּמִעּלַאתָן בְּקּאָיו וְהַתְּכוּנָה הָאֵל גְּדָל עֹז תְּמִים תְּבוּנָה / מֵאֵין דְּמוּת לוֹ וְלֹא תְמוּנָה / מֵחֲקֹר פְּלָאָיו וְהַתְּכוּנָה מֵסְתַפְעלָן מֻפְתַעלַאתָן / מֻסְתַפְעלַאתָן תַרְמֵים מַחֲרִישִּׁים / וּנְבוֹן לְחָשִׁים

מֶסְתַפְּעֵלָאתָן מֻפַּאעַלָאתָן / מֻסְתַפְּעַלָאתָן מֻפַּאעַלַאתָן / מֻפְּתַעַלַאתָן מָפָאעַלַאתָן הוֹדוֹ יְתַנֶּה הֲמוֹן שְׂרָפִים / כָּלָם לְמֵאוֹת וְלַאֲלָפִים / הַנָּאֱמָנִים וְלֹא חֲנֵפִים מְסְתַפְּעִלָּאתָן / מֻפְתַעלַאתָן פָאַנָשִׁים / הַנָּחֵלָשִׁים פּאָנָשִׁים / הַנָּחֵלָשִׁים

מֶסְתַפְּעִלַאתָן מֻפַּאעַלַאתָן / מֻסְתַפְעַלַאתָן מֻפַּאעַלַאתָן / מֻפְּאעַלַאתָן מָפַּאעַלַאתָן אָפָּאעַלַאתָן בּים בְּרוּם מְרוּמִים / לִשְׁמוֹ מְבָּרְכִים בְּחִיל וְאֵימִים / דְּבָר מְדָבָּר אֱמֶת וֹנְגְדָּם בְּרוּבִים בְּרוּם מְרוֹמִים / לִשְׁמוֹ מְבָּרְכִים בְּחִיל וְאֵימִים / דְּבָר מְדָבָּר אֱמֶת וֹנְגִּדְם בְּרוּבִים בְּרוּם מְרוֹמִים / לִשְׁמוֹ מְבָּרְכִים בְּחִיל וְאֵימִים / דְּבָר מְדָבָּר אֱמֶת וֹנְמִים

מַסְתַפְּעַלָּא מֻפְתַעַלַאתָן / מַסְתַפְעַלַאתָן בִּי לֹא לִלֶכִתָּם בַּאֲנוּשִׁים / לִקרַאת נְחָשִׁים

'The works of God are sought / in the congregation of the holy.

With His puff he clears the Heavens, / like a burnished mirror and resistant rock, / hope of the remotest parts and far-off seas. | His compassion with all souls / is renewed every day.

The Lord is stunningly strong, perfect knowledge, / with no parallel nor form, / unfathomable are His wonders

and qualities. | Master craftsmen are struck dumb / and the skilled charmers.

His Glory is sung by a multitude of Seraphim / all together, in the hundreds and thousands / unconditionally faithful | for they do not tire like humans, / who are weak.

Against them, the cherubim, raised on high / in His name forcefully and fearfully / only they proffer truth and integrity | WITHOUT BEHAVING LIKE PEOPLE, / WHO TURN TO SORCERESSES.'

2.4. Moses ibn Ezra (Granada c. 1055-Estella a. 1138)

The following muwaššaḥ (Brody 1936, 249), with prelude (tāmm), has five verses of five segments, i.e., muḥammas form. The segments are three aġṣān and two asmāṭ, each of one stich (mušaṭṭar), without internal rhymes (sāḍiǧ). The poem's ḥarǧa is in Hebrew.

The poem uses basīṭ metre (muǧarrad) in maǧzūʾ verse, its darb being modified with ħabn (מַפְּעֵלָן \rightarrow מֻפְּעֵלֶן). The filling feet can be modified with ṭayy (מֵפְתֵּעֶלָן \rightarrow מֶפְתַעֶלָן) and with ħabn (מַפְתַעֶלָן \rightarrow מַפְתַעֶלָן). The poet plays with the reader in the prelude (תַּאָעֶר לְּבָבִי) and at the beginning of the fourth strophe (מַּאָעֶר לְּבָבִי), confusing him with the scansion by forcing him to make the gutturals quiescent, so that the metre is not confused with kāmil מֵתְפַּאַעֶלָן). In the first simṭ of the second qufl, the guttural in מַתַפַּאַעֵלָן) must also be quiescent to meet the demands of the metre.

The poem's metrical structure is as follows: ḥašw ḥašw ḍarb, i.e., מָסְתַפְּעֵלָן פַּאִעָלָן מַפְּעֵוּלָן.

מֶסְתַפְּעִלָּן פַאּעָלָן מַפְעָולָן / מֻסְתַפְּעָלָן פַאּעָלָן מַפְּעָולָן תַּאָנַת לְבָבִי וּמַחְמֵד עֵינִי / עֹפֶר לְצִדִּי וְכוֹס בִּימִינִי תַּאָנַתִלְבָא בִיוּמַחָ מַדְעֵינִי / עוֹפֵרלִצְד דִּיוְכֹס בִּימִינִי

מֶסְתַפְּעֵלָן פַאעלָן מַפְּעָולָן / מֻסְתַפְעלָן פַאעלָן מַפְּעָולָן / מֻסְתַפְּעלָן פַאעלָן מַפְּעָולָן / מֻסְתַפְעלָן פַאעלָן מַפְּעָולָן / מֻסְתַפְעלָן פַאעלָן מַפּעָולָן / מַסְתַפְעלָן פַאעלָן מַפּעָולָן / מַסְתַפְעלָן פַאעלָן מַפּעָולָן

בּוֹא הַצְבִי קוּם וְהַבְרִיאֵנִי / מְצוּף שִּׁפַּתְדְּ וְהַשִּׂבִּיעֵנִי

מַסְתַפְעַלֶּן פַאעָלָן מַפְּעָוּלָן / מֻפְּתַעָלָן פַאעָלָן מַפְּעָוּלָן / מֻסְתַפְעַלָן פַאעלָן מַפְּעָוּלָן לָמָה יְנִיאוּן לְבָבִי לָמָה / אָם בַּעֲבוּר חֵטְא וּבִגְלַל אַשְׁמָה / אֶשְׁגֶה בְּיִפְיָדְ אֲדֹנִי שָׁמָה מַסְתַפְעַלָּן פַאעלָן מַפְעָוּלָן / מַסְתַפְעַלָן פַאעלָן מַפְעָוּלָן אַל יָט לָבַבְדְּ בִּנִיב מַעָנֵנִי / אִישׁ מַעַקַשִּׁים וּבוֹא נַפָּנִי

מֶסְתַפְעֵלֶז פַאּעָלָז מַפְּעָולָז / מֻסְתַפְעַלָז פַאּעָלָז מַפְעָולָז / מֻסְתַפְעַלָז פַאּעָלָז מַפְּעָולָז נִפְתָּה וְקַמְנוּ אֱלֵי בִית אָמּוֹ / וַיֵּט לְעֹל סָבֶּלִי אֶת שִׁכְמוֹ / לַיְלָה וְיוֹמָם אֲנִי רַק עִמּוֹ מֵסְתַבְּעָלָז פַאּעָלָז מַבְּעָולָז / מַסְתַבְּעָלָז פַאעָלָז מַבְּעָולָז

אֶפְשַׁט בְּגָדָיו וְיַפְשִׁיטֵנִי / אִינַק שְׂפָתָיו וְיֵינִיקֵנִי

מַסְתַפְּעַלָּן פַאּעַלָּן מַפְּעָולָן / מַסְתַפְּעַלָּן פַאעַלָּן מַפְּעָולָן / מַסְתַפְּעַלָּן מַפְעָולָן / מַסְתַפְּעַלָּן פַאעַלָּן מַפְעָולָן / מַסְתַפְּעַלָּן מַפְעָולָן / מַסְתַפְּעַלָּן פַאעַלָּן מַפְעָולָן / מַסְתַפְּעַלָּן מַפְעָולָן / מַסְתַפְּעַלָּן פַאעַלָּן מַפְעָולָן / מַסְתַפְּעַלָּן מַפְעָולָן / מַסְתַפְּעַלָּן מַפְעָולָן / מַסְתַפְּעַלָּן מַפְעָולָן / מַסְתַפְעַלָּן מַפְעָולָן / מַסְתַבְּעַלָּן מַפְעָולָן מַפְעָולָן מַפְעָולָן מַפְעָולָן אַל מָתָעַנִּיּ

מֶפְתַעלָן פַאעלָן מַפְּעולָן / מַסְתַפְּעלָן פַאעלָן מַפְּעולָן / מַסְתַפְּעלָן מַפְּעולָן אַ מְסְתַפְּעלָן פַאעלָן מַפְּעולָן אַ מְסְתַפְּעלָן פַאעלָן מַפְּעולָן אַ מְסְתַפְּעלָן מַפְּעולָן / מַסְתַפְּעלָן פַּאעלָן מַפְּעולָן / מַסְתַפְּעלָן פַּעלָן מַפְּעולַן אַ מְפַּערָן פַּאעלָן מַפְּעולָן / מַסְתַפְּעלָן פַּאעלָן מַפְּעולָן אוֹ חַפִּצּדְ לַהְרֹג הַרְגַנִי

'The desire of my heart and my eyes / is a fawn by my side and a glass at my right hand.

Many are my censors, but I do not listen to them / come, oh roe! and I will crush them / Destiny consumes them,

death grazes on them! | Come, oh roe! Rise up and cure me / with the nectar of your lips, satiate me.

Why do they make my heart giddy, why? / If it is on account of sin and my fault, / I err due to your beauty, the Lord is there. | Heed not the words of my rebuker, / he is an obstinate one, come and try me!

He let himself be seduced, and we went to his mother's house, / he leaned his shoulder against the yoke of my burden; / night and day alone, I with him, | I relieved him of his clothing, and he undressed me; / I sucked his lips, and he sucked mine.

When my heart was snatched through his eyes, / he found the yoke of my fault cumbersome, / he devised rebukes, his wrath was inflamed, | he yelled enraged: that's enough, leave me! / Do not push me, do not mislead me! Do not consume me with your anger, oh roe!, / astonish me with your love, my friend, astonish me, / kiss your beloved and fulfil his wish: | IF YOU WANT TO GIVE LIFE, GIVE ME LIFE, / IF YOU WANT TO KILL, GIVE ME DEATH.'

2.5. Joseph ibn Saddik (Cordoba c. 1075–Zaragoza 1141)

The following *muwaššaḥ* (David 1982, 1), with prelude (*tāmm*), has five verses of five segments, i.e., *muḥammas* form. The segments are three *aġṣān* and two *asmāṭ*, each of two stichs (*muzdawiǧ*), with internal rhymes (*muraṣṣa*). The poem's *ḥarǧa* is in Arabic.

The poem uses basīṭ metre (muǧarrad) in manhūk verse, its darb being modified with $qaṭ^c$ (פַאּעָלָ \rightarrow הַּאָּעֶלָן). However, in the second simṭ of the last qufl before the harằa, it seems to have been modified with habn (פַּעִּלָן \rightarrow פַּאִּעֶלָן). The filling foot can be modified with habn (פַּעָלָן \rightarrow מַפְּתַעָּלָן). In the first segment of the

harga, the filling foot has been modified with habn (מַפָּאַעָלן \rightarrow מַפָּאַעַלן).

The poem's metrical structure is as follows: ḥašw ḍarb / ḥašw ḍarb + ḥašw, i.e., מֶסְתַפְּעָלָן פַאעָל / מֻסְתַפְּעָלָן פַאעָל / מֻסְתַפְּעָלָן פַאעָל / מַסְתַפְּעָלָן פַאעָל / נַסְתַבְּעָלָן פַאעָל . I follow Corriente's reading (1997, 206).

מַסְתַפְּעֵלָן פַאעָל / מַסְתַפְּעַלָן פַאעָל מַסְתַפְּעַלָן / מַסְתַפְּעַלָן פַאעָל / מַסְתַפְּעַלָן פַאעָל מַסְתַפָּעַלן

נוּמִי אֲהָהּ נִגְזַל / בָּרַח אֲהָהּ גּוֹזָל מֵאָהֶלִי / דִּמְעִי אֲהָהּ יִזַּל / עָפְרִי אֲהָהּ אָזַל מִי גוֹאַלִי

נָוִמִיאֲהָהּ נִגְזַל / בָּארַחָאֲהָהּ גּוֹזָל מֵיאָאהֱלִי / דְּמְעִיאֲהָהּ יִזְזַל / עָפְרִיאֲהָהּ אָאזַל מִיגוֹאֵלִי

מַסְתַפְּעָלָן פַאעָל / מַסְתַפְּעָלָן פַאעָל מַבְּתַעָלָן

נוֹגן שְׁלַח אֶצְבַּע / לְעוּת חֲלִילֶךְ טוּב מַעֲנֶה

מַסְתַפִּעלָן פַאעָל / מַסְתַפִּעלָן פַאעָל מַפְתַעלָן

אָלֵם אָבָל יַבַּע / צַחוֹת כִּקוֹלֵדְ כֵן יַעַנֵה

מַסְתַפְּעָלָן פַאַעָל / מַסְתַפְּעָלָן פַאַעָל מַסְתַפְעָלָן

שָׁלשׁ וְגַם אַרְבַּע / עַל פִּי נִבְלֵיךְ בִשְּׁמֹאׁל מְנָה

מַסְתַבְּעֵלָן בַּאעָל / מַסְתַבְּעַלָן בַּאעָל מַסְתַבְּעַלָן / מַסְתַבְּעַלָן בַּאעָל / מַסְתַבְּעַלָן פאעל מסתפעלן

שִׁירִים נְצֹר עַל דַּל / שְׂפָּה וְאַל יֶחְדַּל מִפִּי כְלִי / שִׁיר קוֹל אֲשֶׁר יִגְדַל / עִתִּים וְעֵת יַדַל לֹא מָחֵלִי

מֶסְתַפְּעִלָּן פַאּעֵל / מֻפְתַעלָן פַאּעֵל מֻסְתַפְּעַלָּן
בּוֹ כָל כְּאֵב נִכְחָד / בּוֹ יַעֲבָר זַעַם כִּי הוּא בְראֹשׁ
מֻסְתַפְּעַלָּן פַאּעֵל / מֻפְתַעלָן פַאּעֵל מֻסְתַפְּעַלָּן
כָּל גִּיל וְרֹן יֵחַד / אָמְנָם נְדִיב הָעָם הֵיטִיב חֲרֹש
מֵסְתַפְּעַלָן פַאּעֵל / מֻסְתַפְּעַלָן פַאעַל מֻסְתַפְעַלָן
אותוֹ דְמוּת פַּחָד / דָבֶק אֱלֵי פַעַם גָּזְרַת בְּרוֹשׁ

מַסְתַפְּעֵלָן פַאּעֵל / מֻסְתַפְּעַלָן פַאּעֵל מַסְתַפְּעַלָן / מַסְתַפְּעַלָן פַאּעַל / מַסְתַפְּעַלָן פַאּעָל מַסְתַפָּעַלָן פַאּעָל / מַסְתַפְּעַלָן

נְּמוּל בְּחֵיק יוּבַל / אָמַר הֲכִי יוּבַל הוּא פוֹעֲלִי / יָפִיק לְלֵב אָבַל / עַל הַנְּדוֹד סְבַל מַשׂוֹשׁ וִלִי

מסתפעלן פאעל / מסתפעלן פאעל מפתעלן

קָרְבָה וְאֵל תִּרְחַק / וּבְצֵל נְוֶה עֹפֶר בּוֹא לַחַסוֹת

מַסְתַפְּעִלָן פַאעל / מַסְתַפְּעלָן פַאעל מַסְתַפְּעלָן

יָד נוֹפְפָה וּדְחַק / יֶתֶר בְּנִיב שֶׁפֶר הַפְלֵא עֲשׁוֹת

מָסְתַפִּעֶלֶן פַאִעָל / מֵסְתַפִּעָלֶן פַאִעל מַסְתַפִּעָלָן

וּרָאֶצְבְּעוֹת יִצְחָק / הַשַּׂר בְּעֵט סוֹפֵר עֵת תּוֹפְשׁוֹת

מַסְתַפְּעֵלָן פַאּעֵל / מֻסְתַפְּעַלָן פַאּעַל מַסְתַפְעַלָן / מַסְתַפְּעַלָן פַאּעַל / מַסְתַפְעַלָן פַאּעַל פאעל מסתפעלז

מַה דַּל וּמַה נִדְגָּל / עֵטוֹ כְּרוּץ גַּלְגַל רָץ עַל גְּלִי / לֵי פָז שְׁאֹב מִגַּל / הוֹדוֹ עֲדֵי יִגַּל כַּשׁאֹב דָּלי

מֶסְתַפִּעֶלֶן פַאעָל / מֻסְתַפִּעָלָן פַאעָל מֵסְתַפִּעָלָן

הָעֵט כְּחֵץ קּלְקַל / פָּנָיו בְּפִיו יֶאְטַר פִּי מֹוְשְׁלִים

מָסְתַפִּעֶלֶן פַאעָל / מַסְתַפִּעָלָן פַאעָל מַפִּתַעָלָן

מַשִּׁים בְּכַף מִשְּׁקָל / מִלִּיז לְדָת מִשְׁטָר בּוֹ נַעֲלִים

מַסְתַפְּעִלָּן פַאִּעָל / מֻסְתַפְּעַלָּן פַאַעָל מֻסְתַפְּעַלָּן

רְבָבוֹ בְנָשֵׁר קַל / לְקָחוֹ בָּמוֹ מֵטֵר לְשׁוֹאֵלִים

מֶסְתַפְּעֵלָן פַאעָל / מֻסְתַפְּעַלָן פַאעָל מֻסְתַפְעַלָן / מֻסְתַפְעַלן פַאעָל / מֻסְתַפְעַלן פַאעָל / מַסְתַפְעַלן פּאעָל / מִסְתַפְעַלן

גָּבַהּ עֲדֵה בִגְלַל / כִּי כָלֲלָךְ מִכְלַל יֹפִי בְּלִי / דֹפִי וְתִתְהַלַּל / כִּי עַל גְּרוֹן מַהַלָּל שִׁמְדְּ חַלִּי

מַסְתַבְּעִלָּן בַּאִעָל / מֻסְתַבְּעִלָּן בַּאַעָל מֻסְתַבְּעִלָּן

בָּדְ חֲשְׁקָה מִשְּׂרָה / לִדְרֹדְ מְרוֹם רִכְבָּהּ בָּדְ אִוְּתָה

מַסְתַבְּעלָן בַּאעל / מַסְתַבְּעלָן בַּאעל מַסְתַבְּעלָן

חָבָמָה וִיוֹם תִּקְרָא / לָהּ כָּל צִפוּן לְבָּה לָךְ גִּלְתָה

מָפְתַעָלָן פַאעל / מַסְתַפְעַלָן פַאעל מַסְתַפְעַלָן לא כחשק עפרה / יום דוד יִדבּר בּה שוא ענּתה

מַפַאעלן פַאעל / מַפַאעלָן פַאעל מַסְתַפְעלָן / מַסְתַפְעלָן פַאעל / מַסְתַבְּעלָן פַאעל מַסְתַפִּעלָן

תַבִּיבִי קַד יַרְתַל / וַעַאדָ לַם יַנְזַל וַאי צַבְר לִי / לַא בֻד לִי אַן אַחְמַל / אַו אַיש עַסַא יעמל מן קד בַּלי

'My sleep, Oh! was stolen from me. / The sparrow in my tent, Oh! flew away. / My tears, Oh! spill. / My fawn, Oh! disappeared. Who will save me?

Music, stretch your fingers out / so that your flute will rouse sweet harmony; / although silent, it will send out / clear sounds, as if it were your voice, it will sing. / Press (chords) of three and four (notes) / with your left hand on the mouth of your lyre. | Save the songs on your lips, / so that the sound does not cease from the mouth of the instrument / at times it intensifies / and other times it subsides, and not from weakness.

With it all pain is forgotten; / with it anger passes; it holds sway over / all joy and cheering. / No doubt a nobleman from the town skilfully built / it, like a thigh / attached to the foot, with a cypress branch. | Like a baby at the breast, / it says: "Yes, Jubal is my maker". / It gladdens the mourning heart, / which groans under the yoke of exile, and me as well.

Come near and do not go away, / and in the shade of the abode of the fawn come protect yourself. / Move your hand and press the chords; / make beautiful melodies brilliantly, / like the fingers of the prince Isaac / who with the writing quill captures the moments. | How light and noble / is his quill! With the speed of a wheel it glides over golden fi/elds, it drinks from the fountain of / its splendour until it shines as the well drinks.

The quill, like a dart, sharpens its point; / with its mouth it shuts the mouth of the powerful; / it places words on the plate of the scale / that rise on it as bound by law. / Its slide is light like that of an eagle; / its message is like rain for those who clamour for it. | Adorn yourself with greatness, / because you have crowned the pinnacle of beauty without / an edit, and be proud, / because your name is a jewel on a splendid throat.

Power singled you out / to set foot in the loftiness of his chariot; for you he wished / wisdom, when you called / for her, everything hidden in her heart was revealed to you. / Not like the love of a gazelle who, / when the lover spoke to her, responded in vain: | "MY BELOVED LEAVES / WHEN HE HAS HARDLY SAT DOWN: WHAT PATIENCE AM I GOING TO HAVE? / I MUST ENDURE SO MUCH, / BUT WHAT IS THERE TO DO FOR A PERSON WHO HAS FALLEN IN LOVE".'

2.6. Judah Halevi (Tudela c. 1075-Alexandria 1141)

The following *muwaššaḥ* (Brody 1894, I:111), with prelude (*tāmm*), has five verses of five segments, i.e., *muḥammas* form. The segments are three *aġṣān* and two *asmāṭ*, each of one stich (*mušaṭṭar*), without internal rhymes (*sāḍiǧ*). The poem's *ḥarǧa* is in Romance.

The poem uses basīṭ metre (muǧarrad) in maǧzū³ verse, its darb being modified with $qaṭ^c$ (מַפְּעָוֹלָן \rightarrow מֻסְתַּפְּעלֹן). Both filling feet can be modified with habn (פּעלן \rightarrow מסתפּעלן \rightarrow מסתפּעלן).

The poem's metrical structure is as follows: ḥašw ḥašw ḍarb, i.e., בְּסְתַפְּעָלָן פַאעָלן מַפְּעָוּלָן. I follow Corriente's reading (1997, 283).

מֶסְתַפְּעִלָּן פַאּעָלָן מַפְעוּלָן / מֻסְתַפְּעַלָּן פַאּעַלָּן מַפְּעוּלָן שָׁלוֹם לְגֶבֶר שְּׁשוֹנִיו הָגְלוּ / חָדְלוּ מְנַחְמִיו אֲהָהּ חָדֵלוּ שַּׁאלמִלִגֵא בַרִשִּׁשוֹ נַוָהָגָלָו / חָדְלַוֹמְנַחִ מַוָּאֵהָהּ חָאדֵילָו

מָסְתַפְעלָן פַאעלָן מַפְעוּלָן / מֻסְתַפְעלָן פַאעלָן מַפְעוּלָן / מֻסְתַפְעלָן מַפְעוּלָן / מַסְתַפְעלָן מַפְעוּלָן לִבִּי כְתַנּוּר לְפַרוּד יוֹסֵף / גַּם שֹד יְהוּדָה בְּבֵדִי שִׁסֵף / וּכְאֵב שְׁלִישָׁם בְּאֶבְלִי יֹסֵף מֵסְתַפְעלָן פַאעלָן מַפְעוּלָן / מֻסְתַפְעלָן פַאעלָן מַפְעוּלָן

בִּי מַמְרֹרָיו בְּנַפְשִׁי נִתְלוּ / קִירוֹת לְבָבִי כְּמוֹהֶם חֻלּוּ

מַסְתַפְּעִלָּן פַאּעָלָן מַפְעוּלָן / מַסְתַפְעלָן פַאעלָן מַפְעוּלָן / מַסְתַפְעלָן מַפְעוּלָן / מַסְתַפְעלָן מַפְעוּלָן בּפּאילָן מַפְעוּלָן מַפְעוּלָן מַפְעוּלָן בּאילִן מַפְעוּלָן בּפּאילָן מַפְעוּלָן מִיְבּילִי מִשְּׁה / בּי גִם אֲנִי מִבְּכִי לֹא אָחְשָׁה / עִד בּא תְּלָאוֹת בְּחָזְיוּן מַפְּעוּלָן מַפְעוּלָן מִיּנְילָן מַפְעוּלָן מַפְעוּלָן מַפְעוּלָן מַפְעוּלָן מַפְעוּלָן מַפְעוּלָן מַפְעוּלָן מַפְעוּלָן מַפְעוּלָן מַפְּעוּלָן מַפְעוּלָן מִיּיִים מִשְׁה / בִּי גִם אֲנִי מִבְּבִירִי לֹא אָחְשָׁה / עִד בּא תְלָאוֹת בְּחָזִיוּן מַשְּיִים מְיִיבְּיִים מִּעְיּיִים מִּיִּים מִיּיִים מִיּעִילְן מַבְּעוּלְן מַבּאִילְן מַבְּעוּלְן מַבְּעוּלְן מַבְּעוּלְן מַבּאילִן מַבְּעוּלְן מִיּיִים מִיּיִים מִיּיִים מִינִים מִינְיִים מִינִים מִינִים מִיּיִים מִינִים מִינִים מִינִים מִּיִים מִּיִּים מִינִים מִינּים מִינִים מִינִים מִינִים מִינּים מִּינִים מִינִים מִינִים מִינּים מִּינִים מִינּים מִינִים מִינִים מִינּים מִינִים מִינִים מִינּים מִינִים מִינִים מִינִים מִינִים מִינּילָן מִינּילָן מִינּילָן מִינּילָן מִינִילָּן מִינּילָן מִינּילִין מִינּילָן מִינּילְיוּילְיּילִילְילִין מִינּילָּילוּ מִינּילִילְיוּים מִינּילָּילוּילִיים מִינּילִילְיוּילִילְיוּילִילְיו

מֶסְתַפְּעֵלָן פַאעַלָן מַפְעוּלָן / מֻסְתַפְעַלָן פַאעַלָן מַפְעוּלַן לא בִצְעוּ יוֹם כִּנְשֵׁר קלוּ / עַד כִּי בְנַפְשִׁי יְדִידְדְּ כִּלוּ

מַסְתַפְּעלָן פַאעלָן מַפְּעוּלָן / מַפַּאעלָן פַאעלָן מַפְעוּלָן / מָסְתַפְּעלָן מַפְעוּלָן אַךְ בּוֹ אֵלֹהִים לָפָנִי נִגְלוּ

מַסְתַפְעלָן פַאעלָן מַפְעוּלָן / מֻסְתַפְעלָן פַאעלָן מַפְעוּלָן / מֻסְתַפְעלָן מַפְעוּלָן מַפְעוּלָן מַפְעוּלָן הַהָּאִלוּ הָהָאישׁ חֲמָדוֹת בְּעָפָר נֶעְצֵר / אַחְרֵי אֲשֶׁר הַמְּאֹרוֹת עָצֵר / חְדְלוּ חֲסָדִים בְּאִלוּ אָצֵר

> מֶסְתַפְּעלָן פַאעלָן מַפְּעוּלָן / מֻסְתַפְּעלָן פַאעלָן מַפְעוּלָן גָשֶׁם נְדָבוֹת וְלֹא נָזֹלוּ / לִרְאוֹת מְאוֹרָיו וְלֹא יָהֵלוּ

מֶסְתַפְּעֵלָן פַאּעַלָן מַפְעוּלָן / מֻסְתַפְעַלָן פַאּעַלָן מַפְעוּלָן / מֻסְתַפְעַלָן מַפְעוּלָן / מֻסְתַפְעַלָן מַפְעוּלָן שִיר אָח מְפַרָד בְּלִבִּי כִידוֹד / יָשִׁיר בְּעַלְמָה לְבָבָה יִדּוֹד / כִּי מוֹעֲדָה בָּא וְלֹא בָא שִׁיר אָח מְפַרָד בְּלִבִּי כִידוֹד / יָשִׁיר בְּעַלְמָה לְבָבָה יִדּוֹד / כִּי מוֹעֲדָה בָּא וְלֹא בָא הדּוֹר

מַסְתַפְּעִלָּן פַאּעַלָּן מַפְּעוּלָן / מַסְתַפְעַלָּן פַּאַלָּן מַפְעוּלָן בָנִיד לַפַּשָּׂבָה אַיּוּן שִׁנְאֵלּוּ / כֹּם כַּנִדְ מֵו לְרַזוֹן פּֿרְאֵלּוּ 'Greetings to the man whose joy was exiled / there is no one to console him, Oh! there is not.

The departure of Joseph turned my heart in a furnace / but the dispossession of Judah runs through my bowels / and the pain of the third brother increases my sorrow | for their griefs hang from my soul, / my heart is pierced, just like theirs.

Moses, my lord, for you I would give my soul; / neither must I silence my cry / for in a harsh vision misfortune reached me: | when like an eagle it flew lightly, it did not back down / until it consumed my soul that loves you. The first has already been renounced by the hearts, / the image of the second I only see in dreams; / one I remember and the other escapes me. | How high can my eyes lift up? / It is there that God reveals Himself to me. Woe unto the beloved man buried in the dust, / he held amongst the celestial bodies! / Their favours ceased, as if they contained | generous rains, and stopped flowing / when they saw that his lights were not shining. The song of the separated brother is in my heart, it calls; / it sings like the maiden whose heart is restless, / because it is ready, but her beloved is not coming: | PASSO-VER IS BUT A FAST WITHOUT HIM / HOW MY HEART BURNS FOR HIM.

3.0. Muʿāraḍa

This literary device was common amongst the Andalusi Hebrew poets. One poet would dedicate or send a composition to another, and the recipient had to reproduce the metre and rhyme of the original composition in his response. In the case of a *muwaššaḥ*, the entire metrical and rhythmic structure had to be imitated, using the same *harǧa*.

The following examples are a pair of compositions that follow this technique. The first (David 1982, 8) is by Joseph ibn Saddik, and the second (Brody 1894, I:93) is the corresponding response by Judah Halevi, who took advantage of the opportunity to make technical improvements, and dedicated it to Moses ibn Ezra.

Both are examples of a bald *muwaššaḥ* (*aqra*), with five verses of six segments, i.e., *musaddas* form. The segments are four *aġṣān* and two *asmāṭ*. The rounds (*dawr*) have one stich (*mušaṭṭar*) and the refrains (*qufl*) have two (*muzdawiǧ*), in addition to being thoroughly inlaid (*muraṣṣa*) with all sorts of internal rhymes. The *ḥarǧa* is in Arabic.

The poems use sarī metre ($mu\~garrad$) in $t\=amm$ verse, the darb being modified with salm (פַּאטִלָּל \rightarrow מַפְּטָוּלָאת). The ' $ar\=u\=d$ may be modified either with tayy and tasႃgarage tas be modified either with <math>tayy and tas garage tas be modified either with <math>tayy and tas garage tas be modified either with <math>tayy and tas be modified either with <math>tayy tas be modified either with <math>ta

The poems' metrical structure is as follows: ḥašw 'arūḍ ḍarb in the rounds, i.e., מְסְתַּפְּעֵלֶן פַאעֵל פַאעל and ḥašw ḥašw 'arūḍ ḍarb in the refrains, i.e., מֶסְתַפְּעֵלֶן מַסְתַפְּעָלֶן מַסְתַפְּעַלֶן מַסְתַפְּעָלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַפְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעָלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעָלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעָלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעָלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעָלָן מַסְתַבְּעָלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעָלָן מַסְתַבּעָּעלָן מָסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעַלָן מַסְתַבְּעָלָן מַסְתַבְּעָלָן מַסְתַבּיּעלָן מַסְתַבְּעָלָן מַסְתַבְּעָלָן מַסְתַבְּעָלָן מַיְיבּיּעלָן מַיּעַלְּעָּעָן מַיּיִבּיּעלָן מַיּבּיּעלָן מַיּיִיבּיּעלָן מַיּיִבּיּעלָן מַיּיבּיּעלָן מַיּיִיבּיּעלָן מַיּיִבּיּעלָן מַיּיבּיּעלָן מַיְיבּיּעלָן מַיְיבּיּעלָן מַיּיִיבּיּעלָן מַיּיבּיּעלָן מַיּיבּיּעלָּין מַיְיבְּעָּעלָן מַיּערָּיְיבָּעלָן מַיּיבּיּעלָן מַיּיבּיּעלָן מַיּיבּיּעלָן מַיּיבּיּעלָן מַיּערָּעָּבְּעלָן מַיּיבּיּעלָן מַיּיבּיּעלָן מָּיבְּעָּעלָן מָּיבְּעָּיְעָּעְיּעָּיּעלָן מָּיִיבּיּעלָן מָּיִיבְּעָּילָן מָּיבְּעָּבְיּעָּיְיּבָּעָּעָן מָּיּבּעלָּעָן מָּיּעָּבְיּעָּיִיבְּעָּילָן מָּיבְּעָּיְיּערָּיּבָּעָּילָ מָּיּבָּעָּילָ מָּיִבּיּעָּיל מָּיִיבְיּעָּילָּיבְיּעָּילָּיִיּיְיּעִילָּיְיּיּבָּיּעָּילָּיִיּיְבָּיּעְיּבְּיּעָּ

ַ מְסְתַפְּעָלָן פַאעָל פַאעָל / מֻסְתַפְעָלָן פַאעָל פַאעָל / מַסְתַפְעָלָן פַאעָל פַאעָל מַסְתַפְעָלָן פַאעָל מַסְתַפִּעָלָן פַאעָל פַאעָל

לֵיל מַחְשְׁבוֹת לֵב אָעִירָה / וּנְדֹד אֲהוּבִים אַזְכִּירָה / אֶרְעַד בְּחִילֵי מַבְכִּירָה / אוּלַי פָּגֵיהָם אַבִּירָה מֶסְתַפְּעִלָּן / מֻסְתַפְּעִלָּן / מֻסְתַפְּעָלָן / פַּאַלָּן פַאּעָל

עָשׂ עָם כָּסִיל / וּבָרִיב כָּסִיל / לְנָבִיא פָסִיל / יַעֵרְדְּ נֵגְדִי

מֶסְתַפְּעִלָּן / מֻסְתַפְּעִלָּן / מֻסְתַפְּעִלָּן / מַסְתַפְעִלָּן / מֻסְתַפְעִלָּן

עָצָבִּי יָבַל / לְבִּי וּבַל / נָרְפָּא אֲבָל / רְפָאִי כַדִּי

ַ מְסְתַבְּעָלָן פַאעָל / מֻסְתַבְּעָלָן פַאעָל / מֻסְתַבְּעָלָן פַאעָל / מֻסְתַבְּעָלָן פַאעָל פַאעל מסתפעלן פאעל פאעל

הָבָה אֲכַבֶּה אֵשׁ פֹּסֶף / בִּי נִשְּׂקָה בִּגְלַל יוֹסֵף / נִרְבָּד לְכָל מַחְמָד אֹסֵף / אֶדֶר יְקְר וּצְרוֹר כֵּסֵף

מָפָתֵעלָן / מָסִתַפִּעלָן / מָסִתַפִּעלָן / מַסִתַפִּעלָן

בּוֹר בַּעָלִיל / צָרוּף פִּלִיל / צֵדֵק בִּלִיל / כֹּל מָתֵי חֵלְדִי

מַפְתַעלָן / מַסְתַפְעלָן / מֻפְתַעלָן / פַאִעלָן פַאעל

זַדְ מַעֵלָל / אֵשַא שְׁלַל / הֹן מַהַלָּל / לוֹ יִמֵי חֵלְדִי

ַ מְסְתַבְּעִלָּן פַאעל מַפַאעלן פַאעל פאעל מסתפעלן פאעל פאעל

ַמַאָז אֲבוֹתִיו נִקְּרָאוּ / רָבֵּי תְעוּדוֹת נִפְּלָאוּ / שְׁאַל בְּתֵפּוֹת נָשְׂאוּ / הֵן עַל לְבְבוֹ מֵאָז אֲבוֹתִיו נִקְרָאוּ / רָבֵּי תְעוּדוֹת נִפְּלָאוּ / שְׁאַל בְּתֵפּוֹת נָשְׂאוּ / הֵן עַל לְבְבוֹ נִמְצָאוּ

מַסְתַפִּעֶלָן / מֵסְתַפִּעלָן / מֵסְתַפִּעלָן / פַאעלן

עֹפֶר בָּגִיל / שֵׁמֵשׁ כִּגִיל / דַּת בּוֹ אֲגִיל / הֵן וְהֹד תַּעִדִי

מָסְתַפְּעִלָּן / מֻסְתַפְּעִלָּן / מֻסְתַפְּעִלָּן / מַסְתַפְעַלָּן

מַטִים גְּאַל / חֶפְצַדְ שְׁאַל / אֶתֶן וְאַל / יַרְפְּדְ חַסְדִי

ַ מְסְתַבְּעָלָן פַאעָל / מֻסְתַבְּעָלָן פַאעָל / מֻסְתַבְּעָלָן פַאעָל / מֻסְתַבְּעָלָן פַאעָל פַאעל מסתפעלן פאעל פאעל

טוֹב אָהֱלוֹ מִגַּן בִּיתָן / וּזְמָן בְּיָמִיו כֶּחָתָן / אֵל קוֹל בְּחֵן עָלָיו נָתָן / לִּהְיוֹת בְּחָכְמָה יַם אֵיתַן

מָסְתַפְּעָלָן / מָסְתַפְּעָלָן / מָסְתַפְּעָלָן / מַסְתַפְעָלָן

מָאֵץ גָבוּל / אַז עַב זְבוּל / תַּפְרֵה יִבוּל / כַּל עַצֵי מְגִדִּי

מָפְתַעָלָן / מָסְתַפְּעָלָן / מֻסְתַפְעָלָן / פָאַעָלָן

הַם יֶאֶהַל / דּוֹד עם קְהַל / עַמִּי צְהַל / לִין בְּמַרְבַּדִי

ַ אָסְתַפְּעֵלָן פַאעָל פַאעָל / אַסְתַפְעַלָן פַאעָל פַאעָל / אַסְתַפְעַלָן פַאעָל פַאעָל פַאעָל פַאעָל פַאעָל

חָכְמָה אֲהָבָיו תַּבִּיעַ / בַּשִּׁיר מְעַנֶּה תוֹדִיעַ / בַּעְבוּר יְדִידָה תַשְׁבִּיעַ / צִיר שַׁלְּחָה לוֹ מַפִּנִּיעַ

מַסְתַפְּעַלָּז / מֻסְתַפְּעַלָּז / מֻסְתַפְּעַלָּז / פַּעַלָּז פַאעל
בַּאללַה רַסוּל / קַל לַלְבַלִיל / כִּיף אַלפַּבִיל / וַיִבִּית עִנְדִי
מֵסְתַפְּעַלָּז / מֻסְתַפְּעַלָּז / מַסְתַפְּעַלָּז / פַּעַלָּז פַאעל
בַּלף אַלִּחָגַאל / וַעָטִיה דַלָאל / עַלִי אלנַבּאל / וַנִזִיד נַהִּדִי
בַּלף אַלִּחָגַאל / וַעָטִיה דַלָאל / עַלַי אלנַבּאל / וַנִזִיד נַהִּדִי

'The night thinking, I am going to awaken the heart / remembering the departure of my loved ones / I would writhe with the pain of a new mother / if I did not recognize their faces. | The Bear and Canopus / in a fruitless dispute / over a false prophet / argues against me. / My affliction corrodes / my heart without / fail, certainly / my physician is my jug.

I am going to extinguish the fire of passion. / It invades me on account of Joseph. / Esteemed by all who collect delicacies. / A substantial crop, pouch of silver | cleaned, in crucibles / purified, judge of / unabridged justice / amongst all those who I regard highly. / Pure in action / I will intone, spoils of / blessing, praise / for him throughout my life.

Since the days of old his ancestors have been convened / most are astonishing testimonies / who loaded [the Ark of the Covenant] on shoulders / they find them in their heart. | Merry fawn, / rotating sun, / religion is with him, the tendril / of mercy and majesty adorns him. / Redeem the unjust / ask whatever you please / I will grant it and / my virtue will never desert you.

His tent is better than an inner courtyard. / Fate during his life is like a bridegroom. / God has granted him the

gift of the word / so that in wisdom he will be an imposing | and limitless sea. / Now a great house / increases the harvest of / all my fruit trees / the beloved fully lives / with the community of / my people, he screams with joy, / he passes the night where my necklace lies. Wisdom has its loves / with a cantabile poem it gives witness / so that his friend is satisfied / he sent him an emissary pleading: | FOR GOD'S SAKE, MESSENGER, / SHOW THE FRIEND / HOW TO ARRIVE / SO THAT HE CAN SLEEP WITH ME! / BEHIND THE CURTAINS / I WILL GIVE HIM MY HAIR / DESPITE THE TORMENT [IT CAUSES ME] / AND I WILL ADD MY BREAST.'

ַ מְסְתַבְּעֵלָן פַאעל פַאעל / מַסְתַבְּעַלָן פַאעל פַאעל / מַסְתַבְּעַלָן פַאעל פַעלַן / מַסְתַבְּעַלָן פַאעל מַסְתַבְּעַלָן פַאעַל פַאעַל

אַחָר גְּלוֹת סוֹד מָה אַטְמִין / כּוֹס מִשְּׁמֹאל דּוֹד מִיָּמִין / אִישׁ רִיב חֲדַל בָּדְּ לֹא אַאֲמִין רַק אַשְּׂמָאִילָה אָם תֵּימִין / כּוֹס מִשְׁמֹאל רּוֹד מִיָּמִין / בִּק אַשְּׂמָאִילָה אָם תֵּימִין /

אָסָתַפְּעלָן מַפּאעלָן פַאעלן פַאעלן פַאעלן פַאעלן פַאעלן מַפּאעלָן מַפּאעלָן מַפּאעלן מַפּאעלן מַפּאעלן פאעל פאעל פאעל

אָם אַתְּ רְגִיל שִּׂמְחָה וְגִיל עֵדֶן וְגִלְעָד רְאֵה נֶגְדִּי / לֹא אֶאֱבַל בְּיוֹם אֲבָל בְּטוֹב אֲבַל כַּל יִמֵי חֵלִדִי

ַ מְסְתַפְּעֵלָן פַאעָל / מֻסְתַפְעַלָן פַאעָל / מֻסְתַפְעַלָן פַאעָל / מֻסְתַפְעַלָן פַאעָל פַאעל מסתפעלו פאעל פאעל

פִּי כוֹס בְּפִי עֹפֶר צַפֵּה / יֵינִי וּמִגְדּוֹ פֶּה אֶל פֶּה / אֵין לִי בְּמוּסְרְדּ מַרְפֵּא / נָא קְט מַעַט מִנִּי הַרְפֵּה

מָסְתַפְּעָלָן מֻסְתַפְּעָלָן פַא**על /** מֻסְתַפְּעָלָן מָסְתַפְעָלָן מָסְתַפְּעָלָן פַאעל פאעל פאעל פאעל

רוֹפֵא אֱלִיל אֶשְׁמַע חֲלִיל רֹן עַל צְלִיל יֵין בְּפִּי כַדִּי / מֵרִיב גְּדָל מַכְאוֹב חֲדָל אֶשְׁאַל פדל מצבי נרדי ַ מְפְתַעֶלָן פַאעַל פַאעַל פַאעַל פַאעַל פַאעַל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל מַסְתַפְעַלָן פַאעל פַאעל פַאעל

שִׁיר נָעֶלָם גִּלָּה סוֹדוֹ / נֹפֶשׁ בְּשֵׁם שַׂר וּכְבוֹדוֹ / זֶה פַּעֲמוֹן לִמְעִיל הוֹדוֹ / חֵלֶף כְּתָב רִקְמַת יָדוֹ

מַסְתַבְּעִלָּן מַסְתַבְּעַלָּן מַסְתַבְּעַלָּן פַ**אעל /** מַסְתַבְּעַלָּן מַסְתַבְּעַלָּן מַסְתַבְּעַלָּן מַסְתַבְּעַלָּן

רְקְמַת כְּלִיל זָהָב כְּלִיל שִׁיר מִגְּלִיל מַעֲרֶב תַּעְדִּי / זֶה הַכְּלָל מִמַּהְלָל שׁוֹלֵל שְׁלַל כְּל יָקָר חֵמִדִּי

ַ מְסְתַבְּעֵלָן בַּאעַל בַּאעַל / מֻסְתַבְּעַלָן בַּאעַל בַּאעַל בַּאעַל בַּאעַל בַּאעַל בַּאעַל בַּאעַל בַּאעַל מסתפעלן פאעל פאעל

חָבְמָה קְרָאַתְהוּ הֵימָן / מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי נָאֱמֶן / לָךְּ תַּעֲנוּג שָׁדֵי זַמָּן / עם חוּט שְׂפַת שַׁנִי כַמַּן

מָסְתַבְּעָלָן מָסְתַבְּעָלָן מַסְתַבְּעָלָן פַאעָלן פַאעלן בַאעל / מַסְתַבְּעַלָן מָסְתַבְּעָלָן מָסְתַבְּעַלן פאעלו פאעל

רָקִיק בְּלִיל נֹפֶת כְּלִיל יֹפִי וְלֻלְאוֹת שְׂפַת מַדִּי / הַתֵּר וְגַל שַׁד קָם כְּגַל כִּשְׁדֵי שְׁגַל חֵן רָקִיק בְּלִיל נֹפֶת כְּלִיל יֹפִי וְלֻלְאוֹת שְׂפַת מַדִּי / הַתֵּר וְגַל שַׁד קָם כְּגַל כִּשְׁדֵי שְׁגַל חֵן וְעֵשׂ דַּדִּי

מַאַהַבְתָהּ בָּהּ תִּגְמֹר / שִׁיר אַהֲבָה וָשִׁיר מִזְמוֹר / לָלִין בְּחֵיקָהְּ כִּצְרוֹר מֹר / צִיר נֵאֵמַן נִשָּבַע לֵאמֹר

אַסְתַפְּעֵלָן מֻסְתַפְּעֵלָן מָסְתַפְּעֵלָן פַ**עּעָלן פַאַעל /** מֻסְתַפְּעַלָן מֻסְתַפְּעֵלָן מַסְתַפָּעלָן פַאַעל פאעל פאעל פאעל

בַאללַה רַסוּל קָל לַלְבַׁלִיל בִּיף אַלפַּבִיל וַיִבִית עִנְדִי / בַּלְף אַלְחָגֵאל נַעְטִיה דַלַאל עַלַי אלנַבָּאל וַנִזִיד נַהָדִי

'Discovered the secret, what I am going to hide. / A glass on the left, a lover on the right / Rebuker, stop! I don't believe in you / I will turn left if you turn right. | If you are used to / joy and happiness, / Eden and Gile/ad I see

before me. / I am not going to mourn / for the time being but / on happiness I will spend / what I have left.

My mouth is a glass in the mouth of a fawn, observe / my wine and my fruit mouth to mouth. / I do not find help in your advice. / Please, argue less, give me a break. |

Quack physician / I hear the kettledrum / joyous at the rhythm of the / wine on the lip of my jug. / The fault-finder increases / sorrows, stop! / I ask, like a pauper / for tuberose from my roe

A poem with a soft melody, discover its secret. / My soul, dedicated to the prince and his honour. / It is a rattle for the cloak of its splendour. / Renew the embroidered writing in your hand. | Wholly embroidered / out of gold, perfection of / the song, the Galilee / of the west adorns you. / This is the culmination / of the praise / taking as spoils / my dearest longing.

Wisdom has called Heman, / called Moses, the most faithful of all my close friends, / you are the recipient of the pleasure of my breast, / with the filament of a crimson lip like manna. | Biscuit soaked / in honey, the height of / beauty. The / laces from the edge of my clothing / untie and discover / a breast raised like a wave / like the breasts of the concubine / beautiful, and nibble at my bosom.

By virtue of his love for him / this love poem concludes with a poem of praise / to pass the night at his breast like a pouch of myrrh / promise the faithful messenger that: | FOR GOD'S SAKE, MESSENGER, SHOW THE FRIEND HOW TO ARRIVE SO THAT HE CAN SLEEP WITH ME! / BEHIND THE CURTAINS I WILL GIVE HIM MY HAIR DESPITE THE TORMENT [IT CAUSES ME] AND I WILL ADD MY BREAST.'

4.0. Ambiguous Metres (Muštabih)

I follow Corriente's reading (1997, 233).

פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל / פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל מֵאַהַב יָדֵי תִּרְפֶּינָה / וּלְפֵרוּד עֵינֵי תִּבְכֶּינָה

פַאעָל מִשֹּׁד חֵשֶׁק לִבִּי נִשְׁבָּר / אַדְּ צִיר פֵּרוּד עָלַי יִנְבָּר / וּבְרוֹאוֹתַי נַחַל עָבָר פַאעָל פַאעָל פַאעָל פַאעָל פַאעָל / פַאעָל פַעָולָן פַאעָל פַאעָל כִּי מִדָּם לָבָב תִּדְלִינָה / עַל כֵּן לָרָגַע לֹא תִדמֵינָה

פַאעָל פַאעָל פַאעָל פַאעָל / פַאעָל פַאעָל פַאעָל פַאעָל פַאעָל / פַאעָל פַאעָל פַאעָל פַאעָל פַאעָל פַאעָל פַאעָל פַאעָל דָּבָי דָּמַע יַשְּׂחָה אֶת מִשְׁכָּבִי / הִפְּלָא לִמְאֹד אֶת מַכְאוֹבִי / וּלְנוֹד יִצְחָק רַב וּלְבָבִי פַאעָל פַאעָל פַאעָל פַאעָל / פַעֻוּלָן פַאעָל פַאעָל פַאעָל קירוֹתיו תּוֹגוֹת תִּקְרִינִה / וַתְבֹּאנָה אָל קרבִּינָה

פַאעָל מִיּוֹם נָדַד גָּלוּ גִּילָי / וּבְעֵת רְחַק חָלוּ חִילָי / וְאֵימוֹת מֶוֶת נָפְלוּ עָלַי פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל / פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל עַצָּמוֹתַי כָּעָשׁ תִּכְלֵינָה / וּבָאֵשׁ אַהַב תִּכָּוֵינָה

פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל / פַאעל עפָר מַדִּי יֹפִי לָבָשׁ / וּפְאֵר הַחַן לְבַדּוֹ חָבָשׁ / חִכּוֹ מְתוֹק מִצוּף וּדְבָשׁ פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל פַאעל עִינִים אוֹתוֹ תָרָאִינָה / מֵרָאוֹת לַעָד לֹא תִּכְהֵינַה

פַאעל פַאעל פַאעל פַעוּלָן פַאעל / פַאעל פַעוּלָן פַאעל יוֹם מִפְּרָדוֹ לְאֵל בִּגְלָלָיו / אֶקְרָא לְכוֹגֵן אֶת מַעְנָלְיו / וּבְאֶבְרְתוֹ יָסַדְּ עָלְיוּ
פַעָּוּלָן פַאעל חפּט אַללה כַלא באן / ורעאה אין מא כאן

'On account of love my hands lose strength, / and because of separation my eyes cry.

From so much love my heart is broken, / but the pain of absence overwhelms me, / and through my eyes a torrent passes, | from the blood of my heart its waters are drawn, / and hence they never quiet.

Tears bathe my bed, / my pains have expanded so, / more so with the departure of Isaac, and the walls of my heart | are covered by sorrows, / that come deep into the core.

Since the day he left, my bliss has been exiled; / as he went away pains overcame me, / fears of death fell upon me, | my bones like a woodworm eaten away, / and burn with the fire of love.

The fawn is attired in precious robes, / he alone is cloaked in gracious beauty; / sweeter is his palate than nectar and honey | the eyes that gaze upon him, / never grow dim from watching.

The day of his separation to God on his behalf / I pray that his steps be firm / and under His wings he is sheltered: | MAY GOD KEEP THE FRIEND WHO LEAVES / PROTECT HIM WHEREVER HE MAY BE.'

This phenomenon is not exclusive to strophic poetry, but can also occur in classical pieces. For example, the following composition (Jarden 1992, 60.1) has two possible scansions:

אָם תּפִּגְּשָׁדְּ תְּלָאָה תְּשֵׂם בְּלִבְּדְּ כְּוֹיָה מַסְתַפְּע לֵן פַאעלַאתָן מַסְתַפְּע לֵן פַאעלַאתָן פַאעל פַעָּולָן פַעָּולָן

'When sorrow reaches you / it leaves a scar on your heart.' (Samuel ibn Nagrela Hanagid)

This verse and its analogues can be scanned as the $ma\check{g}z\bar{u}$ form of $mutaq\bar{a}rib$ (לְּשָׁלְּלָ פַּעָּוּלָן פַּעָוּלָן פַּעָּוּלָן פַּעָּוּלָן), the first foot being modified with talm (בְּוִייָּה); or it can be scanned as $mu\check{g}tat$ (בְּאִעָּלֹאַתְן). However, scanning it as $mutaq\bar{a}rib$ involves the use of a $ma\check{g}z\bar{u}$? form that is not used in the classical catalogue, and $mu\check{g}tat$ therefore strikes me as the more suitable option.

In this context, the *ḫarm* modification—which, according to the classical rules, can only be applied to the beginning of each hemistich—can in fact appear in any instance of the פַּעוּלִן foot in tawīl metre, even those that do not come first in their hemistichs. Similarly free use of *ḫarm* occurs in *musammaṭ* form, as discussed above. This use of *ḫarm* can create a new fixed sequence devoid of even the slightest remains of the original foot (Pagis 1967, 1.1–2; Brody 1894, I:20.2):

טרם ישיבוני ימים לאדמתי כי היא לבדה מתבל תרומתי

פאעילן פאעל מפאעילן פאעל מפאעילן פאעל מפאעילן לקראת מקור חיי אתן מגמתי לו חכמה נפש רוח מרדפת

'Having found the source of my life I will dedicate my purpose / before the days return me to the ground If it were wise, my soul pursues the wind / because it is alone, this would be my earthly reward.' (Levi ibn Altabban)

פאעל מפאעילן פאעל מפאעילן פאעל מפאעילן פאעל מפאעילו אראָה דמוּת שַׁמֵשׁ נִשֶׁק לְיֵרֵיחַ

וּצָבִי בַּיַדוֹ כֹּס יַיֵן וּבַשָּׁתוֹתוֹ

'And a roe in his hand a glass of wine and when he drinks it / it looks to me as if the sun kissed the moon.' (Judah Halevi)

One of the most famous examples of this free use of the harm modification is the poem that Ibn Gabirol dedicated to Samuel ibn Nagrela, in tawil metre with pe' rhyme (Brody and Schirmann 1974, 4):

> פאעל מפאעילן פאעל מפאעילן תאיר כאור חמה ברה מאד יפה פאעל מפאעילן פאעל מפאעילן ריחה כריח מר מקטר וכשרפה פאעל מפאעילן פעולן מפאעילן אַראָה כִשָּׁפִים בַּהּ וָאֵינָהּ מִכְשָּׁפַה פאעל מפאעילן פאעל מפאעילן וּבְכַל יָקָר אֵבֵן סַפִּיר מִעַלְפה פאעל מפאעילן פאעל מפאעילן שהיא משהמת כלה מישפה פאעל מפאעילו פאעל מפאעילו

פאעל מפאעילן פאעל מפאעילן מי זאת כמו שחר עולה ונשקפה פעולו מפאעילו פעולו מפאעילו כבודה כבת מלך עדינה מענגה פאעל מפאעילן פאעל מפאעילן לַחִיה כִשׁוֹשַנַה בַּדָם מַאַדָּמֵת פאעל מפאעילן פעולן מפאעילן תעדה עדי זהב ומיני בדלחים פעולן מפאעילן פאעל מפאעילן בַּסַהַר בַּמוֹלִדוֹ בַּתָרָה עַלֵי ראשה פאעל מפאעילו פאעל מפאעילו

יוֹנָה תִדַלֵּג עַל שָׂדֵה וִהִיא עָפָה פָאעָל מַפָּאעִילִן פָאעָל מַפָּאעִילִן עת רַאָתָה אוֹתִי אַז כְּסְתַה אַפַּה פַעולן מַפַאעִילן פַאעל מַפַאעִילן ותבל ראי לולא אורד כמו עיפה פַעולן מַפַאעִילן פַאעל מַפַאעִילן בָּאָלוּ מִרִיקָה צוּף בַּהֶם וּמַטִּיפַה פָאעִל מַפָּאעִילן פָאעָל מַפָּאעִילן לְהִיוֹת לְבֵיתוֹ סוֹבֵבֵת וּמַקִיפָּה פַאעִילִן פַאעִל מַפַאעִילִן אותו בִחַיַּתֶדְ לֹא תֶהְיִי צוֹפְה פָאעִל מַפָּאעִילן פָאעָל מַפָּאעִילן בָּלָה בִּאַהָבָתוֹ אוֹתָדְּ וְגַם נִסְפָּה פָאעִל מַפָּאעִילן פָאעָל מַפָּאעִילן בַּעָלוֹת שִׁמוּאֵל בָּרָמָה וּבַמִּצְפָּה פָאעִל מַפָּאעִילן פָאעָל מַפָּאעִילן גוֹלָה וְנִפָּזֵרֵת שַׂמַה מִאְּסֵפָה פַעולָן מַפַאעִילָן פַעולָן מַפַאעִילָן וּבְטַח בְּמַחְמַדֵּי זְהָבָה וִגַם כַּסִפָּה פַאעילָן מַפַאעילָן פַעולָן מַפַאעילָן וּלְכַל חֵלִי אַתִּ כֵּתִעַלָה וִכְתִרוּפַה פַאעילָן מַפַאעילָן פַעולָן מַפַאעילָן הָנְנִי בְּחַנֵנִי וְלְבִּי בִּזֹאֵת צַרְפַה פַאעילן פִעל מַפַאעילן יַרְבֶּה דְבַר צַחוֹת לֹא לַעַגֵי שַׂפַה פָעל מַפַאעִילָן פַאעל מַפַאעִילָן אַף יַעֵטוּ בשֵׁת כָּלָם וְגַם חֶרְפָּה

בִּי נָרָאָתָה לִי מֶרַחוֹק חֲשֶׁבְתִּיהַ פָאעִל מַפָּאעִילן פָאעָל מַפָּאעִילן רַצָּתִּי לִקרבַתָה עֵת שֵׁרָאִיתִיה פָאעִל מַפָּאעִילן פַעולן מַפָּאעִילן אַנָא פָנוֹתֶדְ אָתִּ וְהֵיּוֹם מָאֹד פַּנָה פָאעל מַפָּאעִילן פָעל מַפַאעִילן תָּנִיד שִּׁפָּתֵיהָ אָז לְהֵשִׁיבֵנִי פָאעִל מַפָּאעִילן פָאעָל מַפָּאעִילן לָרָאוֹת שָׁמוּאֱל הַרוֹאֵה אֲנִי עוֹלַה פַאעִילִן פַאעִל מַפַאעִילִן וַאזַי עַנִיתִיהַ אַל תַּלְכִי אַל כִּי פָאעִל מַפָּאעִילן פָאעָל מַפָּאעִילן פָּי מֵת וְגַם יָרַד לְשָׁאוֹל בִּרֹב חֵשֶק פַעולן מַפַאעִילן פַאעל מַפַאעִילן לָכִי אֵל שָׁמוּאֵל שֵׁעֶלָה בִאַרצֵנוּ פַאעילָן פַאעל מַפַאעילָן חַקַר תִבוּנָה שַׂכַל סוֹד סְתַרֵיהַ פַאעילָן מַפַאעילָן פַעולָן מַפַאעילָן שַׁלַל שָׁלַלֵיהַ וְכַמַס בָּאֹצְרוֹתֵיו פַאעל מַפַאעילָן פַאעל מַפַאעילָן דּוֹדִי יִדִיד נַפָּשִׁי אַתַּה צָרִי מַכְאוֹב פָאעל מַפַאעילָן פַאעל מַפַאעילָן לְמִאֹד אֲהַבְתִּיךּ אֵין קֵץ לְאַהְבַתַּךּ פַעולָן מַפַאעִילָן פַאעל מַפַאעִילָן וּמֵאַהֲבָתִי בָדְ שִׁירִי יְהוֹדֶדְ פִעְלָ מַפַּאעִילָן פַאעָל מַפַּאעִילָן בַּל בַּעַלֵי הַשִּׁיר חַרְדוּ לְעָמַתוֹ

'Who is she who like the dawn rises and reveals herself? / She shines like the sun, pure and beautiful.

Noble like the king's daughter, tender, delicate, / her scent is like burnt myrrh and incense.

Her cheek is like a rose flushed with blood; / I see her spells although she is not a sorceress.

She adorns herself with jewels of gold and pearls, / and is covered with sapphire gems.

Like the crescent moon is the crown above her head, / everything she is, is onyx and jasper.

If she revealed herself in the distance, I would think / it is a dove leaping and flitting about the field.

When I saw her, I ran to her, / and upon seeing me she hid her face.

Where are you going, where? The day is far spent, / look at the world that without light would be like the darkness.

She moved her lips to answer me, / it was as if honey spilled and dripped over them:

I rise to see Samuel the seer, / to circle his house.

Then I responded: Don't go, no, for / while you live you will not be able to see him,

for he has died and descended to Sheol; because of his deep affection, / his love for you he became spent and died.

Go to that Samuel who has set up in our land, / as did the other one in Ramah and Mizpah.

He studied science, he understood the secret of the arcane. / That which was exiled and scattered he knew how to gather;

he took its spoils and placed them in his treasuries, / trusting in its gold and silver gems.

My beloved, my soulmate, you are the balm for pain, / for every illness you are the cure and remedy.

Much have I loved you, there is no end to my love for you. / Here I am, appraise me and my heart, with this, endeavours.

Out of love for you it praises you / with many pure words.

All words tremble before it, / they all blush and cover themselves in shame.'

Finally, the following example (Brody and Albrecht 1906, 5), is a *musammaṭ murabba¹* that tries to maintain the *mustaṭīl* metre, but unsuccessfully. At first glance, it seems to be a clear example of bad verse. It is a very early composition, signed in an acrostic by Isaac ibn Kapron (or Qafrūn, Cordoba, 10th century), who inserts and metrically integrates biblical citations here and there, including their scansion in brackets:

מַפַאעִילָ פַעָולָן	מַפַאִעִילָן פַּעִלָן	מַפְעָולָן פִעְלָן	[מַפְעָולָן פִעְלָן]
שְׂפָתֵי נֶאֱלְמִים	וְלֹא־אֶמְצָא מַעֲנֶה	שָׁמַיִם קֹנֵה	רָגֹרְתִּי מִפְּנֵי
מַפַאִּעִילָן פִעְלָן	מַפַאעִילָן פִּעְלָן	פַאעלַאתָן פִּעְלָן	מֶסְתַפְּעִלָּן פַּעָוּלָן
יְשַׁר־דֶּרֶדְ הְּמִים	כְּמוֹ־זָקֵן גַּאֶה	חַסְדְּדָּ אָז אֶרְאֶה	עָיר אָנִי וְנִכְאֵה
[מֶסְתַבְּעִלָן בַּעָולָן]	מַפַאִעִילָ פִעְלָן	מַפַאִעִילָן פִּעְלָן	פַאִעְלָן פַעָולָן
צְעִיר אֲנִי לְיָמִים	וְלֹא־עוֹד אֲדַבֵּר	בְּלֵבָב מִתְגַּבֵּר	חַסְדְּדְּ אֲשַׂבֵּר
מַפַאעִילָן פַּעלָן	מַסְתַּפְּעִלָּן פִּעְלָן	מַפְעֵולָן פַעַולָן	מֻסְתַּבְּעִלֻן בַּעַוּלָן
וְתַעַל לִי רַחֲמִים	יָהּ פִּי בְחִין אַפְעִיר	בְּרְשׁוּת רַב וְצָעִיר	קַמְתִּי אֲנִי וְאָעִיד
וְתַעַל לִי רַחֲמִים מַפְעָולָן פִּעְלָן	יָהּ פִּי בְחִין אַפְּעִיר פַּעִלַאתֻן פִּעְלָן	בָּרְשׁוּת רַב וְצָעִיר מַפַּאִעִילָן פִּעְלָן	קַמְתִּי אֲנִי וְאָעִיד מַפַּאעִילָן פִּעְלָן
מַפְעָולָן פִּעְלָן	פַעלַאתון פִעְלָן	מַפַאעילָן פִּעְלָן	מַפַאעילָן פִּעְלָן
מַפְעָולָן פִּעְלָן יָה צוּר עֹלָמִים	פַעלַאתָן פִּעְלָן יַעֵזֹב חֵלֶךּ	מַפַאעִילָן פִּעְלָן שָׁמֵע כִּי עַלֶּידְּ	מַפַאעִילָן פִּעְלָן רְּ אָי אֵלֶידּ
מַפְּעָולָן פִּאְעָלָן יָהּ צוּר עֹלָמִים מַפְּעָולָן פַאּעָלָן	מַפְעָלֹאתָן פַּאנְלָן יַ עַזֹּב חֵלֶּדּ מַפְעָוֹלָן פַאּעָלָן	מַפַּאנִילָן פִּעְלָן שְׁמַע כִּי עַלֶּידּ מַפְתַעִלָן פַאעַלָן	מַפַאעילָן פִּעְלָן בְּקּרָאִי אֵלֶידּ מַפְּעָולָן מַפַאעַלָּן

מַפְעָולָן פַעָולָן	מַפְעָולָן פִעְלָן	פַעולָן פִעְלָן	פַעִולָן פִעְלָן
הָיִינוּ יְתֹמִים	כִּי אֵין לָנוּ אָב	וְלִבֵּנוּ נִכְאָב	בְאַרְנוּ נִתְעָב
מֶסְתַפְּעָלָן פַאעָלָן	[פַעולָן מַפַּאִעִילָן]	מַפַאעילָן פִעְלָן	מַפְעָולָ פַעָולָן
בֵּית לָדְשְׁדְּ הְלְּמִים	בְּכַשִּׁיל וְבֵילַפּוֹת	וְגָהִי לִשְׂרֵפּוֹת	רַדְנוּ לַחֲרָפּוֹת
[מַפַאעִילָן פַעַולָן]	מַפַאִעִילָן פִעְלָן	מַפַאעִילָן פִּעְלָן	מַפַאעִילָן פִעְלָן
מְנוֹד רֹאִשׁ בְּלֹאֻמִּים	וּמָשָׁל בַּגּוֹיִם	נְפּוּצִים וּבְזוּיִים	ןָּנֶהִי בָאִיִּים
מֶסְתַפְּעִלָּן פִּעְלָן	מַפַאִעִילָן פַעלָן	מַפַאעִילָן פִּעְלָן	פַאעלָן מַפְעַולָן
לֵילוֹת וְגַם יָמִים	וְעָלֵי יִתְלַחֲשׁוּ	וְעֵל גַּבִּי חָרְשׁוּ	בועֲצוּ גַם רָגְשׁוּ
מַפְעַוּלָן פַעלָן	מַפְעַוּלָן פִעְלָן	מַפַאעילָן פִּעְלָן	מַפַאעלָן פִעְלָן
עַל כָּסֵא רַחֲמִים	אַל מֶלֶדְ ישֵׁב	וְשַוְעָתִי הָקְשֵׁב	שְשְׂנְךְּ לִי הְשֵׁב

'I remain afraid of (Deut. 9.19) / the Creator of the heavens / I cannot find words / my lips are mute;
Young and dejected / I will benefit from Your favour /
like the friendly old man / upright in his ways;
I hope for Your mercy / with a firm heart / I will not
keep talking / for I am young in years (Job 32.6).
I begin my prayer / with the permission of the great and
small / Lord! I open my pleading mouth / take pity on
me

When I beseech You / listen to me, because in You / the poor commit themselves unto You / Lord, eternal Rock! Full of light! from Your abode / do not hide Your eyes / avenge Yourself with Your right hand / God! of Your adversaries.

They have destroyed Your Sanctuary / they have dragged me / on my feet they have put / snares and nets (Eccl. 7.26).

Our honour is sullied / our heart, ill / because we have no father / we have been orphaned.

They distress and humiliate us / they take us to the bonfire / with axes and hammers (Ps. 74.6) / they tear down Your Sanctuary. In every country / scattered and scorned / they mock us / a shaking of the head amongst the people (Ps. 44.15); They conspire and lash out / they plough over my sword / night and day / they whisper against me.

Return Your joy to me / and hear my prayer! / God!,

King seated / upon the throne of mercy.'

5.0. Hybrid Compositions

In the field of religious poetry, the Hebrew poets developed hybrid strophic forms in which they combined all the free uses of modifications associated with *musammaț* with some strophic structures that changed in each segment. This technique appears to have been prompted by the insertion of biblical citations that spawned the composition and gave it its theme, as if they were a biblical *ḫarǧa*.

The following example (Brody and Albrecht 1906, 52) is one of the most famous religious poems by any Andalusi Hebrew poet and is in fact still recited to this day. It is a strophic composition by the poet Judah ibn Bil'am (with an acrostic signature), in hazağ mağzū' metre, in which both the two types of darb accepted by this metre (פַּאִילָּלְי and נְּפַּאִילָּלִי) are used. The filling feet appear with all the modifications permitted by the classical rules: kaff (מַפָּאִילָּלִוּ \rightarrow מַפָּאִילָּלִוּ), γ מַפָּאִילָּלִוּ γ , γ מַפָּאִילָּלִוּ γ , γ מַפָּאִילָלִוּ γ , γ מַפָּאִילְלִוּ γ , γ מַפָּאִילָלִוּ γ , γ מַפָּאִילְלִוּ γ , γ מַפָּאִילָלִוּ γ , γ מַפָּאִילָלִוּ γ , γ and sitr (מַפָּאִילָּן γ). The introduction of the biblical passage at the end of the last strophe (pizmon) can produce alterations in the metre. I have not scanned the biblical citations.

In any event, what is important in this case is the strophic structure. The poem is made up of five verses of four segments

whose rhyme appears to be *aaaa bbba ccca ddda eeea*; as can be seen, the first original monorhyme verse gives rise to four others with a *musammaṭ* form. In the second and third verses, furthermore, the poet even seems to be trying out a type of internal rhyme between the first hemistichs.

מַפַּאעִילָן מַפְּעוּלָן מַפָּאעִילָן פַעוּלָן בּעוּלָן מַפָּאעִילָן מַפְּאעִילָן מַפְּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפּאעִילָן מַפּאעִילָן מַפּאעִילָן מַפּאעִילָן מַפּאעִילָן מַפּאעִילָן מַפּאעילן מַפּאעילן מַפּאעילן מַפּאעילי מַפּאעילי מַפּאעילי מַפּאעילי מַפּאעילי מַפּאעילי מַפּאעילי מָפּאעילן מַפּאעילי מַפּאעיל מַפּאעיל מַפּאעילי מַפּאעילן מַפּאַעילן מַפּאעילן מַפּאַעילן מַפּאַעילן מַפּאַעילן מַפּאַנּילן מַפּאַנּילן מַפּאַעילן מַפּאַעילן מַפּאַניילן מַפּאַעילן מַפּאַניילן מִינּין מַבּאַניילן מַפּאַניילן מַיַּאָּעילן מַנּילן מַנּאַן מַנּאַנילן מַנּאַנילן מַפּאַניילן מַנּאַן מַעּאַנילן מַיּאַנילן מַעּילן מַענּילן מַענּילן מַענּילן מַיּאַנילן מַיּאַנילן מַינּאַן מַענּילן מַעּילן מַענּילן מַענּילן מַענּילן מַינּילן מַינּילן מַענּילן מַיּענּילן מַענּילן מַעַּיילין מַיּינּילן מַענּילן מַענּילן מַענּילן מַענּילן מַענּילן מַענ

מַפַּאעִלָן מַפָּאעִלָן מַפְעוּלָ מַפְעוּלָן מַפַּאעִילָן

וְאְׂמְרָה בְּגֵשְׂאִי עַיִן בְּתַּחנוּנִים אֱלֵי שָׁמְיו נְפְּלָה־גָּא בְיַד־יוֹ כְּי־רַבִּים רְחֲמְיוֹ

מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן לְדָּ אֵלִי [וְ]צוּר חֵילִי מְנָסְתִי בְצָרְתִי

יַר בּיִּדְיִר בּיִבְּיִר בּיִּדְּיִר בְּיִּדְּיִר בְּיִּדְּיִר בְּיִּדְּיִר בְּיִּדְּיִר בְּיִּדְּיִר בְּיִּדְּיִר בְּיִּדְיִר בְּיִּבְּיִרְיִלְן מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן

בְּדְ שִּׁבְרִי וְתִקְוָתִי אֱיְלוּתִי בְּגְלוּתִי

מַפַאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפְּעוּלָן לְדָּ כַּל מִשְׁאֵלוֹת לְבִּי וִעָרֶדְּ כַּל תַּאוָתִי

מפאעילן מפאעילן

פְּדֵה עֶבֶד לְדְּ צֹעֵק מִיַּד רֹדָיו וְקָמָיו נְפְּלָה־גָּא בְיַד־יוֹ כְּי־רַבִּים רַחֲמְיו

מַפַּאִעִילָן מַפְעוּלָן

לָגַנִי ייֹ עֲנֵׁנִי מַפְאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן אַנוּת עָנִי צֹעֵק מִתּגְרַת צָּר מַפָּאעִילָן מַפָּאעִילָן פַּאעִלָן מַפְּעוּלָן מַפָּאעִילָן נִפָּאעִילָן נִפְּאעִילָן נִפְאַעִּילִן נִפְּאעִילָן נִפְאַעִּיִּים כִּי

מַפַאעִילָ מַפַאעִילָן

נִפָּלָה־גַּא בִיַד־ייֹ כֵּי־רַבִּים רַחֵלְיוֹ

וְיִשַּׁר מַעֲוֶה מוֹדֶה וּמְתְוַדֶּה עַל עֲלָמְיו

מַפַאעִילָן פַעוּלָן מַפַאעִילָן

מָה־יִּתְאוֹנֵן וְיאִמַר מַה יְדַבֵּר וְיִצְטַדָּק מַּה

מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן

יְצִיר חֹמֶר אֲשֶׁר נֶחְשָׁב נְּחְשָׁב יְצִיר חֹמֶר אֲשֶׁר נֶחְשָׁב

מַבְּעוּלָן מַבַּאעִילָן

מַה־יָּתֵן לֶךְ אָדָם אָם יְנְדַּק

מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן

נִפְּלָה־נָא בְיַד־יוֹ כִּי־רַבִּים רְחֲמְׁיו

הֲלֹא מִלְיו וּמִפְעָלָיו כְּתוּבִים בְּמִסְפַּר יָמְיו

מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן

חֲצוֹת לַיְלָה לְדְּ קָמוּ עֲבָדֶידְּ בְּמַהְלָלְם

מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן

זְכוּת אָבוֹת זְכֹּר לָהֶם וְאַל תֵּפֶּן לְמַעְלָלְם

מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן מַפַאעִילָן

קְדוֹשׁ יַעְקֹב רְאֵה עָנְיָם וְאַל תַּמוֹד כְּמִפְּעָלָם

מַפַּאִעִילָן מַפְעוּלָן מַפְעוּלָן

נִפְּלָה־נָּא בְיַד־יוֹ כִּי־רַבִּים רַחֲמְׁיוֹ

וְהַנַּשֵׂא אֵל עשׁה הַשְּׁלוֹם בַּמִרוֹמִיו

'Upon remembering on my bed / the arrogance of my heart and its sins / I rise and go / to the temple of my Lord and his chambers. / I say when I lift my eyes in prayer to the heavens || let us now fall into the hands of the Lord, for his mercies are great (2 Sam. 24.14).

To You, my God, Rock of my strength / my refuge in my anguish. / In You, my trust, my hope / my energy in my exile / To You, all the requests of my heart / and all my desires are presented. / Redeem your servant who yells out from his accusers and enemies soon || let us now fall into the hands of the Lord, for his mercies are great (2 Sam. 24.14).

Hear me, Oh Lord, hear me (1 Kgs 18.37) / when I plead from my predicament. / Do not scorn the wretchedness of the wretched / who yells from the fury of anguish. / The peoples know that / Your hand is not short / and he who wrested justice, recognizes and accepts his faults || let us now fall into the hands of the Lord, for his mercies are great (2 Sam. 24.14).

Wherefore doth a living man complain (Lam. 3.39) and affirm, / what he is going to say and justify. / Mud work lacking value, / his body is like fine dust. / What shall be given unto thee (Ps. 120.3), man / if the work is bad or it is just. / Perhaps these are not his words and acts recorded in the count of his days || let us now fall into the hands of the Lord, for his mercies are great (2 Sam. 24.14). At midnight / your servants arose with their praise. / The purity of the patriarchs, remember them, / and do not look at their bad deeds. / Holy One of Jacob, look at his misery / and do not judge them by their acts. / Exalted be God who makes peace on high || let us now fall into the hands of the Lord, for his mercies are great (2 Sam. 24.14).

Something similar occurs in the poem by Judah Halevi, musammat murraba' in mutaqārib metre, discussed earlier in the section on musammat (Brody 1894, II:176). The poet describes a storm at sea, closing every strophe (or verse) with Psalm 139.7. This verse may even determine the metre of the poem, since it can be scanned correctly as mutaqārib, with modifications characteristic of the metre, which the poet applies throughout the composition (פַּאעל פַאעל פַעולן אַנוּלן אַנוּלן) and talm (פַעולן פַעולן)

(פַאעל), as in $mutaq\bar{a}rib$. However, they also appear modified with habn (פַּאעָלן \rightarrow פַּאַעָלן), and even, at the end of the poem, with syllables added to the beginning using hazm (מַפְּעִילָן \rightarrow פַּאַעָל), both modifications that are characteristic of $mutad\bar{a}rak$. Nevertheless, it does not seem that the high number of פַּאַילן feet is the result of extending the modified $mutad\bar{a}rak$ foot with hazm (פַּאַילָן \rightarrow פַּאַעָל); rather, this foot marks the poem's metre.

Altogether, this composition is made up of five large blocks that are structured and rhymed in an unusual and experimental way. Each block begins with a letter of the name of the author (יְהוּדְה) and each is made up of six verses plus a refrain, or *pizmon*, which always finishes with the biblical citation (Psalm 139.7). The first strophe maintains the rhyme of the passage in Psalms, i.e., /aaaaaa a/, while the others have their own internal rhyme, only recovering the rhyme of the biblical citation at the end, as if this were *musammat*, i.e., /bbbbbb aa/, /ccccc aa/, /dddddd aa/, /eeeeee aa/:

פַאעָל פַאעָל	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַאעל פַעוּלָן	פַאעל פַעוּלָן
צִּדְקוֹ סָרָח	וְעַל יָם רְחוֹקִים	בִמְרוֹם שְׁחָקִים	ועץ ומַקים
פַעוּלָן פַאִעָל	פַאעָל פַאעָל	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַאעָלָן פַאעָל
וְלָרִיק יִטְרָח	שֶׁקֶר נִסְבּוֹ	וְאָם אֵין כְּמִלְכּוֹ	לא לְאִישׁ דַּרְכּוֹ
פַאעָל פַאעָל	פַעלָן פַעוּלָן	פַאעל פַעלָן	פַאעָל פַאעָל
לְרוּץ אֹרַח	יָם וְשָּׂשׁ כְּגבּוֹר	יוֹם רָץ לַעֲבֹר	עוֹלֶה מִבּוֹר
פַעוּלָן פַאעָל	פַעוּלָן פַאַעל	פַאעל פַעוּלָן	פַאעָל פַאעָל
וְהִנֵּה מִזְרַח	וּמַעְרָב בִּקֵשׁ	דַּרְכּוֹ בְּמוֹקֵשׁ	קטְאוֹ עִקֵשׁ
פַעוּלָן פַעוּלָן	פַעוּלָן פַאִעל	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַאעָל פַאעָל
וְיִסַּע וְיֶאְרָח	יַעְמִיד דְּגְלוֹ	בְּכֹחוֹ וְשָׂכְלוֹ	יָדַע בִּי לֹא

פַאעל פַעוּלָן	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַאעָל פַאעָל
אָז שָׁב וְהוֹדָה	בְּנֶפֶשׁ חֲרֵדָה	וּמֵרֹב עֲבוֹדָה	קוֹל מַר יִצְרַח
	וְאָנָה מִפְּנֶידּ אֶבְרֶח	:	
פַאעָל פַאעָל	פַעוּלָן פַאעל	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַאעלָן פַאעל
רָמוּ גַּלִּים	בְּרוּץ גַּלְגַלִּים	וְעָבִים וְקַלִּים	עַל פְּנֵי הַיָּם
פַאעל פַאעל	פַאעלָן פַאעל	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַעוּלָן פַאעִל
קָדְרוּ שָׁמְיו	יֶחְמְרוּ מֵימְיו	וְעָלוּ תְהוֹמְיו	וְנְשְׂאוּ דְכְיָם
פַעוּלָן פַאעל	פַעוּלָן פַאעל	פַעוּלָן פַאִעָל	פַּעִלָּן פַאעל
וְסִיר יַרְתִּיחַ	וְקוֹל יַצְרִיחַ	וְאֵין מַשְׁבִּיחַ	לַהֲמוֹן קָשְׁיָם
פַעוּלָ פַאעל	פַאעלָן פַעוּלָן	פַאעל פַעוּלָן	פַעוּלָן פַאעִל
וְרָפוּ חֲזָקִים	נֶחְלְקוּ אֲפִיקִים	ֶתְצְיָם עֲמָקִים	וְהָרִים חֶצְיָם
פַאעלָן פַאעל	פַאעל פַעוּלָן	פַעוּלָן פַאעִל	פַעוּלָן פַאעִל
הָאֲנִי חוֹלָה	יְרְדָה וְעוֹלָה	וְעַיִן תּוֹלְה	לְחֹבְלִים אַיָּם
פַעוּלָן פַאעל	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַעוּלָן פַאִעָל	פַעלָן פַעוּלָן
וְלָבִּי מַחְשֶׁה	אֲקַנֶּה לְמַמְשֶׁה	רְעַל יַד מֹשֶׁה	אַהֲרֹן וּמִרְיָם
פַאעל פַעוּלָן	פַאעל פַעוּלָן	פַאעל פַעוּלָן	פַאִעָל פַאִעָל
אֶקְרָא אֲדֹנְי	אִירָא עֲוֹנְי	פֶּן תַּחֲנוּנִי	יִהְיוּ טֹרַח
אָנָה אֲלֵדְ מֵרוּחֶדְּ	וְאָנָה מִפְּנֵידּ אֶבְרֶח וֹאָנָה מִפְּנֵידּ אֶבְרֶח	:	
פַעוּלָן פַאעל	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַאִעָל פַעוּלָן
ןָיָם מִתְרוֹצֵץ	וְקָדִים יְפוֹצֵץ	אֲרָזִים וְיָפֵץ	רוּחַ קְצָפְיו
פַאעל פַעוּלָן	פַעוּלָן פַאעל	פַעוּלָן פַאעָל	פַאעל פַעוּלָן
שָׁחָה קַרְנָם	וְנִבְהַל סַרְנָם	וְגִלְאָה תָרְנָם	לִפְרשׁ כְּנָפְיו
פַאעל פַעוּלָן	פַעוּלָן פַאעל	פַעוּלָן פַאעָל	פַעוּלָן פַעוּלָן
יִרְתַּח בְּלִי אֵשׁ	וְלֵב מִתְיָאֵשׁ	בְּעֵת הִתְבָּאֵשׁ	בְּמְשׁוֹט מְנִיפָיו
פַאעל פַאעל	פַעוּלָן פַאִעל	פַעוּלָן פַאעָל	פַעוּלָן פַאעִל
דַּלִּים מֹשְלָיו	וְנְרְפִּים סֹבְלָיו	וּבֹעֲרִים חֹבְלָיו	וְעִוְרִים צוֹפָיו
פַאעלָן פַעוּלָן	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַעוּלָן פַאעָל	פַאעל פַעוּלָן
הָאֲנִי כְּשָׁכּוֹר	יְתַעְתַּע וְיַחְכֹּר	בְּלִי הוֹן יִמְכּוֹר	שֹׁכְנִי כְּתֵפָיו

פַעוּלָן פַאִעָל	פַעוּלָן פַאעָל	פַאעָל פַעוּלָן	פַעוּלָן פַעוּלָן
וְזֶה לִּוְיָתָן	בְעַד יָם אֵיתָן	יַקְדִּישׁ כְּחָתָן	לְמִשְׁתֶּה אֲסוּפְיו
פַעוּלָן פַאעל	פַעלָן פַאעל	פַעוּלָן פַאעָל	פַעוּלָן פַאעָל
וְיָד אֻקְיָנוֹס	הֶּאֶהַב לִכְנוֹס	וְאָבַד מְנוֹס	וְאֶפֶּס מִבְרָח
ּ אָנָה אֲלֵדְּ מֵרוּחֶדְּ	יָאָנָה מִפְּנֵּיךּ אֶבְרֵח:	:	
פַאעָל פַאעָל	פַאעל פַעוּלָן	פַעוּלָ פַעוּלָן	פַאעָל פַאעָל
דלו עיני	נֶגְרְּדְּ אֲדֹנְי	וְאֶת תַּחֲנוּנֵי	שַׁי אָשִׁיבְה
פַעלָן פַעוּלָן	פַעוּלָן פַאִעָל	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַעוּלָן פַאעָל
אֶחֶרַד לְעִתַּי	וְאֶרְגַּז תַּחְתֵּי	וְקוֹל בֶּן אֲמִתַּי	לְדָּ אַקְרִיבָה
פַעוּלָן פַאעל	פַעוּלָן פַאִעל	פַאעל פַעוּלָן	פַאעָל פַאעָל
בְּזָבְרִי יָם סוּף	אֲשֶׁר לֹא יָסוּף	טָרֵב וְכָסוּף	שִׁיר אֵיטִיבָה
פַעוּלָן פַאעל	פַאעל פַאעל	פַאעל פַעוּלָן	פַאעָל פַאעָל
וְנוֹרְאוֹת יַרְדֵּן	בָּם אֶתְעַדֵּן	וּכְמוֹ בְעֵדֶן	לֵב אַרְחִיבָה
פַעוּלָן פַאעל	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַאעל פַעוּלָן	פַעוּלָן פַעוּלָן
לְמַמְתִּיק מָרָה	וְהוֹפֵּךְ לְעֶזְרָה	יוֹם אַף וְעֶבְרָה	וְיוֹם מֵי מְרִיבָה
פַעוּלָן פַאעל	פַעוּלָן פַאעל	פַאעל פַעוּלָן	פַאעָל פַעוּלָן
וְהָעֵינַיִם	לְאֵל שָׁמַיִם	נוֹתֵן בְּמַיִם	עַזִּים נְתִיבָה
פַאעל פַאעל	פַאעל פַאעל	פַעוּלָן פַאעָל	פַאעָל פַאעָל
חֹם אַדְמְתוֹ	מֵתמָתוֹ	וּמִנִּשְמָתוֹ	יִתֵּן קָרַח
ָּאָנָה אֲלֵדְּ מֵרוּחֶדְּ	אָנָה מִפְּנֵיךּ אֶבְרֵח:	:	
פַאעל פַעוּלָן	פַאעל פַעוּלָן	פַעוּלָן פַאעִל	פַאעָלָן פַאעָל
הַשִּׁיב חֲמְתוֹ	מָבֶּן אֲמְתוֹ	וְאֶת נִשְׁמְתוֹ	מִשְׁאוֹל פָּדָה
פַעוּלָן פַעוּלָן	פַעלָן פַעוּלָן	פַאעל פַעוּלָן	פַעוּלָן פַעוּלָן
וְרָצוּ מְרוֹמוֹת	לַעֲשׂות שְׁלוֹמוֹת	בֵּין הַתְּהוֹמוֹת	וְאֵיז קוֹל חֲרָדָה
פַעוּלָן פַאעל	פַאעל פַעוּלָן	פַעוּלָן פַאעָל	פַעוּלָן פַעוּלָן
וּמֵימֵי קּנְאָה	הָפַּדְ לְחֶמְאָה	וְסָרָה יִרְאָה	וְנָסָה קְפָּדָה
פַעוּלָן פַעוּלָן	פַעוּלָן פַּעָלָן	פַאעל פַעוּלָן	פַאעל פַעוּלָן
וְשָׁמְעוּ עֲגוּמִים	לְמַלְאַדְּ רַחֲמִים	מָן הַמְּרוֹמִים	קוֹל הַצְּעָדָה
וְשָׁמְעוּ עֲגוּמִים	לְמַלְאַדְּ רַחֲמִים		מָן הַמְּרוֹמִים

פַאעל פַאעל	פַעוּלָן פַעוּלָן	פַאעל פַעוּלָן	פַאעל פַעוּלָן
עָלְיו כָּבְדָה	וְיַד צָר וּמוּסָר	עָם קָץ בְּמַאְסָר	כְּכָה יְבֻשַּׂר
פַאעל פַעוּלָן	פַאעל פַעוּלָן	פַאעל פַעוּלָן	פַעוּלָן פַעוּלָן
מְזְמוֹר לְתוֹדָה	תִּשְׁמַע שְׁנִיָּה	דְמְתָה אֱנִיָּה	וְסֹעְרָה עֲנִיָּה
מַפְעוּלָן פַאעָל	פַאעלָן פַעוּלָן	מַפְעוּלָן פַעוּלָן	פַעוּלָן פַעוּלָן
עְלַיִדְ זְרָח	כִּי כְבוֹד יְיָ	מֵאֹפֶל עֲנָנִי	צְאִי בַּת אֱמוּנֵי
	:	אָנָה מִפְּנֻידִּ אֶבְרֶח:	אָנָה אֵלַדְ מֵרוּחֶדְ וְ

'Whoever decides and executes / is in the highest Heavens / and over the faraway sea / His justice shines. | Man is not the master of his route, / rather it is by His rules, / his molten image is a lie / and he endeavours in vain. | From the well he rises / one day, he hastens to cross / the seas, he is pleased like an athlete / running his race. | His sin twists him; / there are traps along the way; / he asks for a west wind, / and the east wind blows on him. | He knows he will never / with his strengths and his understanding / raise his standard, / nor will he depart, nor follow his path. | He turns to give thanks / with a trembling soul / but out of exhaustion / he screams in a bitter voice: || Whither shall I go from thy spirit? Whither shall I flee from thy presence? (Ps. 139.7)

The waves roar / with the turning of wheels; / they are thick and insignificant / on the surface of the sea. | The heavens darken, / the waters redden, / the depths rise up, / their crests mount; | the eddies boil, / the clamour resounds, / with no one to subdue / the fierce din. | The strong weaken, / the waters cleave in two, / half are valleys, / the other half mountains. | The vessel, aching, / goes up and down, / eyes search for / the helmsmen, where are they. | My heart is at peace, / I wait upon the Saviour, / as in the hands of Moses, / Aaron and Miriam.

I invoke my Lord, / I fear for my faults, / that my entreaties will not / be a burden. || Whither shall I go from thy spirit? Whither shall I flee from thy presence? (Ps. 139.7) The sea grows rough / and intensifies, it creaks / the masts and / the wind splatters its foam. | Their pride is vanguished, / their captain panics, / the mast is sapped / from unfurling the sails. | It boils without fire, / the heart despairs, / while irritated by / the oar of its rowers. | Its pilots falter, / the crew is drained, / its sailors dazed, / the watch blinded. | The boat, like a drunkard / who staggers and sneers / peddles for free / to those who dwell inside. | There is Leviathan, / powerful in the boundless seas / reciting the Kaddish like a bridegroom / to the banquet guests. | The hand of the ocean / wants to bring them in. / No refuge remains / nor escape route. || Whither shall I go from thy spirit? Whither shall I flee from thy presence? (Ps. 139.7)

My eyes blur / before You, Lord / my supplications / like an offering I present. | I fear for my life, / I tremble underfoot. / The cry of the son of Amittai / I offer to You. | Remembering the Red Sea / which is never forgotten, / with pleasure and passion / I write a poem; | the miracles of the Jordan / with them I am satisfied / and as in Eden / I widen my heart | to whoever sweetens the bitterness, / who comes to the aid / on a day of rage and irritation / and the day of the waters of Meribah. | Both eyes / on the God of the Heavens / who opens a way / in the rough waters. | The heat of His Earth / comes from His rage / and with His breath / He gives us ice. || Whither shall I go from thy spirit? Whither shall I flee from thy presence? (Ps. 139.7)

He withdrew his rage / from the son of His slave girl / and his soul / saved from Sheol. | The heights wanted / to make peace / with the abysses / and the terrified

scream ceased. | The jealous waters / He made tallow / the fear dispersed / and the anguish concluded. | The afflicted heard / the angel of mercy, / from on high, / the sound of footfalls. | Thus the good news shall be given / to the people oppressed in captivity / with the hostile hand and castigation / weighing on them. | She who is roughed up and humiliated / is like the vessel, / she will once again hear / a song of thanksgiving. | Go out, daughter of my faithful, / of my tenebrous clouds, / because the glory of the Lord / towers over you. || Whither shall I go from thy spirit? Whither shall I flee from thy presence? (Ps. 139.7)'

REFERENCES

- 'Abbās, Iḥsān (ed.). 1968–1972. *Wafayāt al'a'yān wa'anbā' abnā'* azzamān. Beirut: Dār sādir.
- ——— (ed.). 1978. Addahīra fī maḥasin ahl alğazīrah taʾalīf Abīlhasan ʿAlī ibn Bassām aššantarīnī. Beirut: Dār attaqāfah.
- ——— (ed.). 1993. *Mu'ğam al'udabā' ta'lif Yāqūt Alḥamawī Arrūmī*. Beirut: Dār alġarb al'islāmī.
- 'Abdallāh, Alḥassānī Ḥasan (ed.). 1966. *Kitāb Alkāfī fī alʿarūḍ walqawāfī lilḥaṭīb Attibrīzī*. Cairo: Maktabat alkhānjī.
- Alahmad Alkhalaf, Ahmad, and José Martínez Delgado (eds and trans). 2018. *Risālat al-taqrīb wa-l-tashīl de Abū l-Walīd Marwān ibn Ğanāh de Córdoba*. Madrid: Editorial Sindéresis.
- Alhāšimī, Aḥmad. 2006. *Mīzān addahab fī ṣināʿat šiʿr alʿArab yaštamil ʿalā funūn aššiʿr alḥamsat ʿašar*. Edited by ʿAlāʾ Addīn ʿAtīyah. Damascus: Dār albayrūtī.
- Almarzubānī, Abū 'Ubaidallāh—see Sellheim 1964.
- Álvarez Sanz y Tubau, Emilio. 1919. *Tratado de la Poesía Árabe*. Tetuán: La Papelera Africana.
- Alyaġmūrī, Ḥāfiz—see Sellheim 1964.
- Amīn, Aḥmad, Aḥmad Zayn, and Ibrāhīm Ibyārī (eds). 1948. *Ibn* 'Abdrabbihi, Kitāb al'iqd alfarīd, vol. 5. Cairo: Laǧnat attaʾlīf wat-tarǧama wannašr.
- Arraba'ī Annaḥwī, Abī Alḥasan 'Alī ibn 'Īsā—see Badrān 2000.
- Arrūmī, Yāqūt Alḥamawī—see ʿAbbās 1993.
- 'Atīq, 'Abd Al'azīz. 1987. 'Ilm al'arūḍ walqāfiya. Beirut: Dār annahḍa al'arabīya.

- Badrān, Muḥammad Abū Alfaḍl (ed.). 2000. *Kitāb Alʿarūḍ taʾlīf Abī Alḥasan ʿAlī ibn ʿĪsā Arrabaʿī Annaḥwī*. Beirut: Almaʿhad Alʾalmānī lilʾabhāt Aššarqīyah; Berlin: Alkitāb alʿArab.
- Baḥrāwī, Sayyid (ed.). 2007?. *Alaḥfaš Alawsaṭ, Kitāb alʿarūḍ lilʾAḥfaš*. Cairo.
- Ben Labrat, Dunaš—see Sáenz-Badillos 1980.
- Ben Othman, Muḥammad ben Ḥasan. 2004. *Almuršid Alwāfī fī-l'urūḍ walqawāfī*. Beirut: Dār alkutub al'ilmīya.
- Brody, Ḥayyim (ed.). 1894. דיואן והוא ספר כולל כל שירי יהודה בן שמואל Berlin: Itzkowski.
- ———. 1895. Studien zu den Dichtungen Jehuda ha-Levis. i. Über die Metra der Versgedichte. Berlin: Itzkowski.
- —— (ed.). 1935. משה אבן עזרא שירי Berlin: Schocken Institute.
- ——. 1936. 'משירי משה הכהן אבן Studies of the Research
 Institute for Hebrew Poetry 3: 66–90.
- ——. 1937. 'על משקל הערבי בשירת העברית'. In ספר היובל לשמואל. In ספר היובל לשמואל , edited by S. Klein, 117–26. Jerusalem: Rubin Mass.
- Brody, Ḥayyim, and Karl Albrecht (eds.). 1906. שער השיר The New-Hebrew School of Poets of the Spanish-Arabian Epoch.
 London: Williams & Norgate; New York: Lemcke & Buechner.
- Brody, Ḥayyim, and Ḥayyim Schirmann. 1974. שירי החול שלמה אבן גבירול. Jerusalem: Schocken Institute.
- Cano Pérez, María José. 1987. *Selomoh ibn Gabirol, Poemas*. Granada: Universidad de Granada.

- Cohen, Mark R. 1999. 'What was the Pact of 'Umar? A Literary-Historical Study'. *Jerusalem Studies in Arabic and Islam* 23: 100–57.
- Corriente, Federico. 1982. 'The Metres of the Muwaššaḥ, an Andalusian Adaptation of 'Arūḍ (a Bridging Hypothesis)'.

 Journal of Arabic Literature 13: 76–82.
- ——. 1986. 'Again on the Metrical System of Muwaššaḥ and Zajal'. *Journal of Arabic Literature* 17: 34–49.
- ———. 1997. Poesía dialectal árabe y romance en Alandalús: cejeles y xarajāt de muwaššaḥāt. Madrid: Gredos.
- ——— (ed.). 2013. *Dīwān Ibn Quzmān Alqurṭubī (iṣābat alʾaġrāḍ fī dikr alʾarāḍ*). Rabat: Dār Abī Raqrāq lit-tibāʿah wan-našr.
- David, Jonah (ed.). 1982. שירי יוסף אבן צדיק. New York: American Academy for Jewish Research.
- Delgado León, Feliciano. 1996. Álvaro de Córdoba y la polémica contra el Islam: El indiculus luminosus. Córdoba: Cajasur, Obra Social y Cultural.
- Elizur, Shulamit. 2010. יהירת החולי. ב. שירת הפיוט. ב. שירה והפיוט. ב. שירת החולי. In *The Cairo Geniza Collection in Geneva: Catalogue and Studies*, edited by David Rosenthal, 176–207. Jerusalem: Magnes Press.
- Farhūd, Ḥasan Shādhilī (ed.). 1972. *Kitāb alʿarūḍ taʾlīf ʾAbī Alfatḥ ʿUtmān ibn Ğinnī*. Beirut: Matābīʿ dār algalam.
- Farrağ, 'Abdassitār Aḥmad (ed.). 1968. *Ṭabaqāt aššuʿarāʾ*. Cairo: Dār almaʿarif.

Fleischer, Ezra. 1980. 'Contributions hébraïques à une meilleure compréhension de quelques aspects de la poésie européenne du haut moyen age'. Settimane di Studio del Centro Italiano di Studi sull'Alto Medio Evo 26: 815–66.

—. 1988. 'קדמוניות שירתנו בספרד: עיון בשירים של רבי מנחם בן'. Asufot 2: 227–269. Reedited in Ezra Fleischer. 2010. Hebrew Poetry in Spain and Communities under its Influence. Edited by Shulamit Elizur and Tova Beeri, I:33–46. Jerusalem: Ben-Zvi Institute and Hebrew University of Jerusalem.

Frolov, Dimitry. 2000. Classical Arabic Verse: History and Theory of 'Arūd. Leiden, Boston, Köln: Brill.

Ghazi, Sayyid. 1979. Fi usūl attawšīh. Alexandria: Dār alma'ārif.

Halevi, Judah—see Brody 1894.

Hanagid, Samuel—see Jarden 1982; 1992; Sáenz-Badillos and Targarona 1988; 1998.

Ḥatīb Attibrīzī—see 'Abdallāh 1966.

Iamblichus—see Taylor, Thomas 2020.

Ibn 'Abdrabbihi—see Amīn et al. 1948.

Ibn Almu^ctazz—see Farrağ 1968.

Ibn Altabban, Levi—see Pagis 1967.

Ibn Bassām, Abīlḥasan 'Alī—see 'Abbās 1978.

Ibn Ezra, Moses—see Brody 1935.

Ibn Gabirol, Solomon—see Brody and Schirmann 1974; Jarden 1975; 1984.

Ibn Ğanāḥ, Abū l-Walīd Marwān—see Alahmad Alkhalaf and Martínez Delgado 2018.

Ibn Činnī, 'Abī Alfath 'Utmān—see Farhūd 1972.

Ibn Ḥallikān, Aḥmad—see ʿAbbās 1968–1972.

- Ibn Ḥayyān, Ḥayyān—see Makkī and Corriente 2001.
- Ibn Khalfun, Isaac—see Mirsky 1961.
- Ibn Quzmān Alqurṭubī—see Corriente 2013.
- Ibn Saddik, Joseph—see David 1982.
- Jarden, Dov (ed.). 1975. The Secular Poetry of Rabbi Solomon ibn Gabirol, Volume One. Jerusalem: Jarden.
- ——— (ed.). 1982. The Collected Poetry of Samuel the Prince, 993— 1056, Volume Two: The Son of Proverbs. Jerusalem: Jarden.
- ——— (ed.). 1984. The Secular Poetry of Rabbi Solomon ibn Gabirol, Volume Two. Jerusalem: Jarden.
- ——— (ed.). 1992. The Collected Poetry of Samuel the Prince, 993–1056, Volume Three: The Son of Ecclesiastes. Jerusalem: Jarden.
- Jones, William. 1777. *Poeseos asiaticae commentariorum libri sex*. Leipzig: Haeredes Weidmanni et Reichium.
- Jones, Alan. 1981–1982. 'Sunbeams from Cucumbers? An Arabist's Assessment of the State of Kharja Studies'. *La Corónica* 10: 38–53.
- Lirola Delgado, Jorge, and José Miguel Puerta Vílchez (eds). 2004–2013. *Enciclopedia de la Cultura Andalusí: Biblioteca de al-Andalus*. Almería: Fundación Ibn Tufayl de estudios árabes.
- Makkī, Maḥmūd ʿAlī, and Federico Corriente (trans). 2001. *Ibn* Ḥayyān: Crónica de los emires Alḥakam I y Abderraḥmān II entre los años 796 y 847 (Almuqtabis II-1). Zaragoza: Instituto de Estudios Islámicos y del Oriente Próximo.
- Martínez Delgado, José. 2017. Un manual judeo-árabe de métrica hebrea andalusí (Kitāb ʿarūḍ al-šiʿr al-ʿibrī) de la Genizah de

- El Cairo: Fragmentos de las colecciones Firkovich y Taylor-Schechter. Córdoba: UCO Press CNERU-CSIC.
- ——. 2020. 'The Prosodic Models of Andalusi Hebrew Metrics'. In Studies in Semitic Vocalisation and Reading Traditions, edited by Aaron D. Hornkohl and Geoffrey Khan, 617–56. Cambridge: Open Book Publishers.
- ———. Forthcoming. 'The Use of Fāṣila among Andalusi Hebrew Poets: A Proposed Scansion'. *Festschriften Prof. Joshua Blau*.
- Mirsky, Aharon. 1961. *Šire R. Yiṣḥaq ibn Kalfun*. Jersualem: Bialik Institute.
- Monroe, James T. 1985–1986. 'On Re-reading Ibn Bassām: "Lírica Románica" after the Arab Conquest'. *Revista del Instituto Egipcio de Estudios Islámicos en Madrid* 23: 121–47.
- Qimhi, Moše. 1546. מהלך שבילי הדעת. Venice: Bomberg.
- Neubauer, Adolf (ed.). 1865. מלאכת השיר. Frankfurt am Main: Brönners Druckerei.
- Pagis, Dan (ed.). 1967. *Poems of Levi ibn Altabban*. Jerusalem: Publications of the Israel Academy of Sciences and Humanities, Section of Humanities.
- Sáenz-Badillos, Ángel (ed. and trans.). 1980. *Tešubot de Dunaš ben Labrat*. Granada: Universidad de Granada.
- Sáenz-Badillos, Ángel, and Judit Targarona (eds and trans). 1988. Semuel ha-Nagid: Poemas, I—Desde el Campo de Batalla, Granada 1038–1056. Córdoba: Ediciones el Almendro.
- ——— (eds and trans). 1998. *Semuel ha-Nagid: Poemas, II—En la Corte de Granada*. Córdoba: Ediciones el Almendro.
- Sánchez Sancha, Alcaén. 1984–1985. 'Introducción exegética a la métrica tradicional árabe'. *Awraq Yadida* 7–8: 47–173.

- Schirmann, Jefim. 1954. השירה העברית בספרד ובפרובאנס. 2 vols. Jerusalem and Tel Aviv: Bialik Institute and Dvir.
- Schoeler, Gregor. 1983. 'Ibn Quzmān's Metrik'. *Bibliotheca Orientalis* 40 (3–4): 311–22.
- Sellheim, Rudolf (ed.). 1964. Die Gelehrtenbiographien des Abū Ubaidallāh al-Marzubānī in der Rezension des Ḥāfiẓ al-Yaġmūrī, Teil 1: Text. Wiesbaden: F. Steiner.
- Stern, Samuel M. 1974. *Hispano-Arabic Strophic Poetry*. Edited by Leonard P. Harvey. Oxford: Clarendon Press.
- Sobh, Mahmud. 2002. *Historia de la literatura árabe clásica*. Madrid: Cátedra.
- Taylor, Thomas (trans.). 2020. *Iamblichus' Life of Pythagoras*. Project Gutenberg Ebook. https://www.gutenberg.org/files/63300/63300-h/63300-h.htm, accessed 20 November 2022.
- Wright, William (trans. and ed.). 1995. A Grammar of Arabic Language, Translated from the German of Caspari. Cambridge: Cambridge University Press.
- Yahalom, Yosef. 2001. *Judaeo-Arabic Poetics: Fragments of a Lost Treatise by Elazar ben Jacob of Baghdad*. Jerusalem: Ben Zvi Institute.
- Yaʻqūb, Imīl. 1991. *Almuʻğam almufaṣṣal fī ʻilm alʻarūḍ walqāfiya wafunūn aššiʻr*. Beirut: Dār alkutub alʻilmīya.
- Yellin, David. 1939. 'The Metrical Forms in the Poetry of Shemu'el Hannagid'. Studies of the Research Institute for Hebrew Poetry in Jerusalem 5: 181–208.
- ——. 1940. *Introduction to the Hebrew Poetry of the Spanish Period*. Jerusalem: Hebrew University.

TRANSCRIPTION GUIDE

Arabic

No hyphen is used between the definite article and name.

Consonants

Arabic	Judaeo-Arabic	Transcription
Í	*	?*
ب	ב	b
ب ت ث ج	ת	t
ث	'n	ţ
\overline{c}	ڋ	<u>t</u> Š
7	π	ķ
'	خ	h
د	ד :	d
ذ	τ̈	₫
ر	٦	r
ر ب س ش ص ض ط ط خ خ ف ف غ غ غ غ خ ف ف ف ف ف خ ف ف خ ف ف خ ف خ ف خ ف خ ف خ خ ف ف خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ خ	1	z
س	D	S
ش	ש	š
ص	ž	Ş
ض	ž	d
ط	υ	ţ
ظ	ΰ	Ż
۶	y	4
ۼ	۲	g
ف	פ	f
ق	ק	q
	٦	k
J	5	1
م	מ	m

ن	נ	n
٥	ה	h
و	1	W
ی	•	y

^{*}Initial *alif* is not represented.

Long Vowels

Arabic	Judaeo-Arabic	Transcription
1	8	ā
و	٦	ū
ی	•	ī

Short Vowels

<i>ḍamma</i>	u
fatḥa	a
kasra	i

Hebrew

Consonants

) *C
×	, ,
a	b
ב	b
ړ	g
٦	d
ה	h
1	W
7	Z
п	ķ
υ	ţ
,	y k
⋾	k

ב	<u>k</u>
<u>コ</u> う	1
מ	m
נ	n
ס	ś
y	C
Ð	p
פ	f
ጀ	ş
ק	q
٦	r
ש	š
ת	t

^{*}Initial *alef* is not represented.

Of the *bgd kpt* set, only the fricatives *bkp* are distinguished with diacritics.

Vowels

Vowel length is only represented in the case of the simple vocalic *šěwa* 'and its compounds.

qameş, pataḥ	a
șere, segol	e
ḥireq	i
<u></u> ḥolem	0
šureq, qibbuṣ	u
vocalic <i>šĕwa</i> '	ĕ
ḥaṭef pataḥ	ă
ḥaṭef segol	ĕ
ḥaṭef qameṣ	ŏ

GLOSSARY

- 'aḍb: the first letter of the watid is eliminated in the foot מַפַאעלַתָן.
- 'ağz: last hemistich of the classical verse, traditionally known as soger in Hebrew.
- 'aql: the fifth consonant of the foot is eliminated when it is vocalised.
- aqra': 'bald'—a muwaššah is 'bald' when lacks a prelude (matla'). 'aqs: qasm + kaff.
- a'raǧ: 'lame'—one *qufl* segment of the *muwaššaḥ* is double, while the other is single.
- 'arūḍ: 1. the science that distinguishes good verses from bad, and identifies what modifications and irregularities affect them.

 2. the last foot of the first hemistich (ṣadr) in a classical verse.
- 'aṣb: the vocalised fifth consonant of the foot remains quiescent.
- baḥr (pl. buḥūr): metres ('seas'), the specific measures to which a poet conforms his creation. The classical system attributes the following 15 metres to Alḥalīl: ṭawīl, madīd, basīṭ, wāfir, kāmil, hazaǧ, raǧaz, ramal, sarīʿ, munsariḥ, ḥafīf, muḍāriʿ, muqtaḍab, muǧtaṭ, and mutaqārib.
- basīt: classical metre consisting of מֶסְתַפְּעַלָן פַאּעַלָן $\times 2$ in each hemistich.
- batr: at the end of the foot, the sabab hafif is eliminated (hadf), then the final quiescent consonant is eliminated, and the final vocalised consonant is left quiescent (qat).
- bayt (pl. abyāt): verse, or sequence of feet closing with a rhyme that must be repeated throughout the entire composition.

daff annafūs: variant of mutadārak consisting of פַּאטָל × 4 in each hemistich, also known in Arabic as fiṭr almīzāb, muḥdaṭ, muḥtaraʿ, qarīb mutadārif, or šaqīq, and in Hebrew as mišqal hatěnuʿot.

daḥīl: vocalised letter placed between ta'sīs and rawā.

darb: last foot of the last hemistich ('ağz) in a classical verse.

dawr: 'round'—the first section of a muwaššah verse.

delet: şadr.

dīwān: collection of poetry by a particular writer.

 $d\bar{u}$ bayit: innovated metre consisting of פַּאַעָלן מָתַפַּאַעָלן פָאַעָל.

fāṣila ṣuġrā: sequence of three vocalised letters followed by a quiescent.

fāṣila kubrā: sequence of four vocalised letters followed by a quiescent.

fițr almīzāb: daff annafūs.

ğamm: ʿaḍb + ʿaql.

ġarīb: muta^{››}id.

ġuṣn (pl. aġṣān): segments of the muwaššaḥ rounds (dawr), which have a variable rhyme throughout the composition.

 $\check{g}uz^{\flat}$ (pl. $a\check{g}z\bar{a}^{\flat}$): 1. metrical feet. 2. segments of a *muwaššaḥ* verse (both $\dot{g}usn$ and simt).

habb: variant of mutadārak consisting of פַּעָלָן ×4 in each hemistich.

habl: habn + tayy.

habn: the second consonant of the foot is eliminated when it is quiescent.

ḥadd: the *watid mağmū* c is eliminated from the end of the foot.

<code>ḥadf</code>: the sabab <code>ḥafif</code> is eliminated at the end of the foot.

Glossary 157

hadw: the vowel that precedes ridf.

hafif: classical metre consisting of פַאעלָאתָן מָסְתַפְּע לָן פַאעלָאתָן אַ imes 1 in each hemistich.

harğa (pl. harağāt): a final refrain that closed and governed the structure of the muwaššaḥ, which can be found in dialectal Arabic, classical Arabic, Hebrew, or Romance.

harb: harm + kaff.

harm: the first letter of the first foot is eliminated from each hemistich.

haśw: the 'filling feet' that precede the 'arūḍ and ḍarb in a classical verse.

 $hazaoldsymbol{g}$: classical metre consisting of מַפַאּעִילָן imes 3 per hemistich.

hazl: idmār + tayy.

hazm: one letter—and in some cases even two—are added to the beginning of the verse.

 $hur\bar{u}\check{g}$: a vocalised lengthening letter that follows a vocalised he° waşl.

idmār: the second vocalised consonant of the foot remains quiescent.

iǧāza: *rawā* is replaced by a corresponding consonant in the alphabet.

 $ikf\bar{a}$: $raw\bar{a}$ is replaced by a consonant with the same articulation point.

'ilāl: the feet that occupy the position corresponding to the 'arūḍ and ḍarb undergo specific modifications, which must be preserved throughout the entire poem.

 $iq^{c}\bar{a}d$: in one part of the qasida, one $^{c}ar\bar{u}d$ is used, and in another part, a different $^{c}ar\bar{u}d$ from the same metre (only occurs in the $k\bar{a}mil$ metre).

 $iqw\bar{a}$: a $raw\bar{a}$ vowel ($ma\check{g}r\bar{a}$) that alternates between /u/ and /i/ in the same qasida is changed.

išbā': the vowel of daḥīl.

 $i\bar{s}r\bar{a}f$: a $raw\bar{a}$ vowel $(ma\check{g}r\bar{a})$ that alternates between /a/ and /u/ in the same qasida is changed.

 $it\bar{a}$: the word that carries the rhyme is repeated, retaining its form and meaning, throughout the *qasida*.

kāmil: classical metre consisting of מָתַפַּאעָלָן × 3 per hemistich.

kaff: the seventh consonant of the foot is eliminated when it is quiescent.

kašf: the seventh vocalised consonant of the foot is eliminated.

madīd: classical metre consisting of פַאעלַאתָן פַאעלָן ×2 in each hemistich.

mafrūq: infixes are added to the verses of a muwaššaḥ as metrical extensions.

maǧrā: the vowel of rawā.

 $ma\check{g}z\bar{u}$: a verse that eliminates the final foot from both hemistichs.

 $makb\bar{u}l$: when the darb in $ra\check{g}az$ metre accepts the habn modification.

 $manh\bar{u}k$: a verse that eliminates four feet and preserves only two, or four, depending on the metre.

mar'ūs: prefixes are added to the verses of a *muwaššaḥ* as metrical extensions.

mašṭūr: a verse that eliminates a complete hemistich.

Glossary 159

maṭlaʿ: prelude of a complete (tāmm) muwaššaḥ.

ma'utalaf: second metrical circle or sphere, which includes the classical wāfir and kāmil metres and the innovated mutawafir metre.

mišqal Dunaš: mustatīl.

mišqal hatěnu ot: daff annafūs.

mu'āraḍa: literary device consisting of sending a composition to another writer, who had to reproduce the metre and rhyme of the original composition in his response; in the case of a muwaššaḥ, the recipient had to use the same ḥarǧa.

muḍaffar: two stichs of a muwaššaḥ with at least one internal rhyme.

 $mud\bar{a}ri^c$: classical metre consisting of מַפַּאעִילָן פַאע לַאַתָּן מַפַּאעִילָן בּאַע $\times 1$ in each hemistich.

mudawwar: a verse that consists of a single foot.

mudayyal: suffixes are added to the verses of a muwaššaḥ as metrical extensions.

muḍmar: all the feet of kāmil metre are modified with iḍmār; in this case, the original form of the foot (מֻתַפַּאִעָלִן) must appear in the poem at least once, so that the metre is not confused with raǧaz.

mufrad: two stichs of a muwaššaḥ with a single final rhyme.

muǧannaḥ: both prefixes and infixes are added to the verses of a muwaššah as metrical extensions.

muğarrad: 'stripped'—the verses of a muwaššaḥ conform to the metre chosen by the poet, without metrical extensions.

muğtalab: third metrical circle or sphere, which includes the classical *hazağ*, *rağaz*, and *ramal* metres.

muǧtatֵ: classical metre consisting of מֶסְתַפְּעָ לָן פַאעִלָּאתָן אַ אַסְתַפְּעָ לַן פַאעָלָאתָן יו each hemistich. $\times 1$

muhalla: darb and arud are both modified by habn and qat in a magzu verse of the basit metre.

muhammas: the verse is divided into five segments.

muḥdaṭ: daff annafūs.

muhmal: metrical forms innovated after Alhalīl.

muḥtalaf: first metrical circle or sphere, which includes the classical tawīl, madīd, and basīṭ metres and the innovated mustatīl and mumtadd metres.

muḥtara: daff annafūs.

mumtadd: innovated metre consisting of פָּאעֶלָא פָּא אַלָן פַּאעָלָא אַן $\times 2$ in each hemistich.

munsarid: innovated metre consisting of מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן מַפַּאעִילָן מַפַּאעילָן מַפַּאעילָן מַפַּאעילָן מַפַּאעילָן מַפַּאעילָן מַפּאעילָן מַיּלָּעילָן מַפּאעילָן מַנּילָן מַפּאעילָן מַפּאעילָן מַפּאעילָן מַפּאעילָן מַפּאעילָן מַנּילָן מַפּאעילָן מַפּאעילָן מַפּאעילָן מַפּאעילָן מַפּאעילָן מַיּאעילָן מַפּאעילָן מַנּאעילָן מַנּאעילָן מַנּאעילָן מַנּאעילָן מַנּאעילָן מַפּאעילָן מַנּאעילָן מַנּאינילָן מַנּאעילָן מַנּאעילָן מַנּאעילָן מַנּאעילָן מַנּאעילָן מַנּאעילָן מַנּאעילָן מַנּאעילָן מַיּעלּעילָן מַיּעלּעילָן מַיּעלּעילָן מַיּעלּעלָן מַיּעלּעלָּעילָן מַיּעלָּעילָן מַיּעלָן מַיּעלָּעילָן מַיּעלָן מַיּעלּעילָן מַיּעלּעלָן מַיּעלּעלָּעילָן מַיּעלּעילָן מַיּעלָּעילָן מַיּעלּעלָּעילָן מַיּעלּעילָן מַיּעלּעלָן מַיּעלּעלָּעילָן מַיּעלּעילָן מַיּעלָּעילָן מַיּעלּעלָּעילָן מַיּעלּעלָּעילָן מַיּעלָּעילָן מַיּעלָּעילָן מַיּעלָּעילָן מַיּעלָּעילָן מַיּעלּעילָן מַיּעלָּעילָן מַיּעלָּעילָן מַיּעלָּעילָּעילָן מַיּעּילָּעלָן מַיּעלָּעלָּעילָּ

munsariḥ: classical metre consisting of מֶּסְתַפְּעָלָן מַפְּעָולַאּהָ מֶסְתַפְּעָלָן מַפְּעָלן מַפְּעָלן מַפְעָלן מַפְעָלן מַפְעָלן מַפְעָלן יוֹ א א 1 in each hemistich.

muqayyada: rhyme with quiescent rawā.

 $muqayyada \ mu^{3}asasa$: quiescent $raw\bar{a}$ that repeats $alef \ ta^{3}s\bar{s}s$ throughout the composition.

muqayyada muğarrada: 'naked'—quiescent rawā that does not repeat either ta'sīs or ridf.

 $muqayyada\ muradafa$: quiescent $raw\bar{a}$ that repeats the consonant ridf throughout the composition.

muqtaḍab: classical metre consisting of מַפְּעָלָן מֶסְתַפְּעָלָן מֶסְתַפְּעָלָן אַסְתַפְּעָלָן איז א מַפְּעָלָן איז א 1 in each hemistich.

murabba: the verse is divided into four segments.

Glossary 161

muraṣṣa': all the segments of a muwaššaḥ verse have internal rhymes.

musabba^c: the verse is divided into seven segments.

musaddas: the verse is divided into six segments.

mušākil: muṭṭarid.

musammat: use of internal rhymes within the verse but maintaining the final rhyme throughout the poem.

mušaṭṭar: the segments of a muwaššaḥ (ġuṣn or simṭ) have one stich.

musta mal: metrical forms codified by Alhalīl.

muštabah: fourth metrical circle or sphere, which includes the classical sarī^c, munsariḥ, ḥafīf, muḍāri^c, muqtaḍab, and muǧtat metres, and the innovated muta²²id, munsarid, and muṭṭarid metres.

muštabih: composition where it is difficult to identify the metre.

mustaṭīl: innovated metre consisting of מַפַּאטִילָן פַּטָולָן × 2 in each hemistich, which can be called mišqal Dunaš in Hebrew.

mutadārak: innovated metre consisting of פַאּעַלָּן ×4 in each hemistich.

muta[›]id: innovated metre consisting of לָן פַאעָלַאתָן מָסְתַפְּע ×1 in each hemistich, also known as ġarīb.

muṭallaṭ: the verse is divided into three segments.

mu^ctamad: mutawafir.

mutamman: the verse is divided into eight segments.

mutaqārib: classical metre consisting of פַּטָּוּלָן ×4 in each hemistich.

mutawafir: innovated metre consisting of פַאעלָאתָד ×3 per hemistich, also known as muʿtamad.

- mutawāfit: ġuṣn and qufl are symmetrical in the syllabic computation, i.e., both single or both double, as opposed to $a^c ra\check{g}$. mutlaga: rhyme with vocalised $raw\bar{a}$.
- $muțlaqa mu^{3}asasa$: vocalised $raw\bar{a}$ and $alef ta^{3}s\bar{s}$ repeats throughout the composition; can be closed by he^{3} .
- muṭlaqa muǯarrada: 'naked'—vocalised rawā that does not repeat either taʾsīs or ridf.
- muṭlaqa muradafa: vocalised $raw\bar{a}$ and ridf repeats throughout the composition; can be closed by he^3 .
- *muttafaq*: fifth metrical circle or sphere, which only includes the classical *mutaqārib* metre and the innovated *mutadārak* metre.
- muwaff \bar{a} : the first two hemistichs of the poem rhyme, but without the 'ar \bar{u} d adopting the form of the darb.
- muwaššaḥ (pl. muwaššaḥāt): literary genre originating in Alandalus; these poems are generally made up of five strophes or verses written in classical Arabic, the last of which finishes with the harǧa.
- muzdawiğ: the segments of a muwaššaḥ (ġuṣn or simṭ) have two stichs.
- $muzd\bar{u}$ ge: in ragaz metre, the poet makes the ' $ar\bar{u}$ de and darb in each verse rhyme independently.

naffād: the vowel of a he^3 waṣl that follows $raw\bar{a}$.

nags: 'asb + kaff.

nutfa: a composition that consists of two verses.

pizmon: qufl.

Glossary 163

qabd: the fifth consonant of the foot is eliminated when it is quiescent.

qarīb: munsarid.

qarīb mutadārif: daff annafūs.

qasida: any composition that consists of more than seven verses.

qaşm: `adb + `aşb.

qaṣr: in a foot ending in *sabab*, the final quiescent consonant is eliminated, and the vocalised consonant that precedes it is left quiescent.

qat: in a foot ending in *watid*, the final quiescent consonant is eliminated, and the vocalised consonant that precedes it is left quiescent.

qatf: the *sabab ḥafīf* and the preceding vowel are eliminated at the end of the foot.

qifāya: rhyme, or group of consonants and vowels that closes a verse.

qiṭʿa: a short composition consisting of between three and six verses.

qufl (pl. aqfāl): 'refrain'—the last section of a muwaššaḥ verse.

rağaz: classical metre consisting of מֶּסְתַבְּעָלָן א א 3 per hemistich.

ramal: classical metre consisting of פַאּעלַאּתָן × 3 per hemistich.

ras: the vowel that precedes alef ta'sīs.

rawā: the letter that ends the verse and repeats throughout the composition.

ridf: lengthening or weak letter that precedes rawā.

sabab ḥafīf: sequence of two letters, the first vocalised and the second quiescent, traditionally known as tenua in Hebrew. sabab tagīl: sequence of two vocalised letters.

sādiğ: all the segments of a muwaššaḥ verse have the same rhyme.

ṣadr: first hemistich of the classical verse, traditionally known as delet in Hebrew.

šakl: habn + kaff.

salisa: innovated metre consisting of פַאעַלָאתָן מֻסְתַפְּעָלָן.

salm: the watid mafrūq is eliminated from the end of the foot.

sammaţāt: see musammaţ.

šaqīq: daff annafūs.

šatr/šitr: the first letter of the first foot is eliminated from each hemistich, where this first foot is מַפַּאּעִילָן and has already been affected by qabd ($\rightarrow c$).

simṭ (pl. asmāṭ): segments of the muwaššaḥ refrains (qufl), which preserve their rhyme throughout the composition.

sinād alḥadw: the vowel that precedes *ridf* changes; the change can be between /a/ and /i/ (iqwā') or between /a/ and /u/ (iṣrāf).

 $sin\bar{a}d$ ališ $b\bar{a}$: the vowel of the consonant $dah\bar{i}l$ changes throughout the composition.

sinād arridf: one verse has lengthening before the rhyme (ridf) and the following one does not.

sinād atta'sīs: one verse has alef ta'sīs and the following one does not.

sinād attawǧīh: vocalisation of quiescent rawā (muqayyada).

soger: ʿaǧz.

 $ta^3s\bar{s}s$: a quiescent alef separated from $raw\bar{a}$ by a vocalised letter.

Glossary 165

taḍmīn: the rhyme connects syntactically with the first stich of the following verse.

tadyīl: a quiescent consonant is added to the end of a foot that ends with watid.

taḥrīd: in one part of the qasida, one ḍarb is used, and in another part, a different ḍarb from the same metre.

talm: the first letter of the first foot פַּשִּלֹן in mutaqārib metre is eliminated from each hemistich.

tāmm: 1. a verse that preserves all its full feet. 2. a muwaššaḥ with prelude (maṭla¹).

tarfil: two consonants, one vocalised and one quiescent, are added to the end of a foot that ends with watid.

tarm: harm + qabd.

taš'īt: the first letter of the watid is eliminated.

tasbīġ: a quiescent consonant is added to the end of a foot that ends with sabab.

taṣrī': 'arūḍ and ḍarb rhyme, sharing the same rhyme and foot type, in both hemistichs at the beginning of the poem; later, the metre adopts the expected form, beginning with the second or third verse.

tawǧīh: the vowel that precedes rawā when it is quiescent.

tawil: classical metre consisting of פַּטָוּלָן מַפַּאַעִילָן אַפַאָעילָן imes 2 in each hemistich.

tayy: the fourth consonant of the foot is eliminated when it is quiescent.

tĕnuʿa: sabab ḥafīf.

wāfī: a verse that preserves all its feet with modifications.

wāfir: classical metre consisting of מְפַאַעַלַהָן $\times 3$ per hemistich.

waqf: the seventh vocalised consonant of the foot is left quiescent.

waqs: the second vocalised consonant of the foot is eliminated.

wasīț: mustațīl.

wa;l: a lengthening letter that follows $raw\bar{a}$, by which its vowel is lengthened.

watid $mafr\bar{u}q$: sequence of three letters, two vocalised separated by one quiescent.

watid $ma\S{m}\bar{u}^c$: sequence of three letters, two vocalised and one quiescent, traditionally known as yated in Hebrew.

wazn (pl. $awz\bar{a}n$): measures or variants of the metres resulting from the application of modifications (' $il\bar{a}l$).

yated: watid mağmū^c.

yatīm: a composition that consists of an isolated verse.

ziḥāf: modifications to the filling (hašw) feet.

SCANNED VERSES (ALPHABETICAL ORDER)

אַבְקַת בְּשָׁמִים מַעֲשֵׂה רוֹקַת אוֹ מִפְּאַת אָח מָר דְּרוֹר נוֹפֵּחַ 🕺 אֲדוֹנֵי קְהָלוֹת וְאַדְנֵי תָהָלוֹת מְפִיצִים תְּהָלוֹת לְכָל אוֹר מְבִישִׁים אַדְרשׁ יִדִידִים נוֹלְדוּ עָמִי בְדוֹר אַחַד וְאֵינַם אֲהַלֵּל אֲשֶׁר אֵין לוֹ דְמוּת וּתְמוּנָה אָחוּס בְּנֹד דּוֹדִי וְאוֹכִיחוֹ בְשׁוּבוֹ אַהֲבָה מְסֻתֶּרֶת וְתוֹכַחַת חֲשׁוּפָה אָחַגּן וִיקשֶׁה וְאֹהַב וְיִשְׂנָא וְאַעַן אֱמֶת בּוֹ וְשָׁוְא יַעֲנֶה בִּי אַחַר גָּלוֹת סוֹד מַה אַטָמִין כּוֹס מִשְּׁמֹאל דּוֹד מִיַמִין אִישׁ רִיב חֲדַל בַּדְּ לֹא אַאֲמִין רַק אַשְּׁמָאִילָה אָם תִּימִין אָם אַתְּ רְגִיל שִּׁמְחָה וְגִיל עֵדֶן וְגַלְעָד רְאֵה נָגְדִּי לֹא אֶאֱבַל בְּיוֹם אֲבָל בְּטוֹב אֲבַל כָּל יְמֵי חֶלְדִי אַחֲבִי בְלוֹתָהּ הָיְתָה עֶדְנָה לְאֵם פֵּרוּד וְיַלְבִי תַאֲנָה יֶעְנָבוּ אַיֵּה כְּבוֹד הָאֵל וּמוֹרָאוֹ כִּי אָם בְּיַד אַהֲרֹן מְקֹרָאוֹ אַיד יְכַבֶּה מֵי דְּמָעַי שְׁבִיבִי אֵידְ וְעֵינֵי הַצְּבִי נִלְחֲמוּ בִי אֵידְ תִּשְׁמְעוּ קוֹלָם בְּגִנַּת אֱגוֹז הוֹלֵדְ וְלֹא תִשְׁתוּ וְלֹא תֶחֶדוּ אֵיכָה אֲכַס מִמְּדְ חֶטְאִי וְהֵן עָרוּדְ שְׁאוֹל אַף זְבוּל גַגִּדְּ אָבֵן מְיֻדָּעִי זְנַחְתַּנִי מְאֹד עַד כִּי קְרָאתִידְּ אֲבִי זְנוֹחַ אַל תָאֱמַן לִבִּי בְּאַנְשֵׁי הַזְּמָן אַחַר בְּגֹד רֵעַ חֲשַׁבְתִּיו נֶאֱמָן אַל תֶּאֶנַף בִּי צָבִי עַד כַּלֵה הַפְּלֵא רְצוֹנְדְּ יְדִידִי הַפְּלֵא וּנְשַׁק יְדִידְדְּ וְחֶפְצוֹ מַלֵּא אִם יֵשׁ בִּנַפִשָּׁךְ חֵיוֹת חַיֵּינִי אוֹ חֵפִּצְךְּ לַהַרֹג הָרְגֵנִי אַלַיכֵם אֵמוּנִים בָּחֵיק הָאֵמוּנִים מְתֵי רַעֵיוֹנִים כִּבָרָק לְטוּשִׁים אָם אָהֶלֵי דוֹדִי בְּנַפְשִׁי צָעֲנוּ אֵיכָה בְתוֹחַלְתִּי בְעִירָם טְעֲנוּ אָם סָגַר אֵל שַעֵרִי פִּלּוּל שַעֵרִי דִמְעָה לֹא נִנְעָלוּ ּ אָם תַּעֲרִים אַל תֵּט מְאֹד כִּי אָם לְדַעַת תַּאֲוָתְדּ אָם תּפִגִּשַׁדְ תִּלָאָה תַּשֵׂם בִּלְבַּדְ כִּוְיָה אָמַר לִבָבִי הַכִּי עַל רצוֹן אֵל נִבְרָא וְלֹא עַל רצוֹנוֹ וְהוֹדָה אָנוֹשׁ יִרְאֶה בְעֵין לְבּוֹ אֱמוּנָה בְּלִי יֹלְדָיו וְהִשִּׁיג מַאֲוֹיֶוּ
אָנְא פְנוֹתֵדְּ אַתְּ וְהַיּוֹם מְאֹד פָּנָה וְתֵבֵל רְאִי לוּלֵא אוֹרֵדְ כְּמוֹ עֵיפָה
אָנָא פְנוֹתֵדְּ אַתְּ וְיָדִיב לְבָבָדְ בְּעִינִיו כְּעֵינִידְ לְבָבִי מְדִיבוֹת
אָרְאָה לְדְּ הָבֶר בְּשֶׁמֶשׁ זְהֵרוֹ וִיקָר בְּרָקִיעַ יְהִלוֹ סַהְרוֹ
אָרְאָה לְדְּ הָלִוּתִי בְּעָנְיִי וְדַלּוּתִי וְהִנְנִי אֱיָלוּתִי מְגַלֶּה לְדְּ רִיבִי
אֵשׁ אָהָבִים נִשְּׁקָה בִּי וְאֵידְ אֶתְאַפְּקָה
אֵשׁ גְדוּדִים לְנוּד יְדִידִים עֲצְמֵי יְאַבְּלוּ
אָשִׂנְּטָה מִדֵּי אֲדַבֵּר בָּם עֲדֵי נֶשֶׁף נְדוּדִים
אָשׁוּט כְּהֵלֶּךְ עֲלֵי גִבְעַת לְבוֹנָה וְאַדְבִּיק אֶת לְחָיַי אֱלֵי מִדְרַדְּ הַלִּיכְיְכִי
אָשׁוּט כְּהֵלֶּךְ עֲלֵי גִבְעַת לְבוֹנָה וְאַדְבִּיק אֶת לְחָיַי אֱלֵי מִדְרַדְּ הַלִּיכִיְכִי

בָּאוּ חֲרוּזִים לֹא קְרָאָם רַעְיוֹן נִקְרֹה בְפִי נִקְרוּ וְלֹא נִקְרָאוּ בָּ

בּוֹ כָל כְּאֵב נִכְחָד בּוֹ יַעֲבָר זַעֵם כִּי הוּא בְרֹאִשׁ כָּל גִּיל וְרֹן יֵחַד אָמְנָם נְדִיב הָעָם הֵיטִיב חֲרֹש אוֹתוֹ דְמוּת פַּחַד דְּבֵק אֱלֵי פַעַם גִּזְרַת בְּרוֹשׁ גָּמוּל בְּחֵיק יוּבַל אָמַר הֲכִי יוּבַל הוּא פוֹעֲלִי יָפִיק לְלֵב אָבַל עֵל הַנְּדוֹד סָבַל מְשׁוֹשׁ וְלִי

ּבְּנֵה זְמָן בּוֹגֵד וְאַל תַּאֲמִין בְּשַׂחֲקוֹ לְדְ אוֹ בְעֵת יִבְכֶּה

בְּזָכְרִי עַל מִשְׁכָּבִי זְדוֹן לִבִּי וְאַשְׁמְיו וְאָקוּמָה וְאָבוֹאָה לְבֵּית אֵלִי וַהְדֹמְיו וְאְמְרָה בְּגַשְׂאִי עַיִן בְּתַּחנוּנִים אֱלֵי שָׁמְיו נִפְּלָה־גָּא בְיַד־ייּ כִּי־רַבְּים רַחֲמָיו

בַּחֲזוֹתִי בְּנֵי יְעֵנִים מְעוֹנִים יְחַבְּלוּ

הַבֶּמה חַכֵּה חַבֶּה וְאָט יִתְמַהְמַהּ חַכָּה בְּטוֹב בְּטוֹב אֲשֶׁר יָמִיר זְמָן רָע בְּטוֹב בְּטוֹב

בְּיַד אֵל אַתָּה אָנָה תִפְנֶה וְאֵין לְדְּ לִבְרֹחַ מִדִּינְיו

בְּכֹחַ חַכְמוֹתָיו וּמָעוֹז עָרְמוֹתָיו וְרֵב תַּחְבְּלְתָיו בְּחָלָק מַאֲמָרִים

בְּכָל לֵב אֲהָבִים לָךְ וְלִבֵּדְ כְּמוֹ צְרוֹר וְכָל פֶּה יְדַבֵּר בְּדְ וְאַתְּ תִּתְנִי דְמִי

בְּימִי שַׂר אוֹתוֹ בָחַר אֱלֹהִים מִפָּל עַמִּים תֵּאוֹר מִשְּׂרְתוֹ שָׁבְעָה בְּאוֹר שִׁבְעַת הַיָּמִים הַּאוֹר מִשְּׁרְתוֹ שָׁבְעָה בְּאוֹר שִׁבְעַת הַיָּמִים הַבְּימִי שַׂר אוֹתוֹ בְּחַר אֱלְהִים מִפְּל עַמִּים חָסִיד אִם אָמֵר חָסֶד מְהַרָה אֹמֶר גְּמַר בְּדִיל אֵל בֵּיתוֹ לִהְיוֹת לְפְנָיו בֵּית עוֹלְמִים חָסִיד אִם אָמֵר חָסֶד מְהַרָּא לְה כָּל צְפּוּן לִבְּהּ בְּּךְ תִּאְיָתָה חָבְיבִי קַד יַרְחַל וַעַאדָ לַם לְּדְ גִּלְתָה לֹא כַחֲשׁׁק עָפְּרָה יוֹם דּוֹד יְדַבֵּר בְּה שָׁוְא עִנְּתָה חַבִּיבִי קַד יַרְחַל וַעַאדָ לַם לְּךְ גִּלְתָה לֹא בָד לִי אַן אֲחָמֵל אֵן אֵיש עַסָא יַעִמַל מַן קַד בְּלִי

בְּעֵת חֵשֶׁק יְעִירֵנִי אֲדַלֵּג כְּאַיָּל לַחֲזוֹת עֵינֵי כְבוּדְה

בְּקָרְאִי אֵלֶידְ שְׁמַע בִּי עַלֶּידְּ יַעֲוֹב חֵלֶדְּ יָה צוּר עֹלָמִים בִּקרֹב תִּפְלַת מִנָחָה וַאֵּנִי לִבַדִּי נִבְדָּל

בְּשֵׁם אֵל אֲשֶׁר אָמַר וְהָעֹז לְאָמְרוֹתִיו וְצָוְה בְּלִי מוֹרֶה וּמוֹרֶה לְמִצְוֹתִיו

גָּבִיר גָבּוֹר מֶלֶדְ הֶבִיאוֹ כְּהֵלֶדְ וּמַחֲזִיק בַּפֶּלֶדְ לְעָם הֵם לוֹ צָרִים גַרַשׁ מִגַלֵּה סּוֹד חֶבַרִים מִתּוֹדְ חֵבָרָה לְמֵרַחוֹק וָאֵז תַּנוּחַ גַרַשׁ מִגַלֵּה סּוֹד חַבַרִים מִתּוֹדְ חַבָּרָה

דַּבְּרוּ לוֹ עַל שְׁמִי אֶת אֲרֶשֶׁת נָאֲמִי אַל דֲמִי לְדְּ אַל דֵּמִי מִדְּוֵה לֵב רַחֲקָה אַחֲוְה שָׁנִּתְּקָה

דַּבָּרוּ נָא לְבַת מְלָכִים כְּבוּדָה הָאֱמוּנָה עֲלֵי קִצִיעוֹת וְקָדָה

דּוֹדִי אֲשֶׁר לִבִּי בְּעֵינָיו הֶחֱלִיא אֵיךְ הֶעֶבַדְתַנִי וְאַתָּה גוֹאֲלִי

דּוֹדִי יִדִיד נַפִּשִׁי אַתַּה צָרִי מַכָּאוֹב וּלְכַל חֵלִי אַתּ כֵּתְעַלָה וְכִתְרוּפַה

דַלּוּ עֵינֵי נֶגְדְּדְּ אֲדֹנָי וְאֶת תַּחֲנוּנֵי שֵׁי אָשִׁיבָה אֶחֲרֵד לְעִתַּי וְאֶרְנֵּז תַּחְתַּי וְקוֹל בֶּן אֲמְתַּי לְּדְּ אַקְרִיבָה בְּזְכְרִי יָם סוּף אֲשֶׁר לֹא יָסוּף עֶרֵב וְכְסוּף שִׁיר אֵיטִיבָה וְנוֹרְאוֹת יַרְדֵּן בְּם אֶתְעַדֵּן וּכְמוֹ בְעֵדֶן לֵב אַרְחִיבָה לְמַמְתִּיק מְרָה וְהוֹפֵּדְ לְעֶזְרָה יוֹם אַף וְעֶבְּרָה וְיוֹם מֵי אֶתְעַדֵּן וּכְמוֹ בְּעֵדֶן לֵב אַרְחִיבָה לְמַמְתִּיק מְרָה וְהוֹפֵּךְ לְעֶזְרָה יוֹם אַף וְעֶבְרָה וְיוֹם מֵי מְרִיבָה וְהוֹפֵּךְ לְעֶזְרָה וֹם אַדְמְתוֹ מִחַמְּתוֹ וּמִנְּשְׁמְתוֹ מְּרִיבָה וְבִּייִם עָזִּים נְתִיבָה חִם אַדְמְתוֹ מַחַמְּתוֹ וּמִנְּשְׁמְתוֹ יִבּוֹ לָאֵל שְׁמִיִם נוֹתֵן בְּמַיִם עַזִּים נְתִיבָה חֹם אַדְמְתוֹ מַחַמְּתוֹ וֹמִנְּשְמְתוֹ יִבּוֹן לִב אַרְרָה אָנָר מֵרִיכְה אָנֵה אֲלָדְ מֵרוּתֶךְ וְאָנָה אֵלֶדְ מֵרוּתָךְ וְאָנָה מִפְּנֵידְ אֶבְרָח:

דֶּמַע יַשְּׂחֶה אֶת מִשְּׁבָּבִי הִפְּלָא לִמְאֹד אֶת מַכְאוֹבִי וּלְנוֹד יִצְחָק רַב וּלְבָבִי קִירוֹתִיו תּוּגוֹת תִּקְרֵינָה וְתָבֹאנָה אֶל קַרְבֶּינָה

דְּעֶה לִבִּי חָכְמָה וּבִינָה וּמְזִמָּה נְצֹר דַּרְבֵי עָרְמָה שְׁמַע הַמּוּסָרִים

רָאֵל גִּדְל עֹז הְמִים הְבוּנָה מֵאֵין דְּמוּת לוֹ וְלֹא תְמוּנָה מֵחֲקֹר פְּלָאִיו וְהַתְּכוּנָה חַרְמֵי חַרָשִׁים מַחַרִישִׁים וּנְבוֹן לְחָשִׁים

הָאָרֶץ כַּלְּם נֶגְדוֹ בְּקוֹל רָנָה יִצְהָלוּ וּנְזִירֵי עוֹלֶם מִגִּיל נְזִירוּתָם יִגְעָלוּ וּכְסֹבְאִים קוֹלֶם יִשָּׁאוּ וְעַל שָׁכֹּר יִשְׁאֵלוּ סִכְרַאן יֵא עַיַּאר וַאִין אֵלשַרִיק לִי דַאר אֵלְכַּמַאר

הָבָה אֲכַבֶּה אֵשׁ כֹּסֶף בִּי נִשְּׂקָה בִּגְלַל יוֹסֵף נִכְבָּד לְכָל מַחְמְד אֹסֵף אֶדֶר יְקָר וּצְרוֹר בָּסֶף בּוֹר בַּעֲלִיל צָרוּף פְּּלִיל צֶדֶק בְּלִיל כֹּל מְתֵי חֶלְדִּי זַדְּ מַעֲלָל אֶשָּׁא שְׁלַל רֹן מַהְלָל לוֹ יִמֵי חֶלְדִּי

הָהּ אִישׁ חֲמֻדוֹת בְּעָפָר נֶעְצַר אַחְרֵי אֲשֶׁר הַמְּאֹרוֹת עָצַר חָדְלוּ חֲסָדִים כְּאִלּוּ אָצַר גָּשֶׁם נְדָבוֹת וְלֹא נָזֹלוּ לִרְאוֹת מְאוֹרָיו וְלֹא יָהֵלּוּ הוּא יִצְחָק הַשָּׂר אַגָּן אֲשֶׁר מֶזֶג לֹא יֶחְסַר אַדְּ מְזֵג מוּסַר הַשְּׁבֵּל לְחַיּוֹת בּוֹ כָּל בְּשְׂר הַהוּא שֶׁנִּמְסַר לְאֵל לְבַדּוֹ לִהְיוֹת טִפְּסָר וּבְחַרְבּוֹ זָמַר כָּל זֵד עֲלֵי עַמּוֹ יִתְאַמְּר הוֹדוֹ יְתַנֶּה הֲמוֹן שְּׂרָפִים כָּלָם לְמֵאוֹת וְלַאֲלְפִים הַנָּאֱמְנִים וְלֹא חֲנֵפִים כִּי לֹא יְגַעִים כָּאַנָשִׁים הַנָּחֵלָשִׁים

> הַיְּדִידִים יִשְׁתְּיוּז לָדְּ מִקְצֵה כוֹס לְקָצֵהוּ וְאַתָּה תֶּחֶצֶה הַיָּה לְבָבִי סִחַרִחַר מֵרב בְּאֵבִי וְאוֹנִי

הָיִרְצֶה יְדִידִי וְהוּא יַחֲשֹׁב אֶת רְצוֹנִי כְּקִצְפִּי וְטוּבִי כְּחוֹבִי

הָלֹא נִפְּלָאת עֲלֵיכֶם הַשְּׁחוֹרָה אֲשֶׁר הִיוּ שְׁחֹרִים לְהּ לְבָנִים בלו בניני בבמובו בלו במו בניולמו בבנים לנובבב בניולי

הַלֹא תַעֲנֵנִי בַּהָמוֹתִי בְּלִי דֵמִי בְּשֶׁלְמִי הַבעוֹתְ לְעַבְדֶּהְ בְּשֶׁלְמִי

הַלְּבָבוֹת נִתְּקוּ יִזְעֲקוּ יִתְחַבְּקוּ וְלְבָבִי דְחֲקוּ לַחֲבֹק נִתְחַבְּקָה נִדְבְּקָה נִתְנַשְּקָה הַלָּעַד אֵנִי שׁוֹכֵן בִאֹהֵל כִמוֹ עַרָב וְתַחַת יִרִיעָה כָּל יִמוֹתֵי מִדוֹרִי

הָמוּ גַּלִּים בְּרוּץ גַּלְגַלִּים וְעָבִים וְקַלִּים עַל פְּנֵי הַיָּם קְדְרוּ שָׁמְיו יֶחְמְרוּ מֵימִיו וְעָלוּ תְהוֹמְיו וְנְשְׂאוּ דְכְיָם וְסִיר יַרְתִּיח וְקוֹל יַצְרִיח וְאֵין מַשְׁבִּיח לַהֲמוֹן קְשְׁיָם וְרְפוּ חֲזָקִים נֶחְלְקוּ אֲפִיקִים חֶצְיָם עֲמְקִים וְהָרִים חֶצְיָם הָאֲנִי חוֹלָה יֹרְדָה וְעוֹלָה וְעַיִן תּוֹלָה לְחֹבְלִים אַיָּם וְלִבִּי מַחְשֶׁה אֲקַנֶּה לְמַמְשֶׁה כְּעַל יַד מֹשֶׁה אַהַרֹן וּמִרְיָם אֶקְרָא אֲדֹנְי אִירָא עֵוֹנְי כָּן תַּחָנוּנַי יִהִיוּ טֹרַח אָנֵה אֲלֵדְּ מֵרוּחֶדּ וְאָנָה מִפְּנֵּיִד אֶבְרָח:

> הֵז לְבָבִי סָר וְנִמְהַר אַחָרֵימוֹ כִּי מְנַהֵג בָּם לְהַכְעִיס מִהְרָמוֹ הִנֵּה אֲדַבֵּר לוֹ שְׁתַּיִם וְלֹא אוֹסִיף אוּלֵי יְשִׁיבֵנִי עֲלֵיהֶם בְּמוֹ אַחַת הִנָּה בְּנוֹת עָגוּר אֲשֶׁר נוֹעֲדוּ שָׁרוֹת עֲלֵי פֹארוֹת וְלֹא לֻמְדוּ

הָסֵר לְבָבִי תַּאֲוָתָדְּ כִּי עוֹד אֲמַלֵּא שֶׁאֱלְתָדְ

הָעֵט בְּחֵץ קּלְקַל בָּנָיו בְּפִיו יֶאָטַר בִּּי מוְשְׁלִים מֵשִּׁים בְּכַף מִשְׁקָל מִלִּין לְדָת מִשְׁטָר בּוֹ נַעֲלִים רִכְבּוֹ כְנֶשֶׁר קַל לִקְחוֹ בְּמוֹ מָטָר לַשּוֹאֲלִים גּבַהּ עֲדֵה בִגְּלַל בִּי כָלֵלָךְ מִכְלַל יֹפִי בְּלִי דֹפִי וְתִתְהַלַּל בִּי עַל גְּרוֹן מַהַלָּל שִׁמְךּ חֲלִי

הַשִּׁיב חֲמָתוֹ מִבֶּן אֲמָתוֹ וְאֶת נִשְׁמְתוֹ מִשְׁאוֹל פְּדָה וְרְצוּ מְרוֹמוֹת לַעֲשׁוֹת שְׁלוֹמוֹת בֵּין הַתְּהוֹמוֹת וְאֵין קוֹל חֲרָדָה וּמֵימֵי קִנְאָה הְפַּךְ לְחֶמְאָה וְסָרָה יִרְאָה וְנָסָה קְפְּדָה וְשָׁמְעוּ עֲגוּמִים לְמַלְאַךְ רַחֲמִים מִן הַמְּרוֹמִים קוֹל הַצְעָדָה כְּכָה יְבֻשַּׂר עָם קִץ בְּמַאְסָר וְיָד צְר וּמוּסָר עָלָיו בָּבְדָה וְסֹעְרָה עֲנִיָּה דְּמְתָה אֲנִיָּה תִּשְׁמַע שְׁנִיָּה מִזְמוֹר לְתוֹדָה צְאִי בַּבְדָה וְסֹעְרָה עֲנִיָּה דְּמְתָה אֲנִיָּה תִּשְׁמַע שְׁנִיָּה מִזְמוֹר לְתוֹדָה צְאִי בַּת אֱמוֹנֵי מֵאֹפֶל עֲנָנְי כִּי כְבוֹד יִי עַלַיִדְ זְרָח אָנֵה אֲלֵדְ מֵרוּתֶךְ וְאָנְה מִפְּנֵיךְ אֶבְרֵח:

הָתָכִין לְדְּ חִצִים שְׁנוּנִים בְּבָבוֹת עֲלֵי קַשְׁתוֹת עַפְעַף וְתוֹרֶה לְבָבוֹת

אָבֹאָה וְהֵן אִמְהּ לְנֶגְדָּהּ וְאָבִיהָ וְאָחִיהָ וְדוֹדָהּ / אָבֹאָה וְהֵן

וֶאֱהַב כְּבוֹד חָכְמָה וְאַל תָּאֱהַב כְּבוֹד אֶדֶר כְּסוּתָדְּ

וְאֹבֶר עָם שׁוֹשָׁן וּמֹר עָם אֲהָלִים אָ וְשֹׁנִין יָשָׁן וְשַׁתָה יַיִן יָשָׁן וְכֹפֶר עָם שׁוֹשָׁן וּמֹר עָם

וָאזַי עֲנִיתִיהָ אַל תֵּלְכִי אַל כִּי אוֹתוֹ בְחַיָּתֵדְ לֹא תְהְיִי צוֹפָה

ָוֶאֱמֹר פְּתַח פִּידְּ לְכָל נִגָּשׁ וְכָל אִישׁ נַעֲנֶה

וּבְנְפֹל עַלֵי עַיִן הְנוּמָה וְתַרְדֵּמָה הְעוֹפֵף שְׁנַת עֵינֵי וְתִדַּר הְנוּמָתִי

וּבֹשָׁתִּי בְתוֹכַחָתִּי וְכַמֵּת נִשְׁכַּחָתִּי בְּעָזְבִי לְמִשְׁפַחִתִּי וְאָחִי וּבֵית אָבִי

וְהֵם נֹשְׁכִים בְּשָׁנֵיהֶם וְאָכֵן יִקְרְאוּ שָׁלוֹם

וְהַשְּׁבִּיעוּם בְּאַהְבַת דַּל וְחֹלֶה כְּרֶגַע לַעֲמֹד עָלַי בְּחַסְדָּם

וְיָם מִתְרוֹצֵץ וְקָדִים יְפּוֹצֵץ אֲרָזִים וְיָפֵץ רוּחַ קְצָפִיו שְׁחָה קַרְנָם וְנִבְהַל סַרְנָם וְנִלְאָה תָרְנָם לִפְרֹשׁ כְּנָפִיו יִרְתַּח בְּלִי אֵשׁ וְלֵב מִתְיָאֵשׁ בְּעֵת הִתְבָּאֵשׁ בְּמְשׁוֹט מְנִיפִיו דַּלִים מֹשְלִיו וְנִרְפִּים סֹבְלָיו וּבֹעֲרִים חֹבְלָיו וְעוְרִים צוֹפִיו הָאֵנִי כְּשׁכּוֹר יְתַעְתַּע וְיַחְכּּר בְּלִי הוֹן יִמְכּוֹר שֹׁכְנִי כְּתַפִּיו וְזֶה לִוְיָתָן בְּעַד יָם אֵיתָן יַקְדִּישׁ כְּחָתָן לְמִשְׁתָּה אֲסוּפִיו וְיָד אָקִינוֹס תָּאֶהַב לִכְנוֹס וְאָבַד מָנוֹס וְאֶפֶס מִבְרְח אָנֵה אֻלֵּךְ מֵרוּתֵּךְ וְאָנָה מִפְּנֵיךְ אֶבְרַח: וְכִרְחֹק פְּאֵת מִזְרָח לְיַד מַעֲרֶב רְחְקוּ מְאֹד מַחְשְׁבוֹת אִישׁ מַעֲזוּז חִשְּׁבֹנוֹתִיו

וּכְרֹת בְּרִית עם אוֹהֲבֵי שֵׁכֶל וְאַל תְּפֵר בְּרִיתְדְּ

ּ וְלֹא יִדְמוּ תָּמִיד וְנוֹזְלֵיהֶם עֲלֵי לְחָיַי וְעַל פָּנֵי כְּמוֹ גֵד נִצְבוּ

וּמֵאַהַבָּתִי בָדְ שִׁירִי יִהוֹדֵךְ יַרְבֵּה דְבַר צַחוֹת לֹא לַעַגֵי שָׂפָה

וּמִי יֵדַע הַיִשְׂבַּל אוֹ הַיִסְבַּל וְאָם יִחְיֶה וְאָם יָמוּת בְּחַיִּיו

וּמְשַׁךְ הַשׁוֹטָה זְקֵנַתוֹ טוֹטָה אֲשֶׁר הָיְתָה עוֹטָה מְלוּכָה בַּגְּבָרִים

וְנֶהִי בָאִיִּים נְפוּצִים וּבְזוּיִים וּמְשָׁל בַּגוֹיִם מְנוֹד רֹאשׁ בַּלֹאֻמִים

וְעָלִית וְרָחַק מְקוֹמֵדְ עֲדֵי כִי חֲשָׁבוּדְ עֲלֵי רֹאשׁ שְׁחָקִים צְפִירָה

ַוַעֲמָלִי בְדָתְדְּ לִי מְנוּחָה אֶזְכְּרָה חַסְדְדְּ וְאֶנְשֶׁה עֲמָלִי

וּפָעַל וְעָשָׂה כֹל אֲשֶׁר אִוְּתָה נַפְשׁוֹ וְהַחֵל בְּלִי עֵזֶר וְכִלָּה פְעֻלּוֹתִיו

וּצְבִי בְּיָדוֹ כֹּס יָיִן וּבִשְׁתוֹתוֹ אֶרְאֶה דְּמוּת שֶׁמֶשׁ נֹשֵׁק לְיָרִיחַ

וּשְׁפֿדְ בְּפִי בַעַר דְּמֵי שָׁנָּיו אָם יִשְׁפּֿדְ עֲלֵי שָׁנָּיו דְמֵי תַפּוּחַ

וַתִּשְׁפְּכִי לִבֵּדְ כְּמוֹ מַיִם פְּנֵי עֶלְיוֹן וְעַד אָן מִכְּאֵב תִּשְׁתּוֹלְלִי

ּלְמַם אֲגָג לַעֲשׂוֹת שֵׁם לַעֲמְלֵק וְיָד עַל כֵּס כְּמוֹ שֵׁם חֲבֵרוֹ אֶת שְׁמוֹ מְחֲקָה זְּמָן יִקָרָא עֵדָיו רְאוֹת מַעְשֵׂי יָדִיו אֲשֶׁר הֵמָּה עֹשִׁים

תַד נוֹאֲשׁוּ הַלְּבָבוֹת מֶנוּ וְחַד בְּמַרְאֶה חֲלוֹם אֶרְאֶנוּ זֶה אֶזְכְּרָנוּ וְזֶה אֵינֶנוּ עֵינֵי עֲדֵי אַז

חוֹלַת אֲהָבִים לַיְלָה בָּכֹה תִבְכֶּה וְדִמְעָתָה עֲלֵי לֶחְיָה

לְמָרוֹם דַּלוּ אַדְ בּוֹ אֱלֹהִים לְפָנֵי נִגְלוּ

חָכְמָה אֲהָבִיו תַּבִּיעַ בַּשִׁיר מְעַנֶּה תוֹדִיעַ בַּעְבוּר יְדִידָה תַשְׁבִּיעַ צִיר שֻׁלְּחָה לוֹ מַפְּגִיעַ בַאללַה רַסוּל קָל לַלְכַלִיל כִּיף אַלֹּפַבִיל וַיִּבִית עִנְדִי כַלְף אַלְחָגַאל נַעְטִיה דַלַאל עַלַי אלנַכָּאל וַנִזִיד נַהִדִי

חָכְמָה קְרָאַתְהוּ הֵימָן מֹשֶׁה בְּכָל בֵּיתִי נָאֱמָן לְדְּ תַּעֲנוּג שָׁדִי זָמָן עִם חוּט שְׂפַת שָׁנִי כַמָּן רָקִיק בְּלִיל נֹפֶת כְּלִיל יֹפִי וְלֻלְאוֹת שְׁפַת מַדִּי הַתֵּר וְנַל שַׁד קָם כְּגַל בִּשְׁדֵי שְׁנַל חֵן וְעַשׁ דַּדִּי

חַסְדְּדְּ אֲשַׂבֵּר בְּלֵבָב מִתְגַּבֵּר וְלֹא־עוֹד אֲדַבֵּר צָעִיר אֲנִי לְיָמִים

חֲצוֹת לַיְלָה לְדְּ קָמוּ עֲבָדֶידְּ בְּמַהְלָלָם זְכוּת אָבוֹת זְכֹּר לָהֶם וְאַל תֵּפֶּן לְמַעְלָלָם קְדוֹשׁ יַעְלָב רְאֵה עָנְיָם וְאַל תַּמוֹד בְּמִפְּעָלָם וְהִנְּשֵׂא אֵל עֹשֶׂה הַשָּׁלוֹם בִּמְרוֹמִיו נִפְּּלָה־נֵּא בִיִד־יי בִּיִר בַּיִם רַחֲמָיו

חָקַר תִּבוּנָה שָּׁכַל סוֹד סְתָרֵיהָ גוֹלָה וְנִפְזֶרֵת שָׁמְה מְאֻפָּפָה

טוֹב אָהֵלוֹ מִגַּן בִּיתָן וּזְמָן בְּיָמִיו בֶּחָתָן אֵל קוֹל בְּחֵן עָלָיו נָתָן לִהְיוֹת בְּחָכְמָה יָם אֵיתָן מֵאֵין גְּבוּל אָז עַב זְבוּל תַּפְּרֶה יְבוּל כָּל עֲצֵי מִגְדִי תֹּם יֶאֱהַל דּוֹד עִם קְהַל עַמִּי צְהַל לִין בִּמַרִבַּדִי

יָגרָתִי מִפָּנֵי שָׁמַיִם קֹנָה וְלֹא־אָמִצָּא מַעַנֵה שִׁפַתִי נֵאֵלְמִים יַּגֹרָתִי מִפָּנֵי שָׁמַיִם קֹנָה וְלֹא־אָמִצָּא

יִדִידוֹתָם כָּבָרָק אוֹ בִּתֵבֵל גַחֵזֵה כַחִלוֹם

יְדִידֵי בְּפֵרוּדָם לְבָבִי לִבְּבוּ וְנַפְשִׁי בְּהַרְחִיקָם וְעֵינֵי דְאֲבוּ

יוֹם דְּמְעֵי נִגְּרוּ סוֹד לְבָבִי הָעֶרוּ מַה לְּדוֹדִי תּאֹמְרוּ אֵין בְּדִמְעָה צַדְּקָה לִי בְּמְה אֵצְטַדְּקָה

יוֹם מִפְּרָדוֹ לְאֵל בִּגְלְיִו אֶקְרָא לְכוֹנֵן אֶת מַעְנָּלְיו וּבְאֶבְרָתוֹ יָסֵדְ עָלְיו חַפַּט אַלְלַה כִלָּא בָא<u>וַ וַרַעַאהָ אַיִן מַ</u>א כַאוַ יוֹם מַרְכְּבוֹת פֵּרוּד לְמַסָּע רֵתְמוּ עֲשׂוּ לְנַפְשִׁי אֶת־אֲשֶׁר לֹא יֵזְמוּ יוֹנָה אֵידְ תְּדַמִּי כִּי אֲיַבְתִּידְ וַהְלֹא אַהַבַת עוֹלָם אֲהַבְתִּידְ יוֹנָה עֲלֵי בֶּן הֲדַס מַה לָּדְ תְּקוֹנֵנִי הַאַּתְ יְחִידָה בְּלֹא דוֹדֵדְ כְּמוֹ אָנִי

יוֹנָה תְקַנֵּן עַל אֲמִירֶיהָ יֵמַר לְבָבִי לַאֲמְרֵיהָ

יוֹעֵץ וּמֵקִים בִמְרוֹם שְׁחָקִים וְעַל יָם רְחוֹקִים צִדְקוֹ סְרָח לֹא לְאִישׁ דַּרְכּוֹ וְאִם אֵין יַחָדִי לֵב בּוֹ קָרֵיבִים לְיִרָאָה שֵׁם אֱלֹהֶידְּ וְעִמְדִי לְפָּנְיו

יחוּד שָׁמוֹ בֹּקֵר וְעֵרֵב צַלְצִלְיכֵּל הַנִּשָּׁמָה יָה תִּהַלֵּל הַלֵּלִי

בְּמִלְכּוֹ שֶׁמֶר נִסְכּוֹ וְלָרִיק יִטְרָח עוֹלֶה מִבּוֹר יוֹם רָץ לַעֲבֹר יָם וְשָׁשׁ בְּגבּוֹר לְרוּץ אֹרַח חֶטְאוֹ עִקֵשׁ דַּרְכּוֹ בְּמוֹקֵשׁ וּמַעְרָב בִּקֵשׁ וְהִנֵּה מִזְרַח יָדַע כִּי לֹא בְּכֹחוֹ וְשִּׁכְלוֹ יַעְמִיד דּגְלוֹ וְיִפַּע וְיָאָרָח אָז שָׁב וְהוֹדָה בְּנֶפֶשׁ חֲרֵדָה וּמֵרֹב עֲבוֹדָה קוֹל מֵר יִצְרַח אָנָה אֲלֵדְ מֵרוּחֵדְּ וֹאַנָה מִפְּנֵידְ אָבְרֵח:

יִיעֲפּוּ בוֹעֲרִים וְנוֹקְשׁוּ חֲשֵׁכִים וַאֲנִי רַק דְּבָרְדְּ גֵּר לְרַגְלִי

ַיעז לֵב מֶקביוֹן פַּדּוֹ וְלַהַב מְשׂוֹשׁ יָעִיר נַפְּשִׁי לוֹ פִדְיוֹן מִיקוֹד יְגוֹנִים מִלֵב יַבְעִיר יָעז לֵב אֵבִיוֹן אַחַר שָׁתוֹתוֹ מִלוֹכֵד עִיר אַדְּ בּוֹ תִתִיפֵּר כָּל עוֹד אֱלֹהִים רוּחָדְ שָׁמַר

יַקָד בִּלְבִּי יִקוֹד אֵשׁ הַמְלַהֵט וִקָט לוּלֵי דִמָעוֹת עַזָרוּנִי שִּׁרְפַנִי

יְרֹא מֵהֶם וְעָלֶיהָ לְבָבִי כְּלֵב אִשָּׁה מְשַׁכֶּלֶת יְחִידָה

ישׁ בָּכוֹס פֵּלֵא וְסוֹד נִמְצָא בָהּ כִּמוֹ הָאוֹת וְהַמּוֹפֵת

יַשִּׁיא לְבָבוֹת בְּדָבָר רֵק וְנָפָּת וְלֹא נָבִין הֲכִי חִישׁ בְּכַף קֶלַע יְשִׁימֵנוּ

יְשֵׁנָה בְּחֵיק יַלְדוּת לְמָתֵי תִּשְבְּבִי דְעִי כִּי נְעוּרִים כַּנְּעֹרֶת נִנְעֲרוּ

יִתְהַפַּדְ עֵינוֹ בַּכּוֹס אֱלֵי שִׁבְעָה עֵינַיִם חַלְּשׁ דְּמְיוֹנוֹ כִּכְפִּיר בְּבוֹאוֹ תּוֹךְ מֵעַיִם נִלְעָג וּבְעֵינוֹ יִלְעַג לְחַרְטָמֵּי מִצְרַיִם כִּלְיוֹ לֹא הוּמַר עַל כֵּן צְבִי רֵיחוֹ לֹא נָמַר

בָּאָשֶׁר לְבָבִי בְּעֵינָיו נִפְקַד גַּם עֹל בְּשָׁעֵי בְּיָדוֹ נִשְׁקַד דְּרַשׁ תְּנוּאוֹת וְאַפּוֹ פָקַד צְעַק בִּאַף רַב לִדְּ עַזְבַנִי אַל תִּהְדֵּפַנִי וָאֵל תַּתִעֵנִי

בְּבוּדָה בְּבַת מֶלַדְ עֲדִינָה מְעֻנָּגָה בֵיחָהּ בְּרֵיחַ מֹר מֻקְטָר וְבִשְׂרֵפָה

ַבְבָר שְׁכְחוּנִי הָעֲרָבָה וְהַזְּמֵן חֲצֵרִי בְעִירִי אָן יְדִידֵי חֲצֵרִי

וֹהָבְם כִּי אֵינֵימוֹ אַשְׁרֵי עַיִן אֲשֶׁר עוֹד הֶּחְזֵמוֹ בְּּהָתָה עֵין אוֹהֲבָם כִּי אֵינֵימוֹ אַשְׁרֵי עַיִן

ּבְּזֹאת יַעֲשֶׂה הָאֵל לְאִישׁ גָּבַהּ בְּנַעֲרוּתוֹ בְּטוֹב שַּׁעֲרוֹ וּבִיפוֹת תְּאֱרוֹ

בֹּחִי עֲזָבַנִי וְכַמֵת חֲשָׁבַנִי וְחֶטְאִי סְבָבַּנִי וְדְוְיִי וּמַכְּאוֹבִי

ּכִּי מֵת וְגַם יָרַד לְשָׁאוֹל בִּרֹב חֲשֵק כָּלָה בִּאַהְבָתוֹ אוֹתָדְ וְגַם נְסִפָּה בִּי נָרְאֵתָה לִי מֶרָחוֹק חֲשַׁבִּתִּיהָ יוֹנָה תִדַלֵג עַל שָׂדֵה וִהִיא עָפָּה בָּל בַּעֵלֵי הַשִּׁיר חָרְדוּ לְעָמָתוֹ אַף יַעֲטוּ בשֵׁת כָּלֶּם וְגַם חֵרְפָּה בָּל הַזְּמַנִּים מִיְמֵי קֶדֶם נָתְנוּ יְדֵיהֶם אֶל זְמַנֶּדְּ ַבַּמָה אֲיַחֵל וְכַמְה יִבְעַר כְּמוֹ אֵשׁ חֲרוֹנִי בַּמְה לְבָבֵדְ יֶאֲבַל כַּמְה דְמָעוֹת תִּשְׁאֲבִי בְּסַהַר בִּמוֹלָדוֹ בִּתַרָה עֵלֵי ראשָה שֵׁהִיא מִשֹׁהֵמֵת בֻּלָּה מִיָשָׁפָּה בַּפֵּר עֲוֹנִי וְשָׂא חַטְּאתִי וּמְחֵה פְּשָׁעַי בְּמֵי דִמְעָתִי ּבִּשֶׁמֵשׁ מָרוֹמִים הַכִי אַתּ גִּבִירָה וְאָם אַתִּ בִּפִּי כָל אֵנָשִׁים צִעִירָה בְּרָקִיוֹ הַמְּאִירִים וְכַף עָבְיוֹ וּבְרָבִיבִיוֹ וּבְעֵט בְּרָקִיוֹ הַמְּאִירִים וְכַף עָבְיוֹ לֹא אֲהַלֵּךְ בְּמְחֲשַׁכִּים וְאַתָּה אוֹר נְתִיבִי וּבָךְ מְנָתִי וְחַבְלִי לא יִדאָגוּ לָעַד לִבַד מִשֹׁד פֵּרוּד וְזֵה לָזֵה מִאֹד יִתאָב לֹא כִמִשִּׁפֶּטִי תִדִינוּן עָלֵימוֹ חַפִּשוּ הֵיטֵב וְדִינוּם כִּשִׁלֹמה לא מִתְמוֹל פִּיּוֹת שָׁחוֹק נִמְלָאוּ עַד כִּי בִדְּ יוֹסֵף לְבָבוֹת גָאוּ לא נִמְנְעוּ מִבּא בָרֶסֵן מִשָּׁקְלֵי הַשִּׁיר אֲבָל שָׁמְעוּ שִׁמְדְּ וָבָאוּ לְבָּבוּנִי עֵינֵי צְבִי לִי שֵׁרֵת לֵב אֲדוֹנְיו יְצוּד בְּלֹא מִכְמֹרֶת ּלָבִּי בְּשָׁבְיָה נֶשְׂאוּ לֹא אֵדְעָה אָם יִסְרוּ אוֹתוֹ בְאַף אָם רְחֲמוּ לָבִּי כְתַנּוּר לְפֵרוּד יוֹסֵף גַּם שֹׁד יְהוּדָה כְּבֵדִי שָׁסֵף וּכְאֵב שְׁלִישָׁם בְּאֶבְלִי יֹסֵף כִּי מַמִּרֹרָיו בִּנַפִּשִׁי נִתְלוּ קִירוֹת לְבָבִי כִּמוֹהֵם חָלוּ לְבַעֲבוּר כִּי יוֹם יְהִי מַעֲלֶה צֲרִי לְמַכְּתָדְ וְיוֹם יַבֶּה לָהַלֵּלְדְּ בָּכָל שַׁחֲרִי וִנְשָׁפִּי לְשׁוֹנִי יִדְרְשָׁה תָמִיד וְגַם פִּי לוּ אֶחֱזֶה פָנָיו בְּלִבִּי בִיְתָה לֹא שָׁאֲלוּ עֵינֵי לְהַבִּיט חוּצְה לוּ חָכִמָה גַפָּשׁ רוּחַ מִרַדֵּפָת כִּי הִיא לְבַדָּה מִתֵּבֵל תִּרוּמָתִי לֶחִיה כְּשׁוֹשַנָּה בַּדָּם מְאָדֶמֶת אֶרְאֶה כְשָׁפִים בָּהּ וְאֵינָהּ מְכַשֵּׁפָה לֵיל מַחשָׁבוֹת לֵב אָעִירָה וּנָדֹד אֲהוּבִים אַזִּכִּירָה אֵרְעַד בִּחִילֵי מַבְכִּירָה אוּלַי פּנֵיהֶם אַכִּירָה עָשׁ עִם כִּסִיל וּבִרִיב כִּסִיל לְנָבִּיא פָסִיל יַעֵרְדְ נֵגְדִי עָצָבִּי יַבַל לְבִּי וּבַל נְרְפָּא

אָבָל רְפָאִי כַדִּי

לְּדְּ אֵלִי [וְ]צוּר חֵילִי מְנַסְתִי בְצָּרָתִי בְּדְּ שִׁבְרִי וְתַקְוָתִי אֶיֶלוּתִי בְּגְלוּתִי לְּדְּ כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבִּי וְעֶרֶדְ כָּל תַּאוָתִי פְּדֵה עֶבֶד לְדְּ צֹעֵק מִיַּד רֹדָיו וְקְמְיו נִפְּלָה־גָּא בְיַד־יי כִּי־רַבִּים רֵחֵמִיו

לַדְּ לָדְּ לָאֹמְרִים כִּי הַזְּמָן יִכְלֵה וְיִתָּם

לְכִי אֶל שְׁמוּאֵל שֶׁעָלָה בְאַרְצֵנוּ כַּעְלוֹת שְׁמוּאֵל בְּרָמָה וּבַמִּצְפָּה

לָכֵן בָּעֵת חָמִדָה אֲדָמָה פָּגֵי שַׁחַק רָקְמָה עֵלֵי בַדֵּי עֵרוּגוֹת כִּכוֹכָבִיו

לִמְאֹד אֲהַבִּתִּידְ אֵין קֵץ לְאַהִבָּתֶדְ הִנְנִי בִּחָנֵנִי וְלִבִּי בִּזֹאַת צְרְפָה

לְמָה יְחִידָתִי בְּדָם תִּתְגוֹלְלִי אָם עַל פְּשָׁעַיִדְ מְאֹד תִּתְחַלְחֵלִי

לָמָה יְנִיאוּן לְבָבִי לָמָה אִם בַּעֲבוּר חֵטְא וּבִגְלַל אַשְׁמָה אֶשְׁגֶה בְיִפְיָךְ אֲדֹנִי שְׁמָה אַל יֵט לִבָבִךְ בִּנִיב מַעָנֵנִי אִישׁ מַעַקַשִּׁים וּבוֹא נַפֵּנִי

לְמַעַן בְּנֵי אָדָם בְּמַחְשַׁכִּים בְּאֶרֶץ וְאַתֶּם כַּהְרְסֶיהְ

לְמַעַן פְּעָלָתוֹ אֲשֶׁר נֶאְמָנָה

לְנוֹדֶף בְּקַרְבִי אוּר וְגוּפִי בְּתוֹךְ יְאוֹר בְּשָּטְפוֹ וּמִי יוּכַל נְשֹאׁ אוּר וְזָרֶם לִפִּי כִּי אָתִּ לַלֵּב כִּמוֹ הַבַּף לַכַּף

לִקְרַאת מְקוֹר חַיֵּי אֱמֶת אָרוּצָה עַל כֵּן בְּחַיֵּי שָׁוְא וְרִיק אָקוּצָה לִרְאוֹת פָּנֵי מַלְכִּי מִגַּמָתִי לָבַד לֹא אֵעֵרץ בִּלְתּוֹ וְלֹא אַעִרִיצָה

לִרְאוֹת שְׁמוּאֵל הָרוֹאֶה אֲנִי עוֹלָה לִהְיוֹת לְבֵיתוֹ סוֹבֶבֶת וּמַקִיפָּה

לַשַּׂר רְבִי נִסִּים כְּתָב רִיב וְתוֹכַחַת מֵאֵת יְדִידוֹ עִם יְדִידוֹ מְשֻלַּחַת

אַהַב יָדַי תִּרְפֶּינָה וּלְפֵרוּד עֵינַי תִּבְכֶּינָה בַּעָב

מַאַהֲבָתָהּ בָּהּ תִּגְמֹר שִׁיר אַהֲבָה וָשִׁיר מִזְמוֹר לְלִין בְּחֵיקָהּ בִּצְרוֹר מֹר צִיר נָאֱמְן נִשְּׁבַע לֵאמֹר בַאללַה רַסוּל קֻל לַלְכַּלִיל כִּיף אַלֹּסַבִיל וַיִּבִית עִנְדִי כַּלְף אַלְחָגַאל וַעְטִיה דַלָאל עַלַי אלנַכַּאל וַנִזִיד נַהִדִי

מָאָז אָבוֹתָיו נִקְרָאוּ רָבֵּי תְעוּדוֹת נִפְּלָאוּ שְׁאַל כְּתֵפוֹת נְשָׂאוּ הֵן עַל לְבָבוֹ נִמְצָאוּ עֹפֶּר בְּגִיל שֶׁמֶשׁ כְּגִיל דַּת בּוֹ אֲגִיל הֵן וְהֹד תַּעְדִי מַטִים גְּאַל חֶפְצַדְּ שְׁאַל אֶתֶּן וְאַל יַרְבְּדְּ חַסִּדִי

מַאֲסוּ כָל זֶה וְתִמְהוּ עַל יְקוּתִיאֵל אֲשֶׁר תְּם

מְדַבֶּר מוּם בְּאִישׁ חָיִל הֲמִיּוֹם יַעֲשֶׂה לְּיִל

מַה טוֹב וּמַה נָעִים אֲשֶׁר נִתַּן לְדְּ אִלּוּ יְהִי קַיָּם לְעוֹלְם תְּאֲרוֹ

מַה־יִּתְאוֹגוֹ וְיֹאמַר מַה יְדַבֵּר וְיִצְטַדָּק יְצִיר חֹמֶר אֲשֶׁר נֶחְשָׁב גְּוִיְתוֹ כְּאָבָק דַּק מַה־יִּתֵּן לֵךְ אָדָם אָם יִרְשַׁע וְאָם יִצְדַּק הֲלֹא מִלְּיו וּמִפְּעָלָיו כְּתוּבִים בְּמִסְפַּר יָמִיו נִפְּלָה־גֵּא בִיִד־יוֹ כִּי־רַבִּים רַחַמִּיו

מַה לְדָּ אֶל בּוֹעֲרִים לֶדְ לְדָּ אֶל יוֹעֲצִים בַּתְבוּנָה וְאֱלַף מַעֲשֵׂיהֶם וְחָכַּם

ַמַה לָּדְ תֵלֵדְ מַר דּוֹדִי וְעָמִי יַיִן חָמַר

מֶה עֵרְבוּ לִי יְמֵי חֶבְרָה וּמְתָקוּ לוּלֵי אֲשֶׁר עֲבְרוּ כַצֵּל וְרָחָקוּ

מַה תִּשִּׁימוּן עוֹד לְבַבְכֵם לַעֵלוֹתָם אוֹ לִרְדְתָּם

מַהַרִי שׁוּבִי תִּנוּמַת עֵינֵימוֹ וַאֲנִי מֵאֵין תִנוּמָה אֱבְכֵּמוֹ

מִי זֹאת כִּמוֹ שַׁחַר עוֹלָה וְנִשְׁקָפָה תַּאִיר כִּאוֹר חַמָּה בַּרָה מְאֹד יָפָה

מִי יִתְּנָה תַּחֲנֹן אוֹתִי בְחֶבְרָה וְטֶרֶם מוֹת בְּיֵד הַנְּדוֹד תְּשׁוּב תְּחַיֵּנִי

מִי יִתְנֵנִי לַחֲזוֹתוֹ בַחֲלוֹם אִישַׁן שְׁנַת עוֹלָם וְלֹא אָקִיצָה

מִיּוֹם נָדַד גָּלוּ גִּילִי וּבְעֵת רָחַק חָלוּ חִילִי וְאֵימוֹת מְוֶת נָפְלוּ עָלַי עַצְמוֹתֵי בְּעָשׁ תִּכְלֶינָה וּבָאֵשׁ אַהַב תִּבָּוֵינָה

מְכָתָּב עֲלֵי גַן מִתְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן לֹא נִתְכְּנוּ כָהֵם לְחֹשֵב בְּמַחְשָׁבִיו

מַעֲשֵׂי אֲדֹנֶי הַדְּרוּשִׁים בְּקְהַל קְדוֹשִׁים

מְצְבָיִים אוֹהֲבָה הַצְבִי הַמְצֻדְּד אָז יְדִידִי יְהִי

מְצַדֵּק לְלֹא נוֹדָע מְהוֹלֶל וְכוֹסֵה עֵלֵי בָרִי בִּשְׁמֵא

מֵריב חֲדַל נָא וְאָם מִשְׁפַּט אֱמֶת תִּדְרְשָׁה הַבֵּט וְיָפְיָהּ רְאֵה טֶרֶם תִּריבֵנִי

מִשֹּׁד חֵשֶּׁק לִבִּי נִשְּׁבָּר אַך צִיר פֵּרוּד עָלַי יִגְבָּר וּבְרוֹאוֹתֵי נַחַל עָבָר כִּי מִדַּם לֵבְב תִּדְלֵינָה עַל כֵּן לָרֵגַע לֹא תִדְמֵינָה

מִשְׁמֵן בְּשָׁרִי יִדְל וּכְאֵב לְבָבִי יִגְדָּל

בּימִינְדּ אֵל מִּעֲלֵם עֵינְדּ וּנְקֹם בִּימִינְדּ אֵל מִמְּתְקוֹמֲמִים בָּאוֹר מִמְעוֹנְדְּ אֵל תַּעֲלֵם עֵינְדּ וּנְקֹם

נֶגְדָּם כְּרוּבִים בְּרוּם מְרוֹמִים לִשְׁמוֹ מְבָרְכִים בְּחִיל וְאֵימִים דָּבָר מְדֻבָּר אֱמֶת וְתָמִים כִּי לֹא לִלֵכִתַּם כַּאֲנוּשִׁים לִקרָאת נָחָשִׁים

נוּמִי אֲהָהּ נִגְזַל בָּרַח אֲהָהּ גּוֹזָל מֵאָהֶלִי דִּמְעִי אֲהָהּ יַזַּל עָפְרִי אֲהָהּ אָזַל מִי גוֹאֲלִי נוֹגֵן שְׁלַח אֶצְבַּע לָעוּת חֲלִילֶּךְ טוּב מַעֲנֶה אָלֵּם אֲבָל יַבַּע צַחוֹת כְּקוֹלֶךְ כֵּן יַעֲנֶה שָׁלש וְגַם אַרְבַּע עַל פִּי נְבָלֶיךְ בִשְּׁמֹאל מְנֵה שִׁירִים נְצֹר עַל דַּל שָׂפָה וְאַל יֶחְדַּל מִפִּי כְלִי שִׁיר קוֹל אֵשֶׁר יִּגַדָּל עִתִּים וְעֵת יִדַּל לֹא מֵחֶלִי נוֹעֲצוּ גַּם רָגְשוּ וְעַל גַּבִּי חָרְשוּ וְעָלַי יִתְלַחֲשׁוּ לֵילוֹת וְגַם יָמִים נַחֲמוּנִי נַחֲמוּ כִּי קָרָבִי יֶהֱמוּ עַל כְּאֵבִים עִצְמוּ וְשְׁנָתִי רַתְּקָה נְדַדָה גַּם עַתְּקָה

נִחַר בְּקָרְאִי גְּרוֹנִי דְּבַק לְחִכִּי לְשׁוֹנִי

נַפְשִׁי פְדוּתְדְּ גְּבִירִי מֹשֶׁה כִּי גַם אֲנִי מִבְּכִי לֹא אֶחְשֶׁה עֵד בֹּא תְלָאוֹת בְּחָזְיוֹן קְשֶׁה לֹא בִצְעוּ יוֹם כְּנֶשֶׁר קַלֹּוּ עַד כִּי בְנַפְשִׁי יְדִיךְדְּ כִּלֹּוּ

נִפְתָּה וְקַמְנוּ אֱלֵי בֵית אָמוֹ וַיֵּט לְעֹל סֻבֶּלִי אֶת שִׁכְמוֹ לַיְלָה וְיוֹמֶם אֲנִי רַק עִמּוֹ אֶפְשַׁט בָּגָדִיו וִיַפִּשִּׁיטֵנִי אִינַק שִּׁפָתַיו וְיֵינִיקֵנִי

> ב שְׁתֵה כָהֶם וְאָם יָרִיב בְּךְּ אִישׁ אֱמֹר לוֹ קַח לְדְּ זְהוּב וְצֵא Oׄ סוּר וָאֵל תֵּט אַחַרֵי רֹדְפֵי רַע בְּרָדְפָם וַאֲמֵת עוֹזְבִים

> > ּלְבַּוֹר נַפְשִׁי אִישִׁי וְנָשְׂאֵנִי עַל כַּף

עֵינַי מֵרֹב בֶּכִי כָּהוּ

עַל כֵּן בְּחַיֵי שָׁוְא וְרִיק אָקוּצָה לִקְרַאת מְקוֹר חַיֵי אֱמֶת אָרוּצָה

עֲלֵיכֶם בְּנֵי תוֹרָה וְתוּפְשֶׂיהָ עֲלֵיכֶם לְגַלּוֹת אֶת כְּמוּסֶיהָ

עֲנֵגִי יוֹ עֲנֵגִי בְּקְרָאִי מִן הַמֵּצֵר וְאַל תִּבְזֶה עֲנוּת עָנִי צֹעֵק מִתּגְרַת צָר וְיִוָּדַע בְּעַמִּים כִּי יֵדְדְּ לֹא תִקְצַר וְיִשַּׁר מַעֲוֶה מוֹדֶה וּמִתְוַדֶּה עַל עֲלֻמִיו נִפְּלָה־נָּא בְיַד־יוֹ כִּי־רַבִּים רְחֲמְיו עֹפֶר מַדֵּי יֹפִי לָבָשׁ וּפְאֵר הַחֵן לְבַדּוֹ חָבָשׁ חִכּוֹ מְתוֹק מִצוּף וּדְבָשׁ עֵינַיִם אוֹתוֹ תִּרְאֶינְה מֵרְאוֹת לָעַד לֹא תִרְהֶינָה

פָאַרנוּ נִתְעָב וְלִבֵּנוּ נִכְאָב כִּי אֵין לְנוּ אָב הָיִינוּ יְתֹמִים

פִּי כוֹס בְּפִי עֹפֶר צַפֵּה יֵינִי וּמִגְדּוֹ פֶּה אֶל פֶּה אֵין לִּי בְּמוּסְרְדְּ מַרְפֵּא נָא קָט מְעַט מִנִּי הַרְפֵּה רוֹפֵא אֶלִיל אֶשְׁמַע חֲלִיל רֹן עַל צְלִיל יֵין בְּפִי כַדִּי מֵרִיב גְּדְל מַכְאוֹב חֲדְל אֶשְׁאַל כְּדָל מִצְּבִי גִרְדִּי

אָמְתַתְנִי אַהַבָּה כִּי לְיָדִי אָרְבָה נֵפְלָה כִּנְפֹל שְׁבָא בָּחֲרִי אַף דֵּלְקָה אֶת לְבָבִי בִתְּקָה צָעִיר אֲנִי וְנִכְאֵה חַסְדְּדְּ אָז אֶרְאֶה כְּמוֹ־זָקֵן גֵאֶה יְשַׁר־דֶּרֶדְ תָּמִים צַר־לִי עֲלֵי חֹשְׁקִים בְּדִמְעָה יִבְטְחוּ וּבִיוֹם כְּאֵב עַלֹּ־הַדְּמִי יִשְׁעֲנוּ

> קָדְשְׁדְּ הֶחֶרִיבוּ וְאֹתִי הִסְחִיבוּ לְרַגְלִי הִצִּיבוּ מְצוֹדִים וַחֲרָמִים קוּמָה בְשַׁחַר וְשׁוּר יְרִיעַת שַׁחַק בְּכֶסֶף וּפַּז נְקוּדָה קַח מִצְבִי כּוֹס וָאֱמֹר לוֹ קְחָה בַּקְבּוּק וְרוּץ לַכֵּד וֹמַלֵּא וְהָבִיא

קַמְתִּי אֲנִי וְאָעִיד בִּרְשׁוּת רַב וְצָעִיר יָהּ פִּי בְחִין אַפְּעִיר וְתַעַל לִי רַחֲמִים קַרְבָה וְאָל תִּרְחַק וּבְצֵל גְוָה עֹפֶר בּוֹא לַחֲסוֹת יָד נוֹפֲפָה וּדְחַק יֶתֶר בְּנִיב שֶׁפֶר הַפְּלֵא עֲשׁוֹת וּרְאֶצְבְּעוֹת יִצְחָק הַשַּׂר בְּעֵט סוֹפֵר עֵת תּוֹפְשׁוֹת מַה דַּל וּמַה נִּדְגָּל עֵטוֹ כְּרוּץ גַלּבְּל רָץ עַל גִּלִילֵי פַז שָׁאֹב מָגַּל הוֹדוֹ עֲדֵי יְגַל בְּשָׁאֹב דְּלִי

רַבּוּ מְרִיבִי וְלֹא אֶשְׁמָעֵם בּוֹא הַצְּבִי וַאֲנִי אַכְנִיעֵם וּזְמָן יְכַלֵּם וּמָוֶת יִרְעֵם בּוֹא הַצְבִי קוּם וְהַבְּרִיאֵנִי מִצּוּף שְּׁפָּתָדּ וְהַשְּׁבִּיעֵנִי

> רַדְנוּ לַחֲרָפוֹת וְנָהִי לִשְּׁרֵפוֹת בְּכַשִּׁיל וְכֵילַפּוֹת בֵּית קְדְשְׁדְּ הְלְמִים רַעֲיַת צְבִי מִבּוֹר שְׁבִי הַתְפַּתְּחִי רֵיחַ בְּגָדִיִדְ לְבַשְׂרוֹ שַׁלְּחִי רַצְּתִי לְקַרְבָתָהּ עֵת שֶׁרְאִיתִיהָ עֵת רָאֲתָה אוֹתִי אָז בִּסְּתָה אַפָּהּ

שַׁאֲלוּ הַיִּזְרַח אוֹר בְּחָשְׁבֵּנוּ וְאִם יִבְּקְעוּ עוֹד שַׁחֲרֵי לֵילֵינוּ שַּאֲלוּ נָא אֶת שְׁלוֹמִי כִּי כָל דּוֹד אֶל יְדִידוֹ סָר וְשׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹמוֹ שָׁב הַזְּמָן עַל קָו וְכֹל אָח לֹא יַעֲקֹב וְכֹל יֶלֶד יְכַבֵּד אָב

שִׁיר אֲהוּבִי מַעֲנֶה [.....נֶה] שִׁיר יְדִידוֹת תַּעֲנֶה עַאשִׁקוֹן אעְתַנִקא רַבּּ לַא תַפָּתַרְקָא

שְׁמוּאֵל מֵת בְּנוֹ לַבְרַט וְעָמַדְתָּ עֲלֵי כַּנּוֹ

שִׁיר אָח מְפֹּרֶד בְּלִבִּי כִידוֹד יָשִׁיר כְּעַלְמָה לְבָבָה יִדּוֹד כִּי מוֹעֲדָה בָּא וְלֹא בָא הַדּוֹר בַנֵיד לַפַּשְׂכַה אַיּוּן שִׂנְאֵלוּ כֹּם כַּנְדְ מֵו לֹרָזוֹן פֹּרְאֵלוּ

שִׁיר נָעֶלָם גִּלָּה סוֹדוֹ נֹפָשׁ בְּשֵׁם שַׂר וּכְבוֹדוֹ זֶה פַּצְמוֹן לִמְעִיל הוֹדוֹ חֵלֶף בְּתָב רִקְמַת יָדוֹ רִקְמַת כְּלִיל זָהָב בְּלִיל שִׁיר מִגְּלִיל מַעֲרֶב תַּעְדִּי זֶה הַבְּלָל מִמַּהַלָּל שׁוֹלֵל שְׁלַל בָּל יָקַר חֵמְדִּי

שָׁלוֹם לְגֶבֶר שְׂשוֹנְיו הָגְלוּ חָדְלוּ מְנַחְמָיו אֲהָהּ חָדֵלוּ

שָׁלַל שְׁלָלֶיהָ וְכָמַס בְּאֹצְרוֹתִיו וּבָטַח בְּמַחְמַדֵּי זְהָבָהּ וְגַם כַּסְפָּהּ

שְׁמַע הַשַּׂר אֲשֶׁר כָּל שַׂר בְּדְּ נִקְרָא וְנִתְכַּנָּה

שָׁפְרָה בְרוּחוֹ שְׁמֵי שְׁחָקִים בִּרְאִי יְצוּקִים וְצֹר חֲזָקִים מִבְטַח קְצְווֹת וְיָם רְחוֹקִים רַחֲמָיו עֲלֵי כָל הַנְּפָשִׁים כָּל יוֹם חֲדָשִים

שְׁתֵה אָחִי וְהַשְּׁקֵנִי עֲדֵי כִי בְיַד הַכּוֹס יְגוֹן לִבִּי אֲמַגֵּן

לא־יַחֲנוּ שְׁמְחָתִי וְחֶבְרַת אֹהֲבִי מִיּוֹם לְיוֹם יִסְעוּ וְאַךְּ לֹא־יַחֲנוּ שַּׂבְתִּי וְתַלְתַּלֵּי זְמָן לֹא שָׂבוּ וִימֵי נְדוּדִים לַעֲלוּמִים שָׁבוּ שָׂח בַּעֲבוּר אֵין לַעַנֻגָּה וְרַכָּה דָּת עַד אֲשֶׁר תִּהְיֶה מְלָכִים מְדַכָּה שִׂימָה יְמִינְדְּ עַל צְלָעַי תָּשִׁיב אֶלֵי צַלְעִי לְבָבוּ שִׂמְחָה בּוֹאִי תוּגָה צֵאִי וּשְׁאוֹן לִבִּי מֶנִּי הָשַׁע שְׂשְׂנָדְּ לִי הָשֵׁב וְשַּוְעָתִי הָקְשֵׁב אֵל מֶלֶךְ יִשֵׁב עַל כִּפָּא רַחֲמִים שְׁשִׂנְדָּ לִי הָשֵׁב וְשַוְעָתִי הָקְשֵׁב אֵל מֶלֶךְ יִשֵׁב עַל כִּפָּא רַחֲמִים

אַוַת לְבָבִי וּמַחְמַד עֵינִי עֹפֶר לְצִדִּי וְכוֹס בִּימִינִי בּיִמִינִי

תַּדַע בְּנִי כִּי צוּר יְצֶרֶךְ נוֹרָא

תְּהַלַּת מַאֲמֶרִים תְּהָלוֹת וּזְמִירִים לְיוֹצֵר הַיְצוּרִים וּמֵבִין מַעֲשֵׂיהֶם תּוֹדְ לְבָבִי אֵשׁ יְקוֹדִים מִשְׁאוֹן פֵּרוּד יְדִידִים

תָּנִיד שְׂפָתֶיהָ אָז לְהַשִּׁיבֵנִי כְּאָלוּ מְרִיקָה צוּף בְּהֶם וּמַטִּיפָה תַּעְדֶּה עֲדִי זָהָב וּמִינֵי בְדֹלָחִים וּבְכָל יְקָר אֶבֶן סַפִּיר מְעֻלְּפָה תִּשְׂחַק פְּנֵי הַיּוְשְׁבִים לַרְנִין אוֹתָם וְאֵשׁ יאֹכַל שְאֵר גִּוְיָה תִּתְחַל וְאִם יָגֹז אֱנוֹשׁ ראשָׁה תָּעִיד הַכִי מֵהֶחֶלִי חִיָּה

NAMES OF THE METRES IN THE HEBREW TRADITIONS

	Arabic	Israeli Hebrew	Ibn Danān
First Circle	ṭawīl	aro <u>k</u>	aro <u>k</u>
	madīd	mitmoded	mašu <u>k</u>
	basīṭ	mitpaššeṭ	pašuț
Second Circle	wāfir	mĕrubbeh	^c odef
	kāmil	šalem and/or ša-	tamim
		lem wĕ-soʻer	
Third Circle	hazağ	marnin	megil
	rağaz	šalem and/or ša-	ḥaruz
		lem wĕ-soʻer	
	ramal	qaluaʻ	ḥol
Fourth Circle	sarī ^c	mahir	mĕmaher
	munsariḥ	dohar	mĕyuttar
	ḥafīf	qal	qal
	muḍāri ^c	domeh	mĕdammeh
	muğta <u>t</u>	q aṭua c	pasuq
	muqtaḍab	Ø	mĕ³ussaf
Fifth Circle	mutaqārib	mitqareb	mitqareb
	mutadārak	mašlim and/or	tĕ ^c uni
		mišqal ha-tĕnu ^c ot	

INDEX

ʿAbdarraḥmān II, 4, 8, 10	Arraba ^c ī, xiii
ʿAbdarraḥmān III, 8	Arramādī, 12
Abūlḥasan, 12	articulation point, 100, 157
^c aḍb, 48, 155, 156, 163	'arūḍ, xiii, xiv, xv, xvi, 1, 2, 8,
addition, xvi, 27, 29, 30, 44,	10, 12, 19, 22, 23, 28, 32,
52, 53, 54, 64, 75, 76, 78,	33, 34, 35, 39, 40, 41, 42,
87, 88, 110, 121, 127, 139,	43, 44, 45, 46, 47, 48, 49,
157, 165	50, 51, 52, 53, 54, 55, 56,
'aǧz, 19, 155, 156, 164	57, 58, 59, 60, 63, 64, 65,
Alandalus, xi, xii, xiii, xv, xvi,	66, 67, 68, 69, 70, 71, 72,
1, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12,	73, 74, 75, 76, 77, 78, 79,
24, 120, 135, 150, 162	86, 87, 88, 89, 101, 104,
alef, 13, 14, 93, 95, 96, 99,	121, 149, 155, 157, 158,
100, 101, 154, 160, 162,	160, 162, 165
163, 164	Attabrizī, xiii
	(
Alexandria, 118, 148	^c ayin, 96
Alexandria, 118, 148 Alḫalīl, xiv, xvi, 1, 2, 3, 4, 81,	basīṭ, 4, 21, 25, 26, 27, 29, 46,
Alḫalīl, xiv, xvi, 1, 2, 3, 4, 81,	basīṭ, 4, 21, 25, 26, 27, 29, 46,
Alḫalīl, xiv, xvi, 1, 2, 3, 4, 81, 85, 155, 160, 161	basīṭ, 4, 21, 25, 26, 27, 29, 46, 81, 82, 83, 95, 99, 107, 112,
Alḫalīl, xiv, xvi, 1, 2, 3, 4, 81, 85, 155, 160, 161 alphabet, 5, 100, 157	basīṭ, 4, 21, 25, 26, 27, 29, 46, 81, 82, 83, 95, 99, 107, 112, 114, 118, 155, 160, 180
Alḫalīl, xiv, xvi, 1, 2, 3, 4, 81, 85, 155, 160, 161 alphabet, 5, 100, 157 aqra ^c , 9, 121, 155	basiţ, 4, 21, 25, 26, 27, 29, 46, 81, 82, 83, 95, 99, 107, 112, 114, 118, 155, 160, 180 Ben Jacob, 41, 45, 151
Alḫalīl, xiv, xvi, 1, 2, 3, 4, 81, 85, 155, 160, 161 alphabet, 5, 100, 157 aqra ^c , 9, 121, 155 'aqṣ, 48, 155	basīţ, 4, 21, 25, 26, 27, 29, 46, 81, 82, 83, 95, 99, 107, 112, 114, 118, 155, 160, 180 Ben Jacob, 41, 45, 151 Ben Labraţ, 6, 7, 56, 102
Alḫalīl, xiv, xvi, 1, 2, 3, 4, 81, 85, 155, 160, 161 alphabet, 5, 100, 157 aqra ^c , 9, 121, 155 'aqṣ, 48, 155 Arabic, xi, xii, xiii, xiv, xvi, 3,	basīṭ, 4, 21, 25, 26, 27, 29, 46, 81, 82, 83, 95, 99, 107, 112, 114, 118, 155, 160, 180 Ben Jacob, 41, 45, 151 Ben Labraṭ, 6, 7, 56, 102 Ben Saʿīd, 12
Alḫalīl, xiv, xvi, 1, 2, 3, 4, 81, 85, 155, 160, 161 alphabet, 5, 100, 157 aqra ^c , 9, 121, 155 ^c aqṣ, 48, 155 Arabic, xi, xii, xiii, xiv, xvi, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16,	basīṭ, 4, 21, 25, 26, 27, 29, 46, 81, 82, 83, 95, 99, 107, 112, 114, 118, 155, 160, 180 Ben Jacob, 41, 45, 151 Ben Labraṭ, 6, 7, 56, 102 Ben Saʿīd, 12 Ben Saruq, 8
Alḫalīl, xiv, xvi, 1, 2, 3, 4, 81, 85, 155, 160, 161 alphabet, 5, 100, 157 aqra ^c , 9, 121, 155 'aqṣ, 48, 155 Arabic, xi, xii, xiii, xiv, xvi, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 17, 39, 42, 46, 84, 86, 88,	basīṭ, 4, 21, 25, 26, 27, 29, 46, 81, 82, 83, 95, 99, 107, 112, 114, 118, 155, 160, 180 Ben Jacob, 41, 45, 151 Ben Labraṭ, 6, 7, 56, 102 Ben Saʿīd, 12 Ben Saruq, 8 circle, xvi, 81, 82, 83, 84, 85,
Alḫalīl, xiv, xvi, 1, 2, 3, 4, 81, 85, 155, 160, 161 alphabet, 5, 100, 157 aqra ^c , 9, 121, 155 'aqṣ, 48, 155 Arabic, xi, xii, xiii, xiv, xvi, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 17, 39, 42, 46, 84, 86, 88, 105, 107, 114, 121, 147,	basiţ, 4, 21, 25, 26, 27, 29, 46, 81, 82, 83, 95, 99, 107, 112, 114, 118, 155, 160, 180 Ben Jacob, 41, 45, 151 Ben Labraţ, 6, 7, 56, 102 Ben Saʿīd, 12 Ben Saruq, 8 circle, xvi, 81, 82, 83, 84, 85, 159, 160, 161, 162
Alḫalīl, xiv, xvi, 1, 2, 3, 4, 81, 85, 155, 160, 161 alphabet, 5, 100, 157 aqra ^c , 9, 121, 155 'aqṣ, 48, 155 Arabic, xi, xii, xiii, xiv, xvi, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 14, 16, 17, 39, 42, 46, 84, 86, 88, 105, 107, 114, 121, 147, 148, 151, 152, 153, 156,	basiţ, 4, 21, 25, 26, 27, 29, 46, 81, 82, 83, 95, 99, 107, 112, 114, 118, 155, 160, 180 Ben Jacob, 41, 45, 151 Ben Labraţ, 6, 7, 56, 102 Ben Sa ^c īd, 12 Ben Saruq, 8 circle, xvi, 81, 82, 83, 84, 85, 159, 160, 161, 162 composition, x, xii, xiii, xv, 6,

51, 55, 59, 60, 61, 63, 92, 115, 118, 121, 135, 156, 93, 96, 97, 99, 100, 101, 157, 158, 160, 162, 165 103, 104, 105, 107, 110, dawr, 9, 107, 121, 156 112, 114, 115, 118, 120, defect, 11, 51, 68, 100, 101, 121, 124, 126, 127, 129, 157, 158, 164, 165 130, 133, 135, 138, 139, defective, 13 143, 155, 156, 157, 158, dīwān, 92, 156 159, 160, 161, 162, 163, dū bayit, 91, 156 Estella, 112 164, 165, 166 consonant, xi, 5, 8, 13, 14, 15, fāsila, xvi, 14, 15, 16, 156 16, 17, 18, 24, 25, 26, 27, grammarian, 1, 14, 16 28, 29, 30, 35, 36, 40, 42, Granada, xv, 105, 112, 146, 43, 44, 50, 54, 58, 70, 79, 150 81, 82, 83, 84, 87, 92, 94, gusn, 9, 10, 105, 107, 110, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 112, 114, 118, 121, 156, 139, 155, 156, 157, 158, 161, 162 160, 162, 163, 164, 165, guttural, xi, 112 166 ğuz³, 9, 156 Cordoba, xiv, 4, 5, 6, 7, 11, hafif, 4, 15, 18, 25, 27, 28, 29, 105, 110, 114, 133 30, 74, 84, 85, 155, 157, dageš, 13 161, 165, 180 dahīl, 99, 101, 156, 158, 164 harğa, 9, 10, 12, 105, 107, darb, 19, 22, 23, 28, 32, 33, 110, 112, 114, 118, 120, 34, 35, 38, 39, 40, 41, 42, 121, 135, 157, 159, 162 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, hašw, 19, 24, 35, 41, 46, 47, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 52, 55, 57, 60, 65, 66, 69, 57, 58, 59, 60, 63, 64, 65, 71, 72, 74, 75, 76, 80, 88, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 89, 104, 105, 107, 110, 112, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 115, 118, 121, 135, 138, 80, 86, 87, 88, 89, 101, 104, 157, 166 105, 107, 110, 112, 114, hatef, 14, 17, 154

Index 183

hazağ, 4, 26, 27, 28, 30, 49,	Ibn Danan, 39
57, 83, 135, 155, 157, 159,	Ibn Ezra, 36, 43, 44, 47, 50,
180	51, 57, 58, 63, 80, 93, 95,
he ⁵ , 16, 22, 92, 94, 96, 97, 98,	97, 99, 102, 103, 112, 121,
100, 157, 162	127
Hebrew, xi, xii, xiv, xvi, 6, 7,	Ibn Firnās, 4, 5, 11
8, 9, 12, 15, 16, 17, 19, 23,	Ibn Gabirol, 20, 21, 22, 23, 32,
38, 42, 43, 44, 46, 49, 51,	37, 38, 43, 46, 48, 53, 55,
81, 85, 86, 89, 90, 94, 95,	56, 58, 60, 61, 65, 66, 67,
96, 102, 110, 112, 120, 135,	71, 77, 78, 87, 88, 89, 95,
146, 148, 150, 151, 153,	107, 149
155, 156, 157, 161, 163,	Ibn Ǧanāḥ, 14, 16, 17, 148
164, 166, 180	Ibn Ğinnī, xiii
hemistich, 3, 11, 19, 21, 22,	Ibn Ğiqatila, 110
23, 28, 30, 35, 36, 37, 39,	Ibn Kapron, 133
53, 59, 68, 69, 81, 82, 83,	Ibn Khalfun, 21, 37, 104
84, 85, 88, 93, 103, 129,	Ibn Nagrela, 20, 21, 22, 33,
136, 155, 156, 157, 158,	34, 35, 36, 37, 38, 41, 42,
159, 160, 161, 162, 163,	43, 45, 46, 49, 52, 53, 54,
164, 165	56, 59, 62, 64, 65, 67, 68,
ḥet, 17, 92	69, 72, 74, 77, 80, 86, 88,
ḥireq, 154	90, 95, 96, 105, 129, 130,
ḥolem, 13, 98, 154	132, 148, 149, 151
Iamblichus, 2, 148, 151	Ibn Saddik, 114, 121
Ibn ʿAbdrabbihi, xiii, xiv, 6,	Ibn Šapruț, 8
24, 25, 145, 148	Iraq, 7
Ibn Almu ^c tazz, 1, 148	Judah Halevi, xiii, 23, 33, 49,
Ibn Altabban, 47, 62, 74, 130,	51, 59, 61, 93, 94, 98, 105,
150	118, 121, 130, 138
Ibn Bassām, 11, 148, 150	kāmil, 4, 26, 27, 29, 30, 49,
Ibn Bil ^c am, 135	52, 53, 55, 82, 83, 94, 97,

98, 99, 101, 110, 112, 155,	26, 28, 29, 30, 32, 35, 36,
158, 159, 180	39, 47, 48, 49, 51, 53, 55,
lamed, 17, 23, 92	60, 65, 66, 68, 70, 74, 75,
madīd, 4, 25, 27, 28, 29, 39,	77, 78, 81, 82, 83, 84, 85,
41, 81, 82, 83, 90, 105, 155,	86, 87, 88, 89, 96, 102, 103,
158, 160, 180	104, 105, 107, 110, 114,
makbūl, 59, 158	117, 118, 121, 127, 129,
maṭla ^c , 9, 105, 107, 110, 112,	134, 138, 155, 156, 157,
114, 118, 155, 159, 165	158, 159, 163, 164, 165,
metre, xi, xii, xvi, 1, 2, 3, 6, 8,	166
10, 11, 12, 14, 19, 20, 21,	modification, 1, 3, 8, 12, 21,
22, 23, 24, 25, 28, 30, 31,	24, 25, 26, 27, 28, 29, 30,
32, 33, 35, 36, 38, 39, 40,	32, 33, 34, 35, 36, 37, 38,
41, 42, 46, 48, 49, 51, 55,	39, 40, 41, 42, 43, 44, 45,
56, 57, 59, 63, 66, 68, 69,	46, 47, 48, 49, 50, 51, 52,
70, 71, 74, 75, 76, 78, 80,	53, 54, 55, 56, 57, 58, 59,
81, 82, 83, 84, 85, 86, 87,	60, 61, 63, 64, 65, 66, 67,
88, 89, 92, 93, 94, 95, 96,	68, 69, 70, 71, 72, 73, 74,
97, 98, 99, 101, 102, 103,	75, 76, 77, 78, 79, 80, 86,
104, 105, 107, 110, 112,	87, 88, 89, 104, 105, 107,
114, 118, 120, 121, 127,	110, 112, 114, 118, 121,
129, 130, 133, 135, 138,	127, 129, 130, 135, 138,
155, 156, 157, 158, 159,	155, 156, 157, 158, 159,
160, 161, 162, 163, 164,	160, 162, 163, 164, 165,
165, 166	166
metric, xi, xii, xiv, xv, xvi, 3, 4,	muʿāraḍa, 159
5, 6, 7, 8, 11, 16	muḍāri ^c , 4, 26, 27, 30, 31, 75,
metrical extension, 10, 158,	76, 84, 85, 155, 159, 161,
159	180
metrical feet, xvi, 3, 15, 17,	muḏayyal, 10, 159
18, 19, 21, 22, 23, 24, 25,	muğannaḥ, 10, 159

Index 185

muğarrad, 10, 105, 107, 110,	muta''id, 84, 85, 89, 156, 161
112, 114, 118, 121, 159	mutaqārib, 4, 26, 28, 29, 30,
muǧtaṯ, 4, 27, 30, 31, 84, 85,	80, 85, 95, 102, 103, 104,
155, 160, 161, 180	127, 129, 138, 155, 161,
muḫallaʿ, 45, 160	162, 165, 180
Muḥammad of Cabra, 11	mutawafir, 83, 91, 159, 161
muḥammas, 7, 10, 105, 112,	muṭlaqa, 99, 100, 162
114, 118, 160	muṭṭarid, 84, 85, 91, 161, 162
muhmal, xvi, 81, 84, 85, 90,	muwaššaḥ, 7, 9, 10, 11, 12,
160	103, 105, 107, 110, 112,
mumtadd, 82, 90, 160	114, 118, 120, 121, 155,
munsarid, 84, 85, 88, 91, 156,	156, 157, 158, 159, 161,
160, 161, 163	162, 163, 164, 165
munsariḥ, 4, 25, 26, 27, 29, 71,	nun, 13, 19, 23, 92, 94
84, 85, 155, 160, 161, 180	pataḥ, 14, 17, 99, 154
muqayyada, 99, 100, 101, 160,	plene, 13
164	poetry, x, xi, xii, xv, xvii, 2, 7,
muqtadab, 4, 25, 26, 31, 76,	8, 11, 12, 15, 38, 90, 129,
84, 85, 155, 160, 161, 180	135, 156
musammaṭ, 6, 7, 9, 10, 23, 37,	Porphyry, 2
89, 103, 107, 110, 121, 129,	Pythagoras, 2
133, 135, 136, 138, 139,	qameş, 14, 98, 99, 154
160, 161, 164	qaṣm, 48, 155, 163
musta ^c mal, 81, 161	qibbuş, 154
mustaṭīl, 6, 23, 30, 82, 86, 89,	qufl, 9, 10, 107, 110, 112, 114,
102, 133, 159, 160, 161,	121, 135, 139, 155, 157,
166	162, 163, 164
mutadārak, 3, 22, 29, 31, 85,	rağaz, 4, 22, 23, 25, 26, 27, 29,
86, 88, 127, 138, 156, 159,	49, 55, 63, 83, 92, 98, 155,
160, 161, 162, 163, 164,	158, 159, 162, 163, 180
180	

ramal, 4, 25, 27, 28, 29, 30,	segol, 154
83, 96, 155, 159, 163, 180	șere, 154
reduction, 6, 28, 29, 30, 35,	šĕwa³, 14, 16, 17, 96, 99, 154
36, 38, 57, 72, 77, 86, 89,	simţ, 7, 9, 10, 105, 107, 112,
102, 103, 104, 129, 130,	114, 118, 121, 156, 161,
135, 157, 165	162, 164
reš, 6, 20, 22, 95	sinād, 101, 164
rhyme, xiv, 6, 7, 9, 11, 12, 14,	stich, 9, 101, 105, 107, 110,
19, 20, 21, 22, 23, 42, 43,	112, 114, 118, 121, 159,
44, 50, 51, 54, 58, 63, 66,	161, 162, 165
68, 70, 79, 87, 89, 92, 93,	stress, 16
94, 96, 97, 98, 99, 100, 101,	suffix, 10, 159
105, 107, 110, 112, 114,	šureq, 14, 98, 154
118, 120, 121, 130, 136,	syllable, 8, 10, 13, 14, 15, 16,
139, 155, 156, 158, 159,	17, 78, 81, 83, 139, 162
160, 161, 162, 163, 164,	talm, 30, 80, 104, 129, 138,
165	165
Romance, xiii, 9, 118, 157	taw, 94
sabab, xiii, xvi, 15, 17, 18, 24,	ṭawīl, 4, 20, 21, 26, 27, 28, 30
28, 29, 30, 75, 81, 82, 155,	32, 33, 35, 36, 81, 82, 83,
156, 163, 165	89, 94, 98, 102, 104, 129,
sadr, 19, 155, 156, 164	130, 155, 160, 165, 180
salisa, 91, 164	Tudela, 118
sarī ^c , 4, 22, 25, 26, 27, 29, 51,	ʿUbāda, 12
69, 84, 85, 121, 155, 161,	ʿUmar, 2
164, 180	Valencia, 107
šaṭr, 30, 164	verse, x, xi, xii, 6, 7, 8, 9, 10,
segment, 7, 9, 10, 103, 105,	11, 12, 14, 19, 21, 22, 23,
107, 110, 112, 114, 118,	30, 32, 35, 36, 37, 38, 39,
121, 135, 155, 156, 160,	41, 42, 43, 44, 45, 47, 48,
161, 162, 164	49, 50, 52, 53, 54, 55, 56,

Index 187

58, 59, 60, 61, 62, 63, 64,
65, 68, 69, 70, 71, 73, 74,
75, 76, 77, 78, 79, 80, 82,
83, 86, 87, 88, 89, 90, 92,
93, 94, 98, 99, 101, 103,
104, 105, 107, 110, 112,
114, 118, 121, 127, 129,
133, 135, 138, 155, 156,
157, 158, 159, 160, 161,
162, 163, 164, 165, 166
vowel, xi, 5, 13, 14, 17, 28,
66, 79, 92, 94, 97, 98, 99,

100, 101, 157, 158, 162, 163, 164, 165, 166

wāfir, 4, 19, 20, 26, 27, 28, 48, 82, 83, 91, 97, 155, 159, 165, 180

watid, xiii, xvi, 15, 16, 17, 18, 24, 25, 28, 29, 30, 66, 75, 81, 82, 83, 84, 155, 156, 163, 164, 165, 166

waw, 13, 94, 98

zajal, 7, 11

Zaragoza, 110, 114, 149

zayin, 13

Cambridge Semitic Languages and Cultures General Editor Geoffrey Khan فاحسا لولاد وعووهم

Cambridge Semitic Languages and Cultures

About the series

This series is published by Open Book Publishers in collaboration with the Faculty of Asian and Middle Eastern Studies of the University of Cambridge. The aim of the series is to publish in open-access form monographs in the field of Semitic languages and the cultures associated with speakers of Semitic languages. It is hoped that this will help disseminate research in this field to academic researchers around the world and also open up this research to the communities whose languages and cultures the volumes concern. This series includes philological and linguistic studies of Semitic languages, editions of Semitic texts, and studies of Semitic cultures. Titles in the series will cover all periods, traditions and methodological approaches to the field. The editorial board comprises Geoffrey Khan, Aaron Hornkohl, and Esther-Miriam Wagner.

This is the first Open Access book series in the field; it combines the high peer-review and editorial standards with the fair Open Access model offered by OBP. Open Access (that is, making texts free to read and reuse) helps spread research results and other educational materials to everyone everywhere, not just to those who can afford it or have access to well-endowed university libraries.

Copyrights stay where they belong, with the authors. Authors are encouraged to secure funding to offset the publication costs and thereby sustain the publishing model, but if no institutional funding is available, authors are not charged for publication. Any grant secured covers the actual costs of publishing and is not taken as profit. In short: we support publishing that respects the authors and serves the public interest.

This book was copyedited by Anne Burberry.

Other titles in the series

The Historical Depth of the Tiberian Reading Tradition of the Hebrew Bible

Aaron D. Hornkohl

https://doi.org/10.11647/OBP.0310

The Bible in the Bowls: A Catalogue of Biblical Quotations in Published Jewish Babylonian Aramaic Magic Bowls

Daniel James Waller

https://doi.org/10.11647/OBP.0305

Studies in the Masoretic Tradition of the Hebrew Bible

Daniel J. Crowther, Aaron D. Hornkohl and Geoffrey Khan

https://doi.org/10.11647/OBP.0330

Diachronic Variation in the Omani Arabic Vernacular of the Al-'Awābī District

From Carl Reinhardt (1894) to the Present Day

Roberta Morano

https://doi.org/10.11647/OBP.0298

Sefer ha-Pardes by Jedaiah ha-Penini

A Critical Edition with English Translation

David Torollo

https://doi.org/10.11647/OBP.0299

Neo-Aramaic and Kurdish Folklore from Northern Iraq

A Comparative Anthology with a Sample of Glossed Texts, Volume 1

Geoffrey Khan, Masoud Mohammadirad, Dorota Molin & Paul M. Noorlander

https://doi.org/10.11647/OBP.0306

Neo-Aramaic and Kurdish Folklore from Northern Iraq A Comparative Anthology with a Sample of Glossed Texts, Volume 2

Geoffrey Khan, Masoud Mohammadirad, Dorota Molin & Paul M. Noorlander

https://doi.org/10.11647/OBP.0307

The Neo-Aramaic Oral Heritage of the Jews of Zakho

Oz Aloni

https://doi.org/10.11647/OBP.0272

Points of Contact

The Shared Intellectual History of Vocalisation in Syriac, Arabic, and Hebrew

Nick Posegay

🞖 Winner of the British and Irish Association of Jewish Studies (BIAJS) Annual Book Prize

https://https://doi.org/10.11647/OBP.0271

A Handbook and Reader of Ottoman Arabic

Esther-Miriam Wagner (ed.)

https://doi.org/10.11647/OBP.0208

Diversity and Rabbinization

Jewish Texts and Societies between 400 and 1000 CE

Gavin McDowell, Ron Naiweld, Daniel Stökl Ben Ezra (eds)

https://doi.org/10.11647/OBP.0219

New Perspectives in Biblical and Rabbinic Hebrew

Aaron D. Hornkohl and Geoffrey Khan (eds)

https://doi.org/10.11647/OBP.0250

The Marvels Found in the Great Cities and in the Seas and on the Islands

A Representative of 'Ağā'ib Literature in Syriac

Sergey Minov

https://doi.org/10.11647/OBP.0237

Studies in the Grammar and Lexicon of Neo-Aramaic

Geoffrey Khan and Paul M. Noorlander (eds)

https://doi.org/10.11647/OBP.0209

Jewish-Muslim Intellectual History Entangled

Textual Materials from the Firkovitch Collection, Saint Petersburg

Camilla Adang, Bruno Chiesa, Omar Hamdan, Wilferd Madelung, Sabine Schmidtke and Jan Thiele (eds)

https://doi.org/10.11647/OBP.0214

Studies in Semitic Vocalisation and Reading Traditions

Aaron Hornkohl and Geoffrey Khan (eds)

https://doi.org/10.11647/OBP.0207

Studies in Rabbinic Hebrew

Shai Heijmans (ed.)

https://doi.org/10.11647/OBP.0164

The Tiberian Pronunciation Tradition of Biblical Hebrew

Volume 1

Geoffrey Khan

୪ Winner of the 2021 Frank Moore Cross Book Award for best book related to the history and/or religion of the ancient Near East and Eastern Mediterranean

https://doi.org/10.11647/OBP.0163

The Tiberian Pronunciation Tradition of Biblical Hebrew

Volume 2

Geoffrey Khan

& Winner of the 2021 Frank Moore Cross Book Award for best book related to the history and/or religion of the ancient Near East and Eastern Mediterranean

https://doi.org/10.11647/OBP.0194

An Introduction to Andalusi Hebrew Metrics

José Martínez Delgado

Throughout the last two centuries, Hebrew metrics was studied by leading linguists and specialists in medieval Hebrew poetry. Nowadays, it has disappeared from the academic discussion such that it is sometimes even difficult to find scansions or the name of the meter in new editions of poems. This book aims to rectify this gap, helping readers to understand the metric structure of this poetry in order to facilitate the work of editing and cataloguing those samples still in manuscript form for future editors.

Martínez Delgado presents his view of Andalusi Hebrew metrics, as encountered in medieval manuals of Arabic and Hebrew metrics and scattered notes in the works of Andalusi Hebrew philologists. Whilst twentieth-century scholars spoke about the adaptation of Arabic metrics to Hebrew, he instead approaches these compositions by Andalusi Jews (10th-13th c.) as Arabic metrics written in Hebrew, thus emphasising how Hebrew poetry of the Andalusi Jews can help us to understand the general evolution of Arabic strophic poetry, and its experimental evolution, which is quite unlike classical and strophic Arabic poetry.

This method respects the Hebrew vowel system, and does not necessitate alteration of word morphology, leaving the guttural letters quiescent (unless required by metrical license); nor does it necessitate guesses about metres that are not in the classical catalogue. Although the author has not found each and every classical metre from Andalusi Hebrew poetry included in this manual, they are all catalogued, either in case someone finds them in future or because they help us to comprehend the metrical structures that are characteristic of strophic poetry. As such, this monograph will be of great interest to scholars of Hebrew metrics.

As with all Open Book publications, this entire book is available to read for free on the publisher's website. Printed and digital editions, together with supplementary digital material, can also be found at www. openbookpublishers.com

Cover image: Fragment from the Cairo Genizah on Hebrew metrics, held in the Taylor Schechter collection (T-S AR. 31.232), Cambridge University Library.

Cover design: Jeevanjot Kaur Nagpal.

